

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra muzikologie

Muzikologie

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Sociální postavení Betty Fibichové (roz. Hanušové) a
Zdeňka Fibicha v letech 1874–1885**

**Social status of Betty Fibich (maiden name Hanuš) and
Zdeněk Fibich in years 1874–1885**

Kristýna Štiaková

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Jiří Kopecký, PhD.

Olomouc 2020

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma Sociální postavení Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha v letech 1874–1885 vypracovala samostatně. Všechny použité zdroje jsou uvedeny v seznamu literatury.

V Olomouci

.....

Podpis

Děkuji panu docentovi Jiřímu Kopeckému za cenné rady, komentáře a také trpělivost. Dále také děkuji panu inženýrovi Zdeňku Fibichovi, který mi poskytl přístup do rodinného archivu Z. Fibicha, a také své rodině a přátelům za podporu.

Obsah

Úvod.....	5
Stav bádání	6
1. Životopisy.....	9
1. 1. Život Betty Fibichové.....	9
1. 2. Život Zdeňka Fibicha.....	10
2. Rodokmen rodu Fibichových a Hanušových.....	13
2. 1. Fibichovi	13
2. 2. Hanušovi	15
3. Vývoj peněz v českých zemích od 18. století do začátku 20. století	16
3. 1. Mzdy v letech 1874–1885.....	20
3. 2. Ceny v druhé polovině 19. století.....	23
4. Příjmy a výdaje Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha za léta 1874–1885.....	28
4. 1. Podrobnější přehled příjmů.....	33
4. 1. 1. Příjmy Betty Fibichové (roz. Hanušové).....	33
4. 1. 2. Příjmy Zdeňka Fibicha	39
4. 2. Výdaje Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha a za léta 1874–1885.....	47
4. 2.1. Nájemy	58
Závěr	63
Resumé	65
Summary	66
Zusammenfassung	67
Seznam použité literatury.....	68
Soupis příloh.....	74

Úvod

Bakalářská práce se zaměřuje na finanční situaci Betty Fibichové (roz. Hanušové, 1846–1901) a Zdeňka Fibicha v letech (1850–1900) v letech 1874–1885. Toto období pokrývá dobu Fibichovy opery *Bukovín* do derniéry jeho další opery – *Nevěsty messinské*. Český skladatel Zdeněk Fibich a jeho manželka Betty Fibichová byly významné osobnosti 19. století. Zdeněk Fibich je známý i v dnešním 21. století, kdežto altistka Betty Fibichová upadla téměř v zapomnění. Jako aktivní členka Prozatímního a Národního divadla byla oblíbenkyní Bedřicha Smetany,¹ který ji obsazoval do svých oper. Ztvárnila, například, postavu Radmily ve Smetanově opeře *Libuše*, která 11. 6. 1881 otvírala Národní divadlo.² Také vystupovala, mimo jiné, i v operách Antonína Dvořáka a Zdeňka Fibicha.

Cílem této bakalářské práce je objasnit finanční stav dvou profesionálních umělců druhé poloviny 19. století, a jejich sociální postavení ve společnosti. Hlavním informačním zdrojem při bádání byl malý rodinný archiv Z. Fibicha, který se nachází nedaleko od Prahy, a nyní jej spravují skladatelovi potomci. Zde se nachází nespočet cenných pramenů, týkající se života obou umělců. Mezi ně také patří deníky, do kterých převážně Betty zapisovala finanční obrat rodiny. Další prameny, týkající se Fibichových příjmů, jsou také uloženy ve fondu Českého muzea hudby a Divadelním archivu Národního divadla.

¹ BARTOŠ, Josef. *Prozatímní divadlo a jeho opera: [K 75. výročí otevření prozatímního divadla]*. Praha: Sbor pro zřízení druhého Národního divadla, 1938, s. 136.

² ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I*. Praha: Academia, 2006, s. 523.; ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, II*. Praha: Academia, 2006, 156.

Stav bádání

O skladateli Zdeňku Fibichovi bylo vydáno několik publikací. Základní literaturou o tomto skladateli jsou knihy Vladimíra Hudce,^{3 4} kde se nachází Fibichův životopis a rozbor jeho děl. Mezi popularizační literaturu o tomto skladateli spadá kniha Jaroslava Jiráňka.⁵ Dalším důležitým zdrojem je sborník dokumentů a studií,⁶ kde se kromě korespondence nachází i Fibichův rodokmen.

O Betty Fibichové (roz. Hanušové) nebyla dosud publikovaná žádná monografie, i přes to, že jedná o významnou umělkyni 19. století. Informace o jejím životě a působení jsou většinou dostupné pouze ze slovníků či knih týkajících se Zdeňka Fibicha.

Jednou z mála publikací, která této altistce věnuje větší pozornost, je první a druhý díl knihy *Prozatímní divadlo: 1862–1883*,⁷ kde se nachází výpis oper a rolí, které Betty Fibichová hrála v Prozatímním divadle. Výpis oper, které byly hrány v Prozatímním divadle v letech 1862–1883, přináší také studie Jana Smaczneho.⁸ Informace o jejích vystoupeních, lze najít i v knize Josefa Bartoše,⁹ kde je taktéž uveden stručný životopis. Dalším zdrojem, především ohledně začátku její kariéry, byla kniha *Německá operní scéna v Olomouci I, 1770–1878*.¹⁰ Její životopis a přehled rolí, které hrála, se vyskytuje v *Československém hudebním slovníku osob a institucí*¹¹ a knize *Hudební divadlo v českých zemích: osobnosti 19. století*.¹² V *Českém hudebním slovníku osob a institucí*,¹³ *The Grove dictionary of musical instruments*¹⁴ ani v *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*¹⁵ se informace o této altistce

³ HUDEC, Vladimír. *Zdeňk Fibich*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971.

⁴ HUDEC, Vladimír. *Fibichovo skladatelské mládí: doba příprav*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Supplementum, 11.

⁵ JIRÁNEK, Jaroslav. *Zdeňk Fibich*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963.

⁶ REKTORYS, Artuš (red.). *Zdeňk Fibich: sborník dokumentů a studií o jeho životě a díle. Díl 2*. Praha: Orbis, 1952.

⁷ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, II*. Praha: Academia, 2006.

⁸ SMACZNY, Jan. Daily Repertoire of the Provisional Theatre Opera in Prague. Chronological List. In. *Miscellanea Musicologica XXIV*. Praha: Univerzita Karlova – Karolinum, 1994.

⁹ BARTOŠ, Josef. *Prozatímní divadlo a jeho opera: [K 75. výročí otevření prozatímního divadla]*. Praha: Sbor pro zřízení druhého Národního divadla, 1938.

¹⁰ KOPECKÝ, Jiří. *Německá operní scéna v Olomouci I, 1770–1878*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012.

¹¹ ŠTĚDRŮ, Bohumír. Heslo Fibichová Betty. In: *Československý hudební slovník osob a institucí*. Svazek první, A–L, Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, str. 318.

¹² HUDEC, Vladimír. Fibichová Betty. In: *Hudební divadlo v českých zemích: osobnosti 19. století*. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 2006. 698 s. Česká divadelní encyklopedie, s. 156–157.

¹³ *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. K dispozici na: <https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/>

¹⁴ *The Grove dictionary of musical instrument* [online]. K dispozici na: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/>

¹⁵ *Die Musik in Geschichte und Gegenwart* [online]. K dispozici na: <https://www.mgg-online.com/>

nenachází. Životem a kariérou Betty Fibichové se také zabývá diplomová práce Markéty Koutné, ve které se autorka zaměřuje především na operní role této zpěvačky.¹⁶

Další informace o Betty i Zdeňkovi Fibichových jsou uloženy v Divadelním archivu Národního divadla,¹⁷ kde se jsou uloženy některé smlouvy Františka Augustina Urbánka se Zdeňkem Fibichem. Většinu materiálů však tvoří výstřižky z novin a časopisů týkající se obou umělců. Smlouvy za léta 1881–1895, výpis honorářů od roku 1881–1899 a korespondence jsou uloženy také v Českém muzeu hudby ve fondu Zdeňka Fibicha, jehož správkyní je PhDr. Věra Šustíková.

I přes to, že život a dílo Zdeňka Fibicha bylo probádáno mnohokrát, jeho finanční situaci nebyla věnována téměř žádná pozornost, stejně jako příjmům a výdajům Betty Fibichové. V této oblasti byly nejdůležitějším zdrojem osobní záznamy manželů Fibichových, které jsou nyní ve vlastnictví Fibichových potomků. Malý soukromý archiv se nachází nedaleko Prahy a spravuje jej Ing. Zdeněk Fibich. Zde jsou, mimo jiné, uloženy deníky se záznamy o příjmech a výdajích, plakáty z vystoupení Betty Fibichové, korespondence, fotografie, literatura, kalendáře a zápisníky. V těchto zápisnících se nachází záznamy o rodinných událostech, cestách, vystoupeních a také žácích, které skladatel Z. Fibich vyučoval. Některé Fibichovy příjmy, v souvislosti s operními konkurzy, jsou také zaznamenané ve studii Ivy Horové.¹⁸

Součástí výdajů byl také nájem. Informace o bytech, ve kterých Betty a Zdeněk Fibichovi bydleli, byly čerpány z Národního archivu¹⁹ a Archivu hlavního města Prahy,²⁰ odkud byla převzatá také dobová mapa.

Měnou a jejím vývojem v českých zemích v 19. století se zabývají knihy *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí*²¹ a *Základy peněžního vývoje*.²² V této knize se autor Jiří Sejbal věnuje, mimo jiné, i vývoji peněz ve světě, také uvádí tehdejší ceny vybraného zboží a platy

¹⁶ KOUTNÁ, Markéta. *Betty Fibichová (altistka Prozatímního a Národního divadla)*. Bakalářská práce. Olomouc, 2010. Univerzita Palackého v Olomouci. Katedra Muzikologie.

¹⁷ Národní divadlo, Divadelní archiv, K – 1458 – P, FIBICH, Zd.

¹⁸ HOROVÁ, Iva. Operní konkurzy vypsané v souvislosti s otevřením Národního divadla v Praze. *Hudební věda*. Praha: Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, sekce hudební vědy, 1990, roč. XXVII, č. 2, s. 152–159.

¹⁹ Národní archiv, Policejní ředitelství I, konskripce, karton 117, obraz 757 a karton 159, obraz 313. K dispozici

²⁰ Archiv hlavního města Prahy, i. č. 88, sign. MAP P 2 G/88, Mapy Prahy a okolí, autor Alfred Hurtig – Situationsplan der königl. Hauptstadt PRAG, 1884.

Archiv hlavního města Prahy, Soupis pražského obyvatelstva 1830–1910 (1920), p. č. 337, krabice č. 58, Arch zapisovací – Fibich, Zdenko.

²¹ NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1946.

²² SEJBAL, Jiří. *Základy peněžního vývoje*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 1997.

některých profesích. Měnou 19. století se dále zabývají J. Moravec a D. Svobodová, jejichž práce jsou součástí sborníku *Peníze v českých zemích do roku 1919*.²³

Detailněji se peněžní situací v českých zemích zabývá diplomová práce Šárky Dorové,²⁴ kde autorka také rozebírá peněžní reformy a mince od roku 1713 až do počátku 20. století. Dalšími diplomovými pracemi zabývající se tímto tématem napsaly Markéta Prosecká²⁵ a Hana Steinmetzová.²⁶ Nejprůnosnějším zdrojem v oblasti mezd a cen tehdejšího zboží, byla dobová periodika *Dalibor* a *Národní listy*. Z těchto časopisů byly čerpány údaje o cenách potravin a dalšího spotřebního zboží. Informace o mzdách se nacházely především v inzerci.

²³ HÁSKOVÁ, Jarmila. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. 1.vyd. Pacov: Nuga, 1996, 158 s.

²⁴ DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Bankovní institut vysoká škola Praha. Katedra financí a ekonomie.

²⁵ PROSECKÁ, Markéta. *Vývoj peněz a platebního styku se zaměřením na území dnešní ČR*. Diplomová práce. Praha, 2014. Bankovní institut vysoká škola Praha. Katedra financí a ekonomie

²⁶ STEINMETZOVÁ, Hana. *Historický vývoj peněz*. Pardubice, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní.

1. Životopisy

1. 1. Život Betty Fibichové

Sňatek Barbořiných rodičů, Josefa Hanuše a Marie Rosenbergové, se uskutečnil 2. 3. 1835, poté se usadili v Jilemnici. Po dobu jejich manželství (1835–1869, kdy umřel Josef Hanuš) se jim narodilo 11 dětí, přičemž Barbora Hanušová přišla na svět 16. 3. 1846.²⁷

Barbora, známá pod jménem Betty Hanušová, se od roku 1859 učila u Augustina Appého v Praze, který ji poskytl základy pěvecké techniky.²⁸ V roce 1867 se Betty Hanušová připojila k německému souboru olomouckého divadla,²⁹ které v této době bylo, stejně jako divadlo v Karlových Varech, pod vedením Carla Königa.³⁰ Od srpna roku 1867 vystupovala Betty v Karlových Varech jako host a v říjnu téhož roku v Olomouci zahájila kariéru ve Flotově opeře *Marta*, kde ztvárnila postavu Nancy. I přes to, že ji obecenstvo nepřijalo příliš vřele, dostala Betty 5. 11. 1867 další roli – ztvárnila Antona v operetě Franze von Suppého *Flotte Bursche (Ostří hoši)*. Poslední šanci ji ředitelství dalo tentýž měsíc ve Verdiho opeře *Trubadúr*, kde vystoupila jako cikánka Azucena.³¹ Recenze v časopise *Die neue Zeit* kritizovala její vystoupení s tím, že nepřesně intonovala a hlas ve vyšších polohách zněl nepříjemně, proto se Hanušová dále školila u barytonisty Prozatímního divadla Josefa Lva.³²

Díky Františku Ladislavu Riegrovi, který Hanušovou doporučil tehdejšímu řediteli Prozatímního divadla Janu Nepomuckému Maýrovi, měla šanci zazářit.³³ Dne 4. 1. 1868 se v Prozatímním divadle konala pražská premiéra Bendovy opery *Lejla*³⁴, ve které tato altistka vystoupila v roli abatyše. Její výkon všechny ohromil, a tak byla ještě téhož roku přijata jako sólistka Prozatímního divadla pro hlubší mezzosopránové či altové role. Její první rolí ve stálém angažmá byla Hedvika v Rossiniho opeře *Vilém Tell*.

Betty Hanušová byla ovlivněna Bedřichem Smetanou, který v letech 1866–1874 v Prozatímním divadle působil jako kapelník³⁵. Jak tvrdí J. Bartoš: „O Betty Hanušové lze říci, že byla jednou z prvních mladých pěvkyně, na které Smetana v době svého největšího

²⁷ Rodinný archiv Z. Fibicha, text s názvem „Poznamenání“.

²⁸ HUDEC, Vladimír. Fibichová Betty. In: *Hudební divadlo v českých zemích: osobnosti 19. století*. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 2006. 698 s. Česká divadelní encyklopedie, s. 156.

²⁹ KOPECKÝ, Jiří. *Německá operní scéna v Olomouci I, 1770–1878*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012, s. 214.

³⁰ Tamtéž, s. 205.

³¹ KOPECKÝ, Jiří. *Německá operní scéna v Olomouci I, 1770–1878*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012, s. 214.

³² Tamtéž, s. 215.

³³ Archiv Národního divadla, Divadelní archiv, i. č. P-769, článek z časopisu *Lidová demokracie* 10. 3. 1946.

³⁴ Dílo řídil Bedřich Smetana. BARTOŠ, Josef. *Prozatímní divadlo a jeho opera: [K 75. výročí otevření prozatímního divadla]*. Praha: Sbor pro zřízení druhého Národního divadla, 1938, s. 128.

³⁵ Tamtéž, s. 103, 22.

zájmu o české divadlo měl příležitost působiti a jež si mohl i přímo pro své vysoké cíle vychovávat. [...] Na ni se Smetany přešel také kus onoho Smetanova životního názoru, že je třeba pracovati především pro domov a nikoliv pro cizinu."³⁶ Dne 28. 2. 1879 si Betty zvolila Smetanovu operu *Tajemství* ke své benefici³⁷. Ještě ten samý den ji Smetana poslal vřelý dopis, ve kterém projevil vděk za zvolený výběr a brilantní interpretaci. Z tohoto psaní byla patrná velká úcta a respekt k této umělkyni.³⁸

Od roku 1875, poté co se provdala za Zdeňka Fibicha, vystupovala pod jménem Betty Fibichová. S operním souborem Prozatímního divadla přešla do Národního divadla, kde při slavnostním otevření, 11. 6. 1881, zpívala ve Smetanově *Libuši* postavu Radmily.³⁹ Stejnou roli hrála i při znovuootevření Národního divadla 18. 11. 1883.⁴⁰ Jako aktivní člen Národního divadla naposledy vystoupila 30. 11. 1890 ve Dvořákově opeře *Jakobín* v roli klíčnice⁴¹ a 4. 1. 1891 odešla do penze. Poté v Národním divadle zpívala sporadicky, jako host.⁴²

Během své pěvecké kariéry vystupovala v operách domácích skladatelů, jako je Fibich, Dvořák nebo Smetana, tak i zahraničních, např. Meyerbeer, Donizetti či Verdi. Premiéru Fibichovy opery *Bukovín*, která se konala 16. 4. 1874 tehdy ještě v Prozatímním divadle, si Betty Hanušová dokonce zvolila ke své benefici.⁴³ Kromě působení v divadlech také zpívala v chrámech a na koncertech, např. Umělecké besedy či Jednoty hudebních umělců pro podporování vdov a sirotků.

Zemřela jen pár měsíců po svém manželovi Zdenku Fibichovi, 20. 5. 1901 v Praze, na zánět plic a srdeční chorobu.⁴⁴

1. 2. Život Zdeňka Fibicha

Zdeněk Antonín Václav Fibich se narodil 21. 12. 1850 ve Všebořicích u Dolních Kralovic do rodiny Marie Fibichové (roz. Römischová), dcery váženého vídeňského výrobce textilu a Jana Fibicha, v té době lesmistra u hraběte Auersperga.⁴⁵ Zdeněk měl ještě starší

³⁶ Tamtéž, s. 136.

³⁷ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I.* Praha: Academia, 2006, s. 494.

³⁸ MOJŽÍŠOVÁ, Olga a POSPÍŠIL, Milan. *Bedřich Smetana a jeho korespondence = Bedřich Smetana and his correspondence*. 1. vyd. Praha: Národní muzeum, 2011, s. 200.

³⁹ HUDEC, Vladimír. Fibichová Betty. In: *Hudební divadlo v českých zemích: osobnosti 19. století*. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 2006. 698 s. Česká divadelní encyklopedie, s. 156.

⁴⁰ Dalibor, 21.11. 1883, r. 5, č. 43, Zpěvohra a síň koncertní, s. 423–424.

⁴¹ Archiv Národního divadla, Divadelní archiv, i. č. P–769, dokument „Betty Fibichová“.

⁴² Rodinný archiv Z. Fibicha, Kalendář na rok přestupný 1892.

⁴³ JIRÁNEK, Jaroslav. *Zdeněk Fibich*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, s. 35.

⁴⁴ Rodinný archiv Z. Fibicha, text s názvem „Poznamenání“.

⁴⁵ HUDEC, Vladimír. *Fibichovo skladatelské mládí: doba příprav*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Supplementum, 11, s. 12.

sestru Marii (1844–29. 4. 1893)⁴⁶ a bratra Roberta, který zemřel v dětství.⁴⁷ Hudba byla součástí Fibichova života již od útlého věku. Obě děti byly hudebně nadané, tento talent zdědily především po matce, která hrála na klavír.

Od roku 1857 se Fibichovi přestěhovali do malé vesnice Libáně u Nasavrck, kde otec dostal nové místo. Zdejší příroda byla Fibichovi inspirací pro napsání prvních skladeb.⁴⁸ Jeho skladatelské pokusy podnítil i farář František Černý, který se snažil oživit kulturní život v Nasavrkách. Farář často pořádal hudební a divadelní představení, kde mnohokrát účinkovala i Fibichova sestra Marie.⁴⁹

Základy vzdělání sourozencům poskytla jejich matka, jelikož venkovská základní škola v Nasavrkách byla na velmi nízké úrovni. Obě děti byly vychovávány německy, což patřilo k tehdejšímu zvyklostem. Zdeněk Fibich začal chodit do školy až od roku 1859, kdy se stal soukromým žákem Veřejné hlavní školy císařského školního rady Hermanna. Na této škole absolvoval 4. třídu a poté od roku 1862 studoval ve Vídni na gymnáziu.⁵⁰

Od roku 1863 Fibich nastoupil na malostranské gymnázium v Praze, kde studoval v češtině. Většina tříd, včetně Fibichovy, byla rozdělena podle národností na českou a německou část. Sekundu Fibich prošel bez námahy, ale následující školní rok se jeho prospěch zhoršil, jelikož se od roku 1864 začal učit hru na klavír u Zikmunda Kolečovského.⁵¹

V prvních měsících roku 1865 Fibich ukončil studium na malostranském gymnáziu, jelikož se chtěl naplno věnovat hudbě. V dubnu tentýž rok vystoupil jako pianista na akademii chrudimského Slavoje a poté i jako dirigent. Tato zkušenost byla prvním krokem ke kariéře hudebníka.⁵²

⁴⁶ Rodinný archiv Z. Fibicha, text s názvem „Poznamenání“.

⁴⁷ HUDEC, Vladimír. *Fibichovo skladatelské mládí: doba příprav*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Supplementum, 11, s. 12.

⁴⁸ Tamtéž, s. 13.

⁴⁹ HUDEC, Vladimír. *Zdeněk Fibich*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, s. 9.

⁵⁰ HUDEC, Vladimír. *Fibichovo skladatelské mládí: doba příprav*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Supplementum, 11, s. 13–14.

⁵¹ Tamtéž, s. 17.

⁵² Tamtéž, s. 21.

Ve vzdělávání pokračoval na konzervatoři v Lipsku, kde od října 1865 studoval klavír a hudební skladbu. V Lipsku bydlel u svého strýce, profesora Raymunda Dreyschocka, který učil na konzervatoři hru na housle.⁵³

Fibichův otec, jakožto panský úředník, měl mnoho příležitostí seznámit se se šlechtou. Díky jeho postavení navázal známosti s Baronkou Löwenthalovou ze Zruče nad Sázavou a hraběnkou Gossy d'Arsey, které mladého Fibicha doporučily jejich francouzským příbuzným jako pianistu do Paříže. V roce 1868 se tedy Fibich přemístil z Lipska do Francie. Tam ale nebyl spokojený, tak se následující rok vrátil do Čech.⁵⁴

Po příjezdu z Paříže v roce 1869, strávil Fibich prázdniny v Jilemnici, kde se seznámil s rodinou Josefa Hanuše. Tady také poznal jeho dceru Růženu, do které se zamiloval. Fibich před ní chtěl předstoupit jako hotový umělec, a tak nejdříve musel dokončit své hudební vzdělání. Tentokrát si pro studium vybral Mannheim, kde studoval u ředitele mannheimské opery Vincence Lachnera.⁵⁵ Zde se také, mimo jiné, věnoval i podrobnému studiu kontrapunktu. Před vypuknutím německo-francouzské války, v roce 1870, se Fibich vrátil k rodičům do Čech, kteří v tu dobu bydleli v Žákách u Čáslavi. Koncem dubna 1871 šel Fibichův otec do penze a celá rodina se přestěhovala do Prahy, která Zdeňkovi poskytla nové umělecké i životní příležitosti.⁵⁶

Zdeňk Fibich se s Růženou Hanušovou oženil 20. 2. 1873⁵⁷ a v září téhož roku novomanželé odjeli do Vilnius, kde se Fibich stal učitelem světského sborového zpěvu na středních a odborných školách.⁵⁸ V lednu 1874 se jim narodili dvojčata Richard a Elsa, Richard však zemřel v den narození. Růžena po porodu onemocněla plicní chorobou, a proto se o ni přijela do Vilnius starat její nejstarší sestra Anna. Ta však v tomto městě také zemřela.

Po těchto nešťastných událostech se Fibich s nemocnou manželkou a malou Elsou odebral do Prahy. Zdravotní stav Růženy se však i nadále zhoršoval a 4. 10. 1874 zemřela. Jejím posledním přáním bylo, aby se sestra Betty provdala za Zdenka a společně se postarali o malou Elsu.⁵⁹ Růženo přání se vyplnilo a svatba se konala 23. 8. 1875. Následující rok však zemřela i Elsa. Po řadě tragických událostí Fibichovi konečně potkalo štěstí v podobě narození syna Richarda (3. 9. 1876 – 16. 1. 1950).⁶⁰

Od října 1875 do 1878 působil Fibich jako druhý kapelník a sbormistr Prozatímního divadla. V roce 1878 se v divadle změnilo vedení, proto Fibich přijal místo sbormistra pravoslavného

⁵³ HUDEC, Vladimír. *Fibichovo skladatelské mládí: doba příprav*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Supplementum, 11, s. 27.

⁵⁴ Tamtéž, s. 34–35.

⁵⁵ HUDEC, Vladimír. *Zdeňk Fibich*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, s. 13.

⁵⁶ HUDEC, Vladimír. *Fibichovo skladatelské mládí: doba příprav*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Supplementum, 11, s. 36–38.

⁵⁷ Rodinný archiv Z. Fibicha, text s názvem „Poznámání“.

⁵⁸ JIRÁNEK, Jaroslav. *Zdeňk Fibich*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, s. 34.

⁵⁹ Tamtéž, s. 46–47.

⁶⁰ Rodinný archiv Z. Fibicha, text s názvem „Poznámání“.

chrámu u sv. Mikuláše na Starém Městě, kde působil do roku 1881, a také soukromě vyučoval hudbu.⁶¹

V roce 1892 vstoupila do jeho života další žena – Anežka Schulzová, do které se Fibich zamiloval. Nesetkali se poprvé, Anežka se u něj v předchozích letech učila hře na klavír.⁶² I přes to, že se Fibichovi nikdy nerozvedli, se Zdeněk Fibich v roce 1897 od manželky odstěhoval na Nové Město do bytu č. p. 1825. V únoru 1898 se, dle záznamů z pobytové přihlášky, vrátil k rodině do Ostrovní ulice č. p. 225 a odtud se v listopadu stejného roku naposled přestěhoval do bytu č. p. 191 v Pštrossově ulici, která se nacházela hned vedle Ostrovní ulice.⁶³

V únoru 1899 byl Fibich jmenován dramaturgem opery Národního divadla a toto místo zastával do června 1900. Za jeho působení prosazoval především Smetanova díla, a z jeho vlastních děl se hrála pouze *Šárka*. V této době už však měl podlomené zdraví a často dostával záchvaty astmatu.⁶⁴ Zemřel na zápal plic a ledvinovou chorobu 15. 10. 1900.⁶⁵

2. Rodokmen rodu Fibichových a Hanušových

Níže se nachází výpis příbuzenstva Betty a Zdeňka, se kterými se mohli za život setkat. V rodokmenu jsou pro úplnost uvedeny potomci příbuzných, kteří se však narodili až po smrti manželů Fibichových.

Informace byly čerpány z rodinného archivu Z. Fibicha. Hlavním zdrojem byl deník s černými deskami s názvem „Zápisník“, ve kterém se nacházel text s názvem „Poznamenání“ a vytržené listy z kalendáře. V „Zápisníku“ byly zapsány sňatky, data narození a úmrtí, a v kalendáři byly zapsány také svátky. Informace o příbuzných byly čerpány také z parte. V některých případech se nepodařilo dohledat datum narození či úmrtí, proto je u jednotlivých jmen uveden otazník.

2. 1. Fibichovi

Svatba Marie Römischové a Jana Fibicha se konala 25. 7. 1843. Z jejich sňatku vzešly tři děti: Marie, Zdeněk a Robert,⁶⁶ ten však zemřel již v dětství.

Jejich dcera Marie se provdala za vrchního hospodářského správce Viléma (Wilhelma) Liste, datum jejich sňatku není známý. Marie a Vilém se usadili ve Šlapanicích u Brna a měli dva syny – Zdenka a Gustava, jejich přesná data narození a úmrtí nebyly nalezeny. Gustav zemřel

⁶¹ JIRÁNEK, Jaroslav. *Zdeněk Fibich*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, s. 48.

⁶² HUDEC, Vladimír. *Zdeněk Fibich*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, s. 113.

⁶³ Národní archiv, Policejní ředitelství I, konškrípce, karton 117, obraz 752. K dispozici na: <http://digi.nacr.cz/prihlasky2/index.php?action=link&ref=czarch:CZ-100000010:874&karton=117&folium=752>

⁶⁴ HUDEC, Vladimír. *Zdeněk Fibich*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, s. 178–179.

⁶⁵ Tamtéž, s. 182.

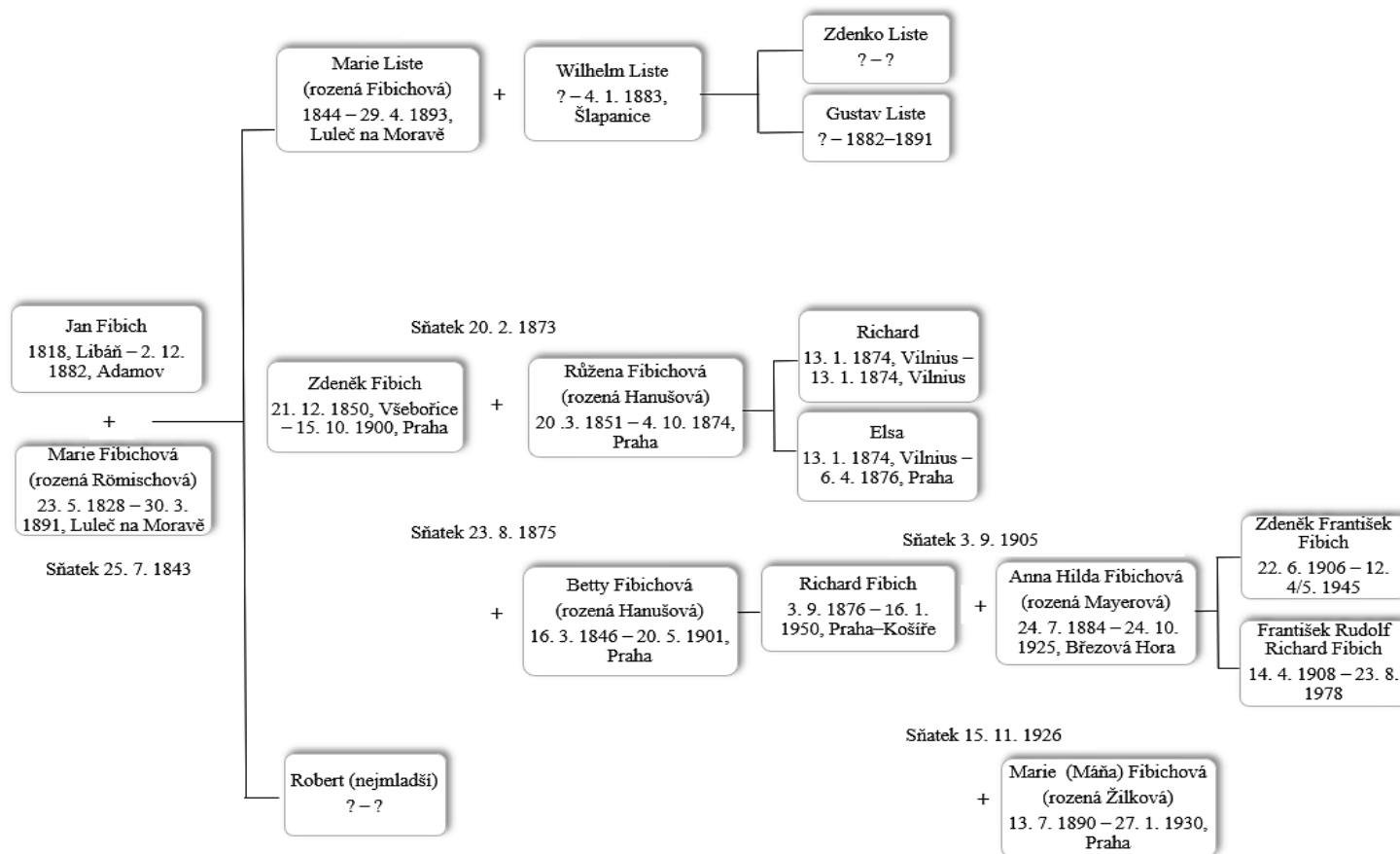
⁶⁶ HUDEC, Vladimír. *Fibichovo skladatelské mládí: doba příprav*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Supplementum, 11, s. 12.

někdy mezi lety 1882–1891. Na parte Jana Fibicha z roku 1882 byl Gustav uveden v pozůstalých, kdežto na parte Marie Römischové z roku 1891 se už jeho jméno nevyskytovalo.

Zdeněk Fibich se oženil s Růženu Hanušovou a spolu měli dvojčata Richarda a Elsu. Richard umřel v den narození, Elsa se dožila pouhých dvou let. Rok po svatbě umřela taktéž jejich matka a první žena Zdeňka, Růžena. V roce 1875 se Zdeněk oženil se sestrou Růženy – Barborou Hanušovou (známou jako Betty), se kterou měl syna Richarda. Ten se ve svých devětadvaceti letech oženil s Annou Hildou Mayerovou ve Vídni v kostele sv. Vavřince, a společně měli dva syny – Zdeňka Františka a Františka Richarda Rudolfa. Datum úmrtí Zdeňka Františka není zcela jasné, v textu „Poznamenání“ je psáno: „Asi 12. 4. byl v Terezíně umučen Zdeněk po tříměsíčním vězení.“ V rodokmenu uloženém v rodinném archivu je psáno, že zemřel 12. 5. 1945, proto v rodokmenu níže uvedeném, použity obě varianty.

V roce 1925, deset let po svatbě, Anna Hilda zemřela. O rok později se Richard oženil s Marií Žilkovou, svatba se konala v Praze v kostele sv. Haštala. Jejich sňatek trval čtyři roky, jelikož Marie v roce 1930 zemřela.

Rodina Fibichova bydlela ve Všebořicích, Libáni, Žákách, Praze a před rokem 1880 se Marie a Josef přestěhovali do Adamova. Po smrti Jana Fibicha a Viléma Liste se vdovy, Marie Liste a Marie Fibichová, odstěhovaly do Lulče u Vyškova, kde obě žily do konce života.⁶⁷

⁶⁷ STRYJOVÁ, Dagmar. Vzpomínka na sestru a marku Zdeňka Fibicha. *Hanácký rok*. Olomouc: Baštan, 2011, r. 3, s. 124–125.

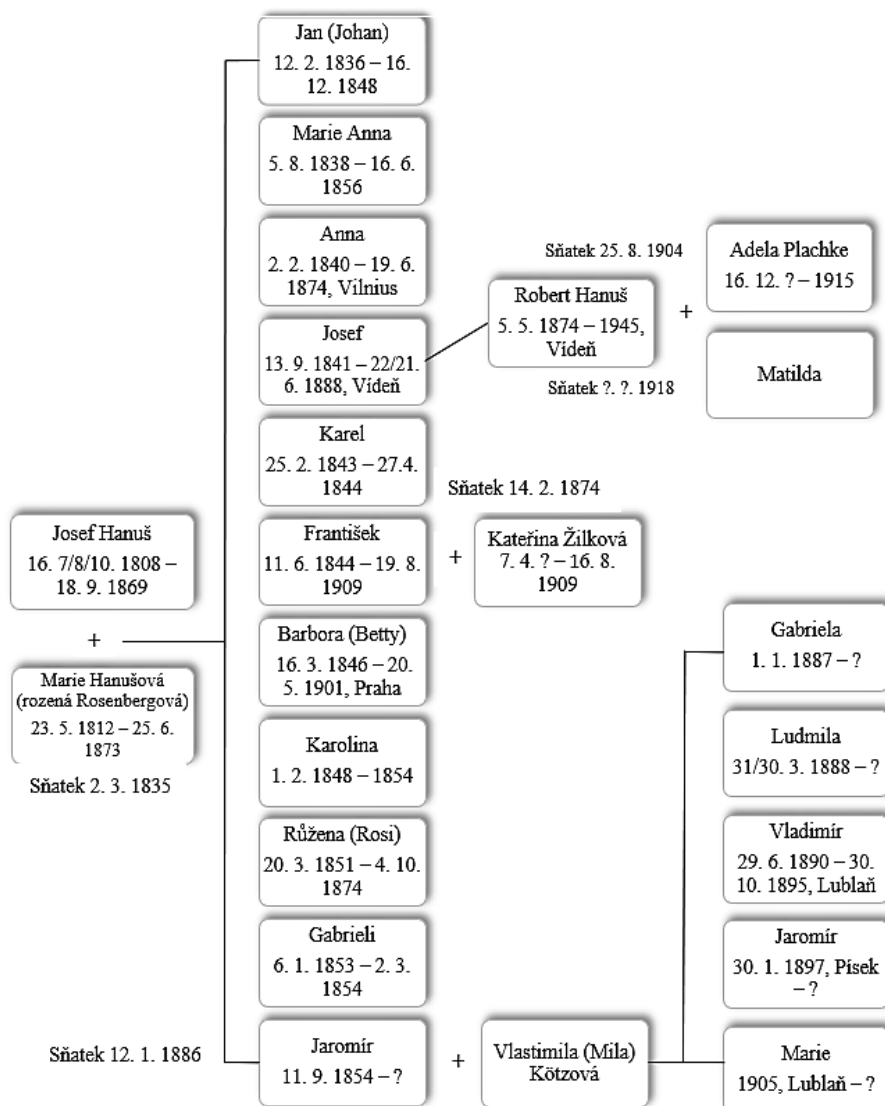
2. 2. Hanušovi

Josef Hanuš se oženil s Marií Rosenbergovou 2. 3. 1835. U Josefa Hanuše byly dohledány tři různé varianty měsíce narození. Není jisté, kdy se tedy narodil, proto jsou v rodokmenu jsou uvedeny všechny varianty.

Dohromady měli jedenáct dětí: nejstarší Jan (zvaný také Johan, v „Poznamenání“ zapsán jako „Jan Nepomucký“), Marie Anna, Anna, Josef, Karel, František (zvaný „František Serafinský“), Barbora (Betty), Karolína, Růžena (Rosi), Gabriela (psaná jako „Gabrieli“) a Jaromír. Věku nad dvacet let se dožilo jen pět dětí, a to Anna, Josef, František, Betty, Růžena a Jaromír. Anna zůstala bezdětná, zemřela ve věku čtyřiatřiceti let ve Vilniusu.

Josef měl syna Roberta, jméno Josefovi ženy nebylo dohledáno. V HLD se v květnu roku 1876 vyskytuje zápis „Telegram Pepímu k svatbě“, je tedy možné, že se jedná právě o bratra Betty Josefa. Den úmrtí Josefa také není zcela zřejmé, jelikož byly nalezeny dvě různé varianty, proto jsou v rodokmenu uvedeny obě možnosti. Robertova první žena byla Adéla Blaichke,⁶⁸ se kterou se oženil v roce 1904. Tři roky po její smrti, v roce 1918, se podruhé oženil s Matildou, její příjmení nalezeno nebylo.

František se oženil s Kateřinou (také zvaná Kattinka) Žilkovou, původem ze Sadové. Není známo, jestli měli nějaké potomky. František do roku 1882 působil jako sládek v Dolním Přímu, poté od roku 1883 zastával stejnou pozici v Doksanech. Růžena a Betty se vdaly za Zdeňka Fibicha, jak je zapsáno výše.

⁶⁸ Záznam byl psán obyčejnou tužkou, která časem vybledla, což způsobilo, že je toto jméno téměř nečitelné. Je možné, že se uvedené jméno liší od skutečné podoby.

3. Vývoj peněz v českých zemích od 18. století do začátku 20. století

Následující kapitola je stručným přehledem platidel, která se na českém území používala, a jejich měnových reforem s ohledem na historický vývoj českých zemí v tomto období. Je nutné uvést širší kontext, proto bylo pro tuto kapitolu zvoleno období dvou století. Text je zaměřen především na měnu, která byla používána v 19. století. Níže se také nachází přehled cen a mezd v letech 1874–1885.

Po smrti Karla VI. se v roce 1740 ujala vlády Marie Terezie, která zavedla ražbu vlastních mincí, a od roku 1745 se k ní připojil i její manžel – František III. Štěpán Lotrinský. Tyto mince se razily i po jeho smrti v roce 1765. Také se začaly razit mince jejich nejstaršího syna Josefa II.

Dne 21. září 1753 došlo k přijetí nové měnové konvence v Bavorsku a od té doby se hovoří o tzv. konvenční měně.⁶⁹ Tato měna je pojmenovaná po konvenci, což je dohoda o jednotné měnové úpravě.⁷⁰ K tomuto paktu se postupně připojily i další evropské země, a tak se mincemi konvenční měny dalo ve druhé polovině 18. století platit téměř kdekoliv po Evropě. Tato měna se v habsburské monarchii používala až do roku 1857. Společně s penězi konvenční měny byly zavedeny i tzv. zemské mince, což jsou kreditní platidla používaná pouze na území panovníka, který je vydával. U mincí konvenční měny zůstával obsah stříbra stabilní i během válek, kdežto u zemských platidel obsah stříbra kolísal.

Od roku 1760 došlo k ražbě drobných měděných mincí, které tvořily přechod k papírovým platidlům. Ražbou těchto mincí se také vyřešil nepoměr vysokých výrobních nákladů a malé platební hodnoty. Tyto měděné mince také zamezily pronikání cizích mincí do českých zemí a nahradily nejnižší stříbrné nominály. V českých zemích se razily čtyři druhy měděných mincí: krejcar, grešle, půlkrejcar a fenik.⁷¹

První bankovky byly vydány 15. června 1762. Tato papírová platidla byla nazývána bankocetle nebo bankocedule a jejich potisk byl jednostranný.⁷² Bankocetle, stejně jako měděné mince, byly vnitřní měnou monarchie a pro zahraniční obchody se muselo užít stříbrných nominálů.⁷³

⁶⁹ DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁷⁰ PROSTECKÁ, Markéta. *Vývoj peněz a platebního styku se zaměřením na území dnešní ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁷¹ SVOBODOVÁ, Dana. Konvenční měna. In: HÁSKOVÁ, Jarmila a kol. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. Pacov: Nuga, 1996, s. 81.

⁷² NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946, s. 134.

⁷³ SVOBODOVÁ, Dana. Konvenční měna. In: HÁSKOVÁ, Jarmila a kol. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. Pacov: Nuga, 1996, s. 83.

Po smrti Josefa II. v roce 1790 vládl habsburské monarchii Leopold II., který vládl pouhé dva roky, poté trůnu se ujal František II. Byly zavedeny nové mince, jako je například šestikrejcar a dvanáctikrejcar, tyto mince však obsahovaly pouze 25 % stříbra.

Od roku 1797 byla postupně zrušena ražba krejcarů, kromě nejdrobnějších mincí – tříkrejcarů, došlo ke stažení bankocetlí z oběhu a jejich nahrazení novou emisí. Dále byly raženy měděné kreditní mince a mince konvenční měny.

Po prohrané válce Rakouska s Francií došlo v roce 1809 k uzavření mírové smlouvy. Touto smlouvou nejen že rakouský císař ztratil velkou část území, ale také musel Francii zaplatit 75 milionu zlatých ve zlatě a stříbře.⁷⁴ Kvůli tomu se Rakousko dostalo do velkých finančních problémů, zadlužilo se a nebylo schopné své dluhy splácet. Ceny zboží neustále stoupaly, platy lidí klesaly, a tak 15. 3. 1811 vyhlásil císař František II. státní bankrot.⁷⁵ Hodnota bankocetlí klesla na pětinu a následně byly vyměňovány za tzv. výměnné listy neboli šajny. Na pětinu své hodnoty klesly i měděné mince.⁷⁶

Kvůli nedostatku zlata a stříbra se začaly tisknout papírové peníze, tzv. státovky. Tisklo se jen velmi malé množství a Rakousku hrozilo, že opět nastane bankrot.⁷⁷ Zachránilo je ukončení napoleonských válek v roce 1815, Rakousko také získalo válečnou náhradu od Francie v částce 47 500 000 zlatých a finanční pomoc od Anglie v částce 41 500 000 zlatých.⁷⁸

Roku 1816 byla založena Rakouská národní banka, jejímž úkolem bylo vydávat nová papírová platidla.⁷⁹ Stále se používaly bankovky i starší mince, z dob Marie Terezie, jejichž hodnota postupně klesala, až došlo k úplnému vymizení těchto mincí z oběhu. Od srpna 1818 se začaly razit nové měděné mince a mince nižších nominálů, jako je: desetník, tříkrejcar a pětikrejcar.⁸⁰

Kvůli válečnému dluhu Habsburků rostly státní dluhy, což se do roku 1848 podařilo tajit. Poté vyšlo najevo, že bankovky nejsou dostatečně kryté⁸¹ a požadovali směnu za kovové mince, jelikož obsahovaly drahé kovy. To způsobilo jejich veliký početní úbytek, a proto se výměna následně zastavila.⁸² Vývoz zlatých i stříbrných mincí ze země byl přísně zakázaný, zákaz se však

⁷⁴ DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁷⁵ PROSTECKÁ, Markéta. *Vývoj peněz a platebního styku se zaměřením na území dnešní ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁷⁶ NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946, s. 156.

⁷⁷ STEINMETZOVÁ, Hana. *Historický vývoj peněz*. Pardubice, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní.

⁷⁸ NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946, s. 158.

⁷⁹ PROSTECKÁ, Markéta. *Vývoj peněz a platebního styku se zaměřením na území dnešní ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁸⁰ DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁸¹ Vydávalo se více peněz než byla hodnota státního pokladu.

⁸² NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946, s. 192.

nedodržel a v zemi opět bylo mincí nedostatek.⁸³ Tuto situaci komentovaly i kramářské písně, politické popěvky a lidové písně. Lidé proklínali „podvodlivé bankroty“ nebo říkali, že „zlato a stříbro uteklo ze země“.⁸⁴ Následně byla zavedena nová papírová platidla nízké hodnoty a razily se i stříbrné šestikrejčary a měděné dvoukrejčary, které spadaly pod platidla konvenční měny.⁸⁵ Papírové peníze začali tisknout továrníci, obchodníci apod., a do oběhu se dostalo velké množství falešných peněz, zvané divoké poukázky.⁸⁶

Problém nedostatku drobných platidel měl vyřešit tisk tzv. nouzovek, což jsou peněžní poukázky, které jsou směnitelné za konvenční měnu. Tyto nouzovky mohl vydávat kdokoliv, a proto nebylo jisté, že budou opravdu směnitelné. V roce 1849 nouzovky ministerstvo financí zakázalo.

Nové měděné mince byly do oběhu uvedeny v roce 1851, následně se začaly razit i zlaté dukáty a stříbrné mince konvenční měny. Zlaté dukáty se razily v letech 1852–1915 za vlády Františka Josefa I., sloužily jak obchodní mince.⁸⁷

Dne 24. 1. 1857 byla uzavřena dohoda, v rámci které se Rakousko připojilo k německému celnímu spolku.⁸⁸ Cílem dohody bylo vytvoření jednotné stříbrné měny s tím, že bankovky budou směnitelné za kovové mince. Společnou mincí se tedy stal spolkový tolar (Vereinsthaler) a obchodní mincí byla spolková zlatá koruna (Vereinskrone). Poměr mincí byl stanoven na 1 ½ zlatého = 1 spolkový tolar.⁸⁹ Spolkové tolary se razily na severu i na jihu Německa a v Rakousku.⁹⁰ Jednalo se o poslední reformu, kde základem měnového systému bylo stříbro.⁹¹ Byla zavedena i nová měna – Rakouská měna, která vstoupila v platnost 1. 11. 1857 a její měnovou jednotkou se stal „zlatý“ rakouské měny – mezinárodně florin (česky zlatník, německy gulden, maďarsky forint). Zlatník se dále dělil na 100 krejcarů.⁹² Rakouská měna je označována jako r. m., r. č. (rakouského čísla) nebo ö. W. (österreichische Währung), také bývá nazývána zlatníková mincovní soustava.⁹³

⁸³ Tamtéž, s. 193.

⁸⁴ SVOBODOVÁ, Dana. Konvenční měna. In: HÁSKOVÁ, Jarmila a kol. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. Pacov: Nuga, 1996, s. 86.

⁸⁵ NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946, s. 194.

⁸⁶ PROSTECKÁ, Markéta. *Vývoj peněz a platebního styku se zaměřením na území dnešní ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁸⁷ DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁸⁸ NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946, s. 200.

⁸⁹ SEJBAL, Jiří. *Základy peněžního vývoje*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, s. 317.

⁹⁰ Tamtéž, s. 302.

⁹¹ DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁹² MORAVEC, Jaroslav. Rakouská měna. In: HÁSKOVÁ, Jarmila a kol. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. Pacov: Nuga, 1996, s. 90.

⁹³ SEJBAL, Jiří. *Základy peněžního vývoje*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, s. 317.

V roce 1858 došlo ke směnování bankovek za stříbro, ale už o rok později došlo k zastavení této výměny, neboť hrozilo úplné vyčerpání stříbrných zásob.⁹⁴ Do popředí se, díky průmyslové revoluci a rozvoji výrobního a obchodního podnikání, dostaly peníze velkých nominálních hodnot a cenné papíry, které byly kryté hmotným majetkem nebo zlatem. Kovové mince proto postupem času začaly plnit funkci drobného platidla.⁹⁵

V roce 1866 došlo k prusko-rakouskému konfliktu, kvůli kterému bylo Rakousko donuceno k vystoupení z Německého celního spolku, tím pádem zanikla i spolková měna.⁹⁶ Místo stříbrných mincí se používaly papírové peníze nižších nominálů nebo drobné mince s nepatrným obsahem stříbra.⁹⁷

Po roce 1867 byly zavedeny nové zlaté mince – čtyřzlatník a osmizlatník a razily se pamětní mince, které se dříve příliš nevyskytovaly. V této době také došlo k rozdělení habsburské monarchie na uherskou a rakouskou část, pod kterou se řadily i Čechy. S tímto rozdělením nastala i dualizace měnového systému. Ražba textu na uherských mincích byla maďarsky a na rakouských německy.⁹⁸

V poslední třetině 19. století byl negativně ovlivněn hospodářský a obchodní život. Hodnota stříbra kolísala, což způsobovalo proměnlivou hodnotu peněz.⁹⁹ Kvůli stále klesající ceně stříbra dokonce vláda v roce 1879 nařídila, že je zakázáno soukromým osobám razit mince z levně nakoupeného stříbra. V tomto období bylo důležitější zlato a většina zemí, se kterou Rakousko-Uhersko obchodovalo, bylo založeno na zlatém standardu¹⁰⁰ a tímto byla rakousko-uherská měna odpoutána od hodnoty stříbra.¹⁰¹

Stříbrné mince začaly ztrácet na hodnotě, a tak císař František Josef I. zavedl novou peněžní jednotku, a to koruny a haléře, které nahradily krejčary a zlaté. Dne 31. 12. 1892 došlo k ukončení oběhu mincí konvenční měny a základem nové měny se staly zlaté korunové nominály, kdy jeden zlatý rakouského čísla odpovídal dvěma korunám.

Od roku 1904 se státovky a bankovky uváděné ve zlatých rakouské měny zneplatnily a byly vydávány pouze papírová platidla, která se stala plnohodnotnými bankovkami. Stříbrné mince byly nahrazeny papírovými penězi a drobné mince se razily už jen ze železa.¹⁰²

⁹⁴ MORAVEC, Jaroslav. Rakouská měna. In: HÁSKOVÁ, Jarmila a kol. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. Pacov: Nuga, 1996, s. 92-93.

⁹⁵ SEJBAL, Jiří. *Základy peněžního vývoje*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, s. 317.

⁹⁶ NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946, s. 209.

⁹⁷ PROSTECKÁ, Markéta. *Vývoj peněz a platebního styku se zaměřením na území dnešní ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁹⁸ DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

⁹⁹ SEJBAL, Jiří. *Základy peněžního vývoje*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, s. 318.

¹⁰⁰ Moravec definuje zlatý standard následovně: „Zlatý standard je druh kovové měny, jejímž hlavním znakem je možnost volné výměny obíhajících bankovek za zlato; Zdroj: MORAVEC, Jaroslav. Rakouská měna. In: HÁSKOVÁ, Jarmila a kol. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. Pacov: Nuga, 1996, s. 89.

¹⁰¹ NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946, s. 219.

¹⁰² DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

3. 1. Mzdy v letech 1874–1885

V následující tabulce se nachází přehled platů v českých zemích i cizině v druhé polovině 19. století. Tento výpis různorodých pracovních míst slouží k porovnání platu na jiných pozicích s příjmy Fibichových (viz Příloha č. 1).

Ve sloupci „plat“ jsou většinou napsány roční mzdy. U některých pozic je označeno, že je plat uveden za měsíc. V takovém případě je ve sloupci „poznámky“ uvedena celková roční mzda, za předpokladu, že práce byla vykonávána po dobu dvanácti měsíců.

Rok	Místo/město	Povolání	Plat	Poznámky
1874	Praha	Choralista – tenorista	200 zl. ¹⁰³	
	Mladá Boleslav	Ředitel kůru (hlavní farní chrám)	450 zl. (250 zl. za kůr, 200 zl. za vyučování zpěvu)	Dalších 200 zl. za vydržování zpěváků a 50 zl./rok za nákup hudebnin. Celkem 700 zl./rok. ¹⁰⁴
	Bavorsko	Tenorista Franz Nachbaur	9000 zl.	Za 3 měsíce působení ročně; na královském dvoře Ludvíka II. Bavorského. ¹⁰⁵
	Velké Meziříčí	Ředitel kůru	300 zl.	+42 zl. z kostelního fondu. Příjem celkem 342 zl./rok. ¹⁰⁶
	Nymburk	Ředitel kůru a varhaník děkanského chrámu	350 zl. ¹⁰⁷	
	Völkermarkt (Rakousko)	Ředitel kůru v městském farním chrámu	600 zl.	+ byt. ¹⁰⁸
	Nová Ves u Českého Brodu	Strážník v obci	200 zl.	+ byt. ¹⁰⁹
	Budapešť (Maďarsko)	Zpěvačka sl. Minnie Hauckova	18 000 zl.	Sl. Hauckova zpívala v národním uherském divadle 5 měsíců 8x za měsíc. ¹¹⁰
1875	Břežany	Skladník a pomocník účetního	400 zl.	+ byt a 30 zl. na palivo. Celkem 430 zl./rok. ¹¹¹
	Hradec Králové	Ředitel měšťanské dívčí školy	800 zl.	+ 300 zl. přídavek na byt nebo 240 zl. Celkem až 1100 zl./rok. ¹¹²
	Český Brod	Ředitel kůru a varhaník	400 zl.	+ 100 zl. za vyučování hudby a zpěvu, 100–200 zl. za stolu. Celkem až 700 zl./rok. ¹¹³
	Krakov (Polsko)	Ředitel hudební jednoty „Musa“	700 zl.	+ 30–50% zisků z koncertů ¹¹⁴
	Přeštice	Sluha u královské společnosti	250 zl.	+ 25 % přídavku (62 zl. 50 kr.) Celkem 312 zl. 50 kr./rok. ¹¹⁵

¹⁰³ *Dalibor*, 13. 2. 1874, r. 2, č. 7, Ku povšimnutí, s. 55.

¹⁰⁴ *Dalibor*, 16. 5. 1874, r. 2, č. 20, Konkurs, s. 160.

¹⁰⁵ *Dalibor*, 23. 5. 1874, r. 2, č. 21, Z ciziny a Rakouska, s. 165.

¹⁰⁶ *Dalibor*, 11. 6. 1874, r. 2, č. 28, Z Prahy a z venkova, s. 222.

¹⁰⁷ *Dalibor*, 5. 12. 1874, r. 2, č. 49, Konkurs, s. 391.

¹⁰⁸ *Dalibor*, 12. 12. 1874, r. 2, č. 50, Z Prahy a z venkova, s. 398.

¹⁰⁹ *Národní listy*, 4. 1. 1874, r. 14, č. 3, Inzerce, s. 6.

¹¹⁰ *Dalibor*, 18. 7. 1874, r. 2, č. 29, Z ciziny a Rakouska, s. 227.

¹¹¹ *Národní listy*, 17. 1. 1875, r. 15, č. 16, Inzerce, s. 5.

¹¹² *Národní listy*, 21. 3. 1875, r. 15, č. 79, Konkurs, s. 6.

¹¹³ *Národní listy*, 14. 5. 1875, r. 15, č. 132, Konkurs, s. 4.

¹¹⁴ *Národní listy*, 15. 9. 1875, r. 15, č. 254, Konkurs, s. 6.

¹¹⁵ *Národní listy*, 30. 12. 1875, r. 15, č. 358, Úřední oznamovatel, s. 3.

1876	Praha	Účetvedoucí	920 zl.	+ byt a topivo; místo na velkostatku. ¹¹⁶
	Heřmanův Městec	Ředitel kůru a varhaník	100 zl.	Mzdu bylo možno zvýšit až na 300 zl./rok. ¹¹⁷
	Praha	Ředitel hypoteční banky	3000 zl.	+500 zl. na bydlení a po pěti letech přídavek 400 zl. Celkem 3900 zl./rok. ¹¹⁸
	Praha	Městský lékař	300 zl. ¹¹⁹	
	Praha	Městský strážník	350 zl.	+ byt, palivo, svítivo a oděv. ¹²⁰
1877	Praha	Varhaník	126 zl.	V kostele sv. Vojtěcha, místo po A. Dvořákovi. ¹²¹
	Pálec	Skladník na poště	350 zl.	+ byt. ¹²²
	Dvůr Králové	Ředitel kůru a městské hudby	300 zl. ¹²³	
	Praha	Divadelní malíř v Prozatímním divadle	1050 zl.	+ příspěvek na malířské potřeby či pomocníka a palivo. ¹²⁴
	Rakovník	Učitel geometrie a matematiky	1000 zl.	Přídavky 400 zl. Celkem 1400 zl./rok. ¹²⁵
	Kladno	Účetní	600 zl.	+ byt. ¹²⁶
1878	Hradec Králové	Ředitel kůru	700 zl.	Katedrála sv. Ducha. ¹²⁷
	Hořice	Ředitel kůru	270 zl.	Kostel Narození P. Marie. ¹²⁸
	Praha	Okresní lékař	1000 zl.–1200 zl. ¹²⁹	
	Dvůr Králové	Policejní komisař	500 zl. ¹³⁰	
	Kyje	Pisář	350 zl.	+ byt a 25 zl. na palivo. ¹³¹
1879	Lvov (Ukrajina)	Hráči: První kontrabas První hoboj První polnice	50 zl./měsíc 50 zl./měsíc 45 zl./měsíc	V Národním divadle. První kontrabas a hoboj 600 zl./rok. První polnice celkem 540 zl./rok. ¹³²
	Český Dub	Ředitel kůru a městské kapely	250 zl.	V děkanském chrámě. ¹³³
	Plzeň	Poštovní expeditoř	15 zl./měsíc	+ byt, strava a oděv. Celkem 180 zl./rok. ¹³⁴
	Městec Králové	Obecní úředník	300 zl. ¹³⁵	
	Praha	Hospodyně a chůva	35 zl./měsíc	Celkem 420 zl./rok. ¹³⁶
1880	Chrudim	Městský kapelník a varhaník	500 zl. ¹³⁷	
	Melbourne	Dirigent orchestru – p. Haužvic	6 000 zl.	Honorář za 6 měsíců. ¹³⁸

¹¹⁶ *Národní listy*, 14. 1. 1876, r. 16, č. 13, Inzerce, s. 4.

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ *Národní listy*, 15. 9. 1876, r. 16, č. 255, Inzerce, s. 4.

¹¹⁹ *Národní listy*, 23. 12. 1876, r. 16., č. 354, Inzerce, s. 5.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ *Národní listy*, 12. 1. 1877, r. 17, č. 11, Konkurs, s. 4.

¹²² *Národní listy*, 4. 3. 1877, r. 17, č. 62, Inzerce, s. 4.

¹²³ *Národní listy*, 18. 3. 1877, r. 17, č. 76, Inzerce, s. 4.

¹²⁴ *Národní listy*, 21. 4. 1877, r. 17, č. 109, Konkurs, s. 6.

¹²⁵ *Národní listy*, 21. 9. 1877, r. 17, č. 259, Inzerce, s. 4.

¹²⁶ *Národní listy*, 23. 12. 1877, r. 17, č. 352, Konkurs, s. 6.

¹²⁷ *Národní listy*, 5. 5. 1878, r. 18, č. 111, Konkurs, s. 2.

¹²⁸ *Národní listy*, 5. 7. 1878, r. 18, č. 163, Konkurs, s. 4.

¹²⁹ *Národní listy*, 22. 9. 1878, r. 18, č. 231, Konkurs, s. 1.

¹³⁰ *Národní listy*, 11. 10. 1878, r. 18, č. 246, Konkurs, s. 2.

¹³¹ *Národní listy*, 10. 12. 1878, r. 18, č. 298, Denní zprávy, s. 2.

¹³² *Dalibor*, 10. 2. 1879, r. 1, č. 5, Inzerce, s. 42.

¹³³ *Dalibor*, 10. 6. 1879, r. 1, č. 17, Inzerce, s. 138.

¹³⁴ *Národní listy*, 25. 5. 1879, r. 19, č. 124, Inzerce, s. 4.

¹³⁵ *Národní listy*, 11. 6. 1879, r. 19, č. 138, Inzerce, s. 4.

¹³⁶ *Národní listy*, 18. 7. 1879, r. 19, č. 170, Inzerce, s. 4.

¹³⁷ *Dalibor*, 1. 2. 1880, r. 2, č. 4, Konkurs, s. 32.

¹³⁸ *Dalibor*, 20. 8. 1880, r. 2, č. 24, Drobné zprávy, s. 191.

	(světová výstava)			
	Vídeň (Rakousko)	Ředitel vídeňské dvorní opery – Vilém Jahn	6000 zl.	+ byt, 3000 zl. na povoz, 3000 zl. penze. Celkem 12 000 zl. ¹³⁹
	Domažlice	Kapelník sboru, 1.houslista na kůru v kostele a učitel zpěvu na gymnáziu	500 zl. ¹⁴⁰	
1881	Vídeň (Rakousko)	Člen orchestru dvorní opery	600–700 zl. ¹⁴¹	
	Titel (Srbsko)	Policejní komisař	10 000 zl. ¹⁴²	
	Tábor	Městský lékař	400 zl. ¹⁴³	
	Vídeň (Rakousko)	Zpěvák dvorní opery – F. Broulík	10 000 zl. ¹⁴⁴	V Česku měl 600 zl./rok.
	Praha	Ředitel konzervatoře	1400 zl. ¹⁴⁵	
	Innsbruck (Rakousko)	Koncertní mistr a učitel na housle	800 zl. ¹⁴⁶	
1882	Severní Amerika	Zpěvačka A. Maternová	20 000 ¹⁴⁷ –24 000 zl. ¹⁴⁸	Honorář za 6 koncertů v dubnu; New York, Chicago, Cincinnati.
	Pešť (Maďarsko)	Tenorista v národním divadle – G. Perotti	17 000 zl. ¹⁴⁹	
	Louny	Strojník	1000 zl.	+ byt, palivo a příspěvek na světlo. ¹⁵⁰
	Vídeň (Rakousko)	Zpěvačka operního divadla A. Friedrich-Maternová	20 800 zl.	Částka za 8 měsíců/rok. ¹⁵¹
	Praha	Zpěvák v německém divadle – Leopold Stropnický	3000 zl.	+ 500 zl. po roce působení. ¹⁵²
1883	Tábor	Ředitel kůru a kostelní hudby	500 zl. ¹⁵³	
	Praha	Divadelní malíř v Prozatímním divadle	1200 zl.	+ příspěvek pomocníka, topivo a 240 zl. na byt. ¹⁵⁴
	Pešť (Maďarsko) Praha	Zpěvačka národní opery v Pešti – Emma Turolla	Pešť – 82 000 zl. Praha – 10 000 zl.	Pešť – mzda za 9 měsíců každého roku. Praha – mzda za 2 měsíce (když zpívala 10x/měsíc). ¹⁵⁵
	Praha	Ředitel ND – B. Smetana	1500 zl.	Původně 1200 zl. ¹⁵⁶
		Úředník	25 zl./měsíc	Celkem 300 zl./rok. ¹⁵⁷
		Zedník	35 zl./měsíc	Celkem 420 zl./rok. ¹⁵⁸
1884	Kouřim	Ředitel kůru a varhaník	400 zl. ¹⁵⁹	
	Srbsko	Sbormistr šabackého zpěváckého	50 zl./měsíc	Celkem 600 zl./rok. ¹⁶⁰

¹³⁹ *Dalibor*, 1. 11. 1880, r. 2, č. 31, Drobné zprávy, s. 246.

¹⁴⁰ *Dalibor*, 20. 12. 1880, r. 2, č. 36, Drobné zprávy, s. 287.

¹⁴¹ *Dalibor*, 10. 1. 1881, r. 3, č. 2, Drobné zprávy, s. 15.

¹⁴² *Dalibor*, 20. 2. 1881, r. 3, č. 6, Zprávy z ciziny, s. 44.

¹⁴³ *Národní listy*, 8. 6. 1881, r. 21, č. 137, Konkurs, s. 4.

¹⁴⁴ *Dalibor*, 10. 9. 1881, r. 3, č. 26, Drobné zprávy, s. 205.

¹⁴⁵ *Dalibor*, 20. 9. 1881, r. 3, č. 27, Drobné zprávy, s. 216.

¹⁴⁶ *Dalibor*, 20. 10. 1881, r. 3, č. 30, Drobné zprávy, s. 243.

¹⁴⁷ *Dalibor*, 1. 1. 1882, r. 4, č. 1, Drobné zprávy, s. 6.

¹⁴⁸ *Dalibor*, 1. 3. 1882, r. 4, č. 7, Drobné zprávy, s. 55.

¹⁴⁹ *Dalibor*, 1. 2. 1882, r. 4, č. 4, Drobné zprávy, s. 31.

¹⁵⁰ *Národní listy*, 22. 2. 1882, r. 22, č. 52, Konkurs, s. 4.

¹⁵¹ *Dalibor*, 1. 3. 1882, r. 4, č. 7, Drobné zprávy, s. 55.

¹⁵² *Dalibor*, 20. 12. 1882, r. 4, č. 36, Drobné zprávy, s. 287.

¹⁵³ *Dalibor*, 21. 10. 1883, r. 5, č. 39, Konkurs, s. 388.

¹⁵⁴ *Národní listy*, 19. 6. 1883, r. 23, č. 144, Konkurs, s. 6.

¹⁵⁵ *Dalibor*, 14. 11. 1883, r. 5, č. 42, Drobné zprávy, s. 416.

¹⁵⁶ *Dalibor*, 12. 5. 1885, r. 7, č. 18–19, Poslední rok ze života B. Smetany, s. 179.

¹⁵⁷ SEJBAL, Jiří. *Základy peněžního vývoje*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, s. 314.

¹⁵⁸ Tamtéž.

¹⁵⁹ *Dalibor*, 28. 1. 1884, r. 6, č. 4, Konkurs, s. 40.

		spolku		
	Mělník	Městský kapelník	500 zl. ¹⁶¹	
	Polička	Mistr v tkalcovské škole	600 zl. ¹⁶²	
	Cerekvice nad Bystřicí	Obecní lékař	600 zl. ¹⁶³	
	Plzeň	Pomocný sládek	2000 zl.	+ příspěvek na byt a světlo. ¹⁶⁴
	Jaroměřice	Zvěrolékař	400 zl. ¹⁶⁵	
	Velvary	Ředitel chrámové hudby	500 zl. ¹⁶⁶	
1885	Dvůr Králové	Učitelka v mateřské škole	400 zl. ¹⁶⁷	
	Nymburk	Městský kapelník	300 zl. ¹⁶⁸	
	Kosmonosy	Kuchařka	30 zl./ měsíc	+ byt, topivo, světlo, strava. Celkem 360 zl./rok. ¹⁶⁹
	Pančevo (Srbsko)	Houslista (sólista)	45 zl./ měsíc	Celkem 540 zl./rok. ¹⁷⁰

3. 2. Ceny v druhé polovině 19. století

Tato tabulka je přehledem cen zboží a služeb za léta 1874–1885. Jedná se převážně o potraviny, dále také o oblečení či jiné spotřební zboží.

Informace byly čerpány převážně z Národních listů, kde bylo množství potravin zapsáno ve starých měrných jednotkách, jako je: měrice, sáh, vídeňský cent apod. Pro lepší přehlednost byly tyto položky převedeny do dnešní měrné soustavy. Cena dražšího zboží je uvedena za 1 kg, levnějšího za 100 kg, jelikož by při přepočtu vznikla příliš malá částka v desetinách krejcarů.

Rok	Položka	Cena	Poznámky
1874	Kalendář	50 kr. 40 kr. 20 kr.	Stolní s obrázky, Nástěnný – velký, Menší. ¹⁷¹
	Přední sedadlo ve vídeňské opeře	20 zl.	Když hrála P. Luccová v Don Juanovi. ¹⁷²
	Hovězí maso Vepřové maso	48–60 kr. 40–70 kr.	Cena za 1 kg.
	Žitný bochník chleba Houska	10 kr. 1 kr.	Cena za 1 kus. ¹⁷³
	1 m ² stavebního místa	2 zl. 78 kr.–4 zl. 17 kr. ¹⁷⁴	
	Krynochrom – barva na vlasy	3 zl.	Cena za 1 krabičku.
	Bavlněné punčochy pro pány Bavlněné punčochy pro dámy	50–70 kr. 70–90 kr. ¹⁷⁵	

¹⁶⁰ Dalibor, 21. 11. 1884, r. 6, č. 43, Konkurs, s. 432.

¹⁶¹ Dalibor, 7. 12. 1884, r. 6, č. 45, Konkurs, s. 452.

¹⁶² Národní listy, 9. 1. 1884, r. 24, č. 9, Inzerce, s. 4.

¹⁶³ Národní listy, 17. 5. 1884, r. 24, č. 137, Inzerce, s. 6.

¹⁶⁴ Národní listy, 4. 10. 1884, r. 24, č. 275, Inzerce, s. 4.

¹⁶⁵ Národní listy, 22. 12. 1884, r. 24, č. 353, Inzerce, s. 3.

¹⁶⁶ Dalibor, 14. 11. 1884, r. 6, č. 42, Konkurs, s. 420.

¹⁶⁷ Národní listy, 17. 3. 1885, r. 25, č. 75, Konkurs, s. 5.

¹⁶⁸ Národní listy, 1. 4. 1885, r. 25, č. 90, Konkurs, s. 4.

¹⁶⁹ Národní listy, 9. 6. 1885, r. 25, č. 157, Konkurs, s. 4.

¹⁷⁰ Národní listy, 17. 10. 1885, r. 25, č. 285, Konkurs, s. 4.

¹⁷¹ Národní listy, 1. 1. 1874, r. 14, č. 1, Inzerce, s. 4.

¹⁷² Dalibor, 28. 11. 1874, r. 2, č. 48, Z ciziny a Rakouska, s. 379.

¹⁷³ Národní listy, 3. 1. 1874, r. 14, č. 2, Trhy na zboží, s. 3.

¹⁷⁴ Národní listy, 6. 1. 1874, r. 14, č. 5, Inzerce, s. 4.

	Kávové lžičky Lžice	10 kr.–33 kr. 33 kr.–58 kr.	Cena za 1 kus.
1875	Řepkový olej Petrolej Cukr	37 kr. 22 kr. 48 kr.–50 kr.	Ceny za 100 kg. ¹⁷⁶
	Uhlí	36–48 kr.	Cena za 100 kg.
	Pivo exportní Pivo ležák	27 kr. 16 kr.	Cena za 1 lahev, pivovar z Plzně. ¹⁷⁷
	Lak na kůži Jed na myši (20 použití) Přípravek proti lupům	65 kr. 90 kr. 85 kr.	Cena za 1 kus.
	Vlnové tyčinky do uší	2 zl. ¹⁷⁸	
1876	Hovězího maso Vepřové maso	23–49 kr. 52–59 kr.	Cena za 1 kg. ¹⁷⁹
	Dámské boty šněrovací z kůže s lakovanými špičkami Pánské boty z lakované juchty s dvojitými podešvemi ¹⁸⁰	2 zl. 40 kr. 4 zl. 54 kr.	
	Rostlinný prášek na zuby (místo pasty) Kartáček na zuby pro dospělé Kartáček na zuby pro děti ¹⁸¹	63 kr. 80 kr. 50 kr.	Ceny za 1 kus.
	Uhlí	64–104 kr.	Cena za 100 kg.
	Víno v lahvích	35–70 kr.	Cena za 1 litr.
	Doutníky Napodobeniny doutníků	10 zl. 5 zl.	12 balení doutníků po 4 kusech. ¹⁸²
	Vlašské ořechy Mandle Rozinky	40–72 kr. 1 zl. 20 kr. 64–1 zl. 60 kr.	Ceny za 1 kg. ¹⁸³
1877	Káva Rýže Pepř Nové koření Přepuštěné máslo Řepkový olej	1 zl. 13 kr.–1 zl. 92 kr. 18 kr.–33 kr. 82 kr.–84 kr. 84 kr.–86 kr. 91 kr.–92 kr. 54 kr.–56 kr. ¹⁸⁴	Ceny za 1 kg.
	Pivo	12 kr.–14 kr.	Cena za 1 litr.
	Župany pro dámy	2 zl. 75 kr.–4 zl. 50 kr.	
	Fotografie celé postavy Portrét	1 zl. 75 kr. 2 zl. 50 kr.	Ceny jsou uvedeny za 12 fotografií. ¹⁸⁵
	Pero bez inkoustu	3–8 kr.	Cena za 1 kus. ¹⁸⁶
	Uhlí	60–96 kr.	Cena za 100 kg. ¹⁸⁷
	Hovězí maso Vepřové maso	38–54 kr. 50–60 kr.	Ceny za 1 kg. ¹⁸⁸

¹⁷⁵ *Národní listy*, 4. 1. 1874, r. 14, č.3, Inzerce, s. 5.

¹⁷⁶ *Národní listy*, 17. 1. 1875, r. 15, č.16, Peněžní trhy, s. 4.

¹⁷⁷ *Národní listy*, 18. 6. 1875, r. 15, č.165, Inzerce, s. 4.

¹⁷⁸ *Národní listy*, 25. 2. 1875, r. 15, č. 55, Inzerce, s. 4.

¹⁷⁹ *Národní listy*, 4. 4. 1876, r. 16, č. 94, Inzerce, s. 3.

¹⁸⁰ *Národní listy*, 25. 10. 1876, r. 16, č. 295, Inzerce, s. 4.

¹⁸¹ *Národní listy*, 23. 12. 1876, r. 16, č. 354, Inzerce, s. 4.

¹⁸² Tamtéž, s. 5.

¹⁸³ Tamtéž, s. 6.

¹⁸⁴ *Národní listy*, 21. 2. 1877, r. 17, č. 51, Trhy na zboží, s. 3.

¹⁸⁵ *Národní listy*, 28. 4. 1877, r. 17, č. 116, Inzerce, s. 4.

¹⁸⁶ *Národní listy*, 15. 5. 1877, r. 17, č. 133, Inzerce, s. 4.

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 6.

¹⁸⁸ *Národní listy*, 21. 9. 1877, r. 17, č. 259, Trhy na zboží, s. 3.

1878	Hovězí maso Vepřové maso	33–52 kr. 42–68 kr.	Ceny za 1 kg. ¹⁸⁹
	Plzeňské pivo	20 kr.	Cena za 1 litr.
	Čokoláda	1 zl. 60 kr.–4 zl.	Cena za 1 kg. ¹⁹⁰
	Káva Rýže Pepř	1 zl. 4 kr.–1 zl. 90 kr. 18 kr.–35 kr. 89 kr.–90 kr.	Ceny za 1 kg. ¹⁹¹
	Uhlí	60–96 kr.	Cena za 100 kg. ¹⁹²
	Pšenice Žito Ječmen Oves	12 zl. 25 kr.–12 zl. 85 kr. 8 zl. 55 kr.–9 zl. 30 kr. 9 zl. 20 kr.–10 zl. 15 kr. 7 zl. 65 kr.–8 zl. 25 kr.	Ceny za 100 kg. ¹⁹³
	Klobouky pro pány	1 zl. 30 kr.–2 zl. 80 kr. ¹⁹⁴	
	Špičky na doutník	1 zl. 50 kr.–3 zl.	Držáky na doutníky. Špičky o velikosti 6–10 cm. ¹⁹⁵
1879	Hovězí maso Vepřové maso	33–52 kr. 41–50 kr.	Ceny za 1 kg. ¹⁹⁶
	Uzený sled' Čerstvý sled'	35 kr. 29 kr.	Ceny za 1 kg. ¹⁹⁷
	Káva Rýže Pepř	1 zl.–2 zl. 10 kr. 74 kr. 17 kr.–30 kr.	Ceny za 1 kg. ¹⁹⁸
	Mouka Sádlo Řepkový olej	14 kr.–26 kr. 53 kr.–54 kr. ¹⁹⁹ 35 kr.–37 kr. ²⁰⁰	Ceny za 1 kg.
	Kravské mléko	72 kr.	Cena za 1 litr. ²⁰¹
	Spodnička Šněrovačka	2 zl. 40 kr.–3 zl. 50 kr. 65 kr.–1 zl. ²⁰²	
1880	Poplatek za zkoušku učitelů hudby	r. 1880 15 zl. (v r. 1877–10 zl.)	Učitel zpěvu, hry na nástroj na SŠ musí složit zkoušky o způsobilosti; platí se každý pokus. ²⁰³
	Harmonium	100 zl.	5 oktáv, 5 rejstříků, leštěný ořech, výrobce Josef Vanický. ²⁰⁴
	Kysané zelí	11 zl.	Cena za 100 kg. ²⁰⁵
	Uhlí	52 kr.–96 kr.	Cena za 100 kg. ²⁰⁶
	Vánočka	10 kr.–1 zl. 50 kr.	Cena za 1 kus. ²⁰⁷
1881	Varhany od Steinmayera z Bavorska	3954 zl.	Do děkanského chrámu v Mladé

¹⁸⁹ *Národní listy*, 25. 1. 1878, r. 18, č. 24, Trhy na zboží, s. 3.

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 4.

¹⁹¹ *Národní listy*, 13. 2. 1878, r. 18, č. 41, Peněžní trhy, s. 3.

¹⁹² *Národní listy*, 2. 3. 1878, r. 18, č. 56, Inzerce, s. 4.

¹⁹³ *Národní listy*, 4. 5. 1878, r. 18, č. 110, Trhy na zboží, s. 3.

¹⁹⁴ Tamtéž, Inzerce, s. 4.

¹⁹⁵ *Národní listy*, 17. 12. 1878, r. 18, č. 304, Inzerce, s. 4.

¹⁹⁶ *Národní listy*, 17. 1. 1879, r. 19, č. 14, Trhy na zboží, s. 3.

¹⁹⁷ Tamtéž, Inzerce, s. 4.

¹⁹⁸ *Národní listy*, 26. 2. 1879, r. 19, č. 48, Inzerce, s. 4.

¹⁹⁹ *Národní listy*, 2. 9. 1879, r. 19, č. 209, Trhy na zboží, s. 3.

²⁰⁰ *Národní listy*, 17. 4. 1879, r. 19, č. 91, Trhy na zboží, s. 3.

²⁰¹ *Národní listy*, 25. 10. 1879, r. 19, č. 255, Trhy na zboží, s. 3.

²⁰² *Národní listy*, 20. 12. 1879, r. 19, č. 303, Inzerce, s. 4.

²⁰³ *Dalibor*, 1. 5. 1880, r. 2, č. 13, Zkoušky učitelů hudby, s. 99.

²⁰⁴ *Dalibor*, 20. 9. 1880, r. 2, č. 27, Inzerce, s. 216.

²⁰⁵ *Národní listy*, 21. 11. 1880, r. 20, č. 280, Inzerce, s. 4.

²⁰⁶ *Národní listy*, 5. 12. 1880, r. 20, č. 292, Inzerce, s. 3.

²⁰⁷ *Národní listy*, 23. 12. 1880, r. 20, č. 307, Inzerce, s. 2.

			Boleslavy. ²⁰⁸
	Máslo Mouka Sádlo Rýže Víno	1 zl. 7 kr. 21 kr. 71 kr. 18 kr. 15–30 kr.	Ceny za 1 kg. Cena za 1 litr.
	Košile Kalhoty Pánský oblek Kabát	1 zl. 45 kr.–2 zl. 75 kr. 4–9 zl. 14–16 zl. 11–25 zl. ²⁰⁹	
1882	Pšenice Žito Ječmen Hrách Oves Čočka	12 zl. 50 kr.–13 zl. 35 kr. 10 zl. 25 kr.–10 zl. 40 kr. 8 zl. 75 kr.–10 zl. ²¹⁰ 10 zl.–15 zl. 6 zl. 15 kr.–7 zl. 15 zl.–23 zl. ²¹¹	Ceny za 100 kg.
	Máslo	80 kr.–1 zl. 08 kr.	Cena za 1 kg. ²¹²
	Hovězí maso Vepřové maso	29 kr.–61 kr. 53 kr.–69 kr. ²¹³	
	Uhlí	58 kr.–64 kr.	Cena za 100 kg. ²¹⁴
	Černý čaj	4 zl. 88 kr.–12 zl. 20kr.	Cena za 1 kg. ²¹⁵
	Abonmá na 300 her v Novém českém divadle	1020 zl. 180 zl. 120 zl.	Lože v přízemí a v 1. řadě, sedadlo v přízemí, sedadlo na tribuně. ²¹⁶
1883	Hedvábné ponožky	10 kr.–15 kr.	Cena za 1 pár. ²¹⁷
	Molloyovy seidlitzké prášky	1 zl.	Proti zácpě, pálení žáhy, křečím, bolesti hlavy... Cena za 1 krabičku.
	Francouzská kořalka a sůl	80 kr.	Proti vnějším i vnitřním zánětům, bolesti hlavy, uší, očí... ²¹⁸
	Máslo	95 kr.–1 zl. 40 kr. ²¹⁹	Cena za 1 kg.
	Pšenice Žito Ječmen Hrách Oves Čočka ²²⁰	8 zl.–12 zl. 25 kr. 7 zl.–9 zl. 30 kr. 5 zl. 50 kr.–10 zl. 8 zl.–14 zl. 6 zl. 5 kr.–6 zl. 70 kr. 11 zl.–22 zl.	Ceny za 100 kg.
1884	Harmonium	200 zl.	S 12 rejstříky a crescendní pákou. ²²¹
	Prezervativ	1–5 zl.	Cena dle jemnosti. Vyrobené z kaučuku nebo rybích měchýřů. ²²²
	Máslo	76–80 kr.	Cena za 1 kg. ²²³

²⁰⁸ Dalibor, 1. 8. 1881, r. 3, č. 22, Drobné zprávy, s. 175.

²⁰⁹ SEJBAL, Jiří. *Základy peněžního vývoje*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, s. 314.

²¹⁰ *Národní listy*, 5. 1. 1882, r. 22, č. 4, Trhy na zboží, s. 3.

²¹¹ *Národní listy*, 3. 12. 1882, r. 22, č. 323, Trhy na zboží, s. 4.

²¹² *Národní listy*, 16. 7. 1882, r. 22, č. 194, Trhy na zboží, s. 4.

²¹³ *Národní listy*, 13. 6. 1882, r. 22, č. 161, Trhy na zboží, s. 4.

²¹⁴ *Národní listy*, 16. 4. 1882, r. 22, č. 104, Inzerce, s. 5.

²¹⁵ *Národní listy*, 28. 12. 1882, r. 22, č. 343, Inzerce, s. 4.

²¹⁶ *Národní listy*, 15. 9. 1882, r. 22, č. 255, Nové české divadlo, s. 4.

²¹⁷ *Národní listy*, 1. 4. 1883, r. 23, č. 78, Inzerce, s. 6.

²¹⁸ *Národní listy*, 5. 8. 1883, r. 23, č. 185, Inzerce, s. 8.

²¹⁹ *Národní listy*, 1. 4. 1883, r. 23, č. 78, Trhy na zboží, s. 3.

²²⁰ *Národní listy*, 18. 1. 1883, r. 23, č. 15, Trhy na zboží, s. 4.

²²¹ *Dalibor*, 28. 1. 1884, r. 6, č. 4, Harmonium, s. 40.

²²² *Národní listy*, 27. 2. 1884, r. 24, č. 58, Inzerce, s. 6.

	Pšenice Žito Oves Hrách Čočka Pšeničná mouka Žitná mouka	10 zl. 60 kr.–12 zl. 9 zl. 50 kr.–10 zl. 35 kr. 7 zl. 60 kr.–8 zl. 8 zl.–15 zl. 13 zl.–18 zl. 10 zl.–21 zl. 10 zl.–14 zl.	Ceny za 100 kg.
	Káva Pepř Řepkový olej	1 zl.–1 zl. 90 kr. 68 kr.–72 kr. 40 kr.–45 kr.	Ceny za 100 kg. ²²⁴
	Deštníky Hedvábné deštníky Pláště do deště (pláštěnky)	1 zl. 25 kr.–3 zl. 3 zl. 50 kr.–10 zl. 10 zl.–15 zl. ²²⁵	
	Čokoláda	1 zl. 60 kr.–3 zl.	Cena za 1 kg. ²²⁶
	Led	3 kr.	Cena za 1 kg. ²²⁷
	Vstupné do žofínského sálu (Koncert dr. Hanuše z Bülowů s dvorní kapelou meiningenskou)	3 zl. 2 zl. 1 zl. 60 kr.	Číslované sedadlo, cercle, sál, galerie. ²²⁸
	Čaj Rozinky	5 zl.–6 zl. 56 kr.	Cena za 1 kg. ²²⁹
1885	Pšenice Žito Oves Řepkový olej	9 zl. 50 kr.–10 zl. 25 kr. 8 zl. 50 kr.–9 zl. 25 kr. 6 zl. 65 kr.–7 zl. 50 kr. 31 zl. 75 kr.–32 zl.	Ceny za 100 kg. ²³⁰
	Káva	1 zl. 20 kr.–5 zl. 50 kr.	Cena za 1 kg. ²³¹
	Hovězí maso Vepřové maso	34 kr.–56 kr. 42 kr.–49 kr. ²³²	
	Brambory	3 zl. 50 kr.–4 zl.	Cena za 100 kg. ²³³
	Vstupné do Reduty při provedení Dvořákovy Svatební košile (Olomouc)	2 zl. 1 zl. 50 kr. 1 zl. 20 kr. 1 zl. 50 kr.	Prvních šest řad, další řady, galerie, lístky na stání, pro císařské vojáky a studenty. ²³⁴
	Ořezávátka na tužky	35 kr. ²³⁵	
	Uhlí	30 kr.–49 kr.	Cena za 100 kg. ²³⁶
	Máslo	96 kr.–1 zl. 20 kr.	Cena za 1 kg. ²³⁷
	Kysané zelí	7 zl. 50 kr.	Cena za 100 kg. ²³⁸

²²³ *Národní listy*, 8. 3. 1884, r. 24, č. 68, Trhy na zboží, s. 3.

²²⁴ *Národní listy*, 24. 4. 1884, r. 24, č. 114, Trhy na zboží, s. 3.

²²⁵ *Národní listy*, 17. 5. 1884, r. 24, č. 137, Inzerce, s. 6.

²²⁶ *Národní listy*, 3. 7. 1884, r. 24, č. 183, Inzerce, s. 6.

²²⁷ *Národní listy*, 13. 7. 1884, r. 24, č. 193, Inzerce, s. 7.

²²⁸ *Dalibor*, 7. 11. 1884, r. 6, č. 41, Drobné zprávy, s. 408.

²²⁹ *Národní listy*, 22. 12. 1884, r. 24, č. 353, Inzerce, s. 3.

²³⁰ *Národní listy*, 22. 1. 1885, r. 25, č. 22, Trhy na zboží, s. 3.

²³¹ Tamtéž, Káva, s. 5.

²³² *Národní listy*, 6. 2. 1885, r. 25, č. 36, Trhy na zboží s. 3.

²³³ *Národní listy*, 24. 3. 1885, r. 25, č. 82, Inzerce, s. 6.

²³⁴ *Dalibor*, 28. 4. 1885, r. 7, č. 16-17, Drobné zprávy, s. 164.

²³⁵ *Národní listy*, 10. 6. 1885, r. 25, č. 158, Inzerce, s. 4.

²³⁶ *Národní listy*, 23. 8. 1885, r. 25, č. 231, Inzerce, s. 10.

²³⁷ Tamtéž, Trhy na zboží, s. 6.

²³⁸ *Národní listy*, 17. 12. 1885, r. 25, č. 346, Inzerce, s. 4.

4. Příjmy a výdaje Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha za léta 1874–1885

Informace byly čerpány z rodinného archivu Z. Fibicha, kde se nachází velké množství materiálů, který ovšem není označen signaturami, popisky či jinými značkami. Kvůli tomu jsou prameny, ze kterých byly čerpány informace, slovně popsány a pro lepší identifikaci je také přiložena fotografie.

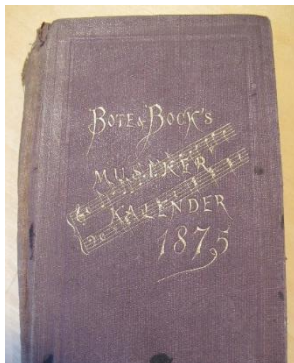
V archivu jsou uloženy čtyři deníky s finančními záznamy: „malý, hnědý, kožený deník“ (dále jako HKD), „malý, červený, kožený deník“ (dále jako ČKD), „Bote and Bock's Musiker Kalender 1875“ (dále jako BB) a „velký, hnědý, látkový deník“ (dále jako HLD). Čerpáno bylo také z „malého, hnědého, koženého zápisníku“ (dále jako MKZ), kde byly zapsány převážně informace o cestování, které byly použity v kapitole o výdajích.

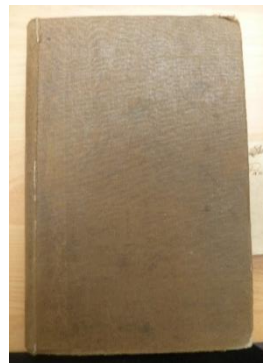
HKD

ČKD

BB

HLD

MKZ

Ve třech denících zleva jsou zapsány měsíční a roční příjmy, v HLD jsou uvedeny výdaje, společně s některými ročními příjmy.

Za rok 1874, kdy ještě Betty Hanušová a Zdeněk Fibich nebyli manželé, byly dohledány pouze příjmy Betty Hanušové. Jediný přehled o Fibichově finanční situaci, za rok 1874, poskytují záznamy o jeho pedagogické činnosti v ruském Vilnius. Zde působil jako učitel sborového světského zpěvu na pěti školách s maximálním počet čtrnácti vyučovacích hodin týdně, a platem 1500 rublů.²³⁹ Jednou ze škol byl židovský učitelský institut, kde měl dostat 500 rublů ročně. Fibich však v tomto zaměstnání nebyl spokojený, a proto z tohoto institutu v roce 1874 odešel.²⁴⁰

Za rok 1875 jsou k dispozici příjmy jen Betty Hanušové, a Fibichův výdělek je v HKD uveden až od listopadu roku 1875, kdy byli v srpnu oddáni. Společné příjmy a výdaje byly tedy, kromě zmíněných dvou měsíců, zapisovány od roku 1876.

²³⁹ HUDEC, Vladimír. *Zdeněk Fibich*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, s. 36.

²⁴⁰ KOPECKÝ, Jiří. Fibich in Vilnius: Annus Horribilis 1874 and the Birth of a Composer. *Lietuvos muzikos*. Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2019, roč. 20, s. 101–117.

Příjmy

V HKD se nachází záznamy příjmů Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha od ledna 1873 do května 1884. Ze sledovaného období je rozpis měsíčních příjmů Betty Hanušové uveden od ledna 1874 do května 1884. Fibichovy detailní měsíční mzdy jsou v tomto deníku zaznamenány pouze za léta 1876–1879, a jeho celkové mzdy za měsíc se zde nachází od roku 1880 do roku 1885.

Další příjmy manželů, od ledna 1884 do května 1901, jsou uvedeny v ČKD. Příjmy Betty Fibichové jsou v celém deníku rozepsány po měsících a na konci každého roku je uveden celkový roční příjem. Za léta 1884–1885 jsou v deníku uvedeny jen Fibichovy roční příjmy, a v dalších letech je rozepsána také jeho měsíční mzda.

Od ledna do května 1884 jsou tedy měsíční příjmy Betty Fibichové uvedeny v obou denících. Navzdory tomu, že se informace za stejné období nachází v obou denících, uvedené částky za leden a únor se neshodují. V tabulce je počítáno s údaji z ČKD, kde se nachází výpis mezd za celý rok 1884.

Některé částky za Fibichovu pedagogickou činnost z let 1878–1881 jsou zapsány v BB. I přes to, že vyučoval Fibich, zápisy o jednotlivých žácích a hodinách vedla převážně jeho manželka, což je zřejmé podle rukopisu. V tomto deníku jsou napsaná jména žáků a dny v měsíci, kdy je Fibich vyučoval. Finanční částky se v těchto rozpisech většinou nenacházely.

Výdaje

Výdaje manželů Fibichových byly dohledány v jediném deníku, a to HLD, kde jsou uvedeny záznamy za léta 1876–1905. Po smrti obou umělců v psaní deníku pravděpodobně pokračoval jejich syn Richard, resp. jeho žena Hilda, se kterou se oženil v roce 1905.

Výdaje jsou psány po měsících, na konci každého měsíce je celkový součet, a v listopadu²⁴¹ či prosinci je uveden souhrn ročních výdajů rodiny.

Za rok 1874 a 1875 nebyly nalezeny žádné informace o výdajích Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha. Zaznamenána byla jen útrata za pití na jejich svatbě, 23. srpna 1875, což činilo 82 zl. 70 kr.

V tabulce níže uvedené se nachází příjmy a výdaje obou umělců dohromady. Do příjmů Betty Fibichové (roz. Hanušové) jsou zahrnuty příjmy z Prozatímního divadla, Císařské kaple²⁴²,

²⁴¹ Nejvíce výdajů měla rodina většinou v prosinci, takže a na souhrn za celý rok jim na stránce v deníku nezbylo místo. Proto některé roční výdaje a celkové počty psali na stránku k listopadu.

²⁴² Tato kaple je součástí Benediktinského opatství Na Slovanech (taktéž Emauzy s kostelem Panny Marie, sv. Jeronýma, Cyrila a Metoděje, Vojtěcha a Prokopa), které v roce 1347 založil Karel IV. Svůj název kaple dostala podle císaře Ferdinanda III., na jehož přání byla roku 1636 zhotovena.

koncertů, benefic a peněžní dary od rodiny. Příjmy Zdeňka Fibicha jsou tvořeny platem z Prozatímního divadla, vyučování, působení v ruském chrámu a honoráře za jeho skladby.

Do výdajů jsou zařazeny poplatky za nájem, stravu, světlo, palivo, daně a ostatní výdaje, např. za mzdy služebným, oblečení, cesty, kostýmy do oper atd.

Do tabulky je také zapsáno „a conto“ (dále jako konto), které bylo v HKD uvedeno v roce 1874 a 1876. Nižší částky byly napsány drobným písmem, na okraji strany, kdežto vyšší sumy, ve výši 50 zl., byly uvedeny společně s ostatními příjmy. V tomto případě je tato položka zapsána také do tabulky příjmů Betty Fibichové (roz. Hanušové), není s ní však dále počítáno. „Kontem“ je pravděpodobně myšleno spoření či účet, proto tuto položku nelze zařadit do příjmů ani výdajů. Vzhledem k tomu, že je tento údaj zapisován od roku 1874, dal by se považovat za položku Betty Fibichové (roz. Hanušové). V průběhu let však mohl spořit i Fibich, proto je tato položka v tabulce pouze zobrazena a není s ní počítáno.

Od roku 1876–1879 výdaje převyšovaly příjmy. Tento finanční deficit Fibichovi řešili půjčkami od svých známých či poskytované služby, jako je obuvník či krejčí, platili na splátky. Dluhy jsou podrobněji rozebrány v kapitole o výdajích.

V následující pasáži je uveden komentář k rokům, u kterých byly shledány nesrovnalosti v částkách, údaje bez popisu či nezahrnutí některých položek do ročních příjmů a výdajů. Dále byly v denících zjištěny nepřesnosti v součtech, kvůli tomu došlo k přepočtu těchto položek a jejich následné opravě. Tyto rozdíly mohly vzniknout prostou součtovou chybou či nenadálými výdaji, které nebyly do deníků uvedeny.

1874 – Za tento rok nebyly zalezeny žádné informace o výdajích. V HKD bylo na kraji strany, u dubnového záznamu v zapsáno „5 zl. věnec pro p. Smetanu“. Pravděpodobně se jedná o výdaj, i přes to, že byla tato položka uvedena v deníku s příjmy.

Ve stejném deníku bylo taktéž zapsáno „konto“. Od ledna do května včetně bylo za tuto položku zapsáno 5 zl., v březnu 15 zl. V květnu bylo „konto“ uvedeno ještě jednou, tentokrát bylo zapsáno ve sloupci s ostatními příjmy s částkou 50 zl. Celkem tedy tato položka činila 90 zl. za rok.

1875 – Za tento rok byla zjištěna nesrovnalost v součtech. Roční příjem, uvedený v HKD, činil 2392 zl. 5 k r., avšak dle záznamu v tomto deníku, by tato částka měla být 2932 zl. 30 kr.

1876 – V HKD byla 11. den v měsíci zaznamenána gáže bez popisu, s uvedenou částkou „33 zl. 77 kr. ½“. Tento rok se v deníku nacházely příjmy Betty i Zdeňka Fibichových, nelze tedy přesně říci, komu tato gáže patřila. Pravděpodobně se však jedná o část příjmů Betty, jelikož výše její gáže byla

minimálně 70 zl., kdežto Fibichova nejvyšší mzda za tento rok byla 57 zl. I přes to byla tato částka započítána jen ve společných příjmech.

Další částka, která byla započítána jen do společných příjmů, bylo 187 zl. 89 kr. a 20 zl., dohromady tedy 207 zl. 89 kr. Tato suma, taktéž bez popisu, byla v HKD přičtena k ročním příjmům. Není známo, který z umělců tuto částku obdržel, a za co ji získal, proto je těchto 207 zl. 89 kr. počítáno jen do rodinných příjmů.

V tomto deníku také bylo, stejně jako v roce 1874, uvedeno „konto“ ve sloupci s ostatními příjmy. Částka za tuto položku činila 50 zl.

1877 – Do příjmů v HKD byl započítán „závdavek“ z prosince, ve výši 30 zl. Není známo, či to jsou finance, proto je s těmito položkami počítáno jen ve společných příjmech.

Tento rok se, místo „konta“, v zápise vyskytuje „spořitelna“, která je, stejně jako „konto“, napsána na okraji stránky. Tato položka se objevuje v únoru, březnu, srpnu a listopadu. Po celou dobu byla částka za „spořitelnu“ 40 zl., kromě února, kdy suma činila 80 zl., celkem tedy 200 zl. za rok. Tato položka je zobrazena ve sloupci „konto“, není s ní počítáno.

1878 – V příjmech v HKD bylo tento rok uvedeno 88 zl. ze září, které jsou za položku „Stázi chlupse“, dále zápisy z listopadu, kde je uvedeno 35 zl. 20 kr. „za Peří“ a 5 zl. 58 kr. za „2 dukáty za Generala u Křižovníka“. Jelikož není známo, zda se jedná o příjmy Betty Fibichové nebo jejího manžela, je s těmito částkami počítáno jen ve společných příjmech.

1879 – V HKD byly za tento rok zapsány příjmy manželů společně. V tomto deníku je uvedeno, že Fibichův roční plat činil 528 zl. a plat Betty byl 1853 zl. 90 kr. Po součtu jejich měsíčních příjmů, které v deníku byly uvedeny, by jejich roční příjem měl být 486 zl. 50 kr. a 2023 zl. 94 kr.

1880 – Podle Ivy Horové²⁴³ získal Fibich 500 zl. za operu *Blaník*. Toto tvrzení se také shoduje se zápisy v BB, kdežto v záznamech v HKD je uvedeno, že za *Blaníka* získal pouze 480 zl. Je možné, že z částky 500 zl. byly odvedeny daně či jiné poplatky. V tabulce níže uvedené jsou započítány obě částky. Detailní informace se nachází v kapitole o příjmech Zdeňka Fibicha.

1881 – Za tento rok byly informace o příjmech Fibicha uvedeny ve dvou denících, a to v BB a HKD. V BB byly zaznamenány příjmy od ledna do července, kdežto v HKD se nacházely příjmy za celý rok, proto je počítáno s ročním ziskem z tohoto deníku.

²⁴³ HOROVÁ, Iva. *Operní konkursy vypsané v souvislosti s otevřením Národního divadla v Praze. Hudební věda.* Praha: Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, sekce hudební vědy, 1990, roč. XXVII, č. 2, s. 152–159.

1883 – Do HLD i HKD Betty zapsala, že Zdeňkův příjem za rok 1883 činil 1010 zl./rok. Tato částka však není ničím podložena, jelikož dle měsíčních příjmů, které jsou taktéž uvedeny v HKD, vychází Fibichova mzda na 825 zl. 50 kr. Nelze tedy spolehlivě říci, jaký byl jeho skutečný roční příjem. Pro úplnost je však v tabulce počítáno s oběma údaji.

1884 – V tomto roce získal Fibich, dle V. Hudce²⁴⁴ a I. Horové, 1000 zl. za operu Nevěsta messinská, jejíž libreto bylo odměněno částkou 300 zl.²⁴⁵ V HKD bylo zaznamenáno, že za tuto operu obdržel jen 800 zl., proto jsou do tabulky uvedeny obě částky. Více opět v kapitole o příjmech Zdeňka Fibicha.

1885 – Dle záznamů ve HLD byly jejich celkové výdaje za tento rok 2690 zl. 48 kr. V této částce je započítaných i červencových 428 zl. 57 kr. „do hudebního spolku za Zdenečka“,²⁴⁶ které byly v deníku od finální sumy odečteny.

Tabulka ročních příjmů a výdajů Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha za léta 1874–1885

	Příjmy	Výdaje	Konto
1874	2456 zl. 37 kr.	76 zl. 63 kr.	90 zl.
1875	2392 zl. 30 kr.	122 zl. 47 kr.	
1876	2688 zl. 66 kr.	2723 zl. 24 kr.	50 zl.
1877	1637 zl. 39 kr.	2045 zl. 66 kr.	200 zl.
1878	1933 zl.	2053 zl. 77 kr.	
1879	2734 zl. 94 kr.	2329 zl. 64 kr.	
1880	2915 zl. 25 kr. / 3000 zl. 53 kr.	2398 zl. 74 kr.	
1881	2777 zl. 34 kr.	2305 zl. 90 kr.	
1882	2875 zl. 90 kr.	2250 zl. 77 kr.	
1883	2964 zl. 41 kr. / 3067 zl. 14 kr.	2231 zl. 80 kr.	
1884	4753 zl. 43 kr. / 4953 zl. 43 kr.	2286 zl. 06 kr.	
1885	2713 zl. 83 kr.	2690 zl. 48 kr.	

²⁴⁴ HUDEC, Vladimír. *Zdeňk Fibich*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, s. 82.

²⁴⁵ HOROVÁ, Iva. Operní konkursy vypsané v souvislosti s otevřením Národního divadla v Praze. *Hudební věda*. Praha: Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, sekce hudební vědy, 1990, roč. XXVII, č. 2, s. 152–159.

²⁴⁶ Jednota umělců hudebních ku podpoře vdov a sirotků, tzv. Societa.

4. 1. Podrobnější přehled příjmů

V následující kapitole se nachází detailní přehled příjmů za léta 1874–1885 každého umělce zvlášť. Informace byly čerpány z deníků HKD, ČKD a BB. Všechny zápisy v uvedených denících byly psány obyčejnou tužkou, výjimečně inkoustem. V první části kapitoly se nachází popis ročních příjmů, a níže je pak uvedena tabulka, která tyto příjmy sumarizuje.

V HKD byly měsíční příjmy Betty i Zdeňka zapsány společně. Z toho důvodu byly položky, u kterých nebylo zřejmé, komu patří, a položky bez popisu, započítány jen do jejich společných příjmů.

4. 1. 1. Příjmy Betty Fibichové (roz. Hanušové)

Informace za léta 1874–1883 byly čerpány z HKD, údaje z roku 1884 pochází z HKD a ČKD a zdrojem pro rok 1885 byl ČKD.

Pod textem se nachází tabulka příjmů, v níž jsou uvedeny příjmy z: gáže z Prozatímního divadla, příjmy z Císařské kaple, requiem, koncertů, benefice (v tabulce jako Ben.), ostatní příjmy, neidentifikovatelné (dále NID) a celkový roční příjem.

V HKD byla do března roku 1876 gáže zapsána 1. a 15. den v měsíci. Příjem ze začátku měsíce pravděpodobně pochází z Prozatímního divadla, jelikož se vyskytoval v celém sledovaném období, během kterého Betty v divadle působila. Částka za příjem z 15. dne v měsíci byla do května 1874 70 zl. měsíčně, poté se tento obnos vzrostl na 75 zl. za měsíc a v této výši setrval až do března roku 1876. Dále už tato gáže zapsána nebyla. Není známo, za co tuto mzdu Betty pobírala, výška jejího příjmu však od března 1876 klesla.

Mezi „ostatní“ se řadí honoráře a peněžní dary od rodiny. Honoráře se v zápisech z roku 1874 vyskytovaly každý měsíc, ale v ostatních letech se objevovaly minimálně nebo vůbec, proto je tento příjem v tabulce řazen do kategorie „ostatní“. Ohledně peněžních příspěvků od rodiny, nebylo dohledáno, za co dané částky dostala. V záznamech bylo uvedeno pouze jméno člena rodiny, který ji tento příspěvek daroval.

Do tohoto sloupce jsou také zařazeny příjmy od června 1884 do prosince 1885. Za toto období jsou většinou zapsány jen měsíční příjmy, tudíž u většiny není známo, za co danou částku obdržela.

Do „NID“ spadají údaje, u kterých nelze s určitostí říci, zda se jedná o příjmy či výdaje. Tyto položky jsou v tabulce uvedeny, ale nejsou započítány do celkového ročního příjmu. Je s nimi však počítáno ve společných financích.

1874 – Za tento rok byly gáže zapsány po celý rok, 1. a 15. den v měsíci. Mzda uvedená 1. den v měsíci byla proměnlivá, průměrně 59 zl. za měsíc, kdežto částka za plat 15. den v měsíci byla stabilnější. Částka za tuto mzdu činila 70 zl. a 75 zl., jak je zmíněno výše.

Plat z kaple byl psán od ledna do června včetně, s průměrným měsíčním příjmem 37 zl. Requiem bylo uvedeno jen v říjnu s částkou 20 zl. Bližší podrobnosti k tomu vystoupení nebyly nalezeny. Nejvyšší částka za kapli byla psána v dubnu, a to 61 zl., naopak nejnižší příjem, 15 zl., byl zapsán v únoru.

V roce 1874 se konala premiéra opery *Bukovín*, která se uskutečnila 16. dubna v Prozatímním divadle. Tuto operu, jejímž autorem je Zdeněk Fibich, si Betty zvolila k benefici a vynesla ji 236 zl.

Mezi „ostatní“ příjmy byly zařazeny honoráře, které jsou zapsány celý rok, kromě července, a celkem za ně Betty získala 340 zl. V této kategorii jsou také příspěvky od rodiny, konkrétně jejího bratra Františka, které byly zapsány v lednu a únoru a dohromady činí 70 zl.

Do „NID“ je zařazeno 50 zl. za „konto“. V tabulce je částka uvedena, ale není s ní počítáno v celkových příjmech za rok.

1875 – Gáže byly opět uvedeny po celý rok, 1. a 15. den v měsíci. Výše příjmů gáže 1. dne v měsíci byla průměrně 84 zl. Od července se tato částka snížila až na 64 zl. a na původní výši 90 zl. se vrátila až v prosinci. Příjem 15. den v měsíci zůstal celý rok ve výši 75 zl. za měsíc.

Zápis za kapli se v tomto roce nenacházel, za to requiem bylo uvedeno celkem čtyřikrát s celkovým příjmem 88 zl. 82 kr.

V tomto roce, dle záznamů v deníku, neměla tato umělkyně příjem za koncerty, kdežto benefice byla zapsána dvakrát za rok. První benefice se konala v Prozatímním divadle v únoru, kdy si Betty Hanušová zvolila operu M. I. Glinsky *Ruslan a Ludmila*,²⁴⁷ za kterou získala 156 zl. Další opera v její prospěch, *Prorok* G. Meyerbeera, byla provozována 14. 12. 1875 taktéž v Prozatímním divadle²⁴⁸ s celkovým ziskem 142 zl.

Honorář byl tento rok uveden od ledna do května včetně, a poté od srpna do prosince. U popisu honorářů se vyskytovala pouze čísla neznámého významu. Nejedná se o částky, protože daná čísla nejsou uvedena ve sloupci s penězi. Například, v dubnu 1876 bylo v HKD zaznamenáno „Honoraru 6“. Toto číslo bylo uvedeno ve sloupci s ostatními příjmy, následně škrtnuto a napsáno blíž ke slovu „honoraru“. V květnu bylo zapsáno „Honorar 3“, v srpnu a září „Honorar 2“. Jediná detailnější poznámka je evidovaná v lednu, kdy je v HKD uvedeno „Honorar 6krát“. Je tedy možné,

²⁴⁷ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I.* Praha: Academia, 2006, s. 445.

²⁴⁸ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I.* Praha: Academia, 2006, s. 455.

že se jedná o počet honorářů, které za daný měsíc obdržela, například za počet odzpíváných večerů či za počet účinkování v kapli.

1876 – Tento rok byly gáže zaznamenány každý měsíc. Od ledna do března včetně byly gáže psány 1. a 15. den v měsíci a poté, až do konce roku, se tato položka v záznamech vyskytovala jen na začátku měsíce. Stejně jako v minulých letech, plat 1. dne v měsíci byl proměnlivý, jeho výše průměrně dosahovala 118 zl. měsíčně. Příjem 15. den v měsíci zůstal stále na 75 zl. za měsíc.

Kaple byla psaná dvakrát za rok, a to v dubnu, s celkovým příjmem 31 zl. Requiem bylo uvedeno dvakrát v květnu, jednou v červenci a listopadu. Například, v květnu se Betty Hanušová zúčastnila *Requiem* W. A. Mozarta na počest zesnulého městského rady Bedřicha Hankeho²⁴⁹, za které dostala 15 zl. V červenci za requiem získala 20 zl., kdy zpívala na památku císaře Ferdinanda V.

Honorář byl uveden v březnu, červnu a listopadu, u tohoto měsíce byla taktéž uvedena jediná částka, a to 5 zl. Mezi ostatní příjmy je také zařazen dubnový zápis 30 zl., které Betty Hanušová dostala od otce na pohřeb malé Elsy.

Stejně jako v roce 1874, tak i tady bylo „konto“ uvedeno v květnu společně s ostatními příjmy. Tato položka – 50 zl., je tedy v tabulce uvedena do sloupce „NID“ a není s ní počítáno.

Dne 3. 9. 1876 se Betty a Zdeňkovi Fibichovým narodil syn Richard. Zhruba za měsíc po porodu začala Betty znovu vystupovat, kdy 14. 10. ztvárnila postavu Háty v opeře *Prodaná nevěsta* B. Smetany,²⁵⁰ kterou hrála taktéž na konci října, 30. 10.²⁵¹ Dále vystupovala také na koncertech, například 29. 11., kdy účinkovala na koncertě Umělecké besedy.²⁵²

1877 – Za tento rok se v HKD vyskytovaly dva zápisy za leden. Jeden záznam uváděl, že gáže za tento měsíc byla ve výši 134 zl. 54 kr., kdežto mzda v druhém zápise byla 102 zl. 29 kr. V tabulce bylo počítáno s nižší částkou, jelikož byl zápis kompletní a evidoval příjmy za celý rok. V druhém případě byl na stránce jen záznam za leden.

Gáže byly zapsány v lednu, a poté od června do prosince. Výše měsíční gáže průměrně dosahovala 104 zl. za měsíc. Samotná kaple uvedena nebyla a requiem bylo zapsáno jen v červnu s částkou 20 zl.

Koncerty ani benefice se za tento rok v zápise nevyskytovaly. Ostatní příjmy jsou tvořeny příspěvky od rodičů, od kterých Betty Fibichová v březnu získala 35 zl., a také od bratra Františka, jenž ji v září věnoval 50 zl.

²⁴⁹ *Národní listy*, 15. 5. 1876, r. 16, č. 134, Literatura a umění, s. 2.

²⁵⁰ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883*, I. Praha: Academia, 2006, s. 235, 465.; ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883*, II. Praha: Academia, 2006, s. 158.

²⁵¹ Tamtéž.

²⁵² *Národní listy*, 28. 11. 1876, r. 16, č. 329, Zprávy spolkové, s. 3.

Za sledované období byly tento rok její příjmy nejnižší, od února do května v HKD nejsou uvedeny žádné gáže či jiný plat. Je to pravděpodobně proto, že Betty Fibichová byla v tuto dobu na mateřské dovolené.

1878 – Gáže byly zapsány každý měsíc, kromě září. Průměrná výše platu dosahovala 112 zl. měsíčně. Kaple tento rok zapsána nebyla, ale requiem bylo uvedeno dvakrát za rok, a to v červenci. Dne 10. 7. se Betty Fibichová zúčastnila requiem za císaře Ferdinanda V., které bylo v zápisech uvedeno již v roce 1876. Za toto vystoupení dostala 20 zl. 50 kr. Další requiem, tentokrát za Karla IV., Betty vyneslo 20 zl. V deníku je toto requiem uvedeno v prosinci, ale s datem 29. 11. I přes to, že se toto vystoupení konalo v listopadu,²⁵³ je možné, že zmiňovaných 20 zl. dostala až v prosinci. Žádný záznam o kapli, koncertech ani beneficích se v tomto roce nevyskytuje.

V kategorii „ostatní“ je započítáno 30 zl. od bratra Jaromíra.

1879 – Za tento rok byly gáže uvedeny každý měsíc s průměrným měsíčním platem 113 zl. Kaple je uvedena dvakrát v lednu a poté od března do prosince. Mezi lednovými zápisy se nacházelo i datum 25. 12. 1878. Jedná se pravděpodobně o peníze z roku 1878, které ji byly vyplaceny až v lednu následujícího roku. Průměrně za kapli získala 24 zl. za měsíc. Requiem bylo uvedeno pouze v červenci a za něj získala 20 zl.

Od začátku sledovaného období se až v tomto roce nacházela první zmínka o příjmech z koncertu. Jedná se o koncert Brněnské besedy, který se konal 4. 4. 1879 v Brně a na programu byla Beethovenova *Missa solemnis*.²⁵⁴ Dle BB jela Betty Fibichová do Brna 2. 4. a o den později se konal tento koncert.

Benefice byla zapsaná v březnu, i přes to, že se konala na konci února. Tato položka byla pravděpodobně zapsaná až v březnu proto, že peníze z benefice dostala nějaký čas po vystoupení, jak je již zmíněno v předchozích letech. Tentokrát si Betty Fibichová vybrala operu B. Smetany *Tajemství*, která se konala 26. 2. 1879 v Prozatímním divadle. Za toto dílo Betty získala 155 zl.

Ostatní příjmy tvořily příspěvky od rodiny, převážně od bratra Jaromíra, jehož jméno se tento rok v deníku vyskytovalo od ledna do března včetně, a poté od září do prosince. Částka od Jaromíra činila celkem 193 zl. V prosinci je také uveden příspěvek do rodičů a manžela, dohromady od nich Betty Fibichová dostala 14 zl. 50 kr.

1880 – Od tohoto roku již nebyly příjmy Fibichových uvedeny dohromady. Gáže byly zapsány po celý rok a průměrný měsíční plat byl 106 zl. za měsíc. Nejnižší plat, 74 zl. 67 kr. je zaznamenán v dubnu, naopak nejvyšší mzdu Betty dostala o měsíc později, a to 125 zl. 70 kr.

²⁵³ *Národní listy*, 28. 11. 1878, r. 18, č. 288 (287), Denní zprávy, s. 2. V číslování časopisu došlo k chybě, v závorce je uvedeno chybné číslo, které je na titulní straně.

²⁵⁴ *Dalibor*, 10. 4. 1879, r.1, č. 11, Listy z venkova, str 86–87.

Záznamy o příjmech z kaple se taktéž v deníku objevují celý rok. Za tuto položku byl průměrný měsíční příjem 25 zl. Příjem za requiem, které je uvedeno dvakrát za rok, a to v červenci, činil dohromady 40 zl. Jedná se opět o requiem za císaře Ferdinanda V. a také za politika F. A. Braunera, které se konalo v 25. 6. 1880. Na programu bylo Mozartovo *Requiem*.²⁵⁵

Jediný záznam o koncertu se vyskytoval v březnu, kdy bylo zapsáno „15 zl. z Hradce“. Pravděpodobně se jedná o představení pořádané Jednotou divadelních ochotníků v Hradci Králové. Dne 14. 3. tam Betty Fibichová vystupovala jako host v opeře *Lucrezia Borgia* G. Donizettiho, a 16. 3. ztvárnila postavu Veruny v opeře V. Blodka *V studni*.²⁵⁶ Výdělek za toto vystoupení nebyl do měsíčního příjmů započítán, kdežto v celkových příjmech v HKD uveden byl, proto je s touto částkou v tabulce počítáno.

V HKD je uvedeno, že její roční plat činil 1644 zl. Podle zápisů však roční příjem činí 1648 zl. 25 kr.

1881 – Gáže i kaple byly v deníku zapsány po celý rok. Průměrná částka za gáže činila 117 zl. měsíčně. Příjem za kapli byl 26 zl. za měsíc. Requiem bylo uvedeno v říjnu a květnu a dohromady za tuto položku obdržela 16 zl.

Koncert byl tento rok zaznamenán jednou, a to v březnu, kdy bylo v deníku zapsáno „15. 3. z koncertu z Brodu českého 3 dukáti“, za který Betty Fibichová získala 16 zl.

Benefice byla za rok 1881 zapsána jen v dubnu. Pro tento rok si Betty Fibichová zvolila dílo W. A. Mozarta *Kouzlená flétna*, které bylo provozováno 24. 4. 1881 v Prozatímním divadle,²⁵⁷ a vynesla ji 183 zl.

V HKD je pod měsíčními příjmy uveden roční plat ve výši 1581 zl. 24 kr. Správně by však mělo být 1937 zl. 84 kr. Rozdíl, tedy 356 zl. 60 kr., odpovídá příjmům za kapli, requiem a koncerty. Není známo, proč s těmito položkami není počítáno v ročních příjmech, v tabulce níže však započítány jsou.

1882 – Gáže byly zapsány celý rok a částka průměrného měsíčního platu dosahovala 118 zl. Kaple se taktéž v zápisu vyskytuje po celý rok, průměrný měsíční příjem za tuto položku činil 25 zl. Requiem bylo psáno pouze v srpnu, za které Betty Fibichová získala 30 zl. 50 kr.

Koncert je za rok 1882 uveden jen v prosinci. Tehdy se 13. 12. v sále na Žofíně konal koncert Hlaholu, kdy na programu byla Beethovenova *Missa solennis*,²⁵⁸ kterou Betty Fibichová zpívala již v roce 1879 v Brně. Pražské vystoupení ji vyneslo 39 zl. 20 kr.

Uvedený roční příjem, tedy 1785 zl., byl tento rok, dle zápisu, o 90 kr. vyšší.

²⁵⁵ *Národní listy*, 26. 6. 1880, r. 20, č. 153, Denní zprávy, s. 3.

²⁵⁶ Rodinný archiv Z. Fibicha, plakát na představení. Dlouhé, hnědé složky s nápisem Saison-Neuheiten 1900.

²⁵⁷ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I.* Praha: Academia, 2006, s. 521.

²⁵⁸ *Národní listy*, 13. 12. 1882, r. 22, č. 331, Dramatické umění a hudba., s. 3.

1883 – U lednového zápisu je v pravém horním rohu v HKD napsáno „s Bohem započato.“

Jako minulý rok, tak i letos byly gáže v deníku uvedeny po celý rok. Průměrný plat za měsíc činil 129 zl. U říjnového zápisu je poznámka „gáže o 20 zl. více“, od té doby tato položka neklesla pod 130 zl. za měsíc.

Kaple je taktéž uvedena každý měsíc, v únoru dokonce třikrát. Průměrně za kapli získala 26 zl. měsíčně. Za requiem, které je psáno v lednu a v červenci, dostala celkem 50 zl. 40 kr. Záznamy ohledně benefice či koncertu se za tento rok v deníku nevyskytovaly.

Do kategorie „ostatní“ bylo zařazeno 5 zl. za honorář, který byl zapsán v květnu. Dále byla do tohoto sloupce zahrnuta také červencová položka „uložené 1 zl v divadle“ s uvedenou částkou 42 zl. Není zřejmé, za co tuto částku dostala, v HKD je však těchto 42 zl. započítáno do ročního příjmu.

Také tento rok byly zjištěny nesrovnalosti v ročním výdělku. V HKD je uvedeno, že její příjem za tento rok činil 1586 zl. 6 kr., dle přepočtu však tato částka vychází na 1586 zl. 76 kr. Dále je zapsáno, že za kapli a requiem dohromady získala 357 zl. 25 kr., ve skutečnosti ale obdržela 362 zl. 65 kr.

1884 – Za tento rok byly detailně rozepsané měsíční příjmy v HKD uvedeny pouze od ledna do května včetně. Za toto období pěti měsíců byl průměrný měsíční plat Betty Fibichová 150 zl., což je za sledované období nejvyšší suma za měsíční gáži. Z kaple získala za stejné období průměrně 37 zl. U květnového zápisu je uvedeno „z kaple pust (poslední)“.

Příjmy za celý rok byly zapsány v ČKD. Do dubna se zde nacházely dvě položky, a to gáže a kaple, a v květnu přibylo také requiem. Po zbytek roku byly zaznamenány už jen měsíční příjmy. V srpnu má Betty Fibichová pod měsíčním příjmem napsanou „Za cestu z Doxan²⁵⁹“ částku 30 zl. Patrně se jedná o proplacenou cestu, jelikož podle výdajů v HLD, cesta do Doksan stála průměrně 23 zl. Tato suma mohla být peněžním darem od rodiny. Nelze však s určitostí říci, zda se jedná o výdaj či příjem, proto je tato položka v tabulce zařazena do sloupce „NID“. Vzhledem k tomu, že byla tato částka uvedena mezi příjmy, byla také započítána do společných příjmů i do tabulky níže uvedeně.

Detailní příjmy za měsíc byly dostupné jen z období pěti měsíců, proto jsou částky z tohoto roku v tabulce označeny kurzívou. Vzhledem k tomu, že se v ČKD nacházel zápis za celý rok, bylo počítáno s údaji z tohoto deníku.

²⁵⁹ Tímto je myšleno město Doksany v Ústeckém kraji, kde působil František Hanuš, bratr Betty, jako sládek.

1885 – Stejně jako minulý rok, jsou i v roce 1885 jsou dostupné jen celkové měsíční příjmy. Jediná výjimka byla v únoru, kdy je pod měsíčním příjmem uvedena kaple s částkou 14 zl. Tato částka je také v tabulce označena kurzívou.

Souhrnná tabulka příjmů Betty Fibichové (roz. Hanušové) za léta 1874–1885

	Gáže	Kaple	Requiem	Koncerty	Ben.	Ostatní	Celkem	NID
1874	1585 zl. 87 kr.	224 zl. 50 kr.			236 zl.	410 zl.	2456 zl. 37 kr.	50 zl.
1875	1909 zl. 48 kr.		88 zl. 82 kr.		298 zl.	6 zl.	2302 zl. 30 kr.	
1876	1637 zl.	31 zl.	40 zl.			35 zl.	1743 zl.	50 zl.
1877	839 zl. 39 kr.		20 zl.			85 zl.	944 zl. 39 kr.	
1878	1230 zl. 72 kr.		40 zl. 50 kr.			30 zl.	1301 zl. 22 kr.	
1879	1354 zl. 50 kr.	259 zl. 31 kr.	20 zl.	27 zl. 63 kr.	155 zl.	207 zl. 50 kr.	2023 zl. 94 kr.	
1880	1269 zl. 85 kr.	323 zl. 40 kr.	40 zl.	15 zl.			1648 zl. 25 kr.	
1881	1398 zl. 24 kr.	324 zl. 60 kr.	16 zl.	16 zl.	183 zl.		1937 zl. 84 kr.	
1882	1413 zl. 40 kr.	302 zl. 80 kr.	30 zl. 50 kr.	39 zl. 20 kr.			1785 zl. 90 kr.	
1883	1544 zl. 76 kr.	312 zl. 25 kr.	50 zl. 40 kr.			47 zl.	1954 zl. 41 kr.	
1884	<i>745 zl. 57 kr.</i>	<i>191 zl. 85 kr.</i>	<i>33 zl.</i>			966 zl. 51 kr.	1966 zl. 93 kr.	30 zl.
1885		<i>14 zl.</i>				1569 zl. 30 kr.	1583 zl. 30 kr.	

4. 1. 2. Příjmy Zdeňka Fibicha

Následující kapitola se zabývá příjmy Zdeňka Fibicha za léta 1875–1885. Bádání bylo zaměřeno také na rok 1874, ale Fibichovy příjmy za toto období nebyly nalezeny. Dostupné jsou pouze příjmy za vyučování ve Vilnius, jak je již zmíněno v úvodu této kapitoly.

Údaje za léta 1875–1885 byly čerpány z HKD. Od roku 1879 do roku 1881 se informace o Fibichových příjmech, hlavně za jeho pedagogickou činnost, nacházely také v BB. V těchto letech tedy bylo čerpáno z obou deníků.

V níže uvedené tabulce, která je přehledem jeho příjmů, se nachází kategorie: gáže z Prozatímního divadla, příjmy za pedagogickou činnost, působení v ruském chrámu, skladby, neurčené a neidentifikovatelné (dále jako NID). Jména Fibichových žáků, které za sledované období učil, byly k dispozici jen za léta 1876–1881, jmenný seznam je uveden v přílohách. V kategorii „neurčené“ se nachází položky, které byly v denících uvedeny bez popisu. Mezi „NID“ byly, stejně jako u Betty, zařazeny položky, u nichž nelze s určitostí říci, zda se jedná o příjmy nebo výdaje. Tyto záznamy jsou v tabulce uvedeny, ale není s nimi počítáno.

Součástí kategorie „skladby“ jsou příjmy za opery a ostatní Fibichova díla. Informace o těchto položkách byly čerpány převážně z fondu Zdeňka Fibicha, který je součástí archivu Českého

muzea hudby. V tomto archivu je také uložen dokument „zúčtované honoráře“, což je „seznam honorářů“ za léta 1881–1899, které Fibich dostal za prodej svých skladeb nakladateli Františku Augustinu Urbánkovi. Částky za honoráře za léta 1881–1885 byly následně započítány do tabulky i do ročního příjmu.

Jak již bylo zmíněno výše, v denících, které jsou uloženy v rodinném archivu Z. Fibicha, se vyskytují položky bez popisu. Mohla by tedy nastat otázka, proč jsou tyto honoráře započítány do ročního příjmu, když většinou z deníku není známo, za co dané částky dostal. Po komparaci jednotlivých položek v HKD, BB a „seznamu honorářů“ bylo zjištěno, že honoráře za léta 1881–1885 nebyly do měsíčních ani ročních příjmů v denících započítány. Například, v lednu 1881 Fibich získal honorář ve výši 6 zl. 50 kr. Tato suma však v BB, kde jsou uvedeny jen částky bez popisu, chybí. Dalším příkladem je zápis ze září 1883. V HKD nebyl uveden žádný plat, kdežto dle „seznamu honorářů“ získal Fibich tento měsíc více než 150 zl. Nebo také prosincový zápis z roku 1885. V „seznamu honorářů“ je uvedeno, že Fibich v prosinci získal 200 zl., avšak dle HKD měl za tento měsíc jen 130 zl. Z tohoto srovnání je patrné, že Fibichovy honoráře za skladby do jeho příjmů započítány nebyly, a proto jsou tyto částky do tabulky a jeho ročních příjmů přičteny.

1874 – Nalezeny záznamy pouze o příjmech Betty Fibichové.

1875 – Za tento rok se informace o příjmech nacházely až v listopadu a prosinci. V listopadu byla uvedena částka 30 zl. s prostým popisem „Zdenoušek“. Jelikož se jedná o stejnou částku, kterou Fibich bral i v prosinci, kdy je tato částka označena jako gáže, je tato mzda započítána do stejnojmenné kategorie.

Zápis z prosince byl konkrétnější, informuje o tom, že Fibich bral gáže z Prozatímního divadla 15. den v měsíci, stejný den, jako Betty. Jeho gáže byly v prosinci zapsány dvakrát, obě ve výši 30 zl., ale jedna z nich byla škrtnutá. Do ročních příjmů však tato částka započítaná byla, proto je s ní počítáno i v tabulce níže. Celkem Fibichovy příjmy za prosinec činily 60 zl., za zapsané dva měsíce tedy 90 zl.

1876 – V tomto roce byly příjmy zapsány po celý rok. Gáže byly uvedeny od ledna do prosince, 1. den v měsíci. Do května činila mzda 30 zl., kromě února, kdy gáže byla 28 zl. Od června se tato částka zvýšila na 57 zl., a od října do konce roku klesla na 54 zl. Průměrná měsíční mzda tedy byla 45 zl.

Příjmy za vyučování, které bylo zapsáno od května do října, činily průměrně 12 zl. měsíčně.

Honorář, nebylo napsáno za co, byl zaznamenán od ledna do března včetně 15. den v měsíci, a částka za tuto položku činila pokaždé 30 zl. V dubnu, 11. 4., bylo uvedeno 16 zl. s popisem

„Zdenko“. Obě tyto položky byly tedy započítány do sloupce „neurčené“. Je však možné, že uvedených 16 zl. byla také částka za honorář, jelikož gáže byla tento měsíc zapsána již 1. 4. 1876.

1877 – Za celý rok 1877 se v HKD nacházely pouze gáže. V únoru a březnu byla tato mzda psána 1. den v měsíci, v dubnu to bylo 3. den. Záznamy po zbytek roku byly uvedeny bez konkrétnějšího data. Mzda se pohybovala v rozmezí 51–57 zl., průměrně tedy 55 zl. za měsíc.

1878 – Gáže byly zapsány od ledna do července včetně, čili za dobu, kdy ještě Fibich působil v Prozatímním divadle. Průměrná měsíční mzda za toto období činila 55 zl.

Za vyučování, které je zaznamenáno od června do prosince, získal celkem 90 zl. 90 kr. Dle BB se u něj v listopadu a prosinci učil Emanuel Chvála,²⁶⁰ kritik, který přispíval např. do periodik Dalibor a Národní listy. V deníku nebyly uvedeny žádné částky, pouze dny, kdy se u Fibicha učil. Jeho dalším žákem byl například Karel Kovařovic,²⁶¹ hudebník, skladatel a dirigent, jenž se u Fibicha učil od září do prosince. Za 39 vyučovacích dnů, není známo kolik hodin, zaplatil Kovařovic 36 zl.

V tomto roce začal Fibich působit jako sbormistr v ruském pravoslavného chrámu v Praze, kde setrval do roku 1881. Za tuto činnost je v roce 1878 uveden záznam v prosinci s částkou 25 zl.

1879 – Za tento rok byly informace čerpány z HKD a BB. V HKD byly příjmy uvedeny po celý rok, kromě srpna a prosince. V BB se údaje o příjmech vyskytovaly od května do července, a dále od září do konce roku. V HKD se nacházely mzdy obou umělců společně, kdežto v BB byly jen Fibichovy příjmy za vyučování a ruský chrám. V tabulce jsou použity informace z obou zdrojů.

Tento rok byly gáže z Prozatímního divadla nahrazeny příjmy z ruského chrámu, které byly zapsány dvakrát v lednu, poté v únoru, květnu a od října do prosince. Jeho příjem za tuto položku byl průměrně 40 zl. za měsíc.

Co se vyučování týče, informace v obou denících byly téměř shodné, výpis žáků v BB byl však obsáhlejší než údaje z HKD. Průměrná mzda za pedagogickou činnost činila 39 zl. za měsíc. Také tento rok byl E. Chvála Fibichovým žákem. V HKD je uveden v lednu a březnu, ale dle BB se u Fibicha učil s přestávkami celý rok. Téměř po celý rok byl žákem Fibicha i Karel Kovařovic. V tomto roce přibyl Fibichovi nový student, skladatel Karel Weis,²⁶² který se, dle BB, u Fibicha učil od října do prosince.

²⁶⁰ SEDLÁČKOVÁ, Simona. Chvála, Emanuel. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. 30. 3. 2015 [4. 5. 2020]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5942

²⁶¹ PIVODA, Ondřej. Kovařovic, Karel. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. 12. 4. 2016 [4. 5. 2020]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=7100

²⁶² ČERNUŠÁK, Gracián. Heslo Weis Karel. In: *Československý hudební slovník osob a institucí*.

Svazek druhý, M–Ž, Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965, str. 944–946.

Na konci zápisu z tohoto roku bylo v BB uvedeno 647 zl. 50 kr.

119 zl. zůstane

528 čisté

Dle zápisů z tohoto deníku, činil Fibichův roční příjem 686 zl. V tomto případě je pravděpodobně těchto 647 zl.50 kr. spočítáno chybně. Není známo, kam si zmiňovaných 119 zl. uložil a zda tomu opravdu tak bylo, proto je v tabulce počítáno s celkovou částkou 686 zl.

1880 – Zdrojem informací za rok 1880 byly deníky HKD a BB. Od tohoto roku byly příjmy manželů v HKD psány zvlášť. V tomto deníku byly také zaznamenány Fibichovy celkové měsíční příjmy, konkrétní částky např. za vyučování či za chrám nebyly v HKD k dispozici.

V BB byl uveden detailnější záznam než v HKD, ale od května byly většinou zapsány pouze částky bez popisu. Tyto položky jsou v tabulce řazeny do sloupce „neurčené“, a také jsou započítány do ročních příjmů.

Dle záznamů z BB získal Fibich za působení v ruském chrámu celkem 186 zl. za rok, průměrně tedy 27 zl. za měsíc. Tato položka byla v deníku zapsána od ledna do května a poté v říjnu a v prosinci. Záznamy o vyučování byly v tomto deníku uvedeny po celý rok, kromě srpna a září. Fibichova průměrná měsíční mzda za pedagogickou činnost činila 47 zl. Mezi jeho žáky se i tento rok řadil Karel Kovařovic, který se však, podle záznamů v BB, u Fibicha učil pouze v lednu. Od ledna do února byl Fibichovým žákem také Karel Weis.

V HKD byly měsíční příjmy zapsány od ledna do května včetně a poté od října do konce roku s celkovým příjmem 787 zl. U částek však nebyly uvedeny žádné konkrétní popisy, proto tato suma byla započítána do sloupce „neurčené“.

Pod prosincovým příjmem v HKD bylo zaznamenáno 480 zl. za operu *Blaník*. Za toto dílo měl však, dle I. Horové, dostat 500 zl. Jak Horová uvádí, dne 16. 5. 1869 se Sbor k zbudování Národního divadla (dále ND) usnesl, že vypíše čtyři ceny za nejlepší operní a dramatická díla k příležitosti otevření ND (1000 zl. za drama, 1000 zl. za veselohru, 1000 zl. za operu, 1000 zl. za komickou zpěvohru a 300 zl. za dvě nejlepší libreta). Datum ukončení konkurzu se stále odkládal, poté byl určen definitivní termín – 30. 6. 1880. O udělení cen se rozhodlo 4. 12. 1880, kdy první místo, s výhrou 1000 zl. získala opera *Libuše* Bedřicha Smetany, jejíž libreto bylo také odměněno peněžní částkou, a to 300 zl. Cena 1000 zl. za neudělenou komickou operu byla rozdělena stejnou částkou, tedy 500 zl. pro každé dílo, mezi opery *Blaník* a *Černohorci*.²⁶³

Tato teze se tedy od zápisu v HKD liší, kdežto informace v BB se shoduje s tvrzením Ivy Horové, že Fibich za operu *Blaník* získal celou částku 500 zl. Příjmy, uvedeny v BB a HKD, jsou za

²⁶³ Autorem této opery je Karel Bendl.; HOROVÁ, Iva. Operní konkursy vypsáné v souvislosti s otevřením Národního divadla v Praze. *Hudební věda*. Praha: Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, sekce hudební vědy, 1990, roč. XXVII, č. 2, s. 152–159.

tento rok odlišné, a proto jsou v tabulce v kategorii „skladby“ uvedeny obě varianty. Částky pocházející z BB jsou v tabulce označeny tučně.

V kategorii „NID“ je uvedeno 12 zl. za „vázáního“ a 15 zl. za „p. Röhrs na cestu do Tábora“, které byly zapsány v prosincových příjmech v BB. Do tohoto sloupce byly uvedené položky zařazeny, protože není jisté, zda se jedná o příjmy či výdaje. V celkových příjmech nejsou tyto částky započítány.

1881 – V tomto roce byly informace čerpány taktéž z deníků HKD a BB. V HKD se opět nacházely pouze celkové měsíční příjmy, a to od ledna do července včetně a poté v listopadu a prosinci.

V BB byly zaznamenány příjmy od ledna do července, kdy byla uvedena jediná částka 10 zl. V tomto deníku se z velké části nacházely jen sumy bez konkrétního popisu, takže u většiny položek nelze určit, za co Fibich uvedené peníze dostal. I přes to se v záznamu sporadicky nacházela jména některých žáků a příjmy z ruského chrámu. Tyto informace byly započítány do tabulky níže, a částky bez popisu byly zařazeny do sloupce „neurčené“.

Zdrojem příjmů za celý rok byl HKD. V tomto deníku se nacházely jen Fibichovy měsíční příjmy, proto byla výsledná částka, 773 zl., uvedena do sloupce „neurčené“. Celkové měsíční částky, uvedené v BB a HKD, se neshodovaly a lišily se až o 20 zl. V tabulce jsou tedy uvedeny informace z obou deníků, údaje z BB jsou vyznačeny tučně. Ve společných příjmech bylo počítáno s částkou z HKD – 773 zl.

Honoráře byly za tento rok nalezeny dohromady čtyři, a to v únoru, dubnu, červnu a listopadu. Jedná se o“ honorář za přílohu v Daliborovi²⁶⁴ (úryvky z opery *Blaník*)“ – 6 zl. 50 kr., „sbor *Tichá noc* v Daliborovi IV“²⁶⁵ – 5 zl., *Šestero písní* – 30 zl. a honorář za čtyřruční úpravu symfonické básně *Vesna*, za což obdržel 25 zl.²⁶⁶ Tyto položky, které dohromady činily 66 zl. 50 kr., byly počítány k ročnímu výdělků z HKD.

1882 – Od tohoto roku až do roku 1885 byly v HKD psány jen celkové měsíční příjmy. U většiny zápisů však nebylo známo, za jakou činnost danou mzdu získal, proto byly tyto informace řazeny do sloupce „neurčené“. Detailní rozpis měsíčních příjmů se od tohoto roku v BB již nevyskytoval. Údaje za rok 1882 byly tedy čerpány z HKD. V tomto deníku byly zapsány příjmy od ledna do července včetně, a poté v listopadu a prosinci. Dle záznamů si Fibich tento rok vydělal 850 zl.

Pod celkovým součtem ročních příjmů bylo ještě uvedeno 200 zl. za operu *Blaník*, nepodařilo se dohledat odkud nebo za co přesně těchto 200 zl. dostal. Tato částka byla započítaná

²⁶⁴ Dalibor je název sbírky čtvero zpěvů pro mužské hlasy. Úryvky z opery *Blaník* se vyskytovaly v albu Dalibor č. 2.; *Dalibor*, 10. 5. 1881, r. 3, č. 14, Inzerce, s. 106.

²⁶⁵ Toto dílo bylo zahrnuto do 4. svazku Dalibora. Není známo, kolikáté album.; Tamtéž.

²⁶⁶ Národní muzeum – České muzeum hudby (dále jako NM – ČMH), fond Zdeňka Fibicha, sign. S 80/27, Doklady – smlouvy nakladatelské, honoráře za vydané skladby Z. Fibicha v nakladatelství F. A. Urbánka (1881–1899).

do sloupce „skladby“. Do této kategorie byl také zahrnut srpnový honorář za partituru *Vesny*²⁶⁷, který činil 30 zl., a také 10 zl. za sbor *Ždání*, jenž obdržel o měsíc později.²⁶⁸ Za honoráře tedy dohromady získal 40 zl.

1883 – Příjmy byly v HKD uvedeny od ledna do května včetně, poté až v listopadu a prosinci. Jak již bylo zmíněno v úvodu, Zdeněk si za tuto dobu vydělal 825 zl. 50 kr., avšak Betty v HKD zaznamenala, že jeho roční příjem byl 1010 zl. V tabulce níže uvedené jsou tedy zapsány obě částky s tím, že částka 1010 zl. je uvedena jen v celkových příjmech za rok.

Honoráře byly za rok 1883 zapsány celkem šestkrát, z toho v září bylo, jako jedna položka, uvedeno více děl. Jedná se o honorář za melodramy: *Štědrý den*, *Pomsta květin*, *Věčnost* a *Vodník*, *smyčcový kvartet op 8.*, *klavírní kvartet op. 11*, *Symfonii č. 1 F dur*, *Šestero písní z rukopisu královodvorského*, *Romanci pro housle a piano*, selanku *V podvečer*, mužské sbory *Tichá noc* a *Vytrvej*, *Valčík* a *Polku*. U všech těchto skladeb byla uvedena celková částka 162 zl. 23 kr.,²⁶⁹ nelze tedy zjistit, kolik zlatých dostal za jednotlivá díla.

Dále byl v září také uveden honorář za *Velkou theoreticko-praktickou školu na piano*, kterou Fibich napsal společně s Janem Malátem. V nakladatelském listě F. A. Urbánka bylo uvedeno, že Malát a Fibich dohromady získali 2 zl. 50 kr. za každou vytisknutou stranu.²⁷⁰ Tento údaj je poněkud nepřesný, proto se v „seznamu honorářů“ nachází konkrétnější zápis týkající se tohoto díla. Za dvacet stránek²⁷¹ 1. sešitu této školy získal Fibich 25 zl., stejnou částku obdržel také za 2. sešit, který je zapsán v říjnu. V listopadu, za 3. a 4. sešit klavírní školy, získal 50 zl., a v prosinci za 5. sešit 25 zl.²⁷² Celkem za honoráře Fibich získal 287 zl. 23 kr. Tato částka byla následně v ročních příjmech připočítaná v k uvedeným 825 zl. 50 kr.

Na *Velké theoreticko-praktické škole na piano* Fibich nejdříve pracoval se svým žákem Emanuelem Chválou. Dne 13. 11. 1880 byla uzavřena dohoda mezi Zdeňkem Fibichem, Emanuelem Chválou a Františkem Augustinem Urbánkem, ve které bylo psáno, že „Škola na piano“ má mít 3–4 díly a po vydání každého dílu autoři obdrží 10 zl. za každých osm stran. Tato úmluva byla sepsána v obchodě, jak je uvedeno, na obyčejném papíře a bez podpisů. Jméno F. A. Urbánka nebylo v této úmluvě uvedeno vůbec. V dokumentu bylo psáno „Fibich a Chvála umluvili

²⁶⁷ V nakladatelském listu je společně uvedena jak partitura, tak i klavírní úprava pro čtyři ruce.; NM – ČHM, fond Zdeňka Fibicha, sign. S 80/1 – smlouvy nakladatelské, *Vesna*, symfonická báseň.

²⁶⁸ NM – ČMH, fond Zdeňka Fibicha, sign. S 80/27, Doklady – smlouvy nakladatelské, honoráře za vydané skladby Z. Fibicha v nakladatelství F. A. Urbánka (1881–1899).

²⁶⁹ Tamtéž.

²⁷⁰ NM – ČMH, fond Zdeňka Fibicha, sign. S 80/2, Doklady – smlouvy nakladatelské, *Velká theoreticko-praktická škola na piano*.

²⁷¹ Jak je uvedeno výše, o honorář se s Malátem dělili. Za dvacet stran dostali dohromady 50 zl., tudíž každý získal polovinu tohoto obnosu – 25 zl.

²⁷² NM – ČMH, fond Zdeňka Fibicha, sign. S 80/27, Doklady – smlouvy nakladatelské, honoráře za vydané skladby Z. Fibicha v nakladatelství F. A. Urbánka (1881–1899).

se mnou [...]“, avšak dle Urbánkova originálního rukopisu je zřejmé, že se jednalo právě o tuto osobu.²⁷³

Ze spolupráce Fibicha a Chvály nakonec sešlo, a novým spoluautorem *Velké theoreticko-praktické školy na piano* byl, díky jeho bohatým pedagogickým zkušenostem, zvolen J. Malát.²⁷⁴

1884 – Za tento rok byly příjmy v HKD uvedeny od ledna do července včetně, a poté od října do prosince. Částka za toto období činila 1581 zl. 50 kr.

Dne 6. 2. 1882 byl vypsán konkurz na vážnou operu ke znovuotevření Národního divadla. Fibich se tohoto konkurzu zúčastnil s operou *Nevěsta messinská*, za kterou získal první cenu, a s tím spojenou i finanční odměnu. I. Horová²⁷⁵ a V. Hudec²⁷⁶ uvádí, že Fibich tuto odměnu, tedy 1000 zl., převzal 22. 5. 1884, ale dle zápisu v HKD Fibich za tuto operu obdržel jen 800 zl. S touto částkou, tedy 800 zl., počítala také Betty, jelikož pod jejími příjmy bylo v ČKD uvedeno: „Zdenko 2381 zl. 50 kr.“²⁷⁷ V tabulce jsou proto uvedeny obě částky.

Jak píše I. Horová v souvislosti se zmíněným konkurzem: „Každá opera, přijatá k provozování, bude honorována 650 zlatými, a to bez ohledu na další případné ocenění. [...] Jako první byla dne 16. 4. 1883 jednomyslně uznána za provozuschopnou opera *Nevěsta messinská*.“²⁷⁸ Další finanční odměnu tedy Fibich obdržel následující měsíc po premiéře této opery, která byla 28. 3. 1884 v Národním divadle. To potvrzuje také dubnový zápis v HKD, kde je uvedeno „685 opera“. V této částce je tedy započítána prémie 650 zl. za operu *Nevěsta messinská*, není však známo, za co získal zbylých 35 zl. Je možné, že tato částka je provizí za procenta z výnosů či počtu uvedení díla.

Honoráře byly za tento rok zaznamenány osmkrát. V dubnu je uvedeno 2 zl. 50 kr. za dvě strany²⁷⁹ 5. sešitu *Velké theoreticko-praktické školy na piano*, která je zapsaná také v říjnu a listopadu. V říjnu je v „seznamu honorářů“ uveden obnos 22 zl. 50 kr. za 6. sešit klavírní školy, a v listopadu Fibich získal 25 zl. za 7. sešit. V dubnu je také zapsáno 30 zl. za smuteční pochod z *Nevěsty messinské*. Další honorář je zapsán v červnu, kdy je, jako jedna položka, uvedeno 30 zl. za klavírní díla *Vigilie* a 40 zl. za *Maličkosti* pro klavír na čtyři ruce. Za dvouruční úpravu této skladby získal v prosinci 25 zl., a měsíc předtím obdržel 30 zl. za kantátu *Jarní romance*. Největší

²⁷³ NM – ČMH, fond Zdeňka Fibicha, sign. S 80/2 – Doklady– smlouvy nakladatelské, Velká theoreticko-praktická škola na piano. K nakladatelské smlouvě mezi Malátem a Fibichem je přiložen list o této dohodě.

²⁷⁴ KUČEROVÁ, Lenka. *Klavírní metodika v českých zemích na přelomu 19. a 20. století*. Brno, 2017. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra hudební výchovy.

²⁷⁵ HOROVÁ, Iva. Operní konkursy vypsáné v souvislosti s otevřením Národního divadla v Praze. *Hudební věda*. Praha: Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, sekce hudební vědy, 1990, roč. XXVII, č. 2, s. 152–156.

²⁷⁶ HUDEC, Vladimír. *Zdeněk Fibich*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, s. 82

²⁷⁷ Fibichovy roční příjmy 1581 zl. 50 kr. + 800 zl. za *Nevěstu messinskou* = 2381 zl. 50 kr.

²⁷⁸ HOROVÁ, Iva. Operní konkursy vypsáné v souvislosti s otevřením Národního divadla v Praze. *Hudební věda*. Praha: Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, sekce hudební vědy, 1990, roč. XXVII, č. 2, s. 152–156.

²⁷⁹ V seznamu honorářů je uvedeno „za dodávku za 5. seš. Školy (2 stránky) 2 zl. 50 kr.“ Dohromady tedy Malát s Fibichem získali 5 zl., tj. 2 zl. 50 kr. každý.

honorář za sledované období získal v prosinci tohoto roku, a to 200 zl. od vydavatelství Hudební matice Umělecké besedy za operu *Nevěsta messinská*.²⁸⁰ V roce 1884 tedy za honoráře získal 405 zl.

1885 – Příjmy za tento rok byly v HKD uvedeny od ledna do června včetně, poté od října do prosince s celkovým příjmem 962 zl. 78 kr. Fibichův roční výdělek uvedený v HKD se shoduje se zápisem Betty v ČKD.

Honoráře byly uvedeny čtyřikrát. V březnu dostal Fibich 28 zl. 75 kr. za 23 stran 8. sešitu klavírní školy. Za 11. sešit toto díla obdržel honorář 25 zl. také v říjnu. Příjmy za 9. a 10. sešit nebyly nalezeny. V červnu získal 40 zl. za „krátkou mši“, jak je v seznamu uvedeno, jedná o *Missu brevis* F dur. Poslední honorář za sledované období byl uveden v říjnu, a to 72 zl. za klavírní skladbu Zlatý věk. Celkem tedy obdržel 167 zl. 75 kr. za honoráře.

Souhrnná tabulka příjmů Zdeňka Fibicha za léta 1874–1885

	Gáže z PD	Ruská kaple	Vyučování	Skladby	Neurčené	NID	Celkem za rok
1874							
1875	90 zl.						90 zl.
1876	538 zl.		60 zl.		106 zl.		704 zl.
1877	663 zl.						663 zl.
1878	387 zl. 10 kr.	25 zl.	90 zl 90 kr.				503 zl.
1879		283 zl. 50 kr.	427 zl. 50 kr.				711 zl.
1880		186 zl.	471 zl. 63 kr.	500 zl. / 480 zl.	194 zl. 65 kr. / 787 zl.	27 zl.	1352 zl. 28 kr./ 1267 zl.
1881		40 zl.	230 zl.	66 zl. 50 kr.	345 zl. / 773 zl.		615 zl. ²⁸¹ / 839 zl. 50 kr.
1882				240 zl.	850 zl.		1090 zl.
1883				287 zl. 23 kr.	825 zl. 50 kr.		1112 zl. 73 kr. / 1010 zl.
1884				800 zl./ 1000 zl. + 405 zl.	1581 zl. 50 kr.		2786 zl. 50 kr. / 2986 zl. 50 kr.
1885				167 zl. 75 kr.	962 zl. 78 kr.		1130 zl. 53 kr.

²⁸⁰ NM – ČMH, fond Zdeňka Fibicha, sign. S 80/27, Doklady – smlouvy nakladatelské, honoráře za vydané skladby Z. Fibicha v nakladatelství F. A. Urbánka (1881–1899).

²⁸¹ Příjmy od ledna do července.

4. 2. Výdaje Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha a za léta 1874–1885

Následující kapitola se zabývá výdaji výše zmíněných umělců za léta 1874–1885. Informace byly čerpány převážně z HLD, HKD, kde byly zapsány daně a HKZ, kde se nacházely údaje o cestování. Výdaje Betty a Zdeňka byly psány společně, proto u většiny nelze rozlišit, o čí výdaje se jedná. Výjimku tvoří kostýmy či doplňky kostýmů do oper, u kterých lze s určitostí říct, že se jedná o položky Betty.

Pod textem se nachází tabulka, která je přehledem výdajů Fibichových. V tabulce se nachází kategorie: služebnictvo, kostýmy (kostýmy do oper), ostatní, pojištění, dluhy, nájem a strava a energie (světlo, palivo, voda; v tabulce zapsáno jako „strava a en.“). V kategorii „ostatní“ jsou uvedeny výdaje za oblečení, dopravu, léky apod. Do tohoto sloupce byly zahrnuty i daně, jelikož tato položka byla psána jen v některých letech. Detailní přehled výdajů je uveden v přílohách.

„Dluhy“ se v HLD vyskytovaly v letech 1876–1885. Těmito peněžními závazky Fibichovi pravděpodobně řešili případný finanční deficit. V průběhu let se v deníku, ve spojitosti s dluhy objevovalo jméno „Dvořáková“. Jedná se o paní Marii Dvořákovou–Povolnou, jak je uvedeno v HKD.²⁸²

Nájmu je věnovaná samostatná kapitola, kde jsou také uvedeny poplatky za světlo, palivo a vodu. V HLD byly pod rozpisem měsíčních výdajů uvedeny dvě částky, a to suma za „rozepsané výdaje“ a částka za „stravu, světlo a palivo“, která byla uvedena jako jedna položka. V některých měsících byly tyto náklady, kromě stravy, rozepsány detailně, a započítány do „rozepsaných výdajů“. Dá se tedy předpokládat, že do „stravy, světla a paliva“ daná položka započítaná nebyla.

1874 – Jediným informačním zdrojem za tento rok byl HKD, jak již bylo zmíněno výše. Zde byla zapsána útrata za věnec pro B. Smetanu.

Na okraji stránky byly dále v tomto deníku napsány i daně. V lednu a únoru bylo uvedeno 10 zl., v březnu 1 zl. 63 kr. Poté se daně v zápisu vyskytovaly od srpna do prosince, a částka za ně taktéž byla 10. zl., dohromady tedy 71 zl. 63 kr. za rok.

1875 – Také za tento rok bylo nalezeno málo pramenů, co se výdajů týče. Daně byly v HKD zaznamenány od září do prosince. Částka za ně se pohybovala ve výši 12 zl., v prosinci jen 3 zl. 77 kr. Celkem tato položka činila 39 zl. 77 kr.

²⁸² Po konzultaci s kurátorem muzea Antonína Dvořáka panem Mgr. Petrem Kudláčkem bylo zjištěno, že se nejedná o nikoho z blízké rodiny Antonína Dvořáka.

V HKD, v jiné části než jsou uvedeny příjmy, je také zapsáno, že 28. 10. 1875 přijali Fibichovi chůvu Annu, která u nich nepravidelně sloužila až do roku 1881. Za tento rok však nejsou k dispozici žádné informace o její mzdě.

V rodinném archivu Z. Fibicha byl nalezen účet za nápoje „o svatbě Zdenko a Betty“, jak bylo na papíře, ve spodní části uvedeno. V hlavičce papíru bylo vytištěno „Bratři Švertáskové v Praze, obchod s vínem a lahůdkami.“²⁸³ Jedná se tedy pravděpodobně o nákupní seznam, jelikož „Švertásek“ byl název obchodu.²⁸⁴ Celkem za pití utratili 82 zl. 70 kr.²⁸⁵

1876 – V HKD byly tento rok daně uvedeny od února do dubna, a poté od října do prosince. Za první půlrok se jejich výše pohybovala okolo 10 zl. Od října do konce roku byly za daně uvedeny dvě částky, 7 zl. a 3 zl. U 3 zl. bylo napsáno „Zdenko“, druhá částka byla bez popisu. Dá se však předpokládat, že částka 7 zl. byla za daně Betty. Celkem tedy za daně zaplatili 76 zl. 75 kr.

Od roku 1876 byly v HLD psány detailní měsíční výdaje, součástí kterých byly také mzdy jejich sloužících. Tento rok Fibichovi zaměstnávali čtyři sluhy: Františku (také psána jako Fanny, Fanni, Fanui), Annu, Tonyho (také Toni) a Špačka. Františka u Fibichů sloužila celý rok. Plat, který průměrně činil 7 zl., dostávala 1. nebo 2. den v měsíci. Dále byla v jejich službách Anna, jejíž jméno bylo v HLD uvedeno dvakrát v únoru a jednou v dubnu. Za toto období získala celkem 8 zl. 20 kr. Tony byl tento rok u rodiny zaměstnán od října do prosince, a jeho mzda činila 10 zl. za měsíc. „Sluha Špaček“, jak je v deníku nazýván, byl zapsán v květnu, září a listopadu. Jeho mzda činila 1 zl. za každý měsíc, a v červenci dostal 1 zl. srovnání. Celkem si tedy vydělal 4 zl.

Za doplňky ke kostýmům do oper *Vilém Tell* (G. Rossini), *Vanda* (A. Dvořák), *Marta aneb Trh v Richmondu* (F. Flotow) a *Veselé paničky windsorské* (O. Nicolai), bylo zapsáno celkem 15 zl. 64 kr. V listopadu bylo také uvedeno „od Normi a Barbíra“, patrně se jedná o opery *Norma* (V. Bellini) a *Lazebník sevillský* (G. Rossini).²⁸⁶ Za tyto položky je zapsáno celkem 80 kr., je možné, že se také jednalo o noty či libreta, jelikož Betty v *Lazebníku sevillském* vystupovala až v roce 1878,²⁸⁷ a v opeře *Norma* nevystupovala vůbec. Podobný zápis pochází z listopadu, kdy je uvedeno 1 zl. 30 kr. za „Blaníka“²⁸⁸ a Proroka“. Pravděpodobně se také jedná o noty či libreta, jelikož Betty v opeře

²⁸³ Originálně psáno: „Brüder Schwertassek in Prag, Wein - & Delicatessen – Geschäft.“

²⁸⁴ *Řivnáčův průvodce po Praze a okolí*. Praha: Nákladem Frant. Řivnáče, 1881, s. 2.

²⁸⁵ Rodinný archiv Z. Fibicha, šedá složka s nápísem „Fibichovy dopisy, Betty, jiné dopisy“.

²⁸⁶ Originální název této opery je *Il barbiere di Siviglia*, od tohoto zmíněný název „Barbír“.

²⁸⁷ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I*. Praha: Academia, 2006, s. 229, 491.; ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, II*. Praha: Academia, 2006, s. 157.

²⁸⁸ Pravděpodobně se jedná o hru Václava Klimenta Klicpery, která byla uvedena 25. 3. 1816 ve Stavovském divadle.; Zdroj: JUSTL, Vladimír. *Václav Kliment Klicpera*. Praha: Orbis, 1960, s. 30.

Blaník vystupovala až v roce 1881,²⁸⁹ v díle Z. Fibicha. V opeře *Prorok Betty* v roce 1876 vystoupila jen 10. 1.,²⁹⁰ výše zmíněný zápis pochází z listopadu.

Do sloupce „ostatní“ je řazen zápis z 18. 4., kdy se konal pohřeb Elsy, dcery Zdeňka Fibicha a jeho první ženy Růženy Hanušové. Za tuto událost je v deníku uvedeno 33 zl. 77 kr. Veselejší doba přišla v září, kdy se 3. 9. narodil syn Betty a Zdeňka Fibichových, Richard. S touto událostí souvisí také zářijová položka „Droška pro pana Doktora“, za kterou zaplatili 1 zl. 50 kr. Za křest Richarda jsou 18. 9. zapsány 4 zl. Příspěvek do Umělecké besedy je zapsán v květnu a listopadu s celkovou částkou 5 zl. 43 kr. Také je zapsán v únoru společně s jinými výdaji, proto za tento měsíc nelze zjistit přesnou částku. Členem Umělecké besedy byl Fibich od roku 1874,²⁹¹ předchozí zápisy za příspěvky nebyly nalezeny. Za pojištění bylo tento rok zapsáno 7 zl. 4 kr. „pro Elsinku do Slavie“.²⁹²

Podle HLD dali tento rok Fibichovi za splácení dluhů celkem 135 zl. 97 kr. pěti různým lidem. Dále je v tomto deníku uveden dluh za noty do Lipska a za dopravu z Ruska. Je možné, že se jedná o dluh z roku 1874, kdy se Fibich s Růženou a Elsou vraceli z Vilnius. Nejčastěji byla uváděna splátka dluhu panu Maškovi, která dohromady činila 70 zl. V deníku je zapsáno „Maškovi na dluh“ a „p. Maškovi krejčímu na dluh“. Pravděpodobně se jedná o stejnou osobu.

1877 – V HLD bylo od září do listopadu zapsáno „daně“, žádné částky však uvedeny nebyly.

Také tento rok měli Fibichovi čtyři zaměstnance. Katty (také uvedena jako Katti či Kačenka), byla ve službách u Fibichů jen tento rok, a to od dubna do prosince. Betty však v HKD zmiňuje, že „Kačenka Nepomucká“ k nim přišla již 1. 3. 1877. V červnu a srpnu bylo v HLD uvedeno „Kačence službu a k postýlce/postílce“.²⁹³ Její mzda za první dva měsíce byla 7 zl., a za „postýlku“, čímž je patrně myšleno opatrování malého Richarda, dostala další 3 zl. Celkem si tedy vydělala 88 zl. za rok. Tony u Fibichových sloužil od ledna do března, a poté od září do prosince. Za uvedené období získal 34 zl. 70 kr. Dále je v HLD v lednu, červnu a listopadu uveden sluha Špaček, jehož plat činil celkem 3 zl. 30 kr. Poslední údaj týkající se služebnictva, byl uveden a v březnu, a to 50 kr. za položku „sluha“, pravděpodobně se jednalo jen o jednorázový výdaj.

Za doplňky či kostýmy do „Prince Karott“ či „Mrkvi“, jak je v HLD nazývána opera *Král Mrkvička* J. Offenbacha, bylo uvedeno celkem 13 zl. 13 kr. Levnější položky byly tvořeny doplňky

²⁸⁹ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I.* Praha: Academia, 2006, s. 223, 528.; ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, II.* Praha: Academia, 2006, s. 156.

²⁹⁰ ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I.* Praha: Academia, 2006, s. 456.; ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ, Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, II.* Praha: Academia, 2006, s. 158.

²⁹¹ HUDEC, Vladimír. *Zdeňk Fibich.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, s. 42.

²⁹² Slavie byl název banky, která poskytovala pojištění.; Zdroj: OLESZKIEWICZ, František. *Malý průvodce pražský.* Praha: Ed. Grégr, 1882, s. 40.

²⁹³ V deníku bylo zapsáno „postýlce“ i „postýlce“.

do oper *Orfeus v podsvětí* (J. Offenbach), *V studni* a *Veselé paničky windsorské*, částka za ně činila celkem 2 zl. 10 kr. Za boty do „děvčat“, jak v deníku patrně nazvána opereta *Žádný muž a tolik děvčat* skladatele Franze von Suppého, zaplatili 6 zl. 50 kr. Vějíř a sametky²⁹⁴ do opery *Dr. Piccolo* (Ch. A. Lecocq) a jupka do opery *Marta aneb trh v Richmondu* stály celkem 5 zl. 78 kr. Nejdražší položkou za výdaje do divadla byl kostým do opery B. Smetany *Braniboři v Čechách*, který činil 14 zl., další 2 zl. stál „samet“. Může se jednat také o sametku či výdaje za látku, ze které byla zhotovena určitá část kostýmu.

Mezi „ostatní“ jsou zařazeny například výdaje za výlet na Karlův Týn, nynější Karlštejn, za který Fibichovi zaplatili 5 zl. 58 kr. Další položkou, která se v HLD vyskytuje jsou „doutníky pro p. Čecha“. Tento údaj je v deníku uveden vícekrát, a objevuje se také v dalších rocích, kde je již zapsáno, že se jedná o kapelníka Adolfa Čecha, se kterým převážně Betty Fibichová účinkovala v Prozatímním i Národním divadle a na koncertech. V záznamech také objevuje „Jaroš/Jaro“, jak Betty nazývala svého mladšího bratra Jaromíra. Přispívali mu na oblečení či cestování.

Za dluhy Fibichovi zaplatili 40 zl., nejčastěji se v zápisu objevoval p. Bílek, který byl ševcem, jak je uvedeno v HLD v září roku 1879.

1878 – V HKD byly daně psány od července do prosince včetně. Od července do září nebyla za daně uvedená žádná částka, kdežto v říjnu a listopadu daně činily 4 zl. a v prosinci 5 zl, celkem tedy bylo v deníku uvedeno 13 zl. za rok.

Za tento rok bylo u Fibichových, dle HLD, nejvíce zaměstnanců za sledované období, a to šest. Františka u nich pracovala v srpnu a poté od října do prosince. Její celková mzda činila 31 zl. Plat Katty a Špačka byl uveden jen v lednu, dohromady od Fibichových získali 12 zl. 50 kr. Mzda Tonyho byla zapsána od ledna do září, v srpnu se záznam o jeho mzdě nenachází. Celkem za těchto osm měsíců získal 50 zl. 65 kr. Nově u Fibichových byly zaměstnány Stáze a Cilli. V HKD je uvedeno, že „Stázi Jarolímek“ k Fibichovým přišla 16. 3. 1878, ačkoliv se její jméno v HLD nachází již od ledna. Mzda Stázi je tedy ve výdajích uvedena od ledna do září, kromě května, a její mzda činila celkem 17 zl. 40 kr. Cilli u Fibichů byla jen v únoru a březnu s celkovým platem 8 zl.

Nejčastější výdaje byly za doplňky ke kostýmům do opery *Marta aneb Trh v Richmondu*, které činily 5 zl. 36 kr. Za další položku – „do Azuceni zástěra“, čímž je myšlena opera *Trubadúr* G. Verdiho, kde hrála cikánku Azucenu, bylo uvedeno 1 zl. 60 kr. Nejdražší údaj byl psán v září, a to 9 zl. za kostým do opery *Tajemství*.

Do sloupce „ostatní“ jsou, kromě jiného, zařazeny také medikamenty. V HKD je zapsáno, že 15. 4. 1878 onemocněl Fibich tyfem. To potvrzuje také záznam v HLD, kde je v dubnu uvedeno „Medicini a Vyno tyfus“, slovo „tyfus“ je dopsáno obyčejnou tužkou. Kromě vína, se tedy jedná o

²⁹⁴ Těsný náhrdelník okolo krku vyrobený ze sametu.

léky za tuto nemoc, které byly v deníku zapsány až do srpna. Nejvíce výdajů za léčení měli v květnu – 32 zl. 71 kr., a červenci, kdy patrně platili za lékařské ošetření či prohlídku 30 zl. Dále je do této kategorie započítáno i 5 zl. za Uměleckou besedu, která byla v HLD uvedena v květnu. Od prosince tohoto roku se v deníku objevuje položka „Pán“. V některých případech je uvedena i konkrétní věc, kterou mu Fibichovi v průběhu let kupovali, jedná se například o: doutníky, boty, košile, límce sklenice apod. Nebylo, bohužel, dohledáno, o koho se jedná.

Za dluhy tento rok Fibichovi zaplatili celkem 88 zl. 11 kr. V únoru a červnu je uvedeno „do Lipska na dluh“, jedná se pravděpodobně o dluh za noty. V červenci je zapsáno „slečně Vadové konec dluhu“, ale v listopadu a prosinci je tato osoba ve spojitosti s dluhem uvedena zase. Podle zápisů z dalších let se pravděpodobně jedná o švadlenu.

1879 – Daně jsou v HKD psány od dubna do července a dále v září. Jediná částka ohledně daní je zapsána v dubnu, a to 3 zl.

Pomocníky v domácnosti měli Fibichovi za tento rok čtyři. Františka u rodiny sloužila do ledna do září a její měsíční mzda činila 8 zl. 50 kr. Mzda Anny je ve HLD zapsána jen v červenci, její příjem činil 1 zl. 50 kr. Dále byla od července do září uvedena Stázina mzda, která činila 90 kr. Nově do služby přišla 11. 9. 1879 Marie Fingerhutová, která u Fibichů byla až do srpna 1889, jak je uvedeno v HKD. Mzda Marie je v HLD zapsána jen v říjnu, kdy dostala 7 zl. 50 kr., a v prosinci 15 zl. s poznámkou, že se jedná o plat za dva měsíce.

Ve srovnání s předchozími roky bylo tento rok výdajů do divadla méně. Za doplňky ke kostýmu do opery *Lucrezia Borgia* G. Donizettiho bylo vydáno celkem 3 zl. 63 kr., a šaty do operety *Boccaccio*, jejímž autorem je Franz von Suppé, stály 17 zl. 50 kr. Další výdaj týkající se vystoupení byl zapsán v březnu, kdy bylo uvedeno 4 zl. 10 kr. za „do Brna rukavice a límce.“ Jedná se o koncert Brněnské besedy, jak je uvedeno u v kapitole o příjmech Betty Fibichové z roku 1879.

Také tento rok bylo v HLD uvedeno „Pán“ či jiné položky související s touto osobou. V deníku bylo každý měsíc za „Pána“ uvedeno minimálně 6 zl. V lednu je zapsáno, že „Pánovi“ dokonce kupovali papuče do ruského kostela,²⁹⁵ kalhoty a spodní kalhoty.

Do sloupce „ostatní“ jsou zařazeny také výdaje za cesty. Podle korespondence, uložené v rodinném archivu Z. Fibicha, byl Zdeněk od července do srpna v Dolním Přímě,²⁹⁶ kde bydlel sládek František Hanuš, bratr Betty Fibichové. Za cestu do Dolního Přímě je uvedeno až v srpnu 41 zl. 3 kr. Příspěvek do Umělecké besedy činil 5 zl., stejně jako v předchozí rok.

²⁹⁵ Ruský pravoslavný chrám, kde byl Fibich sbormistrem.

²⁹⁶ Existuje také vesnice Přím v okrese Rychnov nad Kněžnou. Podle razítka na korespondenci se však jedná o Dolní Přím v okrese Hradec Králové.

Zdroj: Rodinný archiv Z. Fibicha, korespondence uložena v obálce s názvem „Rok 1879 4 ks.“

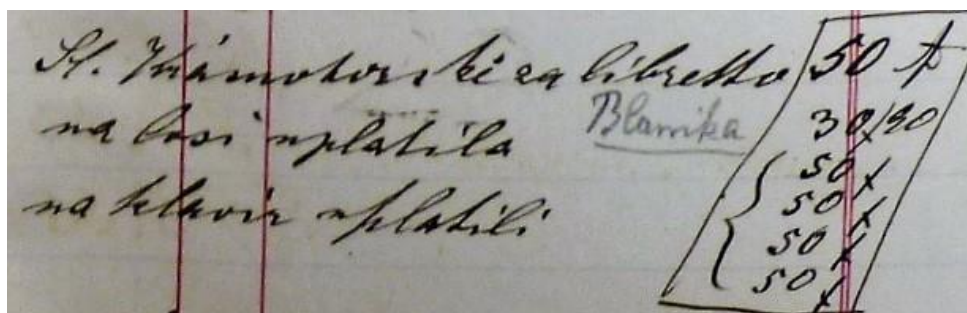
Na splátky dluhů tento rok Fibichovi dali 252 zl. 40 kr., oproti minulému roku tedy tato částka vzrostla více než dvojnásobně. V HLD byla nejčastěji zapsána splátka paní Marii Dvořákové–Povolné, které platili 5–25 zl.

1880 – Daně byly v HKD psány od února do listopadu. Za únor a březen je uvedena částka 2 zl., v červnu 10 kr., a poté zůstaly daně až do konce roku bez konkrétních částek. Celkem tedy daně činily 4 zl. 10 kr.

Po celý rok byla, dle HLD, u Fibichových zaměstnaná jen Marie, jejíž průměrná mzda činila 6 zl. za měsíc.

Za zástěru a šátek do *Hubičky B. Smetany* bylo v deníku zapsáno celkem 3 zl. 80 kr. Dále bylo v dubnu uvedeno „sl Vadové za šaty do Flétní“ 5 zl. V tomto případě se jedná o šaty do opery *Kouzlená flétna W. A. Mozarta*. Dle tohoto zápisu je patrné, že slečna Vadová byla švadlena. V tomto měsíci bylo také „za zapsáno řecké pásky do divadla“, za které bylo vydáno 4 zl. 50 kr.

V HLD bylo v prosinci ohledně opery *Blaník* uvedeno:²⁹⁷

I přes to, že tato opera byla dokončena již v roce 1877, premiéru měla o čtyři roky později – 25. 11. 1881 v Novém českém divadle.²⁹⁸ Tento zápis pochází z roku 1880, kdy se konal konkurz na operu, která bude uvedena při slavnostním otevření Národního divadla.²⁹⁹ Konkurz, který byl ukončen 30. 6. 1880, probíhal tak, že partitury a libreta byla zaslána anonymně poštou, tudíž výdaje výše uvedené nemají patrně s tímto konkurzem žádnou přímou spojitost. Podle zápisu v HLD byla částka 50 zl. byla zaplacená Elišce Krásnohorské za napsání libreta k opeře *Blaník*. Za druhou položku „na Cosi uplatila“ bylo vydáno 30 zl. 90 kr. Není známo, o co se jedná, ani zda se tato položka vztahuje ještě k E. Krásnohorské. Poslední položkou bylo „na klavír uplatili“, za což je psáno celkem 200 zl. Mohlo se jednat o splátky za nový klavír. Do finálního součtu ročních výdajů v HLD tato částka započítána nebyla. Poněvadž se jedná o výdaj, je tento obnos do výdajů v tabulce zahrnut.

²⁹⁷ Přepis: „Sl. Krásnohorské za libretto...Blanika...na Cosi uplatila...na klavír uplatili.“

²⁹⁸ HUDEC, Vladimír. Fibich Zdeněk. In: *Hudební divadlo v českých zemích: osobnosti 19. století*. Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 2006. 698 s. Česká divadelní encyklopedie, s. 154.

²⁹⁹ Viz kapitola Příjmy Zdeňka Fibicha, rok 1880.

V HKD je uvedeno, že 1. 2. 1880 postihla Richarda stejná nemoc, jako měl Fibich v roce 1878 – tyfus. V HLD je v únorovém zápisu uvedeno „léky pro Richinka“, jak říkali Richardovi, za které Fibichovi dali 4 zl. V dubnu je zapsáno „pan Dr Prokeš za Richinka“ a uvedeno 40 zl., jednalo se pravděpodobně o lékařské ošetření či prohlídku. Tato částka je vyšší než měsíční plat městského strážníka či zedníka v 19. století.

Pojištění bylo tento rok uvedeno v květnu, srpnu a listopadu. V květnu bylo zapsáno celkem 10 zl. 83 kr. za „pojištění za Zdenka“ a „pojištění na oheň“. V srpnu bylo uvedeno 5 zl. 86 kr. za „pojištění životní“, a v listopadu byla zapsána stejná částka za „pojištění za pána“.

Za dluhy tento rok zaplatili Fibichovi 262 zl. 70 kr. Stejně jako minulý rok, tak i v roce 1880 byla v HLD nejvíce uváděna splátka dluhu paní Marii Dvořákové–Povolné, která se pohybovala v rozmezí 7–10 zl.

1881 – Daně byly v HKD zapsány od února do listopadu, ovšem bez konkrétních částek.

Podle HLD měli tento rok Fibichovi dvě služebné – Marii a Annu. Výdaje za mzdu Marii byly zaznamenány po celý rok. Její průměrný plat za měsíc činil 6 zl., stejně jako v minulých letech. Mzda Anny byla v deníku zaznamenána jen jednou, a to v červenci, kdy získala 1 zl.

Za šaty a doplňky do opery *Ruy Blas* F. Marchettiho a *Zampa* F. Hérolda bylo v deníku uvedeno 12 zl. 70 kr. Šaty do Fibichova *Blanika*, který měl v tomto roce premiéru, stály 22 zl. Tato opera měla premiéru 25. 11. 1881, kdežto šaty do opery jsou zapsány až prosinci. Je možné, že částka za tento kostým byla placena se zpožděním. Nejdražší položkou byly šaty a střevíce do Smetanovy opery *Libuše*, za tyto věci bylo zapsáno celkem 52 zl. 76 kr. V lednu bylo zaznamenáno celkem 13 zl. 30 kr. za závoj, boty, límce a rukavice do „Divadla“. Jde tedy o vybavení do Prozatímního divadla, není však známo, zda se jednalo o nějakou konkrétní operu.

Do sloupce „ostatní“ jsou zařazeny také výdaje za cestování. V HKD je uvedeno, že 29. 6. 1881 cestoval „Zdenko na Přím na prázdniny“, položka „cesta do Přímu“³⁰⁰ – 20 zl., je však v HLD zapsána až v srpnu. Je možné, že za Zdeňkem Fibichem pak také cestovala manželka s Richardem. Další cesta je v HKD uvedena 15. 7., kdy Betty Fibichová jela do Adamova k jeho rodičům vyzvednout Richarda, a 19. 7. jeli oba zpět do Prahy. Za cestu do Adamova je v HLD zapsáno 19 zl. 81 kr. Zpáteční cesta v HLD uvedena není, patrně je započítána do červencové částky.

Dále je v kategorii „ostatní“ započítán příspěvek do Umělecké besedy, který je zapsán v září a říjnu a celkem činí 10 zl. V HLD bylo v listopadu také uvedeno 240 zl. za klavír. Tato částka však nebyla do celkových ročních výdajů v deníku započítána. Je možné, že si Fibichovi zakoupili klavír, jehož cena jim následně byla proplacena patrně Prozatímním divadlem. Další variantou je, že se mohlo jednat o opomenutí této položky, jelikož částky výdajů byly v deníku psány vpravo na

³⁰⁰ Jedná se opět o obec Dolní Přím, kde působil František Hanuš, bratr Betty, jako sládek.

stránce, kdežto těchto 240 zl. bylo napsáno vlevo. V tabulce níže uvedené je s touto částkou počítáno.

„Pojištění“ bylo psáno v únoru, květnu, srpnu a listopadu. Všechny měsíce byla zapsána stejná částka, a to 5 zl. 86 kr. V únoru a květnu, kdy bylo také uvedeno 3 zl. 87. za pojištění proti požáru, bylo psáno „asekurace za Zdenka“. Zbylé dva měsíce bylo uvedeno jen „asekurace“.³⁰¹

Částka za dluhy, 54 z l. 62 kr., byla tento rok poměrně nižší než v předchozích třech letech. V deníku byla nejvíce uváděn dluh slečně Vadové, které dohromady zaplatili 15 zl. Největší jednorázová splátka dluhu činila 20 zl. krejčímu Maškovi.

1882 – Daně byly v HKD zapsány každý měsíc, opět však bez konkrétních částek.

Celý rok, podle HLD, u rodiny sloužila Marie. Její mzda činila průměrně 6 zl. za měsíc, stejně jako v přechozích letech. V prosinci je také uvedeno „Paní Stázi za rok 1882“ s částkou 3 zl. Další záznamy o Stázině mzdě se v deníku nevyskytují.

Za kostýmy do oper bylo tento rok vydáno 54 zl. 60 kr. Kostým do opery *Zampa* stál 7 zl. 36 kr. a šaty do opery *Pytlák* (A. Lortzing) 18 zl. Za nový kostým ke stému představení *Prodané nevěsty* B. Smetany bylo utraceno 17 zl. Dále jsou v deníku uvedeny doplňky ke kostýmům do oper *Čertova stěna* (B. Smetana) a *Ďáblův podíl* (D. F. E. Auber), které stály celkem 12 zl. 24 kr. V únoru je také zapsáno 60 kr. za „krajky ke kostumu“, není však uvedeno o jaký kostým se jedná.

V březnu je v HKD zapsáno, že Fibich jel do Vídně, ve výdajích však žádné cestovné uvedeno není. Dle korespondence uložené v rodinném archivu Z. Fibicha, byl Zdeněk ve Vídni také v květnu, kdy se konaly premiéry opery *Mefistofeles* (A. Boito), *Valkýra* (R. Wagner) a baletu *Sylvia* (L. Delibes).³⁰² V HLD však opět žádné výdaje za cestu zapsány nejsou.

V HKD je dále uvedeno, že Betty Fibichová se synem Richardem jeli 31. 5. do Adamova, kde Richard zůstal u prarodičů na prázdniny. Betty Fibichová z Adamova odjela 2. 6. zpět do Prahy. To potvrzuje také zápis v HLD, kde je uvedeno „Cesta do Adamova s Richardkem a strava za něho“ s částkou 38 zl. 82 kr. Výdaje za zpáteční cestu však uvedeny nejsou.

Podle korespondence byl Fibich v červnu v Turnově a Trutnově, v červenci v Dolním Přímu, Sadové a Chrudimi³⁰³, v HLD o těchto cestách nebyly nalezeny žádné informace.

V tomto roce jsou poprvé ve stejném deníku uvedeny poplatky za školku Richarda Fibicha. V roce 1882 bylo Richardovi šest let, je možné, že do školky dřív nechodil, a nastoupil do ní až jako předškolák. Poplatky za školku jsou uvedeny od ledna do května, celková částka činila 19 zl. Podle HKD začal Richard od tohoto roku chodit do školy. První záznam o školném je uveden v prosinci.

³⁰¹ Slovem „asekurace“ je myšleno pojištění.

³⁰² Rodinný archiv Z. Fibicha, korespondence uložena v obálce s názvem „rok 1882 9kusů.“

³⁰³ Tamtéž.

Nelze přesně určit, kolik za školné Fibichovi zaplatili, jelikož je tato položka uvedena společně s útratou za boty pro Richarda.

Částky za „pojištění“ byly psány v únoru, květnu, červnu a listopadu. Kromě června, kdy se jednalo o pojištění proti ohni – 3 zl. 80 kr., bylo zapsáno 5 zl. 86 kr. za životní pojištění.

Výdaje za dluhy tento rok činili celkem 145 zl. 30 kr. Největší částku celkem 45 zl. zaplatili krejčímu Maškovi. Tento rok platili Fibichovi 1 zl. slečně Chalupové, v HLD uvedena jako „sl. Chalupa“, za Josefa Hanuše – bratra Betty Fibichové.

1883 – Daně byly v HKD uvedeny celý rok, kromě září a ledna. Stejně jako v minulých letech, tak ani za tento rok nebyly uvedeny žádné částky.

Fibichovi měli v tomto roce jedinou pomocnici – Marii, která, podle HLD, u rodiny sloužila celý rok. Její průměrný měsíční plat činil 7 zl., oproti minulým rokům se tedy její mzda zvýšila.

V roce 1883 bylo, ve srovnání s přechozími zápisy, zaznamenáno méně výdajů do divadla. Jako jedna položka bylo psáno „od Libuše a Prodané“ a „do Šelmi a Škreti kostum“. Za tyto položky bylo vydáno celkem 8 zl. 55 kr. Vzhledem k poměrně nízké ceně se pravděpodobně jednalo o doplňky ke kostýmům k operám *Libuše* (B. Smetana), *Prodaná nevěsta* (B. Smetana), *Šelma sedlák* (A. Dvořák) a *Karel Škréta* (K. Bendl).

Na konci června jel Fibich do Alp, kde mimo jiné procestoval také města Zell am See a Innsbruck.³⁰⁴ Z Alp odjel v červenci do Doksan³⁰⁵, kde působil František Hanuš jako sládek³⁰⁶, a odtud se v září vrátil do Prahy.³⁰⁷ Žádné výdaje o této cestě však zapsány nejsou. Příspěvky do Umělecké besedy byly zapsány v květnu a prosinci, částka pokaždé činila 5 zl. Další zápisy ohledně této položky se již v HLD nevyskytovaly. Školné je tento rok uvedeno v lednu, červnu listopadu a prosinci. Dohromady Fibichovi za školné zaplatili 4 zl. 38 kr.

Tento rok bylo „pojištění“ zapsáno v únoru, květnu a srpnu. Částka za životní pojištění činila 5 zl. 86. V květnu bylo uvedeno také pojištění proti požáru, které stálo 3 zl. 80 kr.

Ohledně dluhů byl v HLD nejčastěji zapsán „Wetzler.“ Jedná se pravděpodobně o hudebního nakladatele, v *Daliborovi* je uveden jako Emanuel Wetzler.³⁰⁸ V březnu, květnu a červnu je v HLD zaznamenáno „Wetzler za noty“, je tedy možné, že se nejčastěji jednalo o dluh za noty. Částka za všechny peněžní závazky dohromady činila 287 zl. 19 kr.

³⁰⁴ Rodinný archiv Z. Fibicha, korespondence uložena v obálce s názvem „Rok 1883 7 kusů.“

³⁰⁵ *Dalibor*, 21. 7. 1883, r. 5, č. 27–28, Drobné zprávy, s. 277.

³⁰⁶ Do roku 1882 působil František v Dolním Přímu a od roku 1883 v Doksanech.

³⁰⁷ *Dalibor*, 14. 9. 1883, r. 5, č. 34, Drobné zprávy, s. 338.

³⁰⁸ *Dalibor*, 10. 4. 1879, r. 1, č. 11, Kritický oznamovatel, s. 85.

1884 – Daně byly v HKD zapsány pouze v lednu a únoru, opět bez konkrétních částek. Ze zaměstnanců byla po celý rok v HLD uvedena pouze Marie, jejíž plat činil 8 zl. měsíčně. Její mzda tedy od minulého roku opět vzrostla.

Za oblečení do divadla bylo v HLD uvedeno celkem 32 zl. 13 kr. Jednalo se o kostým do opery *Karel Škréta*, boty do oper *Prodaná nevěsta* a *Tvrdé palice* (A. Dvořák) a klobouk do *Lakmé* (L. Delibes).

Ohledně cestování bylo v HKZ zapsáno, že Fibich odjel 24. 6. 1884 do Tyrolska. O dva dny později byl, dle korespondence, přijel do Zell am See. V červenci procestoval Bolzano, Innsbruck, Salzburg a Villach, a 5. 7. jel do Lublaně za Jaromírem, bratrem Betty Fibichové. Poté pokračoval do Hallstattu,³⁰⁹ a 12. 7. se vrátil z Alp do Prahy.³¹⁰ Za tyto cesty nebyly nalezeny žádné informace o výdajích. V HKZ je dále zapsáno, že 14. 7. odjeli Zdeněk a Richard Fibichovi do Doksan, kde byli až do srpna. Za „cesty do Doxan“ je v HLD v srpnovém zápisu uvedeno 30 zl. 32 kr.

Za školné, které je zapsáno v květnu a červnu dali Fibichovi 3 zl. 72 kr. Další školné je uvedeno také v listopadu, z tohoto zápisu však nelze konkrétní částku, jelikož je tato položka uvedena společně s výdaji za ladiče a kožich.

„Pojištění“ bylo psáno pětkrát za rok, a to v únoru, dvakrát v květnu, srpnu a listopadu. Kromě května, kdy zaplatili 3 zl. 80 kr. za „pojištění na oheň“, bylo v HLD napsáno 5 zl. 86 kr. za pojištění života.

V tomto roce částka za dluhy činila celkem 159 zl. 95 kr. Největší suma za dluh, jehož splátka byla ve výši 10–15 zl., byla zaplacená krejčímu Pytlovi, a to celkem 103 zl. 30 kr.

1885 – Tento rok nebyly daně uvedeny vůbec. Za výpomoc Marii rodina platila 8 zl. měsíčně, což je opět vyšší mzda oproti minulému roku. Tato částka byla vyplácená celý rok, kromě února, kdy v HLD není psán žádný plat. V červenci naopak Marie dostala 11 zl., místo obvyklých 8 zl. Jediná položka do divadla byly boty do opery *Mefistofeles* (A. Boito), které stály 3 zl. 80 kr.

V HKZ je uvedeno, že 24. 6. Fibich odjel do Zell am See, kam 7. 7. jeli také jeho manželka a syn. V tomto městě byli do 19. 7, poté procestovali také Selzthal, Hallstatt, Bad Ischl, a 22. 7. jeli zpátky do Prahy. Srpnový zápis v HLD uvádí, že za cestu do Alp zaplatili 32 zl. 41 kr. Další cesta byla v HKZ zapsána 8. 8., kdy jela celá rodina do Doksan, zpět do Prahy se 10. 8. vrátila pouze Betty Fibichová. Další cestu tam podnikla na konci srpna, konkrétně 27. 8., a do Prahy se navrátila 1. 9. Podle záznamů v HKZ, kde je uvedeno, že se Betty vrátila do Prahy s „Kattinkou“³¹¹ je zřejmé, že Zdeněk Fibich s Richardem zůstali v Doksanech. V srpnovém zápisu v HLD je uvedeno 14 zl. za „cesty do Doxan“, v září se žádná zmínka o cestování nevyskytuje.

³⁰⁹ Rodinný archiv Z. Fibicha, korespondence uložena v obálce s názvem „Rok 1884 13 kusů.“

³¹⁰ Dalibor, 21. 7. 1884, r. 6, č. 27, Drobné zprávy, s. 267.

³¹¹ Manželka Františka Hanuše.

Školné bylo uvedeno v dubnu, květnu, červnu a listopadu. Samotné školné bylo uvedeno pouze v dubnu a červnu, celkem tato položka činila 1 zl. 86 kr. Zbylé měsíce bylo „školné“ uvedeno v kombinaci s ostatními věcmi, tudíž přesnou částku za tuto položku nelze zjistit.

V HLD bylo „pojištění“ uvedeno v květnu, srpnu a listopadu. V květnu bylo zapsáno „pojištění Praha“, jedná se o banku s názvem Praha, která poskytovala pojištění,³¹² a také pojištění proti ohni, které činilo 3 zl. 46 kr. Tento měsíc bylo také uvedeno 5 zl. 86 kr. za životní pojištění, které bylo zaznamenáno i v listopadu. V srpnu bylo životní pojištění zapsáno také, uvedena částka však byla 5 zl. 68 kr. Je možné, že se jedná o chybu v zápise v HLD.

Dluhy byly tento rok zapsány jen dvakrát, a to v lednu a listopadu. Celkové výdaje za dluhy za tento rok byly ve výši 20 zl.

Souhrnná tabulka výdajů Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha za léta 1874–1885

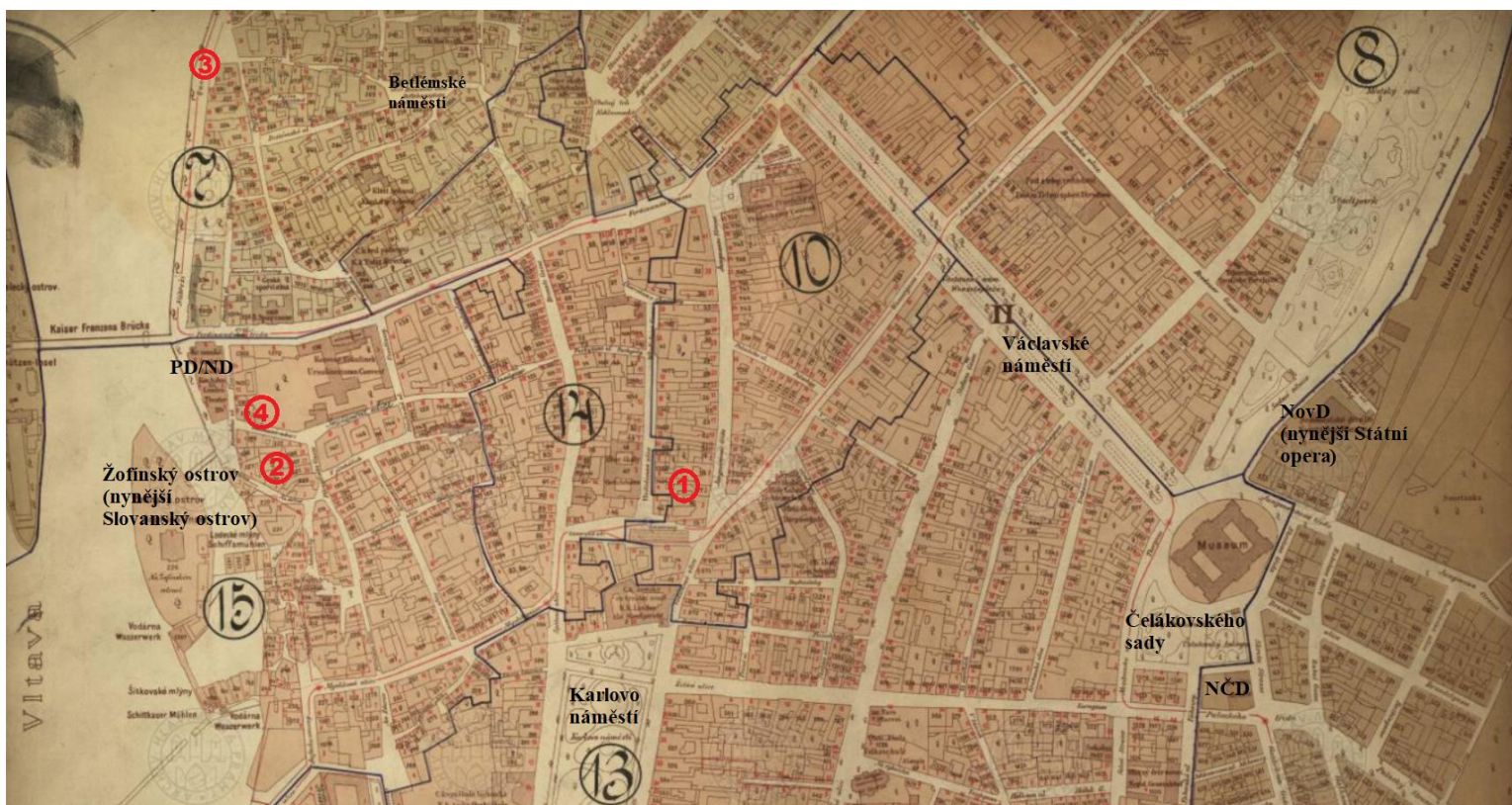
	Služebnictvo	Kostýmy	Ostatní	Pojištění	Dluhy	Nájem	Strava a en.	Celkem
1874			76 zl. 63 kr.					76 zl. 63 kr.
1875			122 zl. 47 kr.					122 zl. 47 kr.
1876	126 zl. 20 kr.	15 zl. 64 kr.	799 zl. 27 kr.	7 zl. 4 kr.	135 zl. 97 kr.	388 zl. 10 kr.	1251 zl. 2 kr.	2723 zl. 24 kr.
1877	126 zl. 50 kr.	43 zl. 51 kr.	493 zl. 80 kr.		40 zl.	275 zl. 25 kr.	1066 zl. 60 kr.	2045 zl. 66 kr.
1878	119 zl. 55 kr.	18 zl. 76 kr.	484 zl. 39 kr.		88 zl. 11 kr.	310 zl. 75 kr.	1032 zl. 21 kr.	2053 zl. 77 kr.
1879	101 zl. 40 kr.	25 zl. 23 kr.	609 zl. 51 kr.		252 zl. 40 kr.	309 zl.	1032 zl. 10 kr.	2329 zl. 64 kr.
1880	77 zl. 85 kr.	13 zl. 30 kr.	473 zl. 40 kr.	22 zl. 55 kr.	262 zl. 70 kr.	309 zl.	963 zl. 14 kr.	2398 zl. 74 kr.
1881	71 zl. 50 kr.	100 zl. 76 kr.	739 zl. 42 kr.	27 zl. 31 kr.	54 zl. 62 kr.	309 zl.	1003 zl. 29 kr.	2305 zl. 90 kr.
1882	79 zl. 86 kr.	55 zl. 20 kr.	591 zl. 9 kr.	21 zl. 38 kr.	145 zl. 30 kr.	309 zl.	1048 zl. 94 kr.	2250 zl. 77 kr.
1883	85 zl.	8 zl. 55 kr.	531 zl. 42 kr.	21 zl. 38 kr.	287 zl. 19 kr.	309 zl.	989 zl. 26 kr.	2231 zl. 80 kr.
1884	96 zl.	31 zl. 43 kr.	594 zl. 42 kr.	27 zl. 24 kr.	159 zl. 95 kr.	309 zl. 3 kr.	1067 zl. 99 kr.	2286 zl. 06 kr.
1885	91 zl.	3 zl. 80 kr.	1182 zl. 75 kr.	20 zl. 68 kr.	20 zl.	309 zl.	1063 zl. 25 kr.	2690 zl. 48 kr.

³¹² OLESZKIEWICZ, František. *Malý průvodce pražský*. Praha: Ed. Grégr, 1882, s. 40.

4. 2.1. Nájmy

Informace byly čerpány z HLD, soupisu pražského obyvatelstva v letech 1830–1910 (1920) a pobytových přihlášek pražského policejního ředitelství z let 1850–1914, které se nachází na internetové stránce Archivu hlavního města Prahy (dále jen AHMP). Na této internetové stránce je k dispozici také mapa z roku 1884, která byla použita v této kapitole. Na mapě níže uvedené jsou, pro lepší orientaci, červenými čísly vyznačena všechna místa, kde Betty Fibichová (roz. Hanušová) a Zdeněk Fibich v letech 1874–1885 bydleli.³¹³

Číslem 1 je označen byt ve Vladislavově ulici, č. 2 v Pštrossově ulici, č. 3 byt na křižovatce Zlaté ulice a Smetanova nábřeží a č. 4 byt v Ostrovní ulici.

Hlavní orientační body byly na mapě zvýrazněny, popř. doplněny o dnešní názvy. Na mapě jsou také označena divadla, ve kterých Betty působila: Novoměstské divadlo (NovD), Nové české divadlo (NČD), Prozatímní divadlo (PD) a poté i Národní divadlo (ND).

Podle záznamů z AHMP byli v roce 1874 Zdeněk i jeho tehdejší manželka Růžena evidováni každý na jiné adrese. V zapisovacím archu Zdeňka Fibicha z roku 1874 jsou uvedeny dva byty: č. p. 329 a č. p. 330, oba se nacházely na křižovatce Zlaté ulice a Nábřeží (nynější Smetanovo

³¹³ Archiv hlavního města Prahy, i. č. 88, sign. MAP P 2 G/88, Mapy Prahy a okolí, autor Alfred Hurtig – Situationsplan der königl. Hauptstadt PRAG, 1884. K dispozici na: <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=7E88D3BDFBD511DF822500166F1163D4&scan=4#scan4>

nábřeží) na Starém Městě.³¹⁴ V pobytové přihlášce Jana Fibicha, otce Zdeňka, je uvedeno, že v bytě č. p. 329 bydleli od roku 1872 Fibichovi rodiče.³¹⁵ Vzhledem k tomu, že jsou u Zdeňka Fibicha uvedena dvě místa bydliště, je možné, Zdeněk nějaký čas bydlel v bytě č. p. 329 s rodiči. Růžena Hanušová byla registrována v pobytové přihlášce jejího otce Josefa Hanuše, na č. p. 1494 ve Vladislavově ulici (Nové Město),³¹⁶ a v zapisovacím archu Z. Fibicha, kde je uvedena jako jeho manželka.

Podle HKD se Růžena, Zdeněk a Elsa vrátili z Vilniusu 8. 8. 1874, kam odjeli 15. 9. 1873. Po návratu zřejmě chtěli vlastní soukromí, a proto se patrně nastěhovali do bytu č. p. 330. V zapisovacím archu Zdeňka Fibicha je u Růženina jména, uvedeno, že zemřela v bytě č. p. 1494,³¹⁷ kde bydlela její rodina. Do tohoto bytu se pravděpodobně Růžena přestěhovala, kvůli zhoršujícímu se zdravotnímu stavu. Fibich se k Hanušovým do bytu č. p. 1494 oficiálně nastěhoval 15. 8. 1875, jen pár dní před sňatkem s Betty Hanušovou.³¹⁸

Po svatbě Zdeňka a Betty (1875) se v květnu 1876 odstěhovali do Pštrossovy ulice, č. p. 1507, kde zůstali až do května následujícího roku. Poté se, v roce 1877, nastěhovali na přibližně tři měsíce ke Zdeňkovým rodičům do bytu č. p. 329,³¹⁹ ve kterém Fibich patrně bydlel již v roce 1874. Odtud se ještě v tom samém roce přemístili do bytu č. p. 225 v Ostrovní ulici, kde společně žili až do roku 1897.³²⁰

V listopadu roku 1879 je v HLD zmíněno další stěhování, za které manželé Fibichovi zaplatili 14 zl. 05 kr., ovšem žádný zápis se o tomto stěhování v pobytové přihlášce nenachází. Společně se stěhováním je v tomto deníku zmíněno i malování, je tedy možné, že předělávali byt č. p. 225. Z tohoto deníku jsou také čerpány informace o posledním stěhování za léta 1874–1885. To proběhlo v listopadu roku 1884, kdy se Fibichovi stěhovali do prvního patra v tomtéž domě.

Níže se nachází detailní rozpis bytů, zobrazení na mapě a informace o výši nájmu.

³¹⁴ Archiv hlavního města Prahy, Soupis pražského obyvatelstva 1830–1910 (1920), p. č. 337, krabice č. 58, Arch zapisovací – Fibich, Zdenko. K dispozici na:

<http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=1ED5247B23A911E08F90005056C00008&scan=1#scan1>

³¹⁵ Národní archiv, Policejní ředitelství I, konskripce, karton 117, obraz 757. K dispozici na:

<http://digi.nacr.cz/prihlasky2/index.php?action=link&ref=czarch:CZ-100000010:874&karton=117&folium=757>

³¹⁶ Národní archiv, Policejní ředitelství I, konskripce, karton 159, obraz 313. K dispozici na:

<http://digi.nacr.cz/prihlasky2/index.php?action=link&ref=czarch:CZ-100000010:874&karton=159&folium=313>

³¹⁷ Archiv hlavního města Prahy, Soupis pražského obyvatelstva 1830–1910 (1920), p. č. 337, krabice č. 58, Arch zapisovací – Fibich, Zdenko. K dispozici na:

<http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=1ED5247B23A911E08F90005056C00008&scan=1#scan1>

³¹⁸ Národní archiv, Policejní ředitelství I, konskripce, karton 117, obraz 752. K dispozici na:

<http://digi.nacr.cz/prihlasky2/index.php?action=link&ref=czarch:CZ-100000010:874&karton=117&folium=752>

³¹⁹ Národní archiv, Policejní ředitelství I, konskripce, karton 117, obraz 757. K dispozici na:

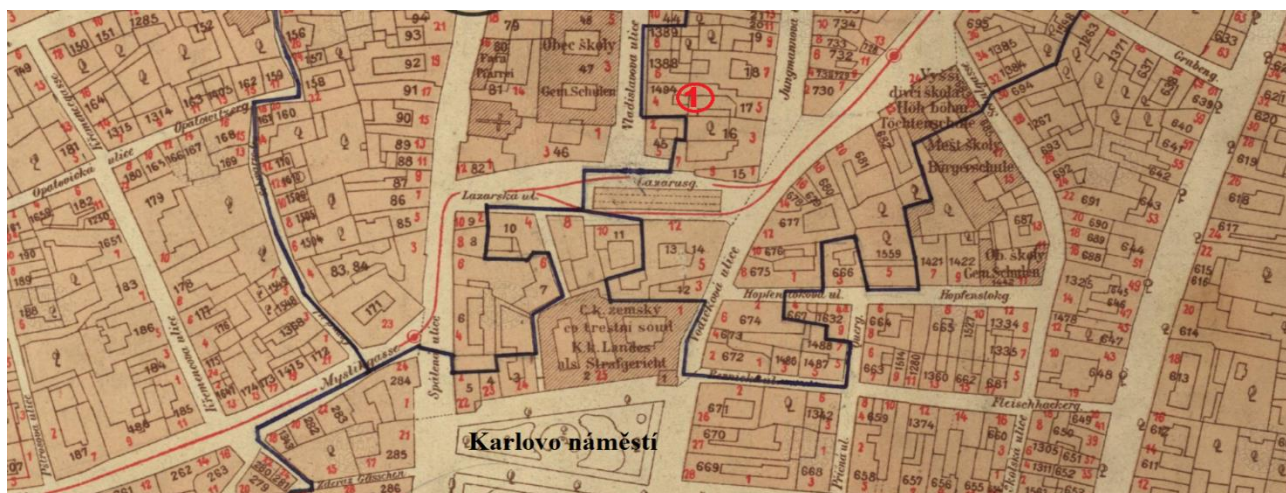
<http://digi.nacr.cz/prihlasky2/index.php?action=link&ref=czarch:CZ-100000010:874&karton=117&folium=757>

³²⁰ Národní archiv, Policejní ředitelství I, konskripce, karton 117, obraz 752. K dispozici na:

<http://digi.nacr.cz/prihlasky2/index.php?action=link&ref=czarch:CZ-100000010:874&karton=117&folium=752>

15. 8. 1875–květen 1876

Byt č. p. 1494, Vladislavova ulice, Praha – Nové Město, označeno číslem 1.

Tento byt se nachází poblíž Karlova náměstí, zde bydlel Zdeněk a Betty u rodiny Hanušových. Informace o nájmu za rok 1875 nebyly nalezeny.

Za nájem a světlo, podle HLD, zaplatili Fibichovi od ledna do dubna roku 1876 celkem 96 zl., tedy 24 zl. za měsíc. Za světlo platili 30 kr. každý měsíc, kromě února, kdy je za tuto položku uvedeno 40 kr. Uhlí a dřevo na topení, které bylo uvedeno v lednu a únoru 1876, stálo celkem 18 zl. 52 kr.

Toto místo pobytu potvrzuje také inzerát z Národních listů, hledající zpěváky a zpěvačky do Prozatímního divadla,³²¹ kde byl Fibich v této době sbormistrem.

15. 5. 1876–květen 1877

Byt č. p. 1507, Pštrossova ulice, Nové Město, označeno číslem 2

Byt se nachází poblíž Žofínského ostrova, nynějšího Slovanského ostrova, a Prozatímního divadla (Královské zemské české divadlo).

³²¹ *Národní listy*, 14. 1. 1876, r. 16, č. 13, Inzerce, s. 4.

Podle HLD zaplatili Fibichovi již 4. 2. 1876 závdavek 10 zl. za tento byt. V pobytové přihlášce je uvedeno, že se Betty a Zdeněk Fibichovi do tohoto bytu nastěhovali 15. 5. 1876. V HLD se záznam o stěhování nachází o pět dní později, a to 20. 5. 1876, kdy za stěhování zaplatili 11 zl.

V novém bytě platili nájem na tři měsíce dopředu. První záznam o nájmu pochází z května (květen, červen, červenec), který činil 90 zl. 30 kr, tedy 30 zl. 10 kr. za měsíc. Od té doby pravděpodobně došlo ke zvýšení nájmu, protože v srpnu a listopadu 1876 a únoru 1877 již platili 100 zl. 90 kr. za tři měsíce, za měsíc tedy 33 zl. 63 kr. Samostatná položka „světlo“ tento rok zapsána nebyla.

Květen 1877–srpen 1877

Byt č. p. 329, nacházející se na křižovatce Zlaté ulice a Nábřeží (nynější Smetanovo nábřeží), Staré Město, označeno číslem 3.

V HLD je psáno, že 3. 5. 1877 zaplatili 10 zl. 40 kr. za stěhování k Fibichovým rodičům, kde dle pobytové přihlášky bydleli od 27. 5. 1877. Z této doby nejsou žádné záznamy o výši nájmu. Je možné, že zde Betty, Zdeněk a Richard Fibichovi bydleli zdarma.

Srpen 1877–listopad 1897

Byt č. p. 225/1, Ostrovní ulice, Nové Město, označeno číslem 4.

Na mapě výše uvedené se ulice, ve které Fibichovi bydleli, nazývala Smetanova ulice. Nejednalo se, pravděpodobně, o oficiální název, jak tomu nasvědčuje ručně psané pojmenování. V almanachu z roku 1884³²² a 1885³²³ se tato ulice jmenuje Ostrovní ulice. Podle záznamu ve výše zmíněném almanachu z roku 1884 bydlela rodina Fibichova v bytě č. p. 225 s orientačním číslem 1.

V HLD je uvedeno, že 9. 8. 1877 dali 11 zl. za stěhování do Ostrovní ulice, kde dle pobytové přihlášky bydleli od 20. 8. 1877. Po nastěhování platili 89 zl. 35 kr., další nájem platili v listopadu – 85 zl., a v únoru následujícího roku zaplatili 79 zl. Důvod, proč za tyto měsíce platili vyšší sumy, je neznámý. Je možné, že do těchto částek započítali i další výdaje spojené se stěhováním, poplatky za položky v novém bytě, dopravu apod. Další možností je, že nájem byl postupem času levnější.

Od května 1878 platili nájem každé tři měsíce – 77 zl. 25 kr. (za měsíc tedy 25 zl. 75 kr.). Tato částka byla hrazena pravidelně od května 1878 do listopadu 1885: v únoru, květnu, srpnu a listopadu. Výjimkou byl únor 1885, za toto období se záznamy o nájmu v HLD nenachází. V listopadu 1884 se stěhovali do prvního poschodí ve stejném domě, za stěhování a řemeslníky platili 20 zl., výše nájmu zůstala stejná.

Do výdajů spadaly také poplatky za světlo, které platili nepravidelně, buď na začátku a na konci roku, nebo si jej předplatili na několik měsíců dopředu. V roce 1878 bylo za tuto položku v HLD zaznamenáno 1 zl. V únoru, březnu a květnu 1879 za světlo vydali celkem 1 zl. 50 kr. V listopadu tohoto roku bylo zapsáno „světlo na schodech“, pravděpodobně se jedná o osvětlení na společné chodbě v domě. V roce 1880 bylo „světlo“ zapsáno v květnu a listopadu, a v roce 1881 v únoru a listopadu, zaplatili 2 zl. každý rok. Od roku 1882 byly poplatky za světlo zaznamenávány častěji. V tomto roce zaplatili pokaždé 1 zl. v únoru, srpnu a prosinci. Od roku 1883–1885 bylo „světlo“ placeno v únoru, květnu, srpnu a listopadu, a částka za něj byla 4 zl. za rok.

Za topivo – uhlí zaplatili v roce 1878 celkem 10 zl., tato položka byla v HLD uvedena v říjnu a prosinci. V roce 1879 kupovali uhlí v listopadu – 17 zl. 50 kr., v červnu 1880 – 12 zl. 21 kr. a v roce 1885 bylo „uhlí“ zapsáno v březnu – 15 zl. 50 kr. Od února 1884 do listopadu 1885 platili kromě činže a světla i vodu, poplatek za tuto položku byl ve výši 1 zl. 50 kr./3 měsíce, za měsíc tedy 50 kr.

³²² *Almanah královského zemského českého divadla v Praze na rok 1884*. Praha: J. Jaroška a K. Tesař, tiskem Dra. Edv. Gréga, 1883, s. 7.

³²³ *Almanah královského zemského českého divadla v Praze na rok 1885*. Praha: J. Jaroška a K. Tesař, tiskem Dra. Edv. Gréga, 1884, s. 7.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo převážně zmapovat finanční situaci Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha v letech 1874–1885.

Fibichovi žili v 19. století, kdy vzkvétala česká národní hudba, za což se zasloužil především Bedřich Smetana, který je za zakladatele české národní hudby považován. V tomto období dále působili významní čeští skladatelé Antonín Dvořák a Leoš Janáček, a bylo také otevřeno Národního divadla.

Betty Fibichová, jakožto aktivní členka Prozatímního a Národního divadla, strávila na jevišti spoustu času. Její aktivita byla finančně nadprůměrně ohodnocená, ve srovnání s příjmy ostatních profesí ve druhé polovině 19. století.

Příjmy Zdeňka Fibicha byly z větší části tvořeny platbami žáků za hodiny zpěvu a klavíru. Záznamy o Fibichově pedagogické činnosti byly nalezeny až z roku 1878, ze kterých vyplývá, že vyučování bylo také časově náročné. Fibich vyučoval téměř celý rok.

Z Fibichových žáků je známý například Karel Kovařovic, který byl, podle záznamů, velmi aktivním žákem. Není známo, kolik vyučovacích hodin Kovařovic u **Fibicha strávil, jelikož v deníku byly zapsány pouze dny. V roce 1878 se Kovařovic** u Fibicha učil průměrně dvanáct vyučovacích hodin, za měsíc, v roce 1879 se u něj učil šest hodin, a za leden 1880 jsou zapsány už jen čtyři hodiny. Částka za vyučovací hodinu byla proměnlivá, v říjnu 1878 za dvanáct hodin zaplatil 10 zl., a za stejný počet hodin v listopadu téhož roku zaplatil 12 zl. Průměrná částka za hodinu činila 1 zl.

Emanuel Chvála se u Fibicha v roce 1879 učil průměrně čtyřikrát do měsíce. Podle dostupných informací Chvála za jednu vyučovací hodinu platil průměrně 1 zl. 60 kr. Mezi známá jména patří také Karel Weis, který byl Fibichovým žákem v roce 1879. Jediný záznam o jeho platbě za hodinu pochází z prosince, kdy **za 3 dny zaplatil 5 zl.** Záznamy o vyučování byly nekompletní. V deníku se vyskytovala pouze jména bez konkrétních částek, tudíž u většiny není možné dohledat, kolik zlatých Fibich za vyučování získal.

Na prázdniny Fibich odjížděl do Alp, Doksan či Přímu, kde pravděpodobně nabíral inspiraci či se věnoval skladatelské činnosti. Odtud také psal manželce dopisy, v nichž jí vyčítal, že je stále v divadle a málo odpočívá, což svědčí o časové vytíženosti této zpěvačky.

Podle informací týkajících se platů v 19. století z periodik *Dalibor* a *Národních listů* bylo zjištěno, že průměrný plat za léta 1874–1885 činil 500 zl. za rok. Betty Fibichová si vydělala v průměru 1804 zl. za rok, kdežto Fibichův průměrný roční plat dosahoval výše 996 zl. Zpěvačka Betty Fibichová měla tedy vyšší plat než skladatel Zdeněk Fibich. Příjmy Fibicha však nebyly nalezeny všechny, proto je možné, že jeho roční plat za toto období byl mnohem vyšší. K dispozici

nebyly například smlouvy z 80. let 19. století s nakladatelem F. A. Urbánkem a kompletní údaje za vyučování.

Podle vzpomínek Richarda Fibicha se jeho rodiče potýkali s existenčními problémy. Richard Fibich odkazuje na časově náročnou práci rodičů za nízký plat. Také vzpomíná, že jeho matka – Betty Fibichová, vedla domácnost velmi skromně, a ze svého platu ještě rodiče přispívali Marii Fibichové, matce Z. Fibicha, na penzi³²⁴ Toto je pouze jeho subjektivní názor na prožité mládí, protože podle nalezených finančních záznamů, nebyla jejich finanční situace na tak nízké úrovni, jak Richard Fibich tvrdí.

V porovnání s platy na ostatních profesích si Betty Fibichová vydělala zhruba o 300 zl. výše, než ředitel Národního divadla v roce 1883. Plat Zdeňka Fibicha se pohyboval na úrovni platu učitele či okresního lékaře. Společný příjem Fibichových činil většinou přes 2500 za rok, což je průměrně 208 zl. za měsíc. Zhruba 10 %–15 % platu bylo vydáno na nájem, a asi 40 % na jídlo a energie. I přes to, že se Fibichovi, podle záznamů, byli spíše ve vyšší příjmové kategorii, jejich výdaje byly několikrát vyšší než jejich příjmy. Tento deficit řešili půjčkami, které pak postupně spláceli.

³²⁴ REKTORYS, Artuš (red.). *Zdeněk Fibich: sborník dokumentů a studií o jeho životě a díle. Díl 2.* Praha: Orbis, 1952, s. 249.

Resumé

Tato bakalářská práce byla zaměřena na příjmy a výdaje Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha v letech 1874–1885. Hlavním zdrojem byl rodinný archiv Z. Fibicha, který se nachází nedaleko od Prahy. V úvodu bakalářské práce se nachází životopisy obou umělců a představení členů jejich rodiny, se kterými se Fibichovi stýkali. Součástí této kapitoly je také rodokmen, ve kterém jsou pro úplnost doplněni také potomci v další generaci. Dále se v této práci nachází přehled používaných měn a jejich vývoje v českých zemích, se zaměřením především na 19. století. S tímto také souvisí přehled mezd a cen v této době, který slouží k porovnání platu Fibichových s platem ostatní profesí. Cennými zdroji ohledně platů a cen byla dobová periodika *Dalibor* a *Národní listy*.

Hlavní pozornost byla zaměřena na příjmy a výdaje těchto umělců. Do příjmů Betty Fibichové spadaly gáže z Prozatímního divadla, Císařské kaple, koncertů a benefic. Mezi Fibichovy příjmy jsou řazeny gáže z Prozatímního divadla, kde působil jako sbormistr a kapelník, plat z ruského pravoslavného chrámu, honoráře za skladby a příjmy z vyučování. Výdaje byly tvořeny platem za služebnictvo, kostýmy do oper, dluhy, stravou, nájmem a energie, kterým je věnována samostatná kapitola.

Ze zjištěných informací vyplývá, že si Fibichovi na tehdejší poměry žili velice dobře. Jejich společný plat byl zhruba čtyřikrát vyšší než průměrný měsíční plat v 19. století. Fibichovi tedy řadili spíše k bohatší vrstvě společnosti, mohli si dovolit služebnictvo i cesty do zahraničí. Ze svého standardu neustoupili ani v „chudších“ letech, kdy si na zaplacení svých výdajů museli finanční prostředky vypůjčit.

Summary

This bachelor thesis was focused on income and expenses of Betty Fibichová (maiden name Hanušová) and Zdeněk Fibich in the years 1874-1885. Main source of information was family archive of Zdeněk Fibich, which is located near Prague. In the introduction of the thesis there are biographies of both artists and introduction of members of those family members, who were in close contact with Betty and Zdeněk Fibich. For entirety, descendants and other generations are also mentioned in the family tree, which is part of the chapter. The family tree was put together from the information from the Fibich's family archive. Next, the thesis contains overview of currencies and their development in the Czech lands mainly in 19th century. Overview of salaries and prices is used to compare Fibich's salaries with the salaries of other occupations. Valuable sources on this topic were newspapers from that time, *Dalibor* and *Národní listy* [National papers].

Main focus of the thesis was on incomes and expenses. Income consist of salaries from Provisional theatre, chapel, concerts and benefits. Zdeněk Fibich's income consist of salaries from Provisional theatre, where he worked as choirmaster and bandmaster, salary from Russian Orthodox cathedral, payment for compositions and income from teachings. Expenses consist of salaries of servants, costumes for operas, debts, money for food, lease and energy. Whole chapter is devoted to this topic.

From discovered information arises the fact that Fibichs, had very good live considering the then situation. Their joint income was more or less four times than the average monthly income in the 19th century. Fibichs were in the higher social category, they could afford servants and travels abroad. They didn't abandon their standard even in the poorer years, when they had to borrow money to pay their expenses

Zusammenfassung

Diese Bachelorarbeit konzentrierte sich auf die Einkommen und die Ausgaben von Betty Fibich (geborene Hanušová) und Zdeněk Fibich in den Jahren 1874-1885. Die Hauptquelle war das Familienarchiv von Zdeněk Fibich, das sich in der Nähe von Prag befindet. In der Einführung von meiner Bachelorarbeit sind die Lebensläufe von beiden Künstler und die Vorstellungen von den Familienangehörigen, mit den sie sich trafen. Dieses Kapitel enthält auch den Stammbaum. Der Vollständigkeit halber werden auch die Nachkommen der nächsten Generation hinzugefügt. Weiter ist in dieser Arbeit auch einen Überblick über die verwendeten Währungen und ihre Entwicklung in den tschechischen Ländern, hauptsächlich im 19. Jahrhundert. Mit diesem ist auch der Lohn- und Preis – Überblick aus dem 19. Jahrhundert verbunden, der dient zum Vergleich zwischen dem Einkommen von Fibichs und dem Einkommen von anderen Professionen.

Die Aufmerksamkeit linkt auf die Einkommen und die Ausgaben von Betty Fibich (geborene Hanušová) und Zdeněk Fibich in den Jahren 1874-1885. Das Einkommen von Betty Fibich beinhalte die Gage aus dem Vorläufigen Theater, Kaiserliche Kapelle, Konzerten und den Benefizen. Das Einkommen von Zdenek Fibich war die Gage aus dem Vorläufigen Theater, wo er als Chorleiter und Kapellmeister wirkte, weiter das Gehalt aus dem russischen orthodoxen Tempel, die Honorare für den Kompositionen und die Einkommen für das Unterricht. Die Ausgaben bestanden aus Dienstbezügen, Opernkostümen, Schulden, Verpflegungen, Mieten und Energie, denen ein eigenes Kapitel gewidmet ist.

Die ermittelten Informationen zeigen, dass die Fibichs damals sehr gut lebten. Ihr gemeinsamer Gehalt war zirka viermal größer als durchschnittliche Gehalt im 19. Jahrhundert. Die Fibichs waren in eine bessere Sicht und sie konnten die Dienerschaft haben und auch im Ausland fahren. Auch in den „ärmeren“ Jahren, in denen sie sich das Geld leihen mussten, um ihre Ausgaben zu bezahlen, haben sie sich nicht von ihrem Standard entfernt.

Seznam použité literatury

Almanah královského zemského českého divadla v Praze na rok 1884. Praha: J. Jaroška a K. Tesař, tiskem Dra. Edv. Gréga, 1883.

Almanah královského zemského českého divadla v Praze na rok 1885. Praha: J. Jaroška a K. Tesař, tiskem Dra. Edv. Gréga, 1884.

BARTOŠ, Josef. *Prozatímní divadlo a jeho opera: [K 75. výročí otevření prozatímního divadla].* Praha: Sbor pro zřízení druhého Národního divadla, 1938.

ČADIL, Matěj. *Kostel Panny Marie, sv. Jeronýma a Slovanských patronů v Emauzích. Sv. 10.* Praha: Městská část Praha 2, 2019.

Československý hudební slovník osob a institucí. Svazek první, A–L. Editor ČERNUŠÁK, Gracian, editor NOVÁČEK, Zdenko, editor ŠTĚDRŇ, Bohumír, Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963.

Československý hudební slovník osob a institucí. Svazek druhý, M–Ž. Editor ČERNUŠÁK, Gracian, editor NOVÁČEK, Zdenko, editor ŠTĚDRŇ, Bohumír, Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965.

HOROVÁ, Iva. Operní konkursy vypsáné v souvislosti s otevřením Národního divadla v Praze. *Hudební věda.* Praha: Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, sekce hudební vědy, 1990, roč. XXVII, č. 2, s. 152–159.

HUDEC, Vladimír. *Fibichovo skladatelské mládí: doba příprav.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Supplementum, 11.

HUDEC, Vladimír. *Zdeněk Fibich.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971.

JIRÁNEK, Jaroslav. *Zdeněk Fibich.* Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963.

JUSTL, Vladimír. *Václav Kliment Klicpera.* Praha: Orbis, 1960.

KOPECKÝ, Jiří. Fibich in Vilnius: Annus Horribilis 1874 and the Birth of a Composer. *Lietuvos muzikos.* Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2019, roč. 20, s. 101–117.

KOPECKÝ, Jiří. *Německá operní scéna v Olomouci I, 1770–1878.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012.

LUDVOVÁ, Jitka. *Hudební divadlo v českých zemích: osobnosti 19. století.* Vyd. 1. Praha: Divadelní ústav, 2006. 698 s. Česká divadelní encyklopedie, s. 156–157.

MOJŽÍŠOVÁ, Olga a POSPÍŠIL, Milan. *Bedřich Smetana a jeho korespondence = Bedřich Smetana and his correspondence.* 1. vyd. Praha: Národní muzeum, 2011.

MORAVEC, Jaroslav. Rakouská měna. In: HÁSKOVÁ, Jarmila a kol. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. Pacov: Nuga, 1996.

NOŽIČKA, Josef. *Hospodářský a měnový vývoj našich zemí: Přehledná studie*. I. vydání. Praha: Orbis, 1946.

OLESZKIEWICZ, František. *Malý průvodce pražský*. Praha: Ed. Grégr, 1882.

REKTORYS, Artuš (red.). *Zdeněk Fibich: sborník dokumentů a studií o jeho životě a díle. Díl 2*. Praha: Orbis, 1952.

Řivnáčův průvodce po Praze a okolí. Praha: Nákladem Frant. Řivnáče, 1881.

SEJBAL, Jiří. *Základy peněžního vývoje*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997.

SVOBODOVÁ, Dana. Konvenční měna. In: HÁSKOVÁ, Jarmila a kol. *Peníze v českých zemích do roku 1919*. Pacov: Nuga, 1996.

ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, I*. Praha: Academia, 2006.

ŠTĚPÁN, Václav a TRÁVNÍČKOVÁ Markéta. *Prozatímní divadlo: 1862–1883, II*. Praha: Academia, 2006.

Prameny

České muzeum hudby, fond Zdeňka Fibicha.

Archiv Národního divadla, Divadelní archiv.

Rodinný archiv Z. Fibicha

Internetové zdroje

Archiv hlavního města Prahy. K dispozici na: <http://katalog.ahmp.cz>

Národní archiv. K dispozici na: <https://www.nacr.cz/>

Český hudební slovník osob a institucí. K dispozici na: <https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/>

Diplomové práce

DOROVÁ, Šárka. *Vznik a vývoj peněz na našem území*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

KUČEROVÁ, Lenka. *Klavírní metodika v českých zemích na přelomu 19. a 20. století*. Brno, 2017. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra hudební výchovy.

PROSTECKÁ, Markéta. *Vývoj peněz a platebního styku se zaměřením na území dnešní ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut. Katedra financí a ekonomie.

STEINMETZOVÁ, Hana. *Historický vývoj peněz*. Pardubice, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní.

Autorizované články

STRYJOVÁ, Dagmar. Vzpomínka na sestru a marku Zdeňka Fibicha. *Hanácký rok*. Olomouc: Baštan, 2011, r. 3, s. 124–125.

Periodika

Dalibor, 13. 2. 1874, r. 2, č. 7, Ku povšimnutí, s. 55.

Dalibor, 16. 5. 1874, r. 2, č. 20, Konkurs, s. 160.

Dalibor, 23. 5. 1874, r. 2, č. 21, Z ciziny a Rakouska, s. 165.

Dalibor, 11. 6. 1874, r. 2, č. 28, Z Prahy a z venkova, s. 222.

Dalibor, 18. 7. 1874, r. 2, č. 29, Z ciziny a Rakouska, s. 227.

Dalibor, 28. 11. 1874, r. 2, č. 48, Z ciziny a Rakouska, s. 379.

Dalibor, 5. 12. 1874, r. 2, č. 49, Konkurs, s. 391.

Dalibor, 12. 12. 1874, r. 2, č. 50, Z Prahy a z venkova, s. 398.

Dalibor, 10. 2. 1879, r. 1, č. 5, Inzerce, s. 42.

Dalibor, 10. 4. 1879, r. 1, č. 11, Listy z venkova, str 86–87.

Dalibor, 10. 6. 1879, r. 1, č. 17, Inzerce, s. 138.

Dalibor, 1. 2. 1880, r. 2, č. 4, Konkurs, s. 32.

Dalibor, 1. 5. 1880, r. 2, č. 13, Zkoušky učitelů hudby, s. 99.

Dalibor, 20. 8. 1880, r. 2, č. 24, Drobné zprávy, s. 191.

Dalibor, 20. 9. 1880, r. 2, č. 27, Inzerce, s. 216.

Dalibor, 1. 11. 1880, r. 2, č. 31, Drobné zprávy, s. 246.

Dalibor, 20. 12. 1880, r. 2, č. 36, Drobné zprávy, s. 287.

Dalibor, 10. 1. 1881, r. 3, č. 2, Drobné zprávy, s. 15.

Dalibor, 20. 2. 1881, r. 3, č. 6, Zprávy z ciziny, s. 44.

Dalibor, 1. 8. 1881, r. 3, č. 22, Drobné zprávy, s. 175.

Dalibor, 10. 9. 1881, r. 3, č. 26, Drobné zprávy, s. 205.

Dalibor, 20. 9. 1881, r. 3, č. 27, Drobné zprávy, s. 216.

Dalibor, 20. 10. 1881, r. 3, č. 30, Drobné zprávy, s. 243.

Dalibor, 1. 1. 1882, r. 4, č. 1, Drobné zprávy, s. 6.

Dalibor, 1. 3. 1882, r. 4, č. 7, Drobné zprávy, s. 55.

Dalibor, 1. 2. 1882, r. 4, č. 4, Drobné zprávy, s. 31.

Dalibor, 1. 3. 1882, r. 4, č. 7, Drobné zprávy, s. 55.

Dalibor, 20. 12. 1882, r. 4, č. 36, Drobné zprávy, s. 287.

Dalibor, 21. 7. 1883, r. 5, č. 27–28, *Drobné zprávy*, s. 277.

Dalibor, 14. 9. 1883, r. 5, č. 34, *Drobné zprávy*, s. 338.

Dalibor, 21. 10. 1883, r. 5, č. 39, *Konkurs*, s. 388.

Dalibor, 14. 11. 1883, r. 5, č. 42, *Drobné zprávy*, s. 416.

Dalibor, 21.11. 1883, r. 5, č. 43, *Zpěvohra a síň koncertní*, s. 423–424.

Dalibor, 28. 1. 1884, r. 6, č. 4, *Harmonium, Konkurs*, s. 40.

Dalibor, 7. 11. 1884, r. 6, č. 41, *Drobné zprávy*, s. 408.

Dalibor, 14. 11. 1884, r. 6, č. 42, *Konkurs*, s. 420.

Dalibor, 21. 11. 1884, r. 6, č. 43, *Konkurs*, s. 432.

Dalibor, 7. 12. 1884, r. 6, č. 45, *Konkurs*, s. 452.

Dalibor, 28. 4. 1885, r. 7, č. 16–17, *Drobné zprávy*, s. 164.

Dalibor, 12. 5. 1885, r. 7, č. 18–19, *Poslední rok ze života B. Smetany*, s. 179.

Národní listy, 1. 1. 1874, r. 14, č. 1, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 3. 1. 1874, r. 14, č.2, *Trhy na zboží*, s. 3.

Národní listy, 4. 1. 1874, r. 14, č. 3, *Inzerce*, s. 5, 6.

Národní listy, 6. 1. 1874, r. 14, č.5, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 14. 1. 1876, r. 16, č. 13, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 17. 1. 1875, r. 15, č. 16, *Peněžní trhy*, s. 4, *Inzerce*, s. 5.

Národní listy, 25. 2. 1875, r. 15, č. 55, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 21. 3. 1875, r. 15, č. 79, *Konkurs*, s. 6.

Národní listy, 14. 5. 1875, r. 15, č. 132, *Konkurs*, s. 4.

Národní listy, 18. 6. 1875, r. 15, č. 165, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 15. 9. 1875, r. 15, č. 254, *Konkurs*, s. 6.

Národní listy, 30. 12. 1875, r. 15, č. 358, *Úřední oznamovatel*, s. 3.

Národní listy, 4. 4. 1876, r. 16, č. 94, *Inzerce*, s. 3.

Národní listy, 15. 5. 1876, r. 16, č. 134, *Literatura a umění.*, s. 2.

Národní listy, 15. 9. 1876, r. 16, č. 255, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 25. 10. 1876, r. 16, č. 295, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 28. 11. 1876, r. 16, č. 329, *Zprávy spolkové*, s. 3.

Národní listy, 23. 12. 1876, r. 16., č. 354, *Inzerce*, s. 4, 5.

Národní listy, 12. 1. 1877, r. 17, č. 11, *Konkurs*, s. 4.

Národní listy, 21. 2. 1877, r. 17, č. 51, *Trhy na zboží*, s. 3.

Národní listy, 4. 3. 1877, r. 17, č. 62, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 18. 3. 1877, r. 17, č. 76, *Inzerce*, s. 4.

Národní listy, 21. 4. 1877, r. 17, č. 109, *Konkurs*, s. 6.

Národní listy, 28. 4. 1877, r. 17, č. 116, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 15. 5. 1877, r. 17, č. 133, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 21. 9. 1877, r. 17, č. 259, Trhy na zboží, s. 3, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 23. 12. 1877, r. 17, č. 352, Konkurs, s. 6.
Národní listy, 13. 2. 1878, r. 18, č. 41, Peněžní trhy, s. 3.
Národní listy, 25. 1. 1878, r. 18, č. 24, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 2. 3. 1878, r. 18, č. 56, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 4. 5. 1878, r. 18, č. 110, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 5. 5. 1878, r. 18, č. 111, Konkurs, s. 2.
Národní listy, 5. 7. 1878, r. 18, č. 163, Konkurs, s. 4.
Národní listy, 22. 9. 1878, r. 18, č. 231, Konkurs, s. 1.
Národní listy, 11. 10. 1878, r. 18, č. 246, Konkurs, s. 2.
Národní listy, 28. 11. 1878, r. 18, č. 288 (287), Denní zprávy, s. 2.
Národní listy, 10. 12. 1878, r. 18, č. 298, Denní zprávy, s. 2.
Národní listy, 17. 12. 1878, r. 18, č. 304, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 17. 1. 1879, r. 19, č. 14, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 26. 2. 1879, r. 19, č. 48, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 17. 4. 1879, r. 19, č. 91, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 25. 5. 1879, r. 19, č. 124, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 11. 6. 1879, r. 19, č. 138, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 18. 7. 1879, r. 19, č. 170, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 2. 9. 1879, r. 19, č. 209, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 25. 10. 1879, r. 19, č. 255, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 20. 12. 1879, r. 19, č. 303, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 26. 6. 1880, r. 20, č. 153, Denní zprávy, s. 3.
Národní listy, 21. 11. 1880, r. 20, č. 280, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 5. 12. 1880, r. 20, č. 292, Inzerce, s. 3.
Národní listy, 23. 12. 1880, r. 20, č. 307, Inzerce, s. 2.
Dalibor, 10. 5. 1881, r. 3, č. 14, Inzerce, s. 106.
Národní listy, 8. 6. 1881, r. 21, č. 137, Konkurs, s. 4.
Národní listy, 5. 1. 1882, r. 22, č. 4, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 22. 2. 1882, r. 22, č. 52, Konkurs, s. 4.
Národní listy, 16. 4. 1882, r. 22, č. 104, Inzerce, s. 5.
Národní listy, 13. 6. 1882, r. 22, č. 161, Trhy na zboží, s. 4.
Národní listy, 16. 7. 1882, r. 22, č. 194, Trhy na zboží, s. 4.

Národní listy, 15. 9. 1882, r. 22, č. 255, Nové české divadlo, s. 4.
Národní listy, 3. 12. 1882, r. 22, č. 323, Trhy na zboží, s. 4.
Národní listy, 13. 12. 1882, r. 22, č. 331, Dramatické umění a hudba, s. 3.
Národní listy, 28. 12. 1882, r. 22, č. 343, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 27. 3. 1883, r. 23, č. 73, Inzerce, s. 8.
Národní listy, 1. 4. 1883, r. 23, č. 78, Trhy na zboží, s. 3, Inzerce, s. 6.
Národní listy, 19. 6. 1883, r. 23, č. 144, Konkurs, s. 6.
Národní listy, 5. 8. 1883, r. 23, č. 185, Inzerce, s. 8.
Národní listy, 9. 1. 1884, r. 24, č. 9, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 18. 1. 1883, r. 23, č. 15, Trhy na zboží, s. 4.
Národní listy, 27. 2. 1884, r. 24, č. 58, Inzerce, s. 6.
Národní listy, 8. 3. 1884, r. 24, č. 68, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 24. 4. 1884, r. 24, č. 114, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 17. 5. 1884, r. 24, č. 137, Inzerce, s. 6.
Národní listy, 3. 7. 1884, r. 24, č. 183, Inzerce, s. 6.
Národní listy, 13. 7. 1884, r. 24, č. 193, Inzerce, s. 7.
Národní listy, 4. 10. 1884, r. 24, č. 275, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 22. 12. 1884, r. 24, č. 353, Inzerce, s. 3.
Národní listy, 22. 1. 1885, r. 25, č. 22, Trhy na zboží, s. 3.
Národní listy, 6. 2. 1885, r. 25, č. 36, Trhy na zboží s. 3.
Národní listy, 17. 3. 1885, r. 25, č. 75, Konkurs, s. 5.
Národní listy, 24. 3. 1885, r. 25, č. 82, Inzerce, s. 6.
Národní listy, 1. 4. 1885, r. 25, č. 90, Konkurs, s. 4.
Národní listy, 9. 6. 1885, r. 25, č. 157, Konkurs, s. 4.
Národní listy, 10. 6. 1885, r. 25, č. 158, Inzerce, s. 4.
Národní listy, 23. 8. 1885, r. 25, č. 231, Inzerce, s. 10.
Národní listy, 17. 10. 1885, r. 25, č. 285, Konkurs, s. 4.
Národní listy, 17. 12. 1885, r. 25, č. 346, Inzerce, s. 4.

Soupis příloh

Příloha č. 1 Příjmy Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha v letech 1874–1885

Tyto příjmy byly z HKD a ČKD opsány doslovně. V letech 1875–1879 byly příjmy obou umělců psány dohromady, Fibichovy příjmy jsou tedy v tabulce vyznačeny červeně. V případě zjištění chybného součtu bylo v buňce tabulky uvedeno „přepočet“ se správnou částkou, stejně jako u výdajů. U nečitelných položek je napsán otazník.

Příloha č. 2 Seznam Fibichových žáků

Příloha č. 2 Výdaje Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha v letech 1874–1885

Ve výdajích se vyskytují dva různé způsoby označení nejasností v zápisech:

(?) – autor práce si není jistý zápisem,

? – značí nečitelnou položku.

Příloha č. 1

Příjmy Betty Hanušové za rok 1874

HKD:							
Leden 1874	Gáže 1	56 zl.	daně 10 zl.	Červen	Gáže 1	66 zl. 25 kr.	
	Gáže 15	70 zl.	5 zl. a conto		Gáže 15	75 zl.	
	Honorár	35 zl.			Honorar	35 zl.	
	Kaple	33 zl.			Kaple	28 zl. 50 kr.	
	d Franzi	36 zl. +17 zl.				204 zl. 75 kr.	
		247 zl.		Červenec 1874	Gáže 1	64 zl. 75 kr.	
Unor	Gáže 1	52 zl. 75 kr.	daně 10 zl.		Gáže 15	75 zl.	
	Gáže 15	70 zl.	5 zl. a conto			139 zl. 75 kr.	
	Honorár	10 zl.		Srpen	Gáže 1	57 zl.	10 zl. daně
	Kaple	15 zl.			Gáže 15	75 zl.	
	Od Franze	17 zl.			Honorar	25 zl.	
		164 zl. 75 kr.				157 zl.	
Březen	Gáži 1	65 zl. 37 kr.	daně 1 zl. 63 zl.	Září	Gáže 1	56 zl. 25 kr.	10 zl. daně
	Gáži 15	70 zl.	5 zl. a conto		Gáže 15	75 zl.	
	Honorar	35 zl.			Honorář	35 zl.	
	Kaple	31 zl.				166 zl. 25 kr.	
		201 zl. 37 kr.		Říjen	Gáže 1	54 zl. 75 kr.	10 zl. daně
Duben	Gáže 1	60 zl. 25 kr.	5 zl. na věnec p. Smetanu		Gáže 15	75 zl.	
	Gáže 15	70 zl.	5 zl. a conto		Honorar	35 zl.	
	Honorár	35 zl.			z Kaple Requiem	20 zl.	
	Kaple	61 zl.				184 zl. 75 kr.	
	Benefice 16.4.	236 zl.		Listopad	1 ³²⁵	55 zl. 75 kr.	10 zl. daně
		462 zl. 25 kr.			15	75 zl.	
Květen	Gáže 1	65 zl. 75 kr.	5 zl. a conto		Honorar	30 zl.	
	Gáže 15	70 zl.				160 zl. 75 kr.	
	Honorar	25 zl.		Prosinec	1	56 zl.	10 zl. daně
	Kaple	36 zl.			15	75 zl.	
	a conto	50 zl.			Honorar	40 zl.	
		246 zl. 75 kr.				171 zl.	
						Celkem 2506 zl. 37 kr.	

³²⁵ Jedná se také o gáže 1. a 15. den v měsíci.

Příjmy Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha za rok 1875

HKD:		
Leden 1875	Gáže 1	94 zl.
	15	75 zl.
	Honorár 6krát	
		169 zl.
Unor	1 Gáže	96 zl.
	15 Gáže	75 zl.
	Honorár 5 ³²⁶	
	Benefice	156 zl.
		327 zl.
Březen	1 Gáže	91 zl. 25 kr.
	15 Gáže	75 zl.
	Honorář 7	
		166 zl. 25 kr.
Duben	1 Gáže	100 zl. 75 kr.
	15 Gáže	75 zl.
	Honorář 6	
		175 zl. 75 kr.
Květen	1 Gáže	96 zl.
	15 Gáže	75 zl.
	za Requiem	12 zl. 82 kr.
	Honorar 3	
		183 zl. 82 kr.
Červen	1 Gáže	81 zl. 75 kr.
	15 Gáže	75 zl.
		156 zl. 75 kr.
Červenec	1 Gáže	67 zl. 50 kr.
	15 Gáže	75 zl.
	za Requiem z Tyna	20 zl.
	za Requiem z Kaple	56 zl.
		218 zl. 50 kr.

Srpen	1 Gáže	67 zl. 50 kr.	
	15 Gáže	75 zl.	
	Honorar 2		
		142 zl. 50 kr.	
Září	1 Gáže	65 zl.	12 zl. daně
	15 Gáže	75 zl.	
	Honorar 2		
		140 zl.	
Říjen	1 Gáže	64 zl.	12 zl. daně
	15 Gáže	75 zl.	
	Honorar 7	6 zl.	
	z Tyna za Requiem		
		145 zl.	
Listopad	1 Gáže	88 zl. 75 kr.	12 zl. daně
	15 Gáže já	75 zl.	
	Zdenoušek	30 zl.	
	Honorar 7		
		193 zl. 75 kr.	
Prosinec	1 Gáže já	96 zl. 98 kr.	3 zl. 77 zl. daně
	15 Zdenko	30 zl. ³²⁷	
	15 já	75 zl.	
	15 gáže Zdenko	30 zl.	
	Benefice	142 zl.	
	Honoráru 6		
		373 zl. 98 kr.	
Celkem 2392 zl. 5 kr. (Přepočet = 2391 zl. 97 kr.)			

³²⁶ Tyto čísla uvedena u honorářů nejsou částky.

³²⁷ Tato částka je v MKD škrtnutá, ale ve finálním součtu je s ní počítáno.

Společné příjmy za rok 1876

HKD:		
Leden 1876	1. 1. gáže	96 zl.
	Zdenko	30 zl.
	15. 1. Gáže Betty	75 zl.
	Zdenko 4 Ho	30 zl.
		231 zl.
Unor	1. 2. Gáže	74 zl.
	Zdenko	30 zl.
	15. 2. Betty	75 zl.
	15. 2. Zdenko 5Ho.	30 zl.
		209 zl.
Březen	1. 3. gáže	77 zl. 25 kr.
	Zdenko	28 zl.
	15. 3. já	75 zl.
	Zdenko	30 zl.
	Honoráru 6	
		210 zl. 25 kr.
Duben	1. 4. Gáže	86 zl. 25 kr.
	1. 4. gáže Zdenko	30 zl.
	11. 4. Zdenko	16 zl.
	11. 4. Gáže	33 zl. 77 kr. ½
	z Kaple	11 zl.
	6. 4. od Papa na pohřeb Elsince	30 zl.
	21. 4. z Kaple za svátky	20 zl.
		227 zl. 2 kr.
Květen	1. 5. gáže	95 zl.
	1. 5. Zdenko	30 zl.
	10. 5. a conto	50 zl.
	Requiem Hanke	15 zl.
	Requiem Schaffner	5 zl.
	od Starýho	10 zl.
		205 zl.

Daně
12 zl.

Daně
12 zl.

Daně
9 zl. 75
kr.

Červen	1.6. Gáže	116 zl. 25 kr.
	Zdenoušek	57 zl.
	od sl. Sunzl za hodiny	8 zl.
	Honorář 1	181 zl. 25 kr.
Červenec	Gáže	147 zl. 25 kr.
	Zdenko	57 zl.
	dne 1.7. Requiem za Císaře pana v Kapli	20 zl.
	od sl. Sunzl za hodiny	8 zl.
	Honorari 4	232 zl. 25 kr.
Srpen	1.8. gáže	161 zl. 50 kr.
	Zdenko	57 zl.
	od sl. Sunzl	12 zl.
		230 zl. 50 kr.
Září	1 gáže	142 zl. 50 kr.
	Zdenko	57 zl.
	od Sunzl	12 zl.
		211 zl. 50 kr.
Říjen	gáže já	135 zl. 50 kr.
	Zdenko	54 zl.
	5. 10. sl. Bauschman	10 zl.
		199 zl. 50 kr.
Listopad	Gáže já	145 zl.
	Zdenko	54 zl.
	Honorari 2	5 zl.
	Requiem za sl. Schaffner	
		204 zl.
Prosinec	Gáže Betty	135 zl. 50 kr.
	Zdenko	54 zl.
		189 zl. 50 kr.
Celkem za rok 2530 zl. 77 kr. 187 zl. 89 kr. 20 zl.		
Celkem 2738 zl. 66 kr.		

Daně 7 zl.
Zdenko 3 zl.

Daně 7 zl.
Zdenko 3 zl.

Daně 7 zl.
3 zl.

Společné příjmy za rok 1877

HKD:			
Jänner	Gaže	102 zl. 29 kr.	
	Zdenko	54 zl.	
	<i>Přepočet = 156 zl.</i>	156 zl. 29 kr.	
Februar 1877	1.2. Gaže Zdenko	56 zl.	Sparkasse ³²⁸ 80 zl.
März 1877	1.3. Gaže Zdenko	57 zl.	Sparkasse 40 zl.
	Papa	15 zl.	
	Mama	20 zl.	
		92 zl.	
April	3.4. Gaže Zdenko	57 zl.	
Mai	Zdenko	57 zl.	
Juni	Gáže Zdenko	57 zl.	
	Betty	110 zl. 20 kr.	
	23. 6. Z Kaple Reqiem	20 zl.	
		187 zl. 20 kr.	
Juli	Gaže 1	112 zl. 10 kr.	
	Zdenko	57 zl.	
		169 zl. 10 kr.	
August	1 Gaže	102 zl. 60 kr.	Sparkasse 40 zl.
	Zdenko	57 zl.	
	<i>Přepočet = 159 zl. 60 kr.</i>	159 zl. 70 kr.	
September	1 Gaže	116 zl. 40 kr.	Daně
	od France	50 zl.	
	Zdenko	51 zl.	
	<i>Přepočet = 217 zl. 40 kr.</i>	217 zl.	
Oktober	Gáže	98 zl. 60 kr.	Daně
	Zdenko	52 zl.	
		150 zl. 60 kr.	
Novembr	Gaže	108 zl. 20 kr.	Daně
	Zdenko	54 zl.	Sparkasse 40 zl.
	Vorschuss ³²⁹	42 zl.	
		162 zl. 20 kr.	
Dezembr	20.12. Vorschuss	30 zl.	
		89 zl. ³³⁰	
	Zdenko	54 zl.	
		173 zl.	
Celkem 1637 zl. 39 kr.			

³²⁸ Poplatek za pojišťovnu.

³²⁹ Závavek.

³³⁰ Zřejmě se jedná o gáže Betty.

Společné příjmy za rok 1878

HKD:		
Leden 1878	Gáže Betty	106 zl. 40 kr.
	Zdenko³³¹	57 zl.
		163 zl. 40 kr.
Unor	Gáže	117 zl. 8 kr.
		57 zl.
		174 zl. 80 kr.
Březen	Gáže	94 zl. 8 kr.
		55 zl.
		149 zl. 80 kr.
Duben	Gáže	117 zl. 30 kr.
		57 zl.
		174 zl. 30 kr.
Květen		117 zl. 80 kr.
		56 zl. 41 kr.
		174 zl. 21 kr.
Juni 1878	Zdenko	56 zl. 41 kr.
	Betty	117 zl. 80 kr.
	od Aninky Šebesta	10 zl.
		184 zl. 21 kr.
Juli	10. 7. requiem za Císaře pána	20 zl. 50 kr.
	Zdenko	48 zl. 28 kr.
	Betty	110 zl.
	od Aninky Šebesta	15 zl.
	od Koller	8 zl.
		201 zl. 78 kr.

daně

August	od Fischera	6 zl.	daně
	Gáže	98 zl. 60 kr.	
		104 zl. 60 kr.	
September	Stáží chalupse	88 zl.	daně
	Zdenko u Kollera	10 zl.	
	Jaromír	30 zl.	
		128 zl.	
Oktobr 1878	1 Gáže	113 zl. 80 kr.	daně 4 zl.
	Zdenko Kovařovice	12 zl.	
	od p. Markuse	3 zl. 90 kr.	
		129 zl. 70 kr.	
Novembr	Gáže	128 zl.	daně 4 zl.
	za Peři	35 zl. 20 kr.	
	Zdenko Kovařovice	12 zl.	
	2 dukáti za Generala u Křižovníka (?) ³³²	5 zl. 58 kr.	
		180 zl. 78 kr.	
Dezembr	1. 11. Gáže	108 zl. 42 kr.	daně 5 zl.
	29. 11. ³³³ Requiem za Karla IV	20 zl.	
	8.12. z ruského chrámu	25 zl.	
	11.12. pan Jiránek	2 zl.	
	od Kovařovice	12 zl.	
		167 zl. 42 kr.	
Celkem 1933 zl.			

³³¹ I přes to, že další měsíce byly zapsány jen částky bez popisu, první suma patří Betty, druhá Zdeňkovi.

³³² Není zřejmé, o co se jedná.

³³³ Zde je, pravděpodobně, chybně zapsáno datum.

Společné příjmy za rok 1879

HKD:		
Jänner 1879	Gáže Betty	114 zl. 60 kr.
	Z kaple 25.12. 1878	12 zl.
	od Huttary	5 zl.
	Pan Chvála	5 zl.
	Jaro	37 zl.
	Ruska kaple	4 zl.
	12. 1. Ruska kaple	25 zl.
	1. 1. Pan Jiránek	2 zl.
	18. 1. z kaple	25 zl.
	<i>Přepočet = 229 zl. 60 kr.</i>	230 zl. 60 kr.
Unor	Gáže Betty	105 zl. 40 kr.
	Jaro	35 zl.
	p. Jiránek	2 zl.
	Kovarovič	6 zl.
	Kostel Rusky	20 zl.
		168 zl. 40 kr.
Březen 1879	Betty gáže	112 zl.
	z Kaple	12 zl. 40 kr.
	Pan Chvála	10 zl.
	p. Koller	10 zl.
	Benefice	155 zl.
	Jaro	20 zl.
		319 zl. 40 kr.
Duben	z Kaple	36 zl. 70 kr.
	Pán od sl. Duchacké?	8 zl.
	Gáže	140 zl. 40 kr.
	4. 4. za Koncert z Brna	27,63
	4. 4. Koller	10
	sl. s Brejlemi	3
	Kostel	20
	Kovařovic	10
	Šolar a Sůk	10
	21. 4. Kasper	16
	<i>Přepočet = 281 zl. 73 kr.</i>	251 zl. 73 kr.
Květen	Gáže	121 zl. 60 kr.
	Faninka	5 zl.
	Koller	10 zl.
	sl. Duchacká	7 zl.
	Kaple	46 zl. 24 kr.
	z Plzně Zdenko	10 zl.
	z Kostela Zdenko	40 zl.
		239 zl. 84 kr.

3 zl. daň

daně

	sl. Kendik	5 zl.
	sl. Duchacka	8 zl.
	z Kaple	15 zl. 57 kr.
	p. Kovařovic	12 zl.
	Faninka	5 zl.
	20.6. Koller Anton	10 zl.
		162 zl. 77 kr.
Červenec	z Kaple	24 zl. 40 kr.
	Sl. Duchacka	6 zl.
	Gáže	117 zl. 60 kr.
	Requiem z kaple	20 zl.
	10. 7. p. Kollerove	10 zl.
	15. 7. p. Kasper	18 zl.
	16. 7. sl. Duchacká o hodinu méně	3 zl.
	sl. Hořínek o hodinu více	4 zl.
		203 zl.
Srpen	z Kaple	23 zl. 50 kr.
	Gáže	107 zl. 20 kr.
		130 zl. 70 kr.
Září	Gáže	105 zl. 70 kr.
	z Kaple	19 zl. 50 kr.
	Jaroš	25 zl.
	Zdenko Kasper Koller	37 zl.
		187 zl. 20 kr.
Říjen	z Kaple	16 zl.
	Gáže	111 zl.
	Zdeneček	30 zl.
	Jaromír	30 zl.
		187 zl.
Listopad	Gáže	101 zl. 60 kr.
	z Kaple	9 zl.
	Jaro	20 zl.
	sl. Duchacká	6 zl.
	z kostela	94 zl. 50 kr.
		231 zl. 10 kr.
Prosinec	Z Kaple	19 zl.
	Gáže	110 zl. 20 kr.
	Jaroš	26 zl.
	od Papa	4 zl. 50 kr.
	od Zdenečka	5 zl.
	od Mama	5 zl.
		169 zl. 70 kr.
Celkem 2381 zl. 90 kr. (Přepočet = 2510 zl. 44 kr.)		

daně

daně

BB: Příjmy Zdeňka Fibicha za vyučování a kostel za rok 1879

Januar ³³⁵	Huttary	5 zl.
	Chvála	5 zl.
	Russké kostel	4 zl.
	Russké kostel	25 zl.
	Kovařovič	12 zl.
	Jiránek	2 zl.
		53 zl.
Februar	Jiránek	2 zl.
	Rus. Kirch	20 zl.
	Kovařovic	6 zl.
		28 zl.
März	Chvála	10 zl.
	Koller	10 zl.
	Kirche	20 zl.
29. 3.	sl. Ďuchácka	8 zl.
		48 zl.
4. 4.	Koller	10 zl.
	Šolár	10 zl.
	Kovařovic	10 zl.
	Slečna	3 zl.
	Kostel	20 zl.
	p. Kasper	16 zl.
	Šebesta	5 zl.
		74 zl.
Květen	Kollerove	10 zl.
	sl. Ďuchácka	7 zl.
	p. Kovařovic	12 zl.
	Pan Šebesta z Plzni	10 zl.
11. 5.	z Kostela	20 zl.
28. 5.	z Kostela	20 zl.
		79 zl.
Červen	sl. Kírník	5 zl.
	sl. Ďuchácka	8 zl.
	Pan Kovařovic	12 zl.
	Faninka	5 zl.
20. 6.	Koller Anton	10 zl.
	sl. Ďuchácka	6 zl.
		46 zl.

10. 7.	Kollerove	10 zl.
15. 7.	Kasper	18 zl.
	sl. Ďuchacká o hodinu méně	3 zl.
	sl. Hořinek o hodinu více	4 zl.
		35 zl.
13. 9.	p. Kasper	20 zl.
29. 9.	Koller Anton	17 zl.
		37 zl.
12. 10	Kostela	20 zl.
18. 10.	p. Koller	10 zl.
		30 zl.
5. 11.	sl Ďuchacká	6 zl.
6. 10. ³³⁴	sl. Pospíšil	10 zl. 50 kr.
	kostel	40 zl.
20. 11.	Röhre	10 zl.
	Patloch	8 zl.
24. 11.	p. Koller	10 zl.
	Pospíšil	9 zl.
	sl Ďuchacká	7 zl.
		100 zl. 50 kr.
Prosinec	Faninka	8 zl.
6. 12.	Koller	10 zl.
7. 12.	Kovařovitz	12 zl.
14. 12.	z kostela	40 zl.
24. 12.	faninka	10 zl.
28. 12.	Weist	5 zl.
	Eminger	6 zl.
	Röhre	18 zl.
	Ďuchacká	6 zl.
	Pospíšil	12 zl.
		127 zl.
		647 zl. 50 kr. (Přepočet = 657 zl. 50 kr.)

³³⁴ U tohoto záznamu je patrně chybná datace.

³³⁵ V této tabulce jsou některé informace shodné s příjmy z HKD, které jsou uvedeny výše.

Příjmy Betty Fibichové za rok 1880

Příjmy Zdeňka Fibicha za rok 1880

HKD:			
Leden 1880	z Kaple	45 zl. 30 kr.	
	Gáže	100 zl. 60 kr.	
	z Kaple nového roku	5 zl.	
		150 zl. 90 kr.	
Unor	z Kaple	54 zl. 60 kr.	daně 2 zl.
	Gáže	103 zl. 26 kr.	
		157 zl. 86 kr.	
Březen	z Kaple	35 zl. 30 kr.	daně 2 zl.
	Gáže	96 zl. 46 kr.	
	asi 15 zl z Hradce	15 zl.	
		146 zl. 76 kr.	
Duben 1880	Gáže	74 zl. 67 kr.	daně
	Kostel	45 zl.	
		119 zl. 67 kr.	
Květen	Gáže	105 zl. 63 kr.	daně
	z Kaple	13 zl. 40 kr.	
		119 zl. 3 kr.	
Červen	Gáže	118 zl. 10 kr.	daně
	z Kaple	35 zl. 30 kr.	
		153 zl. 40 kr.	
Červenec	z Kaple	13 zl. 50 kr.	daně
	Gáže	111 zl.	
	Requiem za p. Braunera	20 zl.	
	Requiem za Císař pána	20 zl.	
		164 zl. 50 kr.	
srpen	Gáže	99 zl. 80 kr.	daně
	z Kaple	6 zl.	
		105 zl. 80 kr.	
září	Gáže	106 zl.	daně
	z Kaple	16 zl. 50 kr.	
		122 zl. 50 kr.	
říjen	Gáže	114 zl. 80 kr.	daně
	Kaple	15 zl. 50 kr.	
		130 zl. 30 kr.	
listopad	Kaple	13 zl. 50 kr.	daně
	Gáže	125 zl. 70 kr.	
		139 zl. 20 kr.	
prosinec	z Kaple	24 zl. 50 kr.	
	Gáže	113 zl. 83 kr.	
		138 zl. 33 kr.	
Celkem 1644 zl. (Přepočet = 1648 zl. 25 kr.)			

HKD:	
Leden	96 zl.
Unor	137 zl.
Březen	96 zl.
Duben	101 zl.
Květen	80 zl.
Červen	40 zl.
Červenec	12 zl.
Srpen	
Září	
Říjen	76 zl.
Listopad	82 zl.
Prosinec	129 zl.
	773 zl.

BB: Příjmy Zdeňka Fibicha za vyučování a kostel za rok 1880

Leden 11. 1.	z Kostela	40 zl.
26. 1.	p. Koller	10 zl.
31. 1.	p. Röhrs Patloch	18 zl.
3. 2.	p. Borecky	6 zl.
4. 2.	sl. Pospíšil	13 zl. 50 kr.
4. 2.	sl. Duchacká	8 zl.
		95 zl. 50 kr.
Unor 9. 2.	Faninka	10 zl.
22. 2.	Kostela	20 zl.
28. 2.	sl. Pospíšil	10 zl. 50 kr.
	sl. Duchacká	8 zl.
		48 zl. 50 kr.
Březen	p. Siffler (?)	5 zl.
7. 2.	p. Röhrs	18 zl.
	p. Černý	5 zl.
	z Kostela	20 zl.
	sl. Duchacká	7 zl.
	sl. Pospíšil	12 zl.
		67 zl.
Duben	p. Schütz	10 zl.
	Nepomucky	5 zl.
	Lufman (?)	8 zl.
11. 4.	z Kostela	20 zl. + 6 zl.
15. 4.	sl. Eminger	7 zl.
	p. Röhrs	1 zl. 50 kr.
	p. Patloch	8 zl.
	sl. Duchacká	10 zl.
		75 zl.
Květen	sl. Lehmann	6 zl.
2. 5.	sl. Lehmann	6 zl.
3. 5.		5 zl.
		1 zl.
		1 zl.
4. 5.	p. Schütz	25 zl.
8. 5.		2 zl.
		5 zl.
		2 zl.
		4 zl.
9. 5.	z Kostela	20
12. 5.		5 zl.
		10 zl.
		5 zl.
		97 zl.

Červen	p. Röhrs	5 zl. 13
6. 6.		20 zl. 25
		2 zl. 5 kr.
8. 6.		1 zl. 2 kr.
		1 kr.
		5 kr.
		1 kr.
		6 kr.
		25 kr.
		55 kr.
29. 6.		26 kr.
		5 kr.
	31 má psané	29 zl. 78
8. 7.	od Röhrsa	12 zl.
Oktober 4. 10	Schütz	20 zl.
	Kostel	20 zl.
	Patloch	10 zl.
	p. Koller	10 zl.
	Micko?	20 zl.
		80 zl.
Listopad	Miko	100 zl.
		20 zl.
	sl. Duchacká	7 zl.
		12 zl.
		15 zl.
		23 zl.
		50 zl.
	<i>Přepočet = 227 zl.</i>	226 zl.
Dezembr		
27.11. ³³⁶	Koller	10 zl.
	sl. Eminger	4 zl.
	sl. Mergaus	7 zl.
		3 zl.
		6 zl.
	sl. Pospíšil	12 zl.
	sl. Duchacká	7 zl.
		21 zl.
		70 zl.
	vázáního	12 zl.
12.12.	z Kostela	40 zl.
	p. Röhrs na cestu do Tábora	15 zl.
21.12.	Pan Patloch	10 zl.
	za Blaníka	500 zl.
		577 zl.
	Celkem 1378 zl. 78	

³³⁶ V zápise je patrně uvedeno chybné datum.

Příjmy Betty Fibichové za rok 1881

Příjmy Zdeňka Fibicha za rok 1881

HKD:			
Leden 1881	1 Gáže	116 zl. 80 kr.	
	Z Kaple	36 zl. 50 kr.	
	z Kaple nového roku	5 zl.	
		158 zl. 30 kr.	
Unor	Z kaple	59 zl. 10 kr.	daně
	Gáže	114 zl. 80 kr.	
		173 zl. 90 kr.	
Březen	z Kaple	28 zl.	daně
	Gáže	104 zl. 20 kr.	
	15.3. z koncertu z Brodu českého 3 dukáti	16 zl.	
		148 zl. 20 kr.	
Duben	Gáže	115 zl. 60 kr.	daně
	z Kaple	25 zl. 50 kr.	
	Benefice	183 zl.	
		324 zl. 10 kr.	
Květen	z Kaple	44 zl.	daně
	Gáže	124 zl. 50 kr.	
	Requiem za Kněžnu Švarcenberg	6 zl.	
	<i>Přepočet = 174 zl. 50 kr.</i>	174 zl.	
Červen	z Kaple	26 zl.	daně
	Gáže	128 zl.	
		154 zl.	
Červenec	z Kaple	23 zl.	daně
	Gáže	114 zl.	
		137 zl.	
Srpen	z Kaple	12 zl.	daně
	Gáže	112 zl. 54 kr.	
		124 zl. 54 kr.	
Září	z Kaple	18 zl. 50 kr.	daně
	Gáže	107 zl. 60 kr.	
		126 zl. 10 kr.	
Říjen	z Kaple	18 zl. 50 zl.	daně
	Gáže	110 zl.	
	za pana Brose (?) Requiem	10 zl.	
		138 zl. 50 kr.	
Listopad	z Kaple	12 zl.	daně
	Gáže	126 zl.	
		138 zl.	
Prosinec	z Kaple	16 zl. 50 kr.	daně
	Gáže	124 zl. 20 kr.	
		140 zl. 70 kr.	
Celkem 1581 zl. 24 kr. (Přepočet = 1937 zl. 84 kr.)			

HKD:	
Leden	96 zl.
Unor	137 zl.
Březen	96 zl.
Duben	101 zl.
Květen	80 zl.
Červen	40 zl.
Červenec	12 zl.
Srpen	
Září	
Říjen	76 zl.
Listopad	82 zl.
Prosinec	129 zl.
	773 zl.

BB: Příjmy Zdeňka Fibicha za vyučování a kostel za rok 1881

Leden 1881		5 zl.
		10 zl.
		10 zl.
		5 zl.
		10 zl. 50 kr.
	Z kostela	40 zl.
		90 zl.
Unor	Pan Patloch	11 zl.
		5 zl.
		2 zl.
	od p. Miko/Niko	50 zl.
		12 zl.
	p. Novotny	5 zl.
		2 zl.
5.1. ³³⁷	sl Hájek	12 zl.
6.1.	od Kendik	3 zl.
	p Röhrs	15 zl.
	sl Randa	10 zl.
		3 zl.
	z kostela	20 zl.
		150 zl.
Březen		10 zl.
		3 zl.
		20 zl.
		9 zl.
	sl Hájek	12 zl.
		6 zl.
		4 zl.
		6 zl.
		5 zl.
		5 zl.
	z kostela	20 zl.
		100 zl.

Duben	p Patloch	15 zl.
	sl Randa	7 zl.
	p. Röhrs	15 zl.
	sl Ďuchacká	6 zl.
		3 zl.
		11 zl.
	sl Hájek	12 zl.
		5 zl.
		1 zl.
		20 zl.
		4 zl.
		1 zl.
		5 zl.
		105 zl.
Květen		5 zl.
		5 zl.
		7 zl.
		5 zl.
		5 zl.
		13 zl.
		10 zl.
		7 zl.
	p Röhrs	15 zl.
	od Niko/Miko	15 zl.
	od Niko/Miko	10 zl.
	<i>Přepočet = 97 zl.</i>	96 zl.
Červen		6 zl.
		20 zl.
		5 zl.
		5 zl.
		6 zl.
	sl Mišler (?)	5 zl.
		47 zl.
Červenec		10 zl.
Celkem 598 zl.		

³³⁷ U toho zápisu je pravděpodobně chybně uveden měsíc.

Příjmy Betty Fibichové za rok 1882

HKD:			
Leden 1882	Gáže	111 zl.	daně
	z Kaple	36 zl.50	
		147 zl. 50 kr.	
Unor	z Kaple	63 zl.	daně
	Gáže	135 zl.	
		198 zl.	
Březen	z Kaple	19 zl.	daně
	Gáže	113 zl. 60 kr.	
		132 zl. 60 kr.	
Duben	z Kaple	38 zl.	daně
	Gáže	120 zl. 30 kr.	
		158 zl. 30 kr.	
Květen	Gáže	114 zl.	daně
	z Kaple	39 zl.	
		153 zl.	
Červen	Kaple	29 zl. 30 kr.	daně
	Gáže	130 zl. 30 kr.	
		159 zl. 60 kr.	
Červenec	Kaple	16 zl. 50 kr.	daně
	Gáže	107 zl. 20 kr.	
		123 zl. 70 kr.	
Srpen	Gáže	120 zl. 40 kr.	daně
	z Kaple Requiem	30 zl. 50 kr.	
		150 zl. 90 kr.	
Září	z Kaple	16 zl. 50 kr.	daně
	Gáže	112 zl. 60 kr.	
		129 zl. 10 kr.	
Říjen	z Kaple	16 zl. 50 kr.	daně
	Gáže	111 zl.	
		127 zl. 50 kr.	
Listopad	z Kaple	13 zl. 50 kr.	daně
	Gáže	101 zl.	
		114 zl. 50 kr.	
Prosinec	z Kaple	15 zl.	daně
	Gáže	137 zl.	
	dukati za Behovenovou mši od Hlaholu a strojniku 7 kusu	39 zl. 20 kr.	
		191 zl. 20 kr.	
Celkem 1789 zl. (Přepočet = 1785 zl. 90 kr.)			

Příjmy Zdenka Fibicha za rok 1882

HKD:	
Leden	98 zl.
Unor	55 zl.
Březen	42 zl.
Duben	127 zl.
Květen	132 zl.
Červen	95 zl.
Červenec	47 zl.
Srpen	
Září	
Říjen	
Listopad	139 zl.
Prosinec	115 zl.
	850 zl.
za Blaníka	200
	1050 zl.

Příjmy Betty Fibichové za rok 1883

Příjmy Zdeňka Fibicha za rok 1883

HKD:			
Leden 1883 s Bohem započato	z Kaple	47 zl. 50 kr.	
	Gáže	109 zl. 20 kr.	
	za Requiem Thutna 3 dukáty	16 zl. 80 kr.	
		173 zl. 50 kr.	
Unor	z Kaple Nového roku	5 zl.	daně
	z Kaple Výstav	36 zl.	
	Kaple	21 zl.	
	Gáže	111 zl. 22 kr.	
		173 zl. 22 kr.	
Březen	z Kaple	24 zl.	daně
	Gáže	97 zl.	
		121 zl.	
Duben	z Kaple	43 zl.	daně
	Gáže	128 zl. 70 kr.	
		171 zl. 70 kr.	
Květen	Honorár	5 zl.	daně
	Kaple	15 zl.	
	Gáže	139 zl.	
	<i>Přepočet = 159 zl.</i>	154 zl.	
Červen	Gáže	132 zl. 64 kr.	daně
	Kaple	15 zl.	
		147 zl. 64 kr.	
Červenec	Gáže	130 zl.	daň
	z Kaple	15 zl.	
	Requiem 68 dukati	33 zl. 60 kr.	
	uložene 1 zl. v divadle	42 zl.	
		220 zl. 60 kr.	
Srpen	z Kaple	9 zl. 40 kr.	daň
	Gáže	133 zl.	
		142 zl. 40 kr.	
Září	Gáže	118 zl. 70 kr.	
	z Kaple	11 zl. 40 kr.	
		130 zl. 10 kr.	
Říjen	Gáže	156 zl. 40 kr.	Gáže o 20 zl. více
	z Kaple	43 zl. 45 kr.	
		199 zl. 85 kr.	
Listopad	Kaple	10 zl. 50 kr.	daň
	Gáže	135 zl. 45 kr.	
		145 zl. 95 kr.	
Prosinec	z Kaple	16 zl.	daň
	gáže	153 zl. 45 kr.	
		169 zl. 45 kr.	
Celkem 1943 zl. 31 kr. (Přepočet = 1954 zl. 41 kr.)			

HKD:	
Leden	71 zl.
Unor	174 zl.
Březen	100 zl.
Duben	126 zl. 50 kr.
Květen	100 zl.
Červen	
Červenec	
Srpen	
Září	
Říjen	
Listopad	139 zl.
Prosinec	115 zl.
	825 zl. 50 kr.

Příjmy Betty Fibichové za rok 1884

HKD:		
Leden 1884	Gáže	173 zl. 12 kr.
	z Kaple	39 zl.
		212 zl. 12 kr.
Unor	z Kaple	55 zl.
	Gáže	137 zl. 60 kr.
		192 zl. 60 kr.
Březen	Kaple	14 zl. 20 kr.
	gáže	130 zl. 45 kr.
		144 zl. 65 kr.
Duben	z Kaple	34 zl. 35 kr.
	Gáže	148 zl.
		182 zl. 35 kr.
Květen	z Kaple pust	49 zl. 30 kr.
	Gáže	156 zl. 40 kr.
	Kaple Requiem poslední (ČKD: Requiem za císařovnu)	33 zl.
		238 zl. 70 kr.
ČKD:		
	Konec Červen	133 zl. 45 kr.
	Červenec	127 zl. 80 kr.
	Srpen	153 zl. 45 kr.
	Za cestu z Doxan	30 zl.
		183 zl. 45 kr.
	Září	133 zl.
	Říjen	138 zl. 50 kr.
	Listopad	135 zl. 50 kr.
	Prosinec	144 zl. 81 kr.
Celkem 1966 zl. 93 kr		

Příjmy Zdeňka Fibicha za rok 1884

HKD:	
Leden	130 zl.
Unor	90 zl.
Březen	90 zl.
Duben	685 zl. opera
Květen	132 zl. 50
Červen	70 zl.
Červenec	50 zl.
Srpen	
Září	
Říjen	89 zl.
Listopad	115 zl.
Prosinec	130 zl.
	1581 zl. 50 kr.
Cena za Messinskou Nevěstu	800 zl.
	2381 zl. 50 kr.

Příjmy Betty Fibichové za rok 1885

ČKD:	
Leden	133 zl. + 14 zl. Kaple
Unor	147 zl. 40 kr.
Březen	132 zl. 45 kr.
Duben	120 zl. 70 kr.
Květen	132 zl. 45 kr.
Červen	143 zl. 25 kr.
Červenec	115 zl. 85 kr.
Srpen	129 zl. 30 kr.
Září	114 zl. 85 kr.
Říjen	120 zl. 20 kr.
Listopad	143 zl. 25 kr.
Prosinec	136 zl. 60 kr.
	1583 zl. 30. kr.

Příjmy Zdeňka Fibicha za rok 1885

ČKD:	
Leden	75 zl.
Unor	120 zl.
Březen	100 zl.
Duben	72 zl.
Květen	100 zl.
Červen	108 zl.
Červenec	
Srpen	
Září	
Říjen	95 zl. 80 kr.
Listopad	150 zl. 83 kr.
Prosinec	141 zl. 15 kr.
	962 zl. 78 kr.

Honoráře Zdeňka Fibicha

2. 2. 1881	Honorář za přílohu v Daliborovi (úryvky z opery Blaník)	6 zl. 50 kr.
12. 4. 1881	Honorář za sbor Tichá noc v Daliborovi IV	5 zl.
3. 6. 1881	Honorář za Šest písní	30 zl.
16. 11. 1881	Honorář za 4ruční úpravu Vesny	25 zl.
12. 8. 1882	Honorář za Vesnu partituru	30 zl.
1. 9. 1882	Honorář za sbor Ždání	10 zl.
11. 9. 1883	Honorář za melodramy: Štědrý den, Pomsta květin, Věčnost a Vodník, smyčc. kvartetto op 8., slav. Kvart. op. 11, Symphonii F dur, 6ro písní z rukop. Královd, Romanci pro housle a piano, Selanku pro clarinet a piano, mužské sbory Tichá noc a Vytrvej (Dalibor IV a II), Valčík ("Taneč. pam" II.), Polku (Taneč. alb. č. 3)	162 zl. 23 kr.
13. 9. 1883	Honorář za 20 stránek 1. seš. Klavírní školy	25 zl.
25. 10. 1883	Honorář za 2. sešit Klavírní školy	25 zl.
12. 11. 1883	Honorář za 3. a 4. sešit Klavírní školy	50 zl.
15. 12. 1883	Honorář za 5. sešit Klavírní školy	25 zl.
30. 4. 1884	Honorář za dodávku za 5. seš. Školy (2 stránky)	2 zl. 50 kr.
30. 4. 1884	Honorář za Smuteční pochod z Messinské Nevěsty	30 zl.
1. 6. 1884	Honorář za Vigilie 30 zl., Maličkosti 40 zl.	70 zl.
11. 10. 1884	Honorář za 6. sešit Školy	22 zl. 50 kr.
4. 11. 1884	Honorář za 7. sešit Školy	25 zl.
4. 11. 1884	Honorář za Jarní romanci	30 zl.
9. 12. 1884	Honorář za Maličkosti 2ruční	25 zl.
21. 12. 1884	Honorář za Messinskou nevěstu od Matice hudební	200 zl.
5. 3. 1885	Honorář za 8. sešit Školy (23 str.)	28 zl. 75 kr.
22. 6. 1885	Honorář za Krátkou mši	40 zl.
19. 10. 1885	Honorář za 11. sešit Školy	25 zl.
19. 10. 1885	Honorář za Zlatý věk č 1./12.	72 zl.

Žáci Zdeňka Fibicha

Níže se nachází abecední seznam Fibichových žáků, jejichž jména se vyskytovala v BB a MHKD v průběhu let 1876–1881. Je velice pravděpodobné, že těchto žáků bylo mnohem více, jelikož informace v denících byly neúplné, jak již popsáno v předchozích kapitolách.

Zápisy v denících byly psány obyčejnou tužkou, kvůli čemuž byly některé záznamy téměř nečitelné. V takovém případě je u jména v levém sloupci uveden otazník. Na konec seznamu jsou řazena neidentifikovatelná jména.

V pravém sloupci se nachází časové rozmezí, ve kterém se dané osoby u Fibicha učily. V některých případech nebylo datum zápisu zcela zřejmé, proto je u tohoto data také uveden otazník.

sl. Baüer (také Bauer)	18. 6. – 31. 12. 1879 7. 1. – 23. 6., 9. 10. – 4. 12. 1880 Klavír 25. 11. – 30. 12. 1880
sl. Bauschman	Říjen 1876
sl. Borecká	10. 9. – 29. 12. 1880
pan Borecký	11. 12. – 29. 12. 1879 2. 1. – 27. 6., 16. 8. – 31. 12. 1880
p. Boruvka?	13. 11. – 11. 12. 1880
Chvála Emanuel (také Chvala)	26. 11. – 17. 12. 1878 1. 1. – 21. 3., 8. 5. – 16. 6., 16. 8. – 24. 11. 1879
p. Černý	6. 11. – 18. 12. 1879 9. 1. – 24. 6., 25. 8. 1880
sl. Duchacká Teresie	5. 3. – 12. 7., 1. 10. – 31. 12. 1879 3. 1. – 26. 6.?, 6. 10. – 29. 12. 1880 Duben 1881
sl. Emminger	10. 11. – 29. 12. 1879 5. 1. – 27. 6., 11. 10 – 13. 12. 1880
Fišer Bohdan (také Fischer)	22. 2. – 13. 9. 1879 25. 4. – 27. 6. 1880
sl. Guis?	5. 10. – 31. 12. 1880
sl. Hájek	Leden, březen, duben 1881
pan Hlaváček	20. 5. – 5. 6. 1880
slečna učitelka Hořinek	28. 5. – 9. 7., 5. 11. – 31. 12. 1879 21. 1. – 16. 6. 1880
paní Huttary	21. a 30. 12. 1878, 21. 1. 1879
pan Jiránek	13. 11. – 20. 12. 1878 1. 1. – 8. 7. 1879
Kasper	Duben, červenec, září 1879
sl. Kendik?	22. 3. – 12. 7., 22. 11. – 19. 12. 1879 3. 2. – 25. 6., 3. 11 – 15. 12. 1880 Únor 1881
Koller Anton	26. 1. – 27. 12. 1878 3. 1. – 29. 12. 1879 3. 1. – 21. 6., 9. 8. – 27. 12. 1880
Kollerove	27. 2. – 29. 7., 1. 9. – 29. 12. 1879 18. 1. – 23. 4.? 1880
Philip	14. ?. – 16. 8. 1880

Kovařovic Karel (také Kovařovitz, Kovařovič)	21. 9. – 28. 12. 1878 1. 1. – 10. 7. 1879, 25. 9. – 31. 12. 1879 5. 1. – 22. 1. 1880
sl. Kirnik	Červen 1879
sl. Lehmann	Květen 1880 4. 11. – 30. 12. 1879 2. 1. – 30. 4. 1880
pan Löffler?	23. 10. – 4. 12. 1879 11. 1. – 27. 6. 1880
Lufman?	Duben 1880
pan Markus	3. 9. – 17. 12. 1878 8. 1. – 27. 2., 16. 6. 1879
Miko	Listopad 1880 Únor, květen 1881
sl. Mišler?	Červen 1881
Nepomucky	13. 3. – 27. 6., 12. 10. – 29. 12. 1880
sl. Novotná	18. 9. – 17. 12. 1880
p. Novotný	Únor 1881
pan Patloch	Listopad 1879 Unor, 24. 8. – 31. 12. 1880 2. 1., duben 1881
sl. Pospíšilova	1. 10. – 31. 12. 1879 3. 1. – 26. 6., 1. 9. – 29. 12. 1880
sl. Randová?	5. 4. – 28. 6., 5. 10. – 30. 12. 1880 Únor, duben 1881
pan Röhr (také Röhrs)	23. 10. – 29. 12. 1879 8. 1. – 31. 8., 8. 10. – 31. 12. 1880 2. 1. – květen 1881
sl. Shaimova?	1. 5. – 22. 6., 23. 9. – 30. 12. 1880
sl. Schütz	19. 3. – 25. 6., 13. 8. – 24. 8., 2. 10. – 31. 12. 1880
Starý	Květen 1876
sl. Sunzl? (psáno s β)	Červen–září 1876
Sůk	Duben 1879
pan Svoboda	8. 11. – 29. 12. 1879 7. 1. – 18. 6. 1880
pan Šebesta z Plzni	Květen 1879
Šebestová Anna	Červen–červenec 1878
Šebestová Františka (Faninka od Šebestu)	31. 3. – 28. 7., 3. 11. – 29. 12. 1879 5. 1. – 7. 6., 13. 11. – 30. 12. 1880
Šolař (také Šolar)	24. 2. – 7. 7. 1879
Weis Karel (také Weisl)	20. 10. – 3. 12. 1879 5. 1. – 23. 2. 1880
sl. Wergausova?	4. 5. – 25. 6., 11. 10. – 31. 12. 1880 2. 1. 1881
Sl. s Brejlemi (asi si nepamatovali její jméno)	Duben 1879
??cko (Pícko, Nícko ?)	Říjen 1880
paní Laub Forster?	8. 1. – 26. 5. 1879

Výdaje za rok 1876

Leden – Únor 1876

1. 1.	Cinže	24 zl.
1. 1.	Nového roku	27 zl. 40 kr.
	Světlo	30 kr.
	punčošky Elsi	75 kr.
	Rukavice	80 kr.
	sitku	30 kr.
	od kamen	76 kr.
	od hodin	2 zl.
8. 1.	Uhli a dřivi	15 zl. 40 kr.
	šmínka	50 kr.
	do lékarny	40 kr.
16. 1.	Františce	6 zl.
	nitě	27 kr.
19. 1.	od psaní	15 kr.
20. 1.	Vylohy Jaro ³³⁸	1 zl. 60 kr.
22. 1.	kraječky	67 kr.
	Vylohy	1 zl.
24. 1.	Řetisky do Tella ³³⁹	38 kr.
	Vylohy	2 zl. 62 kr.
25. 1.	od not	60 kr.
28. 1.	Voda na zuby kapky	1 zl. 75 kr.
28. 1.	Paní Kerschbaum na dluh	5 zl.
29. 1.	Strejc Anton	40 kr.
31. 1.	Za Pepiho Řivnačoj dluh ³⁴⁰	1 zl.
31. 1.	Střevičky do Tella	3 zl.
		97 zl. 5 kr.
	Palivo, světlo a – Strava	98 zl. 45 kr.
		195 zl. 50 kr.

1. 2.	Činže a světlo	24 zl. 40 kr.
1. 2.	p. Boháčovi	1 zl.
	Anně službu	3 zl.
1. 2.	Františce službu	6 zl.
	Masiasse?	6 zl.
3. 2.	do Besedi ³⁴¹ a Jaroš	1 zl. 20 kr.
4. 2.	Závdavek na byt	10 zl.
6. 2.	Vylohi	2 zl. 20 kr.
	Vylohi	20 kr.
14. 2.	Anně službu za 1/2 měsíce	2 zl. 20 kr.
15. 2.	Vylohy	2 zl. 40 kr.
	známky	10 kr.
16. 2.	mejdlo	30 kr.
16. 2.	Uhly 6 Centu	3 zl. 12 kr.
17. 2.	Na kalhotky a punčošky Elsi	1 zl. 64 kr.
17. 2.	Od not Zdenouškoj	62 kr.
17. 2.	Kravata a šnurka	1 zl. 15 kr.
17. 2.	Jarošovi	50 kr.
18. 2.	Doutníky a Zdenouškoj	2 zl. 20 kr.
18. 2.	Od Řetízku	30 kr.
	p. Boháčovi	40 kr.
20. 2.	Zdenouškoj	1 zl. 20 kr.
22. 2.	Ocet a odlíčení	37 kr.
23. 2.	Spediteur Maschka a konta	20 zl.
	Za dopravu z Ruska	15 kr.
	kalounky	1 zl.
25. 2.	Zdenouškoj	52 kr.
26. 2.	Kartáčky na zuby tuška	10 kr.
27. 2.	Zdenouškoj a Jaro	1 zl. 40 kr.
		93 zl. 67 kr.
	Palivo světlo a Strava	113 zl. 91 kr.
	<i>Přepočet = 207 zl. 58 kr.</i>	206 zl. 76 kr.

³³⁸ Jaro, také Jaroš, je bratr Betty Jaromír.

³³⁹ Tímto je myšlena opera *Vilém Tell* autor G. Rossiniho.

³⁴⁰ Zřejmě se jedná o knihkupce Františka Řivnáče.; Zdroj: *Řivnáčův průvodce po Praze a okolí*. Praha: Nákladem Frant. Řivnáče, 1881, s. 2.

³⁴¹ Příspěvek do Umělecké besedy.

Březen – Duben 1876

1. 3.	Činže a světlo	24 zl. 30 kr.
	Sboru na Bal	4 zl.
1. 3.	Zdenoušek	2 zl. 25 kr.
1. 3.	Bílkovi na dluh	10 zl.
1. 3.	Za Pepiho Řivnáčovi na dluh	1 zl.
	Františce	
2. 3.	od tabule ke kaztnu (?)	25 kr.
5. 3.	Jarovi	40 kr.
6. 3.	Zdenouškoj	1 zl.
	Od kalhotek Elsince	1 zl. 50 kr.
11. 3.	Zdenouškoj	2 zl. 30 kr.
15. 3.	Pro Elsinku do Slavie ³⁴²	7 zl. 4 kr.
15. 3.	Františce	6 zl.
15. 3.	Zdenouškoj	2 zl. 46 kr.
16. 3.	Za modré růže (?)	1 zl. 70 kr.
16. 3.	Zdenouškoj límce	1 zl. 28 kr.
19. 3.	do Lekárny	76 kr.
	Domovníkoj	30 kr.
22. 3.	Vějíř a kvastlík ³⁴³	3 zl. 32 kr.
22. 3.		10 kr.
23. 3.	Speidteur Maška	20 zl.
23. 3.	Elsince od šátečku	2 zl. 10 kr.
	Zdenouškoj	1 zl. 70 kr.
		40 kr.
	Paní Dvořák a prášky Elsince	2 zl. 37 kr.
	Gumiflek ³⁴⁴	1 zl.
	<i>Přepočet = 97 zl. 53 kr.</i>	101 zl. 53 kr.
	Palivo světlo a Strava	110 zl. 20 kr.
		207 zl. 73 kr.

Ve finálním součtu je počítáno s 97 zl. 53 kr., takže celková částka 207 zl. 73 kr. je správná.

1. 4.	Činže	24 zl. 30 kr.
	Zdenouškoj	2 zl. 25 kr.
1. 4.	Františce	6 zl.
	od mé tuníky	1 zl. 70 kr.
	od Klavíru přenešeny	1 zl.
	knoflíčky	12 kr.
4. 4.	p. Dvořákova Elsince	1 zl.
	p. Řivnáčová za Pepiho	1 zl.
6. 4.	Rukavice mně a Zdenko	1 zl. 55 kr.
6. 4.	p. Dvořákový	1 zl.
9. 4.	V neděli	90 kr.
10. 4.	Zdenoušek	1 zl. 77 kr.
11. 4.	Mama od psaní	15 kr.
15. 4.	Habít do Wandy ³⁴⁵	7 zl. 26 kr.
15. 4.	Anně službu	3 zl.
16. 4.	Zdenouškoj	2 zl. 90 kr.
18. 4.	Od Náramku od medailky	25 kr.
18. 4.	Elsinky pohřeb	33 zl. 70 kr.
18. 4.	a ostatní přípravy v domě	9 zl. 02 kr.
	žluté šaty	24 zl.
	papír omnibus od klobouku	78 kr.
20. 4.	p. Bílkovi na dluh	5 zl.
	Za živutek bílí	1 zl. 15 kr.
26. 4.	Na Zdenkovi šaty p. Maschek	10 zl.
	Marta a Veselé ženy	5 zl.
	Nádoby od Lištu (?)	4 zl.
	Vystava mejdlo a drobotini	1 zl. 68 kr.
	Zdenko	5 zl. 35 kr.
		155 zl. 83 kr.
	Strava	96 zl. 69 kr.
		252 zl. 52 kr.

³⁴² Slavie byl název pojišťovny.

³⁴³ Kvastlík je pravděpodobně střepec.

³⁴⁴ Nebylo zjištěno o co se jedná.

³⁴⁵ Opera *Vanda* A. Dvořáka.

Květen – Červen 1876

		90 kr.
	Činže a světlo	90 zl. 30 kr.
1. 5.	Františce	6 zl.
1. 5.	Špačkoj	1 zl.
3. 5.	Umělecká Beseda	5 zl.
10. 5.	Maškovi na dluh	20 zl.
12. 5.	Od kanape a Madrazze ³⁴⁶ s diškrecemi	17 zl. 30 kr.
	Od Slunečnicku	2 zl. 20 kr.
	Rukavičky	70 kr.
	Od klobouku Zdenkovi	1 zl. 10 kr.
	Karafínka	1 zl. 60 kr.
20. 5.	Od ladění Klavíru	1 zl. 50 kr.
	Od stěhování ³⁴⁷	11 zl.
	diškrece a oběd pro lidi	1 zl. 24 kr.
	domovníkum	1 zl. 30 kr.
	Zedníkovej od špeisu	1 zl.
	za klíč	40 kr.
	Truhláři za stul a lavičku	9 zl. 20 kr.
	Od Klavíru přenešení	2 zl.
	Od kufru diškreci	60 kr.
	Za Pepiho Řivnáčovi	1 zl.
23. 5.	Kravatka a kalounky ³⁴⁸	33 kr.
	nítě a čepička	38 kr.
28. 5.	Telegram Pepímu ³⁴⁹ k svatbě	50 kr.
31. 5.	Kraječky a pentličky	1 zl. 40 kr.
	papír a gonverti (?)	39 kr.
	Zdenoušek	13 zl. 90 kr.
	Bubi (?)	1 zl. 10 kr.
		193 zl. 34 kr.
	Strava	111 zl. 2 kr.
		304 zl. 36 kr.

1. 6.	Františce za dva měsíce	13
	Štíkování?? k cejchám	3
	Boháčovi	1
	Švadlence	3 zl. 20 kr.
3. 6.	Lejblíky ³⁵⁰ od p. Jankovi a tácky	2 zl. 48 kr.
3. 6.	p. Maškovi krejčímu	10 zl.
6. 6.	knoflíčky a sítko	1 zl. 15 kr.
	Anně lístek od Havranu ³⁵¹	70 kr.
8. 6.	Výlet do Chuchle	3 zl. 14 kr.
8. 6.	Čepičky	38 kr.
	Truhláři na dluh zapraveno	1 zl.
	od košile Zdenouškej	50 kr.
10. 6.	Maškovi na dluh	20 zl.
14. 6.	Kalounky a růže (?)	36 kr.
	od kalhot Jarošovi	30 kr.
	Známky na psaní a šňura	51 kr.
	od zpravy kliky	53 kr.
	Omnibus	10 kr.
23. 6.	Plátno	1 zl. 43 kr.
	Ocet a mejdlo	60 kr.
	Za zalívání hrobu	6 zl.
25. 6.	za věnce na Maifest	3 zl. 15 kr.
	Noviny a Karlik	22 kr.
	Zdenoušek	5 zl.
	Jaroš	1 zl. 30 kr.
		79 zl. 5 kr.
	Palivo světlo a Strava	99 zl. 80 kr.
		178 zl. 85 kr.

³⁴⁶ Nejspíše se jedná o matrace.

³⁴⁷ Stěhování na Nové město č. p. 1507, Pštrossova ulice.

³⁴⁸ Tímto jsou patrně myšleny tkaničky.

³⁴⁹ Je možné, že se jedná o bratra Betty.

³⁵⁰ Krátký kabátek z černého sukna či sametu.

³⁵¹ Pravděpodobně se jedná o služebnou Annu a obec Havraň, která se nachází v Ústeckém kraji.

Červenec – Srpen 1876

1. 7.	Pošta do Chrudimi	34 kr.
2. 7.	Františce službu	7 zl.
	Špačkovi diškreci	1 zl.
3. 7.	Voda na fleky	18 kr.
4. 7.	p. Maškovi krejčímu na dluh	10 zl.
	ingoust	10 kr.
4. 7.	Koupel	50 kr.
5. 7.	Procenta ze 2 cedulek	2 zl. 75 kr.
	Gradl na cišku	90 kr.
	poslovi	20 kr.
8. 7.	Koupel	54 kr.
8. 7.	p. Dr Widra	15 zl.
	p. Řivnáčovi za Pepiho	1 zl.
10. 7.	Mazky a tkaničky	30 kr.
12. 7.	Kravatka a Klobouk	4 zl. 30 kr.
12. 7.	Portemone ³⁵²	1 zl. 30 kr.
14. 7.	Koupel	56 kr.
	od kloubouku	2 zl. 30 kr.
15. 7.	Mamá čepec kravatu a puket ³⁵³	3 zl. 30 kr.
	Šlafrok ³⁵⁴ pro mně	5 zl. 50 kr.
25. 7.	Anně vázáního na šaty	2 zl. 80 kr.
	Aničce Marinčini (?) knihu	95 kr.
	známky za psaní	20 kr.
	Zdenoušek s cestou	27 zl. 80 kr.
	Jaroš	4 zl. 95 kr.
		93 zl. 77 kr.
	Palivo světlo a – Strava	100 zl. 57 kr.
		194 zl. 34 kr.

2. 8.	Činže	100 zl. 90 kr.
2. 8.	Františce	7 zl.
2. 8.	Boháčovi	1 zl.
2. 8.	Voda kolinska	90 kr.
	od punčoch a Karlikovi	50 kr.
2. 8.	Deštník	2 zl. 20 kr.
	Řivnáčovi	1 zl.
7. 8.	p. Maškovi krejčímu na dluh	10 zl.
	Omnibus a papír	35 kr.
9. 8.	od Klavíru ladění	1 zl.
10. 8.	Železné hrnky	2 zl. 57 kr.
	háček a pertličky ³⁵⁵	16 kr.
	Lieničky (?)	64 kr.
	mejdlo	35 kr.
15. 8.	kalounky	8 kr.
16. 8.	Železný kastrolek	50 kr.
21. 8.	Malému Zdenkovi vázáního ³⁵⁶	1 zl.
	Lieničky (?)	16 kr.
	prášek na hmyz	40 kr.
22. 8.	Jehly níte a bavlna	33 kr.
	? pro Zdenka	30 kr.
22. 8.	Vázáního kravátky Zdenko	1 zl. 50 kr.
	Gölisno prášek ³⁵⁷	88 kr.
22. 8.	od punčoch podštrikovat	40 kr.
24. 8.	Stázi vázáního	1 zl.
24. 8.	Kojné závdavek na cestu ³⁵⁸	3 zl.
	Zdenoušek za měsíc	10 zl. 30 kr.
29. 8.	od správi stolečku	50 kr.
	svíčky za Růženku a puket	20 kr.
	od Řetízku Zdenkovi	30 kr.
		149 zl. 42 kr.
	Strava palivo a světlo	88 zl. 68 kr.
		238 zl. 10 kr.

³⁵² Tímto je patrně myšlenka „Portmonka“, což je peněženka.

³⁵³ Může se jednat o puget.

³⁵⁴ Šlafrok je pravděpodobně o župan.

³⁵⁵ Pertle je úzký pás látky, zhotovený jako krajka či výšivka.

³⁵⁶ Může se jednat o syna Viléma a Marie Liste, Zdeňkovi sestry. Datum narození a úmrtí Zdenka Liste není známý.

³⁵⁷ Prášek na zažívání dr. Gölise, který se dával do jídla.; *Národní listy*, 16. 4. 1883, r. 23, č. 90, Inzerce, s. 6.

³⁵⁸ Dne 3. 9. 1876 se narodil Richard, kojné zřejmě cestu zaplatili předem.

Září – Říjen 1876

1. 9.	Františce	7 zl.
1. 9.	Špačkoj sluhoj	1 zl.
	Od vázání kníh	1 zl. 90 kr.
3. 9.	Droška pro pana Doktora ³⁵⁹	1 zl. 50 kr.
	Koš na prádlo	1 zl.
	Domovníkoj	1 zl.
4. 9.	do lékárni	60 kr.
4. 9.	do lékárni	39 kr.
	Malinovi zoft ³⁶⁰	80 kr.
	pradleně	1 zl.
	p. Mašek krejčí na dluh	10 zl.
4. 9.	Dohazovačce za kojnu ³⁶¹	10 zl.
18. 9.	Od křtu Richardka	4 zl.
	Papír	40 kr.
	diškreci	20 kr.
19. 9.	Pani Dvořákovi na daň	25 zl.
30. 9.	Spediteur Maschka na dluh za dopravu z Ruska	11 zl. 97 kr.
	Zdenoušek	8 zl.
	Jaroš i s cestou	3 zl. 92 kr.
		89 zl. 68 kr.
	Strava palivo a světlo	122 zl. 6 kr.
		211 zl. 74 kr.

1. 10.	Františce	7 zl.
1. 10.	Toni	10 zl.
1. 10.	Boháčovi	1 zl.
3. 10.	hul pro Zdenka	50 kr.
4. 10.	Telegram Francimu ³⁶²	30 kr.
5. 10.	Šňura k vějiři	50 kr.
6. 10.	p. Bílek na dluh	6 zl.
6. 10.	Maškovi 10 zl. 5 od Jaroše ze Štipendia	5 zl.
6. 10.	Sitka a kalounky	45 kr.
12. 10.	Jarošoj podvlekačky	1,05 kr.
13. 10.	Zdenkovi na kalhoti zimní	7,40 kr.
13. 10.	pan Dr Waisl (?)	15 zl.
13. 10.	Zdenkovi šle a od řetízku	1 zl. 15 kr.
14. 10.	od bílého životu šl. Vadovi ³⁶³	8 zl. 20 kr.
	Zástěra Tony	58 kr.
15. 10.	Omnibus	34 kr.
21. 10.	Mast a od pošty	56 kr.
23. 10.	Papír a péra	60 kr.
	Zdenko za Říjen	9 zl. 30 kr.
	Jaroš	3 zl. 25 kr.
		78 zl. 18 kr.
	Strava palivo a světlo	116 zl. 36 kr.
		194 zl. 54 kr.

³⁵⁹ Den narození Richarda.

³⁶⁰ Patně se jedná o malinovou limonádu či šťávu.

³⁶¹ Fibichovým pravděpodobně někdo doporučil kojnu.

³⁶² František Hanuš, bratr Betty.

³⁶³ Slečna Vadová, také psána jako Wadová, byla švadlena, jak je zřejmé z dalších zápisů v HLD. Je tedy možné, že se jedná o výdaj za bílý živůtek.

Listopad – Prosinec 1876

2. 11.	Činže	100 zl. 90 kr.
2. 11.	Tony službu	10 zl.
2. 11.	Špačkej	1 zl.
2. 11.	Fanui službu	7 zl.
2. 11.	Do Leipziku zatím za noty Zdenečka ³⁶⁴	10 zl.
4. 11.	od kamen	1 zl. 20 kr.
10. 11.	Duetto do koncertu	
10. 11.	pečátko	40 kr.
10. 11.	sametka	40 kr.
10. 11.	Guma pro Richardka	40 kr.
10. 11.	Rukavice	85 kr.
19. 11.	p. Smetanovi na věnec	2 zl.
	diškrece ingoust domovník	90 kr.
24. 11.	od Blanika a Proroka ³⁶⁵	1 zl. 30 kr.
24. 11.	Babě	50 kr.
28. 11.	od Normi a Barbíra ³⁶⁶	80 kr.
29. 11.	v Besede Umelecky	43 kr.
29. 11.	Zdenko za Listopad a od Windsbrant ³⁶⁷	15 zl. 24 kr.
29. 11.	Jaroš na cigára a na zkoušku	7 zl. 70 kr.
30. 11.	za Strunu	10 kr.
		161 zl. 42 kr.
	Palivo světlo a strava	93 zl. 89 kr.
		255 zl. 31 kr.

1. 12.	Tony službu	10 zl.
	Boháčovi	1 zl.
1. 12.	Fani službu	7 zl.
1. 12.	Do Lipska na dluh za noty	15 zl.
	sloupek	60 kr.
	domovník a lotrie ³⁶⁸	45 kr.
6. 12.	do divadla sl. Sitt na příjem	80 kr.
	od rukavic a kartáčky	52 kr.
	Bílkovi na dluh a za Botky Tony	10 zl.
	Jarošoj Lejblík a kalhoty	2 zl. 40 kr.
	Poštovním sluhom	1 zl.
	Limeček	60 kr.
	Jarošovi	10 zl. 65 kr.
	od Windsbrant	27 zl. 76 kr.
	Zdenkovi	12 zl. 22 kr.
	Komíníkom a Domovníkoj	70 kr.
11. 12.	p. Maškoj krejčímu	10 zl.
14. 12.	Zdenkovi Lejblík	2 zl.
	u Materialisti	65 kr.
18. 12.	Františce	5 zl.
	Guma pro Richardka	1 zl.
	Nuž a Kravata Jaroš	1 zl.
	Zastěra a Límečky Anně	1 zl. 60 kr.
	Šála pro Papa	1 zl. 80 kr.
	Mama Kalendář a karty	2 zl.
	Zdenouškoj do Prussu	60 kr.
		126 zl. 35 kr.
	Strava palivo a světlo	79 zl. 57 kr.
		205 zl. 92 kr.

³⁶⁴ Pravděpodobně se jedná o poplatek do Lipska.

³⁶⁵ Patrně se jedná o hru V. K. Klicpery *Blaník* a operu G. Meyerbeera *Prorok*.

³⁶⁶ Tímto jsou myšleny opery *Norma* V. Belliniho a *Lazebník Sevillský* G. Rossiniho.

³⁶⁷ Nebylo zjištěno o co se jedná.

³⁶⁸ Zřejmě myšleno loterie.

Výdaje za rok 1877

Leden – Únor 1877

1. 1.	Tony službu	5 zl.
	Boháčovi	1 zl.
	Špačkej	2 zl.
	štatistum	50 kr.
4. 1.	Papír a mejdlo	59 kr.
	flaška pro Richardka	60 kr.
	Mašinka spiritusova (?)	50 kr.
10. 1.	Černy hedbavi	45 kr.
	Kristír Zdenkovi	50 kr.
26. 1.	Od Blaníka vázání	1 zl. 64 kr.
	Zdenkovi	2 zl. 60 kr.
27. 1.	Rukavice	80 kr.
	Arie z Hubičky ³⁶⁹	35 kr.
	Známky na psaní	13 kr.
		16 zl. 66 kr.
	Strava palivo a světlo	81 zl. 32 kr.
		97 zl. 98 kr.

2. 2.	Činže	100 zl. 90 kr.
	Šáteček Marisce ³⁷⁰	2 zl. 80 kr.
	Tramvay a Omnibus	54 kr.
	Od Pera (?)	10 kr.
	Bačkory	40 kr.
5. 2.	Krejčímu Maškovi	10 zl.
6. 2.	Tony službu	5 zl.
	Od braun šatu	11 zl. 61 kr.
	Od narámku	20 kr.
	Známky a pošta	25 kr.
	Almužna	10 kr.
	Domovník	10 kr.
	nakladní list	6 kr.
29. 2.	Z Jaroškova Stipendia jsem dala Krejčímu Sigmundovi	10 zl.
	Zdenko	14 zl. 55 kr.
		156 zl. 61 kr.
	Strava palivo a světlo	70 zl. 47 kr.
		227 zl. 8 kr.

³⁶⁹ Árie pocházející z opery *Hubička* B. Smetany. Patrně jde o část, kterou zpívala Betty.

³⁷⁰ Může se jednat o sestru Zdeňka Fibicha Marii.

Březen – Duben 1877

	Richardku klobouk a cinták	2 zl. 20 kr.
	Známky za psaní	40 kr.
	Sluhovi	50 kr.
	Lejblíček Richardkovi	50 kr.
	kartáček a hřeben	50 kr.
	Domovník Humori (?)	77 kr.
	papír prášek a omnibus na Smíchov	44 kr.
	Sítka	60 kr.
	Od košile Zdenkovi	30 kr.
15. 3.	Tony za 1 ½ měsíce službu	7 zl. 20 kr.
	Zdenko za měsíc	12 zl. 78 kr.
		26 zl. 19 kr.
	Strava palivo a světlo	84 zl. 5 kr.
		110 zl. 24 kr.

2. 4.	Služba Katti	7 zl.
2. 4.	Ottovi zavařenina Fibich ³⁷¹	60 kr.
14. 4.	mejdlo a preservativ	85 kr.
17. 4.	p. Bílek na dluh	10 zl.
18. 4.	p. Mašek na dluh	10 zl.
18. 4.	papír diškreci a pro Mamu cukroví	58 kr.
20. 4.	Celtle u Dášku ³⁷²	15 kr.
21. 4.	Rukavičky	90 kr.
	Pomeranče Dáškom	40 kr.
	Známky za psaní	20 kr.
	Koláče pro Mama	50 kr.
	pro Otto suchary Fibich	30 kr.
	Zavdavek na byt Walfam	10 zl.
	papír	28 kr.
	Zdenkovi	6 zl. 53 kr.
	Jarošovi	3 zl. 84 kr.
		52 zl. 13 kr.
	Strava palivo a světlo	70 zl. 43 kr.
		122 zl. 56 kr.

³⁷¹ Může se jednat o Otokara Rosenberga, příbuzného z matčiny strany Betty.; Rodinný archiv Z. Fibicha, fotografie.

³⁷² Celtle jsou pastilky proti kašli a chraptu.; *Národní listy*, 4. 1. 1874, r. 14, č. 3, Inzerce, s. 6.

Květen – Červen 1877

1. 5.	Služba Katti	7 zl.
	Kufr pro prádlo	5 zl. 20 kr.
1. 5.	Omnibusi, k rodičům Zdenečka	22 kr.
3. 5.	Od stěhování mužským ³⁷⁷	10 zl. 40 kr.
3. 5.	Popě (?) od nošení	1 zl. 10 kr.
3. 5.	Od Klobouku Zdenkovi	50 kr.
4. 5.	Od přenesení Klavíru	2 zl.
5. 5.	Od ladění a čištění Klavíru	3 zl.
	Za Šáteček sl. Viktorén (?)	1 zl. 50 kr.
	krajku	1 zl.
14. 5.	pro chrapot the a Entrakt ³⁷⁸	1 zl. 30 kr.
	puďr	50 kr.
19. 5.	Od kamen	40 kr.
	Za ¼ roku na Noviny p. Pívody	1 zl. 10 kr.
	Za očkování ženě ³⁷⁹	1 zl.
20. 5.	drošce k p Doktorovi	80 kr.
30. 5.	Tramvay na Smíchov	44 kr.
	Mejdlo	25 kr.
	Do Prince Karott přípravi ³⁸⁰	8 zl. 13 kr.
	Zdenko za měsíc Květen	14 zl. 72 kr.
31. 5.	Do Vystavi	90 kr.
	Na postítku	5 zl.
	<i>Přepočet = 66 zl. 46 kr.</i>	65 zl. 46 kr.
	Strava palivo světlo	86 zl. 51 kr.
	<i>Přepočet = 152 zl. 97 kr.</i>	151 zl. 97 kr.

1. 6.	Klobouk pro Zdenka	3 zl. 54 kr.
	Klobouk pro Richardka	1 zl. 70 kr.
	střevičky pro Richarka	45 kr.
	šmínka	80 kr.
	plíseć	40 kr.
	Kačence službu a k postílce	10 zl.
	Od šatu a přípravi k Mrkvi ³⁷³	5 zl.
6. 6.	Botky pro mě	3 zl. 80 kr.
7. 6.	Výlet na Karluv Tyn se Zdenkem	5 zl. 88 kr.
7. 6.	Plin	1 zl. 50 kr.
	punčošky	76 kr.
13. 6.	Vylet do Vysočin se Zdenkem	2 zl. 44 kr.
17. 6.	Doutníky pro p. Čecha	6 zl.
	Od Hrobu	4 zl. 60 kr.
	Věneć do Orfeusa ³⁷⁴	80 kr.
21. 6.	Vylet na Závist ³⁷⁵ se Zdenkem	5 zl. 64 kr.
	od portemone	1 zl.
	Rukavice a sametka	1 zl. 21 kr.
	Od Ubrusu čištění	50 kr.
	Od mich botek	1 zl. 20 kr.
30. 6.	do studně šátek ³⁷⁶	60 kr.
	Sluhoj Špačkoj	60 kr.
	Jarošovi	2 zl.
	Zdenkovi za Červen	17 zl. 85 kr.
	<i>Přepočet = 78 zl. 27 kr.</i>	77 zl. 27 kr.
	Strava palivo a světlo	94 zl. 7 kr.
	<i>Přepočet = 172 zl. 34 kr.</i>	171 zl. 34 kr.

³⁷³ Taktéž název pro operu J. Offenbacha *Král Mrkvička*.

³⁷⁴ Opera *Orfeus v podsvětí* J. Offenbacha.

³⁷⁵ Jedná se o historickou památku v Dolních Březnech, které se nachází v okrese Praha-západ.

³⁷⁶ Opera V. Blodka *V studni*.

³⁷⁷ Stěhování k rodičům Fibicha do bytu č. p. 329 na Starém městě, nacházející se na křižovatce Zlaté ulice a Smetanova nábřeží.

³⁷⁸ Tímto „pro chrapot the“ je zřejmě myšleno „čaj proti nachlazení“. Není známo, o jaký entrakt se jedná.

³⁷⁹ Tato „žena“ se v zápisech objevuje i v dalších letech. Záznamy v HLD psala Betty, tudíž je zřejmé, že zmíněné očkování nebylo pro ni. Totožnost této „ženy“ nebyla dohledána.

³⁸⁰ Opera J. Offenbacha *Král Mrkvička*.

Červenec – Srpen 1877

2. 7.	Hovorkovi	50 kr.
	Kačence službu a k postýlce	10 zl.
3. 7. ³⁸¹	na Smíchov	22 kr.
6. 7.	Vylet se Zdenečkem	1 zl. 90 kr.
	Richardkoj od šátečku	1 zl. 65 kr.
	Límce	1 zl. 35 kr.
	Od Lavoaru	65 kr.
	Botky do děvčat	6 zl. 50 kr.
	Od modrých šatu	12 zl. 40 kr.
	Od Jarošových košil	4 zl. 60 kr.
	Vylet s Richardkem	50 kr.
	Notovi papír	46 kr.
	sokle Jaroš ³⁸²	1 zl. 53 kr.
	V Šárce	1
25. 7.	Anince Maruščiny (?)	2 zl. 45 kr.
	Užívání Richardkoj	89 kr.
	Od necek	1 zl. 30 kr.
	Lejblíček	1 zl. 46 kr.
	Kraječky	70 kr.
	Od zelených šatu	2 zl. 50 kr.
	Zdenkovi	12 zl. 22 kr.
		64 zl. 78 kr.
	Strava palivo a světlo	101 zl. 59 kr.
		166 zl. 37 kr.

1. 8.	Kačence	10 zl.
	od krajek a šátečku	1 zl. 60 kr.
6. 8.	punčošky	80 kr.
	Barochová a fanni	30 kr.
7. 8.	Dr Wrba u Richardka	2 zl.
9. 8.	Činže	89 zl. 35 kr.
	domovnici	1 zl.
	Vějíř do Piccolo a sametky ³⁸³	1 zl. 53 kr.
	šmínky a mejdlo	75 kr.
	Od stěhování do Ostrovní ulice	11 zl.
10. 8.	Diverse do lékárny	2 zl. 59 kr.
13. 8.	Rukavičky	1 zl. 20 kr.
	střevičky Richardkoj	60 kr.
	prášek na švabi	30 kr.
18. 8.	kravatka	20 kr.
22. 8.	Tabulka s jménem na dveře	70 kr.
31. 8.	od bot podrazit	1 zl. 40 kr.
	skobi a růže	67 kr.
	Zdenko	13 zl. 26 kr.
		139 zl. 25 kr.
	Strava palivo světlo	86 zl. 51 kr.
		225 zl. 76 kr.

³⁸¹ V zápise je chybně uvedeno datum 3. 2.

³⁸² Může se jednat německé slovo „socken“, což znamená ponožky, přejaté do češtiny.

³⁸³ Jedná se o operu *Dr. Piccolo* Ch. A. Lecoqa.

Září – Říjen 1877

1 .9.	Samet do Braniboru	2 zl.
	od botek	1 zl. 80 kr.
	Tony službu	4 zl.
	mašina	50 kr.
	puďr	30 kr.
	Od Kořil Zdenkovi	4 zl. 70 kr.
	Uroky	4 zl. 80 kr.
	mejdlo a medicína	62 kr.
	od Klobouku	50 kr.
	pekáč	1 zl.
	Salám mamince	1 zl. 30 kr.
	plotna	2 zl. 35 kr.
	od řití a hermelín do Braniborů	14 zl.
	cukrovi Katince do Přímu ³⁸⁴	65 kr.
	smeták	80 kr.
	hračky	15 kr.
	Josefině	1 zl.
18. 9.	Pepě za noc ³⁸⁵	20 kr.
19. 9.	p. Bílek na dluh	5 zl.
	Límce	2 zl. 10 kr.
	prašek a ?	1 zl. 31 kr.
27. 9.	Katty k službě	11 zl.
30. 9.	sl. Vadové na dluh	15 zl.
	od medailky	25 kr.
	Zdenko	9 zl.
	<i>Přepočet = 84 zl. 33 kr.</i>	83 zl. 33 kr.
	Strava palivo a světlo	90 zl. 86 kr.
	<i>Přepočet = 175 zl. 19 kr.</i>	174 zl. 19 kr.

2. 10.	Tony službu	5 zl.
	Papír a známky	61 kr.
4. 10.	Kalhoty Zdenkovi	10 zl. 50 kr.
6. 10	Od prádla	2 zl. 74 kr.
	Svos na divadlo	2 zl.
9. 10.	Kattynce Vyno	1 zl. 30 kr.
	od okna	55 kr.
10. 10	Katty služce	2 zl.
	Hul Zdenkovi	1 zl.
12. 10	od bílení	1 zl. 90 kr.
	Vlna na tepišek Katty	1 zl.
25. 10.	Džban 80 a Kořík 45	1 zl. 25 kr.
	Od sukneř do bláta	1 zl. 30 kr.
	Gabriele lístky	40 kr.
	Rukavice od sl. Baschetti	2 zl. 20 kr.
	Notovy papír	20 kr.
	Bačkory	90 kr.
	Jaro na knihu a cestu do Kladna	6 zl. 25 kr.
27. 10	Zdenko	3 zl. 50 kr.
	Na černé řaty	23 zl.
	<i>Přepočet = 67 zl. 60 kr</i>	57 zl. 60 kr.
	Strava palivo světlo	103 zl. 30 kr.
	<i>Přepočet = 170 zl. 90 kr.</i>	160 zl. 90 kr.

³⁸⁴ Jedná se o ženu Františka Hanuše – Kateřinu.

³⁸⁵ Nebylo dohledáno o jakou „Josefinu/Pepu“ jde.

Listopad – Prosinec 1877

	Katty	17 zl.
3. 11.	Činže	85 zl.
	Prašky Zdenkovi	35 kr.
	Notový papír	40 kr.
3. 11.	Jaromíroj na cestu do Widně	7 zl. 30 kr.
	domovníkoj	70 kr.
	Pepi	20 kr.
	Špačkovi	70 kr.
	od zpravy Náramku a medailonu	70 kr.
	Šandy Zdenkovi	1 zl. 20 kr.
	Katty a Toni	7 + 4 zl.
6. 11.	Gabriela za lístky	1 zl.
	Botičky a podvazky Richardkoj a Kuň	1 zl. 28 kr. + 35 kr.
	od rukaviček cidení	37 kr.
	nitě špendlíky	42 kr.
	šmínka	48 kr.
	od per cídění	60 kr.
13. 11.	od Jupky do Marti ³⁸⁶	4 zl. 25 kr.
	Richardkoj potřeby	65 kr.
16. 11.	Na černé Kalhoty a vestu Zdenkovi	8 zl. 40 kr.
	od šití	4 zl.
	sirky kniha kartáč pera	85 kr.
25. 11.	Katty šátek	1 zl. 20 kr.
	Vlna na Tepíšek ³⁸⁷ a od pošty	2 zl. 14 kr.
	Tramvay a od pošty Tatínkoj	62 kr.
	Zdenkovi	2 zl. 50 kr.
		153 zl. 66 kr.
	Strava palivo a světlo	99 zl. 50 kr.
		253 zl. 16 kr.

	od Šatu	8 zl. 84 kr.
1. 12.	Katty službu	7 zl.
	Tony	4 zl. 50 kr.
	sláma	25 kr.
5. 12.	od barvení šatu	2 zl.
11. 12.	Lampa	1 zl. 20 kr.
	pentle do Veselich žen ³⁸⁸	70 kr.
	šmínka	50 kr.
	Rukavičky a od manšett	40 kr.
	domovník	45 kr.
	od stolečku spravít	40 kr.
	Cukrovi dětičkám Daškovím	64 kr.
	prášky pro kašel	32 kr.
	ptáčkoj a hrnky	77 kr.
	Známky a od pošti	44 kr.
	Poštovním sluhom	1 zl. 10 kr.
	do Křižanovic Ježišku	2 zl. 78 kr.
	Richardkoj Ježiška	1 zl. 60 kr.
	Zdenko klobouk	5 zl.
	Kravatti	1 zl. 25 kr.
	od kožichu Siffner	1 zl. 10 kr.
	Tramvay	60 kr.
	Štuc Katty	3 zl. 50 kr.
	Sukno Tony	4 zl. 50 kr.
	Zdenkovy	4 zl. 80 kr.
	Jaroš	5 zl. 22 kr.
19. 12.	Tony k Brtníkovi záležitosti	12 zl.
	knoflíky kalounky	15 kr. + 24 kr.
	bavlna	54 kr.
	papír ingoust vosk	33 kr.
	<i>Přepočet = 73 zl. 12 kr.</i>	73 zl. 62 kr.
	Strava palivo a světlo	97 zl. 99 kr.
	<i>Přepočet = 171 zl. 11 kr.</i>	171 zl. 61 kr.

³⁸⁶ Opera *Marta aneb Trh v Richmondu* F. Flotowa.

³⁸⁷ Tímto je pravděpodobně myšleno malý koberec – tepich.

³⁸⁸ Opera *Veselé paničky windsorské* O. Nicolaie.

Výdaje za rok 1878

Leden – Únor 1878

	Nového roku Hovorka	2 zl.
	Špaček	2 zl.
	p. Jaruška	2 zl.
	dělníci	1 zl.
	Kovář	1 zl.
	Katty službu	7 zl.
	Tony	4 zl.
	Botičky Richardkoj	1 zl. 50 kr.
	Pudr	50 kr.
	Tramvay sirky bavlna	60 kr.
	od pošti	22 kr.
	malý Janeček a Hovorička	30 kr.
	Papír	42 kr.
1. 1. ³⁸⁹	Na Smíchov	22 kr.
	Stázi	1 zl.
	Kamnář	1 zl. 80 kr.
	Domovník	1 zl. 50 kr.
	Známky a nakladní list	52 kr.
	Od Lampi a prádla	1 zl. 33 kr.
	Tony	2 zl.
	Katty	3 zl. 50 kr.
	Koníček Richardkoj	1 zl. 10 kr.
	Sluhovi Kochenblatku (vařečka?)	1 zl. 8 kr.
	Utěrky	1 zl.
	Chalupa	62 kr.
	Jaroš Zdenko	7 zl. 20 kr. + 30 kr.
		45 zl. 71 kr.
	Strava palivo a světlo	99 zl. 42 kr.
		145 zl. 13 kr.

	Cinže	79 zl.
	Známky na psaní	26 kr.
	bavlna a límečky	46 kr.
	límce a kalounky	32 kr.
	p. Horovi dluh	9 zl.
	Toni službu	5 zl. 65 kr.
9. 2.	od Klavíru	1 zl.
	Rekvisitař	50 kr.
	od not p. Rutle	50 kr.
	Domovník	80 kr.
	Do Lipska dluh	10 zl. 11 kr.
	Sřevický na jeviště	2 zl. 80 kr.
	diškree a hřebinek	18 kr.
	Cilli službu	4 zl.
	Utěrky na nadobí	90 kr.
28. 2.	od prádla	1 zl. 34 kr.
	na Papeže	1 zl. 20 kr.
	Fracht za pivo a flašky ³⁹⁰	4 zl. 96 kr.
	Pán s cestama do Počernic ³⁹¹	8 zl. 70 kr.
	Jaroš	1 zl. 30 kr.
		132 zl. 98 kr.
	Strava palivo a světlo	102 zl. 31 kr.
		235 zl. 29 kr.

³⁸⁹ V zápise je uvedeno datum 1. 2.

³⁹⁰ Německé slovo „fracht“ znamená „dopravné“. Může se tedy jednat o poplatek za doručení alkoholu.

³⁹¹ Není známo, o koho se jedná. Počernice jsou městská čtvrť na Praze 9.

Březen – Duben 1878

4. 3.	sl. Wadové	10 zl.
	Tony službu	5 zl.
	Ružinka ³⁹²	50 kr.
	Želízka	1 zl. 2 kr.
	od modriho životu ³⁹³	1 zl. 92 kr.
	šnura k šatům	40 kr.
	domovník	24 kr.
	od Hodinek Zdenko	1 zl.
	Lavoar mašina lžice	2 zl. 56 kr.
9. 3.	Švertássek pan Kapelník večer ³⁹⁴	1 zl. 70 kr.
	od vazání Mozarta	85 kr.
	doutníky a Vyno	1 zl. 40 kr.
	sláma	40 kr.
	nitě a jehlice	37 kr.
15. 3.	Cilli službu	4 zl.
	Jaroš	9 zl. 42 kr.
	Zdenko	9 zl.
27. 3.	Paní Pippich věnec ³⁹⁵	70 kr.
	od stolu	20 kr.
		50 zl. 68 kr.
	Strava palivo a světlo	104 zl. 75 kr.
		155 zl. 43 kr.
	dodatek	8 zl. 72 kr.
		164 zl. 20 kr.

	p. Dvořák Marisce na dluh ³⁹⁶	3 zl.
	od bot	1 zl. 40 kr.
3. 4.	p Bílek na dluh	5 zl.
	nužky	70 kr.
	od vázání not	2 zl. 40 kr.
	Toni službu	6 zl.
	bavlna a rukavičky Richankoj	31 kr.
	od rukavic pucovat mejdlo	26 kr.
	límeč punčochi knoflíčky	65 kr.
	palička k moždíři	70 kr.
	Stázi službu a svátek	4 zl.
	barva na zem a od pošti	60 kr.
	hrneček Rich. Kalounky kliček	80 kr.
	známky rohožka	16 kr.
	hrnky	2 zl. 90 kr.
	do Azuceni zástěra ³⁹⁷	1 zl. 60 kr.
	Zdenko	4 zl. 70 kr.
	Medicini a Vyno tyfus	9 zl. 08 kr.
		44 zl. 26 kr.
	Strava palivo a světlo	92 zl. 34 kr.
		136 zl. 60 kr.

³⁹² Pravděpodobně jde o výdaj za položku na hrob Růženy, sestry Betty.

³⁹³ Může se jednat živůtek.

³⁹⁴ Zřejmě to jsou dvě položky. „Švertássek“ byl obchodník, jak již bylo zmíněno, tudíž je možné, že v obchodě kupovali nějakou věc pro pana kapelníka.

³⁹⁵ Karel Pippich, přítel Z. Fibicha.

³⁹⁶ Paní Marie Dvořáková–Povolná, jak bylo zapsáno v HKD.

³⁹⁷ Jedná se o operu *Trubadúr* G. Verdiho, kde Betty hrála cikánku Azucenu.

Květen – Červen 1878

	Činže	77 zl. 25 kr.
	Jaroš	2 zl. 3 kr.
2. 5.	Umělecká Beseda	5 zl.
	Od hrobu rodičů a Růženy	6 zl.
	Toni službu	6 zl.
	od prádla	2 zl. 17 kr.
	domovník	70 kr.
	Hovorka	50 kr.
	Limce mejdlo noviny	78 kr.
	od mašini	40 kr.
	Richardkoj na šatičky	96 kr.
	a šatičky Notovi	1 zl. 80 kr.
	od šátku a kabátu pucovat	1 zl. 30 kr.
	pertle a mejdlo od košiku	37 kr.
	papír a kouveri (?)	40 kr.
	droška	40 kr.
	kraječky hrníček	38 kr.
	od vějíře	30 kr.
	omnibus	22 kr.
	Kolek na žádost	58 kr.
	Střevíčky Rich. od širmu	70 kr. + 35 kr.
	Známky poštovní	20 kr.
	Šminky	70 kr.
	koči diškreci	20 kr.
	Noviny	37 kr.
	Mediciny	32 zl. 71 kr.
		5 zl. 33 kr.
	<i>Přepočet = 148 zl. 10 kr.</i>	38 zl. 4 kr.
	Strava palivo a světlo	79 zl. 94 kr.
	<i>Přepočet = 228 zl. 4 kr.</i>	117 zl. 98 kr.

1. 6.	Hovorka diškreci	60 kr.
1. 6.	Tony službu a 1 zl. diškreci	7 zl.
1. 6.	do Lipska na dluh	12 zl.
4. 6.	p Bílek na dluh	3 zl.
	Moher ³⁹⁸ na sukni a šití	9 zl. 32 kr.
	Širding na lejblíky ³⁹⁹	
	O kloboučku Richinkoj	50 kr.
	kalounky	16 kr.
	Noviny	30 kr.
	p. Bílek na dluh	3 zl.
	Paní Mariš Dvořák	5 zl.
	Prášky pro mne	68 kr.
	od kamen	90 kr.
	Stázi službu	3 zl.
	Cukroví Tetě v Přimu	35 kr.
	Stempl	50 kr.
	droška a Tramvay	60 kr.
	Košilky Richinkoj	3 zl. 90 kr.
	Papír pošta	55 kr.
	punčošky Richinkoj	58 kr.
	od klobouky	50 kr.
	Slunečník	6 zl. 80 kr.
	Lejblíky uvění	4 zl. 28 kr.
	bavlna	20 kr.
	Jaromír	1 zl. 60 kr.
23. 6.	na cestu do Moravi	7 zl. 10 kr.
	Léky a vyleti	11 zl. 15 kr.
30. 6.	Věnce na hroby	2 zl.
	Knihy Zdenkovi	40 kr.
		85 zl. 97 kr.
	Strava palivo a světlo	86 zl. 51 kr.
		172 zl. 48 kr.

³⁹⁸ „Moher“, psáno „mohér“, je vlna vyráběna ze srsti angorských koz.

³⁹⁹ Slovem „Širding“ je myšlena jemná tkanina z bavlny, zvaná „širtink“. Tato tkanina je v HLD také psána jako širdink

Červenec – Srpen 1878

1. 7.	Tony službu	7 zl. 50 kr.
	Hovorkovi	40 kr.
3. 7.	Slečně Vadové konec dluhu	8 zl.
	Domovník	1 zl. 30 kr.
	Od Corsettu	2 zl. 20 kr.
12. 7.	Do Lipska k Napoleandoru ⁴⁰⁰	2 zl. 32 kr.
	do Marti Límce	16 kr.
	od Hodinek	1 zl. 50 kr.
	bavlna a converti	78 kr.
15. 7.	Stázi	3 zl.
	Obojek psovi pro Papa	80 kr.
	Aničce vázaního	60 kr.
	Obuvník Bednář	5 zl.
	Richinkoj střevičky	60 kr.
17. 7. ⁴⁰¹	Doutníky pro p. Č. ⁴⁰²	4 zl. 60 kr.
	Stemple na žádost	1 zl. 60 kr.
	Tramvay známky	1 zl. 23 kr.
18. 7.	Pan Dr Prokeš za Zdenka nemoc tifu	30 zl.
	Jaroš	1 zl. 90 kr.
	Zdenkovi hul a kravatu	1 zl.
	Vyno pro Zdenka	3 zl. 76 kr.
	<i>Přepočet = 77 zl. 95 kr.</i>	77 zl. 85 kr.
	Strava palivo a světlo	81 zl. 5 kr.
	<i>Přepočet = 159 zl.</i>	158 zl. 90 kr.

1. 8.	Činže	77 zl. 25 kr.
	Hovorka	50 kr.
	Fanni službu	7 zl. 50 kr.
	Známky na psaní	26 kr.
15. 8.	Stázi službu	3 zl.
	Cesta do Přimu a zpět	30 zl. 34 kr.
	V tom těž kafe a cukroví	+ 18 kr.
	pro Kattinku a děti	
	Tramvaj nitě závoj od střeviček	74 kr.
	domovník	10 kr.
	Jaro	60 kr.
	Zdenko prášky	70 kr.
	Zdenok vázaního a cigara	3 zl.
		124 zl. 17 kr.
		49 zl. 66 kr.
		173 zl. 83 kr.

⁴⁰⁰ Napoleandor je zlatý dvatectifrank, který se razil za vlády Napoleona I. a Napoleona III. Není však jasné, proč by posílali peníze do Lipska za minci.

⁴⁰¹ V HLD bylo uvedeno datum 17. 6., pravděpodobně šlo o chybu.

⁴⁰² Pravděpodobně se jedná o kapelník Adolfa Čecha, jehož jméno se vyskytuje také v zápisu z dalších let.

Září – Říjen 1878

	Hovorka	30 kr.
	Tonny	7 zl. 50 kr.
1. 9.	karti na dráze u Mama	20 kr.
4. 9.	od Klavíru	1 zl.50 kr.
	od Zrcadla	80 kr.
	domovník	30 kr.
	Pošta	15 kr.
15. 9.	Stázi	3 zl. 40 kr.
	Putna ⁴⁰³	2 zl. 30 kr.
	Richinkoj hračky a ovoce	80 kr.
	mejdlo a crem	30 kr.
	Jaro	90 kr.
	do divadla diškrece	60 kr.
	Anouce do Politiky a Tagblattu ⁴⁰⁴	4 zl. 77 kr.
	za Costům do Tajemství ⁴⁰⁵	9 zl.
	Zdenko za měsíc Září	10 zl. 47 kr.
		43 zl. 29 kr.
	Strava palivo a světlo	85 zl. 69 kr.
		128 zl. 98 kr.

	Hovorka	43 kr.
	Fanny službu	7 zl. 50 kr.
2. 10.	Jarošovi na cestu	4 zl. 14 kr.
	hrnečky	64 kr.
	bavlna kamaše a střevíčky	1 zl. 58 kr.
	Rukavice a jehli	1 zl. 83 kr.
	Lampičku a širm na lampu	70 kr.
	diškrece	30 kr.
	Známky na psaní	54 kr.
	domovník	40 kr.
	do Meininger se Zdenečekem ⁴⁰⁶	2 zl.
	Tramvay	36 kr.
	do Marti krajky na šaty	5 zl.
	Zdenko na cestu k Huttary ⁴⁰⁷	1 zl. 10 kr.
	Zdenko	6 zl. 62 kr.
		33 zl. 14 kr.
	Strava palivo a světlo	79 zl. 71 kr.
		112 zl. 85 kr.
	Uhly na 3 dílí	5 zl.
		117 zl. 85 kr.

⁴⁰³ „Putna“ je nádoba. Může mít popruhy k nošení na zádech, nebo ucha pro přenášení v ruce.

⁴⁰⁴ Jedná se pravděpodobně o nějaké oznámení či zprávu do periodik Politik a Prager Tagblatt. Žádná zmínka o Fibichových nebyla v zářijových číslech těchto novin nalezena.

⁴⁰⁵ Kostým do opery *Tajemství* B. Smetany.

⁴⁰⁶ Slovem „Meininger“ je patrně myšlena restaurace v Praze.; Zdroj: *Řivnáčův průvodce po Praze a okolí*. Praha: Nákladem Frant. Řivnáče, 1881, s. 2.

⁴⁰⁷ Může se jednat o Emilii Huttary, sestru známé zpěvačky Karly Huttary-Polákové. Emilie působila od roku 1874 jako zpěvačka v Prozatímním divadle. Rok ukončení její kariéry v tomto divadle není známy. Podle BB se „Frau Huttary“ učila u Fibicha v roce 1879, je tedy možné, že se taktéž jedná o tuto zpěvačku.; BARTOŠ, Josef. *Prozatímní divadlo a jeho opera: [K 75. výročí otevření prozatímního divadla]*. Praha: Sbor pro zřízení druhého Národního divadla, 1938, s. 149.

Listopad – Prosinec 1878

1. 11.	Činže a světlo 4 měsíce	78 zl. 25 kr.
1. 11.	Rukavičky a knoflíčky	35 kr.
1. 11.	Hovorka	40 kr.
1. 11.	Fanny službu	7 zl. 50 kr.
1. 11.	Tramvay	20 kr.
2. 11.	Za Věnce Matičce a Ružence	75 kr.
	Marisse na dluh	10 zl.
	sl. Vadové na dluh	5 zl.
	Známky na psaní	10 kr.
	Rukavičky a knoflíčky	44 kr.
4. 11.	Uroky	3 zl. 57 kr.
	Strevice a pudr	2 zl. 30 kr.
	do Marti plise	20 kr.
	od šatičku Richinkoj	40 kr.
	Lavoar	40 kr.
	Šmolka ⁴⁰⁸	60 kr.
	domovník	55 kr.
	Tramvay	66 kr.
	Známky na psaní	26 kr.
	diškreci	20 kr.
	Jarošovi od pošti za šatctva	55 kr. + 20 kr.
	od kožichu	1 zl. 10 kr.
	kravatu	20 kr.
	Zdenkovi	8 zl. 2 kr.
	Medicína Richinkoj	30 kr.
14. 11.	Uhly 40 Centu	
		122 zl. 50 kr.
	Světlo palivo a strava	78 zl. 73 kr.
		201 zl. 23 kr.

1. 12.	Hovorkovi	40 kr.
	Fanny službu	8 zl. 50 kr.
3. 12.	sl Vadové na dluh	10 zl.
	Bednaři ševci za boti	10 zl.
	Tetičke rosolku svátku ⁴⁰⁹	50 kr.
	od zaclon	1 zl.
	prášky pro Richinka	18 kr.
	Svoz	1 zl.
	Na kalhotky Richinkoj a Mikolaš	1 zl. 10 kr.
	Voda na fleky	45 kr.
	Líмец špendlíky kalounky	70 kr. + 12 kr.
	Rukavičky a kravata	1 zl. 15 kr.
	Pekáč	27 kr. + 10 kr.
	Pepi od životu a zastěr	70 kr.
	od punčoch	45 kr.
	Papír notoví a psací	80 kr.
	botičky Richinkoj	70 kr.
	diškrece a Domovník	76 kr.
14. 12.	Na Plašt p. Šímkovi	10 zl.
	Paní Dvořák na dluh	10 zl.
	Katince zastěrku	2 zl.
	Cigare pro Zdenka	40 kr.
	Jaroš kravata	60 kr.
	pro Eminku kravatika	1 zl. 40 kr.
	Fanny jupku barchent šátek ⁴¹⁰	2 zl. 36 kr.
	Wochenblatt ⁴¹¹	9 zl. 70 kr.
	Papa Cigara kalendář sardinky	3 zl. 54 kr.
	Stromek Richinkoj a vůz	2 zl. 50 kr.
	Známky	30 kr.
	Tramvay	26 kr.
	Jaroš	1 zl. 30 kr.
	Pán	8 zl. 80 kr.
		92 zl. 4 kr.
	Strava světlo	81 zl. 10 kr.
	Uhly	5 zl.
		178 zl. 14 kr.

⁴⁰⁸ Šmolka je modrá barva, která se přidávala k bílému prádlu při máchání pro vybělení prádla. Namodralý odstín dodal prádlu větší bělobu.

⁴⁰⁹ Může se jednat o „rosolku“, což je likér vyráběný z masožravé rostliny rosnatky, nebo o „rosol ku svátku“, což může být aspik či želé bonbony.

⁴¹⁰ Zápisem „jupku barchent“ je patrně myšlena halenka, vyrobená z počesané tkaniny.

⁴¹¹ Zřejmě jde o noviny či týdeník, název není známý.

Výdaje za rok 1879

Leden – Únor 1879

1 .1.	na Plašt	10 zl.
	Bílkovi na dluh	5 zl.
	Maškovi na dluh	6 zl.
	dluh Mari Pavolny Dvořák ⁴¹²	10 zl.
	Tetičce	1 zl.
	Sigmundovi na dluh	5 zl.
	Nového roku v divadle	9 zl. 30 kr.
	domovník	1 zl. 40 kr.
	diškrece	70 kr.
	Tramvay	47 kr.
	Krajky a šmínky	1 zl. 10 kr.
	Fanny	8 zl. 50 kr.
	Svoz	1 zl. 25 kr.
	od Klavíru	2 zl.
	Cukroví a ořechi	80 kr.
	Jaroš	4 zl. 20 kr.
	Pánoj bačkori do ruskeho kostela	1 zl. 10 kr.
	Panoj kalhoty	10 zl.
	Panoj na spodní kalhoti	4 zl. 42 kr.
	Rohožka	15 kr.
	Pan	8 zl. 70 kr.
		91 zl. 09 kr.
	Strava palivo a světlo	91 zl. 10 kr.
		182 zl. 19 kr.

	Činže	77 zl. 25
	Bílkovi na dluh	5 zl.
	Hovorka	44 kr.
3. 2.	sl. Vadové	2 zl. kr.
	Fanny službu s večeremi	8 zl. 50 kr.
3. 2.	za Plášt	10 zl.
	Hovorka	40 kr.
	šálek	20 kr.
	sátek na krk	1 zl. 10 kr.
	notoví papír a converti?	32 kr.
	Tramvay	47 kr.
	piškoti a hračky cukroví	40 kr.
	domovník	60 kr.
	Jaroš	1 zl. 40 kr.
	Pán	6 zl. 20 kr.
		114 zl. 28 kr.
	Strava palivo a světlo	79 zl. 22 kr.
		193 zl. 50 kr.

⁴¹² Tímto je myšlena paní Marie Dvořáková–Povolná.

Březen – Duben 1879

	za světlo	50 kr.
	Fanny službu	8 zl. 50 kr.
	za Plašt ještě	4 zl.
	Bílkovi na dluh	5 zl.
	Hovorka	1 zl.
	Krejčí Mašek na dluh	20 zl.
	Krejčí Sigmund na dluh	5 zl.
	Paní Dvořák na dluh	25 zl.
	Černé šaty	21 zl. 17 kr.
	Fany svátku	1 zl.
	Tetiče na dluh	3 zl.
	Strejšekoj	1 zl.
	od Prádla	1 zl. 12 kr.
	Šaty do Boccacio ⁴¹³	17 zl. 50 kr.
	Punčochi mně a Richinkoj	1 zl. 53 kr.
	domovník	1 zl.
	diškreci	40 kr.
	Papír a od hodin správci	1 zl. 76 kr.
	Pepi svátku a Karlínce	70 kr.
	Richinkoj hračky	50 kr.
	Švec Bednář na dluh	10 zl.
	Paní Kerschbaum	1 zl. 50 kr.
	Botičky a punčochi Richinkoj	2 zl. 50 kr.
	Bílení kuchině	2 zl. 46 kr.
	Tramvaj a mejdlo	50 kr.
	do Brna Rukavice a límce	4 zl. 10 kr.
	Jaro	1 zl. 36 kr.
	Pán.	11 zl. 76 kr.
		153 zl. 86 kr.
	Strava palivo a světlo	94 zl. 22 kr.
		248 zl. 8 kr.

	Dalibor	2 zl. 20 kr.
	Bílek na dluh	5 zl.
	paní Dvořák	10 zl.
	Fanny službu	8 zl. 50 kr.
	Hovorka	44 kr.
	Richinkoj šaty a hul	4 zl. 10 kr.
	Richinkoj Kraječky a cukrovi	60 kr.
	smeták	1 zl.
	Tramvaj	42 kr.
	Košik	1 zl.
	Pošta	10 kr.
	Botky mě a Richinkoj	6 zl.
	od Klavíru	1 zl. 20 kr.
	Barochova a diškreci	30 kr.
	knoflíčky	13 kr.
	Mama na svátky s poštou	5 zl. 27 kr.
	Pán	11 zl. 80 kr.
		58 zl. 6 kr.
	domovník	60 kr.
		58 zl. 66 kr.
	Strava palivo a světlo	85 zl. 7 kr.
		143 zl. 73 kr.

⁴¹³ Opereta *Boccaccio* F. Suppého.

Květen – Červen 1879

	Činže se světlem	78 zl. 25 kr.
	Bílek na dluh	5 zl.
	p. Dvořák na dluh	10 zl.
7. 5.	na šedivé šaty	9 zl. 75 kr.
	Anně od šití	5 zl.
	Richinkoj rukavice a od kloboučku	80 kr.
	Richinkoj dvoje šatičky prací	3 zl. 20 kr.
	Fanni službu	8 zl. 50 kr.
	Truhláři od stolu	80 kr.
	Perník	20 kr.
	Známky na psaní	25 kr.
	od pošti	24 kr.
	Tramvay	32 kr.
	domovník	20 kr.
	Hovorka od sušení šatu	80 kr.
	Žofín na most	24 kr.
	puket Tetičce	6 kr.
	Vylet do Štěchovic celý den ⁴¹⁴	5 zl. 35 kr.
	Pán	8 zl.
		136 zl. 96 kr.
	Strava palivo a světlo	84 zl. 20 kr.
		221 zl. 16 kr.

	Paní Dvořák na dluh	10 zl.
	pan Mašek krejčí na dluh	10 zl.
	do Lipska	11 zl. 42 kr.
	Bílek švec	5 zl.
	na kalhoti pánoej	5 zl. 60 kr.
	Rukavičky	1 zl. 20 kr.
	Fanni službu	8 zl. 50 kr.
	Richinkoj	43 kr.
	p. Sigmund na dluh	5 zl.
	střevíce	2 zl. 20 kr.
	p. Anna řeben Anně	71 kr.
	Richinkoj čokoláda	18 kr.
	Podvlékačky Zdenkoj	3 zl. 80 kr.
	Nové košile tři Zdenkoj	7 zl. 15 kr.
6. 6.	Obložit hrob a Maifest	9 zl. 60 kr.
	na Žofín	80 kr.
	Hovorka od sušení satu	50 kr.
	do Vystavi	25 kr.
17. 6.	doutníky p. Čechovi	4 zl. 60 kr.
	od vázání oper	1 zl.
	Kravatu Zdenkovi	20 kr.
	Jaromír	40 kr.
	Pán	11 zl. 92 kr.
		100 zl. 46 kr.
	Strava palivo a světlo	89 zl. 18 kr.
		189 zl. 64 kr.

⁴¹⁴ Nynější městyš Štěchovice, nacházející se na v okrese Praha-západ.

Červenec – Srpen 1879

2. 7.	p Bílek na dluh	1 zl. 40 kr.
	sl Wadova	3 zl.
	do Lugrecie ⁴¹⁵	33 kr.
	Špaček sluha a Řezníček	40 kr.
	Anince ⁴¹⁶	20 kr.
4. 7.	Paní Dvořák na dluh	10 zl.
	Klobouček Richinkoj	1 zl. 50 kr.
	střevíčky voziček	2 zl. 38 kr.
8. 7.	za Širdink Tetě	3 zl.
	Umělecka Beseda	5 zl.
10. 7.	Dalibor	1 zl. 10 kr.
	od Košil Zdenkovi a Richi.	2 zl. 70 kr.
	od Prádla	5 zl. 10 kr.
	paní Anně službu	1 zl. 50 kr.
	Pudr	2 zl. 25 kr.
	kamnář a zamečnick	1 zl. 40 kr.
	papír a známky	71 kr. + 40 kr.
	límce knoflíčky Zdenko	1 zl. 32 kr.
	od Klavíru	80 kr.
	nítě bavlna	1 zl. 87 kr.
	Klec žrádílko	1 zl. 10 kr.
	Rukavičky a Tramvay Richin.	45 kr.
	droška	50 kr.
	Tramvay	14 kr.
	od šedivých šatu	3 zl. 44 kr.
	pro p. Wlčka dort	56 kr.
	Domovnice k svátku	53 kr.
	Stázi	30 kr.
	Bednář švec na dluh	5 zl.
	od zpravi brože	30 kr.
	Hovorka od nošení šatu	80 kr.
	Fanni službu	8 zl. 50 kr.
	Tetičce	1 zl. 18 kr.
	Pán na cestu a ostatní	20 zl. 20 kr.
	<i>Přepočet = 88 zl. 56 kr.</i>	88 zl. 96 kr.
	Strava palivo a světlo	72 zl. 12 kr.
	<i>Přepočet = 160 zl. 68 kr.</i>	161 zl. 8 kr.

1. 8.	Činže	77 zl. 25 kr.
	Fanni službu	8 zl. 50 kr.
	zpráva slunečníku a tašky	1 zl.
	Tramvay a droška	64 kr.
	Rukavice	80 kr.
	bonboni	50 kr.
	barva na zem	44 kr.
	zámek visaci	50 kr.
	od zavoje	1 zl.
	od barvení látky	40 kr.
	Ružence pukett	10 kr.
	Stázi	30 kr.
	Papír a známky	1 zl. 20 kr.
	zpráva sesli ⁴¹⁷	1 zl. 10 kr.
	Žofin vstupné	50 kr.
	Katince pohostění	2 zl.
	Pán	4 zl. 24 kr.
	Cesta do Přímu	41 zl. 03 kr.
		141 zl. 50 kr.
	Strava palivo a světlo	62 zl. 77 kr.
		204 zl. 27 kr.

⁴¹⁵ Výdaj za součást kostýmu do opery *Lucrezia Borgia* G. Donizettiho.

⁴¹⁶ Může se jednat o Annu Rosenbergovou, ženu Josefa Rosenberga, který byl bratranec Betty.; Rodinný archiv Z. Fibicha, fotografie, na které byly uvedeny jména a rodinné vztahy.

⁴¹⁷ Slovo „sesle“ je patrně počestěný výraz německého „der Sessel“, jedná se tedy o poplatek za opravení židle/křesla.

Září – Říjen 1879

	Tetičece na dluh	1 zl.
	botky pro mne	4 zl. 60 kr.
	mašina na švábi	40 kr.
	paní Dvořák na dluh	10 zl.
	Fanni službu	8 zl. 50 kr.
	od klavíru	1 zl. 20 kr.
	bavlna a kalounky	67 kr.
	od zprávi řetízku	10 kr.
	prášek na zubi	36 kr.
	šátky Zdenkovi	98 kr.
	Mama svátku	2 zl. 53 kr.
	Kravata Jarovi	90 kr.
	Kravata Zdenkovi a límce	56 kr.
	holkám cukr	23 kr.
	Stázi a Hovorka	50 kr.
	Mari svátku	1 zl.
	sl. Vadové na dluh	2 zl.
	Pán	11 zl. 13 kr.
		46 zl. 66 kr.
	Strava palivo a světlo	92 zl. 46 kr.
		139 zl. 12 kr.

	sl. Vadové nadluh	2 zl.
	ševci na dluh	6 zl.
	paní Dvořák nadluh	10 zl.
	Krejčí na dluh p Mašek	20 zl.
	za moje botky	4 zl. 60 kr.
	za Richinkove botky	2 zl. 30 kr.
	Žofin vstupne	8 kr.
	límce	54 kr.
	nitě a knoflíky	35 kr. + 37 kr.
	ovoce	20 kr.
	Richinkoj knihu	98 kr.
	na sukni mě a Richinkoj	4 zl. 20 kr.
	Tetičece od punčoch	1 zl.
	známky	20 kr.
	voda na čištění	45 kr.
	Rukavice	80 kr.
	Mari službu	7 zl. 50 kr.
	nádobí	3 zl. 32 kr.
	Josefině k svadbě	3 zl. 70 kr.
	Pán	9 zl.
	za Rusové p. Dvořákové	2 zl.
		79 zl. 59 kr.
	Strava palivo a světlo	88 zl. 11 kr.
		167 zl. 70 kr.

Listopad – Prosinec 1879

Činže	77 zl. 25 kr.
světlo na schodech	1 zl.
Domovníci	1 zl.
Stěhování a malíři do bytu v před a od nití uhrnem	14 zl. 5 kr.
Slamník	1 zl. 40 kr.
na Dušičky a Tramvay	1 zl. 7 kr.
Truhláři za kanape na dluh	15 zl.
bavlna mejdlo	44 kr.
p. Dvořák na dluh	5 zl.
Tetičce na punčochci	1 zl.
od kožichu uschování	1 zl. 10 kr.
šandi Panoj	1 zl. 60 kr.
známky a papír	50 kr.
botičky Richinkoj	2 zl. 50 kr.
hračky Richinkoj	40 kr.
od zaclon čištění a vešení	2 zl. 10 kr.
Prášek na zuby	30 kr.
Ladič pian	1 zl. 40 kr.
mísa a klíč	82 kr.
portí zlatí do Lukrezie ⁴¹⁸	3 zl. 30 kr.
domovník	40 kr.
Jaroš s cestou do Wídně	15 zl. 50 kr.
Pán	6 zl. 50 kr.
	153 zl. 63 kr.
Strava palivo a světlo	83 zl. 9 kr.
	236 zl. 72 kr.
Uhli	17 zl. 50 kr.
	254 zl. 22 kr.

p. Mašek krejčímu na dluh	10 zl.
p. Šimek za dolman ⁴¹⁹	10 zl.
Truhláři Bílímu na dluh	10 zl.
p. Dvořák na dluh	10 zl.
p. Schiffner za kožich zřízení	15 zl.
Tetičce na dluh	1 zl.
Richinkoj palet ⁴²⁰	10 zl.
Jarovi na košile	4 zl.
sklenáři od oken	1 zl. 5 kr.
Šátek na hlavu	1 zl.
jehli a teploměr	55 kr.
Prášek panoj	84 kr.
od zřízení šatu	1 zl.
tác ke kamnum	40 kr.
od hodin zpravi	3 zl.
Za botky moje	5 zl.
Ježiška Papa Mama Richi Zdenko Mari Emince Jaro	16 zl. 55 kr.
Šátky Zdenkovi	1 zl.
Jarošovi kalhoti nuž a jiné	8 zl. 90 kr.
Pán	7 zl. 50 kr.
	116 zl. 79 kr.
Mari službu za 2 měsíce	15 zl.
	131 zl. 79 kr.
Strava a světlo	90 zl. 56 kr.
	222 zl. 35 kr.

⁴¹⁸ Jedná se o doplňky pro zdobení oděvů, vyrobených z lesklých přízí, do opery *Lucrezia Borgia*

⁴¹⁹ Pan Šimek byl patrně krejčí, který zhotovil zmíněný dolman. Dolman je vyšívaný zdobený plášť.

⁴²⁰ Palet je označení pro pohodlný plášť.

Výdaje za rok 1880

Leden – Únor 1880

fond pensijní doplatek	8 zl. 70 kr.
Nového roku v divadle	9 zl.
na dluh paní Dvořák Povolné	10 zl.
p. Siffner na dluh	10 zl.
do zastavarní procenta a uplatek	4 zl. 40 kr.
Truhláři na dluh	10 zl.
Krejčímu p. Maškovi na dluh	10 zl.
Tetičce na dluh	2 zl.
Mari službu	6 zl.
p. Smetanovi na věnec	1 zl.
od košil Jarošových	4 zl. 20 kr.
od botek	80 kr.
Rukavice limeček vata	1 zl. 70 kr.
na modré šaty	7 zl. 46 kr.
koláče dětičkám	1 zl.
od řetízku správi	1 zl.
zástěra do Hubičky	1 zl. 30 kr.
domovník a správa všelika	1 zl.
Visitky Zdenkovi	1 zl. 20 kr.
Pánovi na penězích	8 zl.
<i>Přepočet = 98 zl. 76 kr.</i>	98 zl. 56 kr.
Strava palivo a světlo	80 zl. 21 kr.
<i>Přepočet = 178 zl. 97 kr.</i>	178 zl. 77 kr.

Činže	77 zl. 25 kr.
p. Dvořák na dluh	10 zl.
Tetičce na dluh	2 zl.
domovník	1 zl. 50 kr.
střevíčky a čepce	2 zl. 80 kr.
Mari službu	6 zl.
boty pánovi	6 zl.
bavlna	60 kr.
košík	60 kr.
deka Jarošovi	1 zl. 26 kr.
Léky pro Richinka	4 zl.
bič ⁴²¹	40 kr.
drobotiny	1 zl. 65 kr.
domovník	1 zl. 40 kr.
Pán na doutníky	10 zl. 60 kr.
	126 zl. 6 kr.
	78 zl. 57 kr.
	204 zl. 63 kr.

Březen – Duben 1880

Krejčímu p. Mašek dluh	8 zl. 90 kr.
paní Dvořák na dluh	10 zl.
Marii službu	6 zl.
od Klavíru	1 zl.
Kravata	2 zl.
od šatu modrych Josefině	14 zl. 22 kr.
od klobouku a pentle	1 zl.
známky papír Tramvay	2 zl. 71 kr.
Domovník a Barochová	1 zl.
Pán na doutníky	7 zl. 50 kr.
	54 zl. 33 kr.
strava palivo a světlo	91 zl. 32 kr.
	145 zl. 65 kr.

p. Dvořák na dluh	10 zl.
Truhláři doplatek	5 zl. 60 kr.
ševci na dluh	5 zl.
sl Vadové za šaty do Flétni ⁴²²	5 zl.
pan Dr Prokeš za Richinka	40 zl.
za řecké pásky do divadla	4 zl. 50 kr.
Mari službu	6 zl.
za botky paní	4 zl. 60 kr.
punčošky	1 zl. 50 kr.
sklenice pánoj	90 kr.
mejdlo rukavice zrcadlo a drobnosti	4 zl. 52 kr.
Pánovi na penězích	4 zl. 40 kr.
Domovník a Barochová	1 zl. 50 kr.
	93 zl. 52 kr.
Strava palivo a světlo	78 zl. 77 kr.
	172 zl. 29 kr.

⁴²¹ Jde patrně o hračku pro Richarda.

⁴²² Jedná se o šaty do opery *Kouzelná flétna* W. A. Mozarta.

Květen – Červen 1880

	Činže a světlo	77 zl. 25 kr. + 1 zl.
	pojištění za Zdenka	7 zl. 6 kr.
	pojištění na oheň	3 zl. 77 kr.
	za Širding Tetičce	6 zl.
	od klobouku	2 zl. 50 kr.
	střevíčky Richinkoj	1 zl. 40 kr.
	Talíře a sekáček	3 zl. 52 kr.
	slunečník	5 zl. 70 kr.
	p. Dvořák na dluh	10 zl.
	Marii službu	6 zl.
	od klavíru	1 zl. 50 kr.
	Pošta	80 kr.
	Rukavice	80 kr.
	Maso stryčkoj	1 zl.
	drobnosti	3 zl. 21 kr.
	Pán na penězích	3 zl. 50 kr.
		135 zl. 1 kr.
	Strava palivo a světlo	81 zl. 68 kr.
		216 zl. 69 kr.

3. 6.	Krejčí p. Mašek na dluh	20 zl.
	sl. Vadové na dluh doplatek	5 zl. 60 kr.
	od hrobu Ruženky a věnec	5 zl. 34 kr.
	Doutníky panu Č.	4 zl. 60 kr.
	Richinkoj šátičky a prádelko	4 zl. 56 kr.
	Marii služba a diškrece	7 zl.
	botičky Richinkoj	1 zl. 20 kr.
	od bot	1 zl. 40 kr.
	na šaty paní a Richinkoj	11 zl. 83 kr.
	Pánov na spodní kalhoty	6 zl.
	zámečník a sklenář	2 zl. 85 kr.
	Límce punčochi kalounky	1 zl. 72 kr.
	Klobouk Richi a mně	4 zl. 30 kr.
	diškrece a drobnosti	1 zl.
	domovník a Barochová	1 zl. 30 kr.
	Pán na penězích	7 zl. 40 kr.
		86 zl. 10 kr.
	Strava palivo a světlo	88 zl. 75 kr.
	Uhlí	12 zl. 21 kr.
		187 zl. 6 kr.

Červenec – Srpen 1880

	paní Dvořák na dluh	10 zl.
5. 7.	p. Mašek krejčí na dluh	20 zl.
	za šaty prací šedivé	5 zl. 88 kr.
	Marii službu	6 zl.
	na šaty Marii	4 zl. 11 kr.
	Paní Opočensky za sukno pro Jaroše	14 zl. 60 kr.
	od černých barešových šatu ¹	9 zl. 20 kr.
	od šátiček a kalhotek Richinkoj	3 zl. 58 kr.
	Rukavice	63 kr.
	drobnosti	80 kr.
	Sranclé a krajky ¹	3 zl. 15 kr.
	domovníci	1 zl. 80 kr.
	Barochové	1 zl.
	<i>Přepočet = 80 zl. 75 kr.,</i>	80 zl. 69 kr.
	Strava palivo a světlo byli jsme v Přímu	51 zl. 99 kr.
	<i>Přepočet = 132 zl. 74 kr.</i>	132 zl. 68

	Činže	77 zl. 25 kr.
	paní Kerschbaum na dluh	10 zl.
	pojištění životní	5 zl. 86 kr.
	divadelní listy	1 zl.
	šátek do Hubičky	2 zl. 50 kr.
	Marii službu	7 zl. 10 kr.
	bavlna a bič Richi	80 kr.
	Vylet do hvězdy s Richinkem ⁴²³	1 zl. 50 kr.
	od bot	1 zl. 40 kr.
	Tramvay	70 kr.
	Barochové	60 kr.
	Pánovi	5 zl. 70 kr.
		114 zl. 41 kr.
	Strava palivo a světlo	72 zl. 46 kr.
		186 zl. 87 kr.

⁴²³ Hvězda je název letohrádku a obory nacházející se na Praze 6.

Září – Říjen 1880

	p. Dvořák na dluh	10 zl.
	p. Mašek krejčí na dluh	10 zl.
	Marii službu a svátky	9 zl. 75 kr.
	Máma svátku čepec	2 zl. 28 kr.
	Šebestovi Marušce	1 zl.
	Pepi když zde byl od 7- do 9ho	3 zl. 24 kr.
	bavlna pošta a drobnosti	1 zl.
	domovník	40 kr.
	Barochové	
	Pánovi na penězích	2 zl. 20 kr.
		39 zl. 87 kr.
	Strava palivo a světlo	78 zl. 86 kr.
		118 zl. 73 kr.

	p. Dvořák na dluh	10 zl.
	bílení uklízení a lak na zem	6 zl. 22 kr.
	Tepich	9 zl. 40 kr.
	od klavíru ladění	1 zl.
15. 10.	od klavíru přinešení nového	3 zl.
	Marii službu	6 zl.
	od šatu do Veselych žen	2 zl.
	kamaše a rukavice	1 zl. 47 kr.
	botičky Richinkoj	3 zl. 20 kr.
	od zaclon	1 zl. 50 kr.
	drobností	1 zl. 65 kr.
	do zvěřince	75 kr.
	Pán	1 zl. 50 kr.
	Domovník Barochová ⁴²⁴	47 zl. 69 kr.
		77 zl. 61 kr.
		125 zl. 30 kr.

Listopad – Prosinec 1880

	Činže	77 zl. 25 kr.
	světlo	1 zl.
	p. Mašek krejčí na dluh	15 zl.
	p. Siffner na dluh	10 zl.
	ševci Bednář na dluh	11 zl. 60 kr.
	od šedivých šatu	4 zl. 30 kr.
	Marii službu	6 zl.
	pojištění za pána	5 zl. 86 kr.
	Katince náramek svátku	5 zl.
	vence na hrobi	2 zl.
	Botky paní	4 zl. 60 kr.
	koupací vanu	2 zl.
	od kožichu	1 zl.
	od hodin zpraví	1 zl. 80 kr.
	okna	80 kr.
	pošta známky	2 zl.
	od košil pánoj a límce	4 zl.
	mejdlo a pudr	86 kr.
	domovník	1 zl. 15 kr.
		156 zl. 22 kr.
	Strava palivo a světlo	89 zl. 33 kr.
		245 zl. 55 kr.

	p. Dvořák na dluh	7 zl.
	Panoj kalhoty a od nich ušití	16 zl.
	do zastavarny za mé hodinky	14 zl. 70 kr.
	Strejček Hover a Tetě Rosenberg svátku	2 zl. 70 kr.
	Lžička Richinkoj	90 kr.
	od štuclu správi	2 zl.
	Marii službu	6 zl.
	Kravati Zdenkovi a Jaro	2 zl. 10 kr.
	rukavice šněrovačka známky a drob.	4 zl. 14 kr.
	vánocum šle a kalamář tobolka	4 zl.
	Uterky	63 kr.
	Papa a Mama Zdenouškovy vánoce	20 zl. 11 kr.
	Marii na vánoce a nového roku	14 zl.
	ženě vánocum	1 zl.
	Čechovi Emince tobolka	3 zl.
	panu K. Čech. doutníky	5 zl.
	Maruška	70 kr.
29. 12.	p. Mašek krejčí na dluh	20 zl.
		123 zl. 98 kr.
	Strava palivo a světlo	79 zl. 38 kr.
	Za libreto Blaníka, „Cosi“ a klavír	280 zl. 90 kr.
		484 zl. 26 kr.

⁴²⁴ Toto bylo v HLD napsáno u součtu měsíčních výdajů. U této položky nebyla uvedena žádná částka.

Výdaje za rok 1881

Leden – Únor 1881

	paní Dvořák rest dluhu	8 zl.
	Nového roku divadelnímu personalu	14 zl.
	divadelní noviny	2 zl. 20 kr.
	mejdlo známky papír	3 zl.
	diškrece a drobností	2 zl.
29. 1.	od ladení klavíru	1 zl.
	Marii službu a na botky	7 zl.
	od černých hedbavných šatu přešítí	4 zl.
	od modrých šatu přešítí	4 zl.
	za botky do Divadla	5 zl.
	za límce a rukavice závoj do Divadla	8 zl. 30 kr.
		58 zl. 50 kr.
	Strava palivo, a světlo	90 zl. 75 kr.
		149 zl. 25 kr.

	Činže	77 zl. 25 kr.
	světlo	1 zl.
	Krejčí Mašek	20 zl.
	Boty Zdenkovi	6 zl.
	Boty Richinek	1 zl. 40 kr.
	od šatu mych a Vadové	54 zl.
	Marii	7 zl.
	p. Kerschbaum	16 zl.
	na kalhoty Zdenkovy a Richi	7 zl.
	Mama	4 zl.
	Tetě vino	1 zl.
	Asekurace za Zdenka	5 zl. 86 kr.
	za punčochy	2 zl.
	nitě známky pošta Stázi Baroch	4 zl. 3 kr.
		206 zl. 54 kr.
	Strava palivo, a světlo	83 zl. 35 kr.
		289 zl. 89 kr.

Březen – Duben 1881

	Marii službu 3 zl. napřed	10 zl.
	p. Mašek na dluh	20 zl.
	Korale vyplacené ⁴²⁵	6 zl.
	Mama	5 zl.
	od hodinek Zdenkovych	2 zl.
	Visitky	1 zl. 46 kr.
	Věnec paní Březinové	1 zl.
	od botek	2 zl.
	Límce a květinka	2 zl.
	diversi Gölisno prášek	3 zl. 70 kr.
		53 zl. 16 kr.
	Strava palivo, a světlo	90 zl. 34 kr.
		143 zl. 50 kr.

	Richinkovy svrchník	8 zl.
	Richinkovy na šatičky	3 zl.
	Richinkovy na střevičky	1 zl. 22 kr.
	Richinkovy od šiti	2 zl. 24 kr.
	domáci šaty pro mne	6 zl.
	Mama	10 zl.
	Plátno	3 zl. 60 kr.
	Divadelní listy	2 zl.
	Marii	1 zl.
	Rukavice pudr bavlna	3 zl. 62 kr.
	papír a límec	1 zl.
	<i>Přepočet = 41 zl. 68 kr.</i>	41 zl. 66 kr.
	Strava palivo, a světlo	92 zl. 41 kr.
	<i>Přepočet = 134 zl. 9 kr.</i>	134 zl. 7 kr.

⁴²⁵ Patrně se jedná o vyplacení korálů ze zastavárny.

Květen – Červen 1881

	Činže	77 zl. 25 kr.
	Marii	6 zl.
	Deštovy plášť	15
	Šaty do Libuše a střevíce	49 zl. 76 kr. + 3 zl.
	bavlna a od punčoch Tetě	2 zl.
	bavlna	1 zl. 20 kr.
	Asekurace za Zdenka	5 zl. 86 kr.
	Asekurace na oheň	3 zl. 87 kr.
	od slunečníku	3 zl.
	šmínka a od špendlíku	1 zl. 20 kr.
	Klobouk Zdenkovy	3 zl. 30 kr.
	od košil	1 zl.
	Strejkovy svátku	1 zl.
	Rukavičky a drobnosti	4 zl. 15 kr.
	Hrob Ruženky	3 zl. 30 kr.
		180 zl. 89 kr.
	Strava palivo, a světlo	88 zl. 96 kr.
		269 zl. 85 kr.

	Lichtenberger na dluh	11 zl. 62 kr.
	Marii	6 zl.
	střevíce	3 zl.
	Doutníky p. Č.	2 zl. 30 kr.
	putna a mašina	3 zl.
	na šati Richinkovy a hul	1 zl. 62 kr.
	od deky	3 zl.
	Louis (?) zástěra za vložky	1 zl. 20 kr.
	bavlna a límce punčochy	4 zl.
	od šatule, ⁴²⁶ známky	1 zl. 56 kr.
		37 zl. 30 kr.
	Strava palivo, a světlo	94 zl. 04 kr.
		131 zl. 34 kr.

Červenec – Srpen 1881

	Do Adamova cesta	19 zl. 81 kr.
	pro Papá doutníky	3 zl. 39 kr.
	Anně	1 zl.
	střevičky a od kloboučku Richi	3 zl. 44 kr. + 32 kr.
	Marii	7 zl.
	Rukavičky	2 zl. 40 kr.
	Divadelní listy	2 zl.
	Pudr	1 zl. 68 kr.
	od malování pokoju	11 zl. 30 kr.
	krajky bavlna nitě	3 zl.
	podobizny	1 zl. 80 kr.
	poslovy	80 kr.
	Tramvay	1 zl. 36 kr.
		59 zl. 30 kr.
	Strava palivo, a světlo	55 zl. 56 kr.
		114 zl. 86 kr.

	Činže	77 zl. 25 kr.
	Marii	6 zl.
	Asekurace	5 zl. 86 kr.
	za Mantel	22 zl.
	Cesta do Přímu	20 zl.
	od botek	1 zl. 62 kr.
	útraty do zahrad	2 zl.
	Telegram rukavičky a od botiček	1 zl. 22 kr.
		135 zl. 95 kr.
	Strava palivo, a světlo	61 zl. 27 kr.
		197 zl. 22 kr.

⁴²⁶ Patrně myšleno „škatule“, což je krabice.

Září – Říjen 1881

	sl. Vadové na dluh	5 zl.
	Marii službu	6 zl. 50 kr.
	Marii svátku	5 zl. 10 kr.
	Mama jazik	2 zl. 33 kr.
	botičky	1 zl. 50 kr.
	mejdlo péro bavlna	2 zl. 80 kr.
	<i>Přepočet = 23 zl. 23 kr.</i>	23 zl. 13 kr.
	Strava palivo, a světlo	84 zl. 76 kr.
	<i>Přepočet = 107 zl. 99 kr.</i>	107 zl. 89 kr.

	Vyplacen hrob Ruženky na 7let	10 zl. 71 kr.
	Marii službu	6 zl.
	Umělecká beseda	5 zl.
	Klobouk Zdenkovy	4 zl.
	Deštník	4 zl.
	od černého životu atlasového	5 zl. 80 kr.
	do Rui Blas od šatu a jiné	8 zl. 70 kr.
	Ladič	1 zl.
	cihlička ⁴²⁷ a lopatka	7 zl.
	ševci	1 zl. 46 kr.
	drobnosti	1 zl. 50 kr.
		55 zl. 17 kr.
	Strava palivo, a světlo	87 zl.
		142 zl. 17 kr.

Listopad – Prosinec 1881

	Činže	77 zl. 25 kr.
	světlo	1 zl.
	sl. Vadové na dluh	5 zl.
	za sukno černé na kabát Zdenko	10 zl.
za klavír 240 zl.	od mého pláště	6 zl. 30 kr.
	Asekurace	5 zl. 86 kr.
	Marii	6 zl.
	věnc na dušičky	1 zl.
	od kožichu	1 zl.
	od kabátku Richinkoj	2 zl. 50 kr.
	Tramvaj domovník	2 zl. 35 kr.
	mejdlo diškrece	3 zl.
	<i>Přepočet = 118 zl. 56 kr.</i>	118 zl. 46 kr.
	Strava palivo, a světlo	85 zl. 97 kr.
<i>Přepočet = 204 zl. 53 kr.</i>	204 zl. 43 kr.	

	Za šaty do Blanika ⁴²⁸	2 zl.
	Mamá, a Papá k vánocum	15 zl.
	sl. Vadové na dluh	5 zl.
	Marii	7 zl.
	za mé botky	4, zl. 80 kr.
	Tetě svátku	1 zl. 58 kr.
	širding a flanel	4 zl.
	Marii vánoce mimo širdingu na košile 12 loket ⁴²⁹	8 zl.7 kr.
	do Zampi ⁴³⁰	4 zl.
	Emince prstínek	2 zl. 50 kr.
	Lampa	3 zl.
	strevičky a kamaše Richi	2 zl. 80 kr.
	Rukavičky korespondence od hodinek	2 zl. 58 kr.
	stromek kasa tabulka cukrový	2 zl. 18 kr.
	Kravata tobolka doutníky Zdenkoji Gölisuv Prášek	3 zl. 66 kr.
	klobouk pro mně	4 zl.
	Ženě, poštovním sluhom	2 zl. 16 kr.
		94 zl. 33 kr.
	Strava palivo, a světlo	86 zl. 88 kr.
		181 zl. 21 kr.

⁴²⁷ Může se jednat o žehličku.

⁴²⁸ Opera Z. Fibicha *Blanik*, která měla v listopadu tohoto roku premiéru.

⁴²⁹ Patrně jde o dvanáct loktů látky – širtinku, které nebyly započítány do částky 8 zl. 7 kr. 1 loket = cca 1,5 m.

⁴³⁰ Komická opera *Zampa* skladatele F. Hérolda.

Výdaje za rok 1882

Leden – Únor 1882

	divadelní listy	3 zl.
	Marii službu	7 zl.
	Školka za Richardka	3 zl.
3. 1.	dluh ševci	12 zl. 30 kr.
	Zdenko Liste	2 zl.
	Ladič	1 zl.
	do "Zampa" kostum	7 zl. 36 kr.
	známky, a správký	1 zl.
	Domovnice	2 zl.
	Kitice Sitta ⁴³¹	1 zl. 60 kr.
		40 zl. 26 kr.
	Strava palivo, a světlo	94 zl. 72 kr.
		134 zl. 98 kr.

	Činže a světlo	77 zl. 25 kr. + 1 zl.
	p Mašek krejči na dluh	10 zl.
	sl Vadové	5 zl.
	Marii službu	7 zl.
	pojištění života	5 zl. 86 kr.
	Školka za Richinka	3 zl.
	botičky	2 zl. 80 kr.
	Karli botky od šiti	4 zl. 60 kr.
	od stolku zprávký	4 zl. 90 kr.
	krajky ku kostumu	60 kr.
	na kalhotky Richinkoj	1 zl. 40 kr.
	nitě mejdlo kalounky	1 zl. 31 kr.
	Rukavice	80 kr.
	<i>Přepočet = 125 zl. 52 kr.</i>	125 zl. 32 kr.
	Strava palivo, a světlo	85 zl. 79 kr.
	<i>Přepočet = 211 zl. 31 kr.</i>	211 zl. 11 kr.

Březen – Duben 1882

4. 3.	p. Mašek krejči na dluh	15 zl.
4. 3.	Wetzler za noty	50 zl.
17. 3.	sl. Vadové na dluh	5 zl.
	Marii službu	6 zl. 50
	školka za Richinka	5 zl.
	za boty	12 zl.
	botky mně	5 zl. 30
	na košile Širding Zdenkovy	15 zl. 48
	šnuri k postilce	1 zl. 45
	Lak na zem	4 zl. 17
	sl Chalupa za Josefa	1 zl.
	Šandy Zdenkovy a Limce	2 zl. 60
	opravky všelijaké	2 zl. 15
	Zámečník vysazení oken	0,80
	Domovník a diškrece	1 zl.
	mejdlo	1 zl. 24
		1 28 zl. 69
	Strava palivo, a světlo	79 zl. 18
		207 zl. 87

	Šaty do opery "Pytlák" ⁴³²	18 zl.
	od košil po 60x Riči po 25x	2 zl. 90 kr.
	školka	4 zl.
	divadelní listy	1 zl.
	Oblek Riči od Franciho přidano 5 zl.	5 zl.
1. 4.	sl. Vadová na dluh	5 zl.
	Marii službu	7 zl.
	sl. Chalupa za Pepiho	1 zl.
	Závoj a klobouk letni	8 zl. 60 kr.
	od klavíru ladění	1 zl.
	punčošky Riči a papír	1 zl. 68 kr.
	Gichtfluid Mari ⁴³³	1 zl.
	Opočenské lístek a cukrovi	1 zl. 30 kr.
		57 zl. 48 kr.
	Strava palivo, a světlo	86 zl. 16 kr.
		143 zl. 64 kr.

⁴³¹ Jde o sopranistku Prozatímního a Národního divadla Marii Sittovou.

⁴³² Jedná se operu A. Lortzinga *Pytlák*.

⁴³³ Gichtfluid je lék proti dně, ztuhlosti svalů, otokům, pohmožděninám atd.; *Národní listy*, 26. 11. 1882, r. 22, č. 317, Inzerce, s. 7.

Květen – Červen 1882

	Činže	77 zl. 25 kr.
	Školka za Riči	4 zl.
	Pojištění života	5 zl. 86 kr.
	Do „Prodané nevěsti nový kostum ku 100 představení od letních klobouku	17 zl.
	Marii službu	1 zl. 80 kr.
	sl Chalupa za Josefa	6 zl.
	Wetzler za noty	1 zl.
	od šátečku Rici	50 zl.
	správky	2 zl. 40 kr.
	domovník	62 kr.
31. 5.	Cesta do Adamova s Richardkem a strava za něho	50 kr.
		38 zl. 82 kr.
		205 zl. 25 kr.
	Strava palivo světlo, a hoste zo Jánské	104 zl. 67 kr.
		309 zl. 92 kr.

	Pojištění na ohen	3 zl. 80 kr.
	divadelní listy	1 zl.
3. 6.	p. Mašek krejčí na dluh	20 zl.
	Wetzler za noty	10 zl.
	do Adamova zásilka Riči	2 zl.
	Mama	5 zl.
	doutníky pro k. Č.	5 zl.
	plátno na spodní kalhoty	10 zl. 8 kr.
	Od košil Zdenkovych	3 zl. 66 kr.
	Taška Zdenkovy	3 zl. 53 kr.
	botičky Rici a od košilek	3 zl. 20 kr.
	bavlna papír správký	1 zl. 68 kr.
	od hodinek Zdenko a mích	3 zl.
	mejdlo a kravati	62 kr.
	sl Chalupa	1 zl.
	domovník	50 kr.
	Mari službu	6 zl.
		80 zl. 7 kr.
	Strava palivo, a světlo	86 zl. 41 kr.
		166 zl. 48 kr.

Červenec – Srpen 1882

	Welter na dluh	10 zl.
	Mama za Rici	10 zl.
	Marii službu	6 zl.
	divadelní listy	1 zl.
	Známky pošta správký prášek Gölisno	2 zl. 85 kr.
	od spodních kalhot	2 zl.
	za béšové šaty sl Frisch ⁴³⁴	20 zl.
	za botky mně a rukavičky	5 zl. 98 kr.
	Sminky ⁴³⁵	1 zl. 82 kr.
	Klobouček Riči	1 zl. 80 kr.
	sl Chalupa za Josefa	1 zl.
	Cesta z Adamova do Přímu a odtud do Prahy	26 zl. 26 kr.
		88 zl. 71 kr.
	Strava palivo, a světlo	56 zl. 17 kr.
		144 zl. 88 kr.

	Činže	77 zl. 25 kr.
	světlo	1 zl.
	Marii službu	6 zl. 36 kr.
	sl Chalupa dluh	1 zl.
	Prášek na zuby a papír	44 kr.
	Rukavičky a procházky	2 zl.
		88 zl. 5 kr.
	Strava palivo, a světlo	83 zl. 67 kr.
		171 zl. 72 kr.

⁴³⁴ Slečna „Frisch“ je partnerně švadlena.

⁴³⁵ Tímto zápisem je patrně myšleno „šmínky“.

Září – Říjen 1882

	Vylet do Chuchle do Šárky a Podhoře	4 zl. 37 kr.
	Divadelní listy	1 zl.
1. 9.	sl Chalupa	1 zl.
28. 9.	chalupa 10tá zlatka ⁴³⁶	1 zl.
	Marii službu	6 zl.
	Marii svátku	5 zl.
	Čepec Mama svátku	2 zl. 73 kr.
	Tetě od punčoch	1 zl.
	Rukavičky	1 zl.
	Svonepaj ⁴³⁷ na kalhotky Rici	1 zl.
	za tašku Rici	1 zl. 30 kr.
	od správy bot a košil	1 zl. 70 kr.
	Papír smeták	78 kr.
	Panu učitelý za Ričinka	5 zl. 20 kr.
	Ovoce	1 zl.
		34 zl. 8 kr.
	Strava palivo, a světlo	92 zl. 25 kr.
		126 zl. 33 kr.

	Do Čertové stěny přípravy ⁴³⁸	8 zl. 54 kr.
	Divadelní listy	1 zl.
	záclona	1 zl. 76 kr. + 70 kr.
	Lampa	70 kr.
	od židle	80 kr.
	Marii službu	6 zl.
	pekáč a nádoby	1 zl. 15 kr.
	Štoudev ⁴³⁹	10 zl. 70 kr.
	známky	50 kr.
	Karli od sukně	1 zl. 40 kr.
	domovník	40 kr.
		33 zl. 65 kr.
	Strava palivo, a světlo	89 zl. 99 kr.
		123 zl. 64 kr.

⁴³⁶ Jedná se slečnu Chalupovou, která Fibichovým poskytla půjčku. Tento zápis sděluje, že ji už splatili 10 zl.

⁴³⁷ Touto položkou je patrně myšleno „švonepaj“, což je teplá, bavlněná látka.

⁴³⁸ Opera *Čertova stěna* B. Smetany.

⁴³⁹ Štoudev je velká, dřevěná nádoba.

Listopad – Prosinec 1882

	Činže	77 zl. 25 kr.
	sl. Frischové dluh	20 zl.
	pojištění života	5 zl. 86 kr.
	botky mně	5 zl.
	Marii službu	6 zl.
	Vence na dušičky	1 zl. 34 kr.
	známky papír prášek	80 kr.
	do „Dábluv Podíl“ mimo šatu ⁴⁴²	3 zl. 70 kr.
	Koberec	1 zl. 80 kr.
	Límce Zdenko	2 zl. 50 kr.
	od Klavíru	1 zl.
	od Kožichu	1 zl.
	od botek a barchent	1 zl. 3 kr.
	domovník	50 kr.
		127 zl. 78 kr.
	Strava palivo, a světlo	87 zl. 18 kr.
		214 zl. 96 kr.

	sl. Frischové na dluh	20 zl.
	p. Pytel krejčí na dluh	10 zl.
	Wetzler na dluh	10 zl.
	vyplacení hodiny po Papá ⁴⁴⁰	55 zl. 30 kr.
	Věvec Papá	5 zl. 10 kr.
	na mé černé šaty a sukni spodní	21 zl. 60 kr.+ 3 zl. 60 kr.
	kamaše punčochy	2 zl. 25 kr.
	šmínky a krajky	1 zl. 65 kr.
	Marii službu	7 zl.
	p Havelikové posluha, a světlo	2 zl.
	Tetě svátku kafe a cukr	1 zl. 48 kr.
	Paní Stáží za rok 1882	3 zl.
	Zámečník, a kominíci	1 zl. 40 kr.
	Divadelní listy	1 zl.
	Známky pošta papír tušky	1 zl. 70 kr.
	Kravata a sklenice Zdenko	1 zl. 40 kr.
	Botičky Riči, a školné	1 zl. 90 kr.
	botičky	3 zl. 23 kr.
	Přibor a kulma	95 kr.
	Jaroši Kravata, škatule pošta vánočka	1 zl. 48 kr.
	Mamá Doutníky a peníze	4 zl. 25 kr.
	Marii šátek zástěry dúkat	11 zl.
	od hodinek	3 zl.
	Vysitky Zdenko	1 zl. 20 kr.
	zajíc učitelé	1 zl. 80 kr.
	Stromeček kniha a ostatní	3 zl.
	Dorta, a víno p Angrovy ⁴⁴¹	4 zl.
	Dorta a Noty Emince	4 zl.
		188 zl. 29 kr.
	Strava palivo a světlo	99 zl. 75 kr.
		288 zl. 4 kr.

⁴⁴⁰ Zřejmě se opět jedná o vyplacení ze zastavárny či od nějaké osoby.

⁴⁴¹ Patrně se jedná o kapelníka Prozatímního divadla Mořice Angera.

⁴⁴² Opera D. F. E. Aubera *Ďábluv podíl*.

Výdaje za rok 1883

Leden – Únor 1883

Wetzler na dluh	10 zl.
V divadle nového roku	9 zl. 40 kr.
p Mašek krejčí na dluh	10 zl.
Marii službu a nový rok	8 zl.
Botky paní	5 zl. 50 kr.
školné	62 kr.
za boty pánovy	6 zl.
Golisno prášek	1 zl. 68 kr.
piké na kalhoty	3 zl. 30 kr.
od šiti	2 zl.
od štucle a botek	2 zl.
od ladění Klavíru	1 zl.
domovník	40 kr.
	59 zl. 90 kr.
Strava palivo, a světlo	93 zl. 90 kr.
	153 zl. 80 kr.

Činže, a světlo	77 zl. 25 kr. + 1 zl.
Wetzler dluh	10 zl.
Pytel krejčí	10 zl.
sl. Frisch	20 zl.
Zdenko Liste	10 zl.
sl. Vadové rest dluhu	3 zl. 82 kr.
Pojistění života	5 zl. 86 kr.
Marii službu	7 zl.
ingoust prášek známky	1 zl. 88 kr.
od županu 5 střevíce a jiné	7 zl. 60 kr.
rukavičky	90 kr.
od Messinské vázání ⁴⁴³	6 zl.
hrnce a talíře	1 zl. 52 kr.
	162 zl. 83 kr.
Strava palivo, a světlo	88 zl. 76 kr.
	251 zl. 59 kr.

Březen – Duben 1883

Wetzler dluh	20 zl.
sl. Frisch dluh	20 zl.
do Lipska dluh	12 zl. 2 kr.
Zdenko Liste	10 zl. 10 kr.
divadelní listy	1 zl.
Marii službu	7 zl.
Jaroslav Rosenberg	6 zl.
známky nitě mejdlo závoj	2 zl. 52 kr.
širding a krajky	1 zl. 82 kr.
od botiček	73 kr.
medicina zamečnik, a Stázi	1 zl. 20 kr.
panu učitelý	2 zl.
Ladič piana, a domovník	1 zl. 55 kr.
	85 zl. 94 kr.
Strava palivo, a světlo	88 zl. 67 kr.
	174 zl. 61 kr.

Wetzler dluh	30 zl.
sl. Frisch	10 zl.
Zdenko Liste	10 zl. 10 kr.
Marii službu	7 zl.
Pudr bavlna známky punčochy	3 zl. 8 kr.
Šněrovačka	3 zl. 30 kr.
Plátno	2 zl. 20 kr.
Tetě víno	1 zl.
Barochové a Stázi	1 zl. 20 kr.
opis Messinské	8 zl.
Botičky Ričinkovy	3 zl. 32 kr.
	79 zl. 20 kr.
Strava palivo, a světlo	79 zl. 24 kr.
	158 zl. 44 kr.

⁴⁴³ Zřejmě jde o vázání not k opěře Z. Fibicha *Nevěsta messinská*.

Květen – Červen 1883

	Wetzler dluh	20 zl.
	Činže se světlem	78 zl. 25
	Zdenko Liste	10 zl. 10
	Marii službu	7 zl.
	Pojištění na život	5 zl. 86
	Umělecká Beseda	5 zl.
	pojištění na oheň	3 zl. 80
	Slunečník a krajky k manteletu	9 zl. 36
	Klobouky	1 zl. 41
	Boty a Riči střevice	7 zl. 62
	Paní Sklenářové na věnec	2 zl.
	od zalévání hrobu	3 zl.
		153 zl. 40
	Strava palivo, a světlo	77 zl. 30
		230 zl. 70

	Wetzler dluh	20 zl.
	sl. Frisch rest dluhu	6 zl. 35
	Zdenko Liste	10 zl. 10
	Marii službu	7 zl.
	Školné	1 zl. 86
	Riči na šaty	3 zl. 40
	Klobouk a botky pro mne	7 zl. 02
	Tobolka a taška Zdenkovy	6 zl.
	Doutníky A Č	5 zl.
	domovník	85 kr.
		67 zl. 58
	Strava palivo, a světlo	89 zl. 52
		157 zl. 10

Červenec – Srpen 1883

	Wetzler dluh	20 zl.
	Zdenko Listc	10 zl. 10 kr.
	Marii službu	7 zl.
	na šaty saténové	11 zl.
	Riči klobouk límce a na šatičky	5 zl. 20 kr.
	s Riči vylet do Chuchle a Ostrov	2 zl.
	Rukavice	2 zl.
	Divadelní listy	1 zl.
	Cesty do Doxan se všim všude ⁴⁴⁴	25 zl. 63 kr.
		83 zl. 93 kr.
	Strava palivo, a světlo	39 zl. 70 kr.
		123 zl. 63 kr.

	Činže se světlem	78 zl. 25 kr.
	Pytel krejčí na dluh	10 zl.
	Pojištění na život	5 zl. 86 kr.
	Marii službu	7 zl.
	od Messinské vázat	80 kr.
	diškrece a malíři za opravu	1 zl. 35 kr.
	Papír pošta a ostatní	1 zl.
		104 zl. 26 kr.
	Strava palivo, a světlo	49 zl. 89 kr.
		154 zl. 15 kr.

⁴⁴⁴ Názvem „Doxany“, tím je myšlena obec Doksany v Ústeckém kraji.

Září – Říjen 1883

Wetzler na dluh	10 zl.
Zdenko Liste	15 zl.
Marii službu	7 zl.
Marii svátku	5 zl.
Správa pohovky a slamník Riči	23 zl. 20 kr.
od šiti mejdlo a houba	1 zl. 60 kr.
Barochové od nošení	1 zl.
Klobouk Zdenko	4 zl. 50 kr.
Botky a rukavičky	5 zl. 30 kr.
Divadelní listy	1 zl.
	73 zl. 60 kr.
Strava palivo, a světlo	93 zl. 47 kr.
	167 zl. 7 kr.

Wetzler dluh	10 zl.
Pytel krejčí dluh	10 zl.
Zdenko Liste	10 zl. 10 kr.
Marii službu	7 zl.
Širding na kabátky	7 zl. 37 kr.
známky knoflíčky a jiné	3 zl. 46 kr.
Klobouk mně, a od klobouku Zdenko	3 zl.
od botek	1 zl. 50 kr.
od ladění Klavíru	1 zl.
Knoflíčky Zdenko	2 zl.
od šiti	1 zl. 20 kr.
	56 zl. 63 kr.
Strava palivo, a světlo	94 zl. 56 kr.
	151 zl. 19 kr.

Listopad – Prosinec 1883

Wetzler dluh	10 zl.
Činže	78 zl. 25 kr.
sl Frisch dluh	15 zl.
Pytel krejčí dluh	10 zl.
Zdenko Liste	10 zl.
Marii službu	7 zl.
Polštář Katince svátku	11 zl. 26 kr.
od Libuše a Prodané	3 zl. 50 kr.
na sukni a kalhoty	2 zl. 62 kr.
školné za Riči	1 zl. 28 kr.
Kravata Zdenko Čepička Riči	2 zl.
Cukroví Angrom	1 zl.
Věvec dušičkám	1 zl. 28 kr.
domovník a jiné droboti	1 zl.
od náramku, a jehly	12 zl.
	166 zl. 19 kr.
Strava světlo, a uhly	100 zl.
	266 zl. 19 kr.

Wetzler dluh	10 zl.
Pytel krejčí dluh	10 zl.
sl. Frisch dluh	10 zl.
Zdenko Liste	10 zl. 10
Marii službu	7 zl.
na šaty od Zdenka	26 zl. 50 kr.
za Riči klavírní hodiny	5 zl.
Umělecká Beseda	5 zl.
školné	62 kr.
Tobolka mne	2 zl. 40 kr.
do Šelmi a Škreti kostum ⁴⁴⁵	5 zl. 5 kr.
Tetě svátku	1 zl. 34 kr.
penal piké	1 zl. 11 kr.
od botiček	3 zl. 22 kr.
Hrnc na prádlo a pekáč	4 zl. 7 kr.
sklenky kleště a štikování	3 zl. 84 kr.
Riči Ježíška	4 zl. 2 kr.
Mama Ježíška Šunka a ostatní	10 zl.
Zdenko Ježíška deštník a kravati	6 zl. 20 kr.
Jaro Ježíška tobolka a kravata	2 zl. 80 kr.
Emince kniha, a dort	7 zl.
Angrom vino a kunta (?)	5 zl. 20 kr.
Marii na šaty zastery a jiné	12 zl. 61 kr.
domovník	
	153 zl. 8 kr.
Strava, a světlo	90 zl. 25 kr.
	243 zl. 33 kr.

⁴⁴⁵ Kostýmy do opery A. Dvořáka *Šelma sedlák* a K. Bendla *Karel Škréta*.

Výdaje za rok 1884

Leden – Únor 1884

	Nového roku v divadle	8 zl.
	Poštovním sluhom a domovnici	1 zl. 50 kr.
	Barochové	1 zl. 30 kr.
	Marii službu	8 zl.
	Divadlení Listy	3 zl.
	Pytel krejčí	10 zl.
	na spodky Zdenkovi	12 zl. 40 kr.
	za sukni, a střevíce	3 zl. 20 kr.
	klavírní hodiny Riči	5 zl.
	Širding rukavice mejdlo	2 zl. 88 kr.
	Zdenko Liste	10 zl. 10 kr.
		65 zl. 38 kr.
	Strava palivo, a světlo	83 zl. 4 kr.
		148 zl. 42 kr.

	Činže se světlem, a vodou	79 zl. 75 kr.
	Marii službu	8 zl.
	sl. Friš rest dluhu	5 zl. 65 kr.
	Pojistění	5 zl. 86 kr.
	od botiček	72 kr.
	od šiti Karli	2 zl. 25 kr.
	bavlna	50 kr.
	Zdenko Liste	10 zl. 10 kr.
		112 zl. 83 kr.
	Strava palivo, a světlo	94 zl. 97 kr.
		207 zl. 80 kr.

Březen – Duben 1884

	p Pytel krejčí na dluh	15 zl.
	sl Friš za kostum do Škréty	20 zl.
	Střevíce do Prodané ⁴⁴⁸	3 zl. 70 kr.
	Marii službu	8 zl.
	závoj bavlna kartáček	2 zl. 69 kr.
	navštívenky	80 kr.
	Divadlení listy	2 zl.
	Louis (?) droška, a zasláno do novyn	4 zl. 80 kr.
	do Messinské	8 zl. 69 kr.
	Klavír ladit	1 zl.
	Zdenko Liste	10 zl. 10 kr.
		76 zl. 78 kr.
	Strava palivo, a světlo	100 zl. 28 kr.
		177 zl. 6 kr.

	pan Dr Nonreutter (?) za Riči po Šarlachu ⁴⁴⁶	50 zl.
	Pytel krejčí na dluh	10 zl.
	Sl Friš na dluh	10 zl.
	Marii službu	8 zl.
	Střevíčky šminky kravata od šiti	5 zl. 60 kr.
	do Tvrdých palic botky ⁴⁴⁷	7 zl. 73 kr.
	Deštovy plášť	20 zl.
	sl Učitelce literární	5 zl.
	Lak na podlahu	3 zl.
	Zdenko Liste	15 zl. 10 kr.
		134 zl. 43 kr.
	Strava palivo, a světlo	83 zl. 91 kr.
		218 zl. 94 kr.

⁴⁴⁶ Lékařské ošetření bylo velmi drahé, v tomto případě by „obyčejné lidi“ stálo téměř jeden měsíční plat. „Šarlach“ je název pro onemocnění spálou.

⁴⁴⁷ Opera A. Dvořáka *Tvrde palice*.

⁴⁴⁸ Tímto je myšlena opera B. Smetany *Prodaná nevěsta*.

Květen – Červen 1884

	Činže	79 zl. 78 kr.
	Asekurace	5 zl. 86 kr.
	p Pytel krejčí na dluh	10 zl.
	Slunečník nový, a zpráva	9 zl. 50 kr. + 20 kr.
	Marii službu	8 zl.
	Anně do Vídně koberec	3 zl. 33 kr.
	na "Národní divadlo"	5 zl. 5 kr.
	Rukavičky známky pošta	1 zl. 92 kr.
	od košil	2 zl. 48 kr.
	Boti Zdenko a zpráva	10 zl. 70 kr.
	Školné	2 zl. 48 kr.
	Bazar vylet a Lázně	2 zl. 40 kr.
	Botky mně	5 zl. 50 kr.
	od hrobu zalevání	2 zl. 20 kr.
	Pojištění na ohn	3 zl. 80 kr.
	Zdenko Liste	15 zl. 15 kr.
		168 zl. 35 kr.
	Strava palivo, a světlo	100 zl. 14 kr.
	<i>Přepočet = 268 zl. 49 kr.</i>	268 zl. 44 kr.

	p. Pytel krejčí dluh	13 zl. 30 kr.
	Učitelce literní	5 zl.
	Taška a od botiček	1 zl. 32 kr.
	Vylet s Riči	2 zl.
	Školné	1 zl. 24 kr.
	Havelík, a almužna	60 kr.
	prášek Límce, a ostatní	1 zl. 92 kr.
	Marii službu	8 zl.
	od modré deky	3 zl.
	Doutníky 17tého A.Č.	5 zl.
	Zdenko Liste	15 zl.
		56 zl. 38 kr.
	Strava palivo, a světlo	86 zl. 39 kr.
		142 zl. 77 kr.

Červenec – Srpen 1884

	Učitelce	6 zl.
	Botičky punčošky	6 zl. 3 kr.
	Klobouky Zdenko a Riči	7 zl. 10 kr.
	Pudr medicina šnura vylet	3 zl. 09 kr.
	od botek	2 zl. 14 kr.
	Droška, a doutníky	3 zl. 20 kr.
	Divadelni listy	2 zl.
	Marii službu	8 zl.
	Věnce na májovou slavnost	1 zl. 20 kr.
10. 7.	p. Pytel na dluh	10 zl.
	Zdenko Liste	10 zl. 20 kr.
		58 zl. 96 kr.
	Strava palivo, a světlo	63 zl. 29 kr.
		122 zl. 25 kr.

	Činže	79 zl. 75 kr.
	Pojištění života	5 zl. 86 kr.
	sl. Friš na dluh	20 zl.
	p Pytel krejči na dluh	10 zl.
	Marii službu	8 zl.
	Botičky, a střeвиčky	6 zl.
	Šandi Zdenkovi	2 zl. 10 kr.
	bavlna, a známky	1 zl. 40 kr.
	Cesti do Doxan	30 zl. 32 kr.
	Zdenko Liste	10 zl. 10 kr.
		173 zl. 53 kr.
	Strava palivo, a světlo	44 zl. 97 kr.
		218 zl. 50 kr.

Září – Říjen 1884

	Marii službu, a vázaniho	12 zl.
	od Bot, a klobouku	6 zl.
	Víno pečivo, a sluha	2 zl. 10 kr.
	bavlna, a ovoce	1 zl. 36 kr.
	Límce	1 zl. 20 kr.
	Školní knihy	1 zl. 65 kr.
	Zdenko Liste	10 zl. 10 kr.
		34 zl. 41 kr.
	Strava palivo, a světlo	102 zl. 97 kr.
		137 zl. 38 kr.

	sl. Učitelce	4 zl.
	Divadelní Listy	2 zl.
3. 10.	Pytel krejčí na dluh	20 zl.
11. 10.	sl. Friš na dluh	10 zl.
	Marii službu	8 zl.
	papír péra známky	70 kr.
	od cidení šatu, a kostumu	3 zl. 10 kr.
	košile Zdenko	2 zl.
	Portepce	1 zl.
	Zdenko Liste	15 zl. 10 kr.
		65 zl. 90 kr.
	Strava palivo, a světlo	101 zl. 19 kr.
		167 zl. 9 kr.

Listopad – Prosinec 1884

Činže	79 zl. 75 kr.
Stěhování do 1 poschodí	20 zl.
řemeslníci naváška a jiné	
Pojištění	5 zl. 86 kr.
Marii službu	8 zl.
Límce bačkori papír	3 zl. 30 kr.
Učitelce	2 zl.
Malice, a věnce	2 zl. 30 kr.
Školné, a ladič, a kožich	3 zl. 78 kr.
Klobouk do Lakmé ⁴⁴⁹	70 kr.
Skřině	17 zl. 70 kr.
Zdenko Liste, a Bedna	13 zl. 11 kr.
	156 zl. 50 kr.
Strava palivo, a světlo	117 zl. 45 kr.
fura Uhli v tom	273 zl. 95 kr.

krejčí p. Pytel na dluh	15 zl.
sl Friš rest dluhu	11 zl.
Marii službu	8 zl.
plátno na zem	2 zl. 40 kr.
Šněrovačka	3 zl.
Gölisno pra. nitě jehli	2 zl. 38 kr.
Tetě Rosen. svátku kafe	2 zl. 30 kr.
Širding na noční košil	2 zl. 85 kr.
Botičky, a střevíce Zdenkovi	6 zl. 60 kr.
Ričinkovi k Ježíšku	5 zl. 14 kr.
Zdenkovi k Ježíšku šátky kravati	6 zl. 45 kr.
Jaromír k Ježíšku	2 zl. 13 kr.
sl Učitelce šátek	2 zl. 40 kr.
sl. Učitelce Kolárové na šaty	5 zl. 20 kr.
p. Učiteli víno, a zajíc	1 zl. 80 kr.
p. Angrovi cukru, a kavu	5 zl. 15 kr.
p. a sl. Čechové vějíř, a šátky	7 zl. 40 kr.
Marii ? a zástěry	11 zl. 27 kr.
Josef bratr	1 zl.
diškrece	1 zl.
Domovník v celku asi	3 zl.
Zdenko Liste a Mamá	15 zl. 15 kr.
	120 zl. 62 kr.
Strava, a světlo	83 zl. 39 kr.
	204 zl. 1 kr.

⁴⁴⁹ Opera *Lakmé*, jejím autorem je L. Delibes.

Výdaje za rok 1885

Leden – Únor 1885

	Nového roku v divadle	11 zl. 20 kr.
	Marii službu	8 zl.
	p. Pytel krejčí na dluh	10 zl.
	Mamá do Lulče	10 zl.
25. 1.	Opočenským za vébu ⁴⁵⁰	20 zl.
	Botky pro mě	5 zl. 50 kr.
	Učitelce	2 zl.
	Divadelni Listy	2 zl.
	bavlna a punčochy	2 zl.
	Tetě od pletení	1 zl. 83 kr.
	známky papír Tramvay	2 zl. 7 kr.
	Domovník	45 kr.
		75 zl. 5 kr.
	Strava palivo, a světlo	82 zl. 23 kr.
		157 zl. 28 kr.

	přenos	143 zl. 91 kr.
	Jeviště noviny	1 zl. 25 kr.
	Zamečnik	2 zl. 10 kr.
	košík	80 kr.
	kniha Riči péra	1 zl. 37 kr.
	Rukavičky bavlna	1 zl. 73 kr.
	Tramvay	61 kr.
	puket	1 zl. 6 kr.
	Domovník	30 kr.
		153 zl. 13 kr.
	Strava palivo, světlo	91 zl. 64 kr.
		244 zl. 77 kr.

Březen – Duben 1885

	Mamá do Lulče	10 zl. 10 kr.
	sl. Frišová	10 zl.
	Pytel krejčí	10 zl.
	Marii službu	8 zl.
	Boty pánoj a Riči	9 zl. 80 kr.
	Učitelce	3 zl.
	Židle rákosové dvě	6 zl.
	Učitelce notes	1 zl. 30 kr.
	panu učitelky víno	1 zl. 40 kr.
	Limce Zdenko	1 zl. 60 kr.
	známky pudr bavlna mejdlo	2 zl. 55 kr.
	černa barva, a krausa (?)	2 zl. 60 kr.
		66 zl. 35 kr.
	Strava světlo	91 zl.
	Uhli	15 zl. 50 kr.
		172 zl. 85 kr.

	Máma do Lulče	10 zl.
2. 4.	sl Frišové	10 zl.
3. 4.	p. Pytel krejčí	15 zl.
	Jarovi deka, a prostěradla	10 zl. 22 kr.
	od košil 12ti pro mne	7 zl. 20 kr.
	Marii službu	8 zl.
	Učitelce	3 zl.
	Věnc panu Andres	1 zl. 20 kr.
	od šatu cidení	1 zl. 90 kr.
	klobouk a hul	2 zl. 70 kr.
	školné	62 kr.
	Tramvay a stromovka	1 zl. 10 kr.
	známky košíček mejdlo, a více	1 zl. 56 kr.
	punčochy rukavice na spodky	2 zl. 2 kr.
	hrnky kastrol cedník a více	2 zl. 71 kr.
	diškrece	60 kr.
		77 zl. 83 kr.
	Mlejnek opravit	2 zl.
		79 zl. 83 kr.
	Strava a ostatní	90 zl. 31 kr.
		170 zl. 14 kr.

⁴⁵⁰ Véba je hrubší látka, která se většinou používala k výrobě ložního prádla.

Květen – Červen 1885

	Činže	79 zl. 75 kr.
	Košile Zdenko a Ríči	20 zl. 80 kr.
	Mamá do Lulče	10 zl.
	sl Frišové	10 zl. 10 kr.
	p. Pytel krejčí	10 zl.
	Marii službu	8 zl.
	záclony	8 zl. 60 kr.
	Pojištění Praha ⁴⁵¹	5 zl. 86 kr.
	polévání hrobu	3 zl.
	pojištění na ohen	3 zl. 46 kr.
	barva na zem	6 zl.
	bavlna šminka rukavice	2 zl. 10 kr.
	Jeviště noviny	1 zl. 25 kr.
	drobnosti marcipán a diškrece	2 zl. 21 kr.
	známky školné	62 kr.
		171 zl. 75 kr.
	Strava světlo	90 zl. 13 kr.
		261 zl. 88 kr.

	Mamá do Lulče	10 zl.
	sl Friš	10 zl.
	p Pytel	10 zl.
	Botky paní, a správa	12 zl.
	Marii službu	11 zl.
	Ríči na šaty a od máp	6 zl.
	p Mašek krejčí	5 zl.
17. 6.	Papáčkovi Doutníky	5 zl. 50 kr.
	Klobouk Ríči a my	3 zl.
	školné	1 zl. 24 kr.
	Věnc na slavnost	1 zl. 80 kr.
	medicina známky od židle bavlna nitě kalouny pošta	4 zl. 52 kr.
		80 zl. 6 kr.
	Strava světlo	92 zl. 19 kr.
		172 zl. 25 kr.

Červenec – Srpen 1885

	Cesta do Alp	32 zl. 41 kr.
	Mamá do Lulče	10 zl.
	bratru Josefovy	7 zl.
	Marii službu	8 zl.
	sluník ⁴⁵² a od botek	3 zl.
	ovoce známky mosty řeminek	2 zl.
		62 zl. 41 kr.
	do hudebního spolku za Zdenečka	428 zl. 57 kr. ½
		490 zl. 98 kr.
	Strava	55 zl. 51 kr.
		546 zl. 49 kr.

	Činže	79 zl. 75 kr.
	sl. Friš	10 zl.
	Marii	8 zl.
	pojištění života	5 zl. 68 kr.
	bratrstvo	1 zl.
	od botiček	1 zl. 70 kr.
	Dort Angrom	2 zl. 52 kr.
	známky a ostatní	1 zl.
	Cesty do Doxan	14 zl.
		123 zl. 65 kr.
	Strava světlo	55 zl. 78 kr.
		179 zl. 43 kr.

⁴⁵¹ Praha byl název pojišťovny.

⁴⁵² Slovem „sluník“ je patrně myšleno slunečník.

Září – Říjen 1885

	Mamá do Lulče	10 zl. 30 kr.
	Správa žíněny a pohovky	19 zl. 70 kr.
	krejčí Pytel za šaty	9 zl.
	Marii službu a svátku	13 zl.
	klobouk Ríči a třepení (?)	2 zl. 50 kr.
	barva na zem	5 zl.
	knihy školní	1 zl. 30 kr.
	džbán známky domovník sluha	2 zl. 15 kr.
		62 zl. 95 kr.
		116 zl. 7 kr.
		179 zl. 2 kr.

	Mama do Lulče	10 zl.
	sl. Fríš.	10 zl.
	Marii	8 zl.
	za boty Zdenko a Ríči	13 zl.
	od deštníku a klobouk Zdenko	7 zl. 75 kr.
	od ladění	1 zl.
	Věvec na dušičky	1 zl. 85 kr.
	koberec bavlna známky péra pudr mejdlo	4 zl. 79 kr.
	Ríči podobizny Fiedler ⁴⁵³	2 zl.
	Učitelé Ričimu	3 zl.
	domovník	30 kr.
		61 zl. 69 kr.
	Strava, a světlo	96 zl. 71 kr.
		158 zl. 40 kr.

Listopad – Prosinec 1885

	Činže	79 zl. 75 kr.
	Mamá do Lulče	12 zl.
	sl. Fríš	10 zl.
	p. Pytel krejčí	10 zl.
	p. Kerschbaum dluh klobouky předělat	10 zl.
	Marii službu	8 zl.
	pojištění života	5 zl. 86 kr.
	od hodinek Zdenko a mě	3 zl. 80 kr.
	Noviny Jevišťe	2 zl. 50 kr.
	Učitelé Ríči a školné	3 zl.
	od kožichu	2 zl. 28 kr.
	Rukavice	1 zl. 85 kr.
	utěrky bavlna známky Tramvay	1 zl. 94 kr.
		150 zl. 98 kr.
	Strava a světlo	87 zl. 22 kr.
		238 zl. 20 kr.

	Mamá do Lulče	15 zl.
	sl Sitt na plášť	15 zl.
	sl Fríš	10 zl.
	Marii službu a vánoce	19 zl.
	od Ríči sl Kolár tobolku	11 zl. 50 kr.
	p. Učitel ve škole	5 zl. 6 kr.
	Angrom	5 zl. 26 kr.
	Emince rukavičky	6 zl. 10 kr.
	domáci učitel a vánoce	3 zl. + 3 zl.
	Ríči stour (?) knihy a ostatní Mikolši	8 zl.
	širding	1 zl. 52 kr.
	Zdenkovy razítko	4 zl. 25 kr.
	Botky do Mefistofele ⁴⁵⁴	3 zl. 80 kr.
	Necky na prádlo	3 zl. 5 kr.
	Gölisno pr. zprávi límec punčochy	2 zl. 27 kr.
	Rukavice Zdenkovy	1 zl.
		116 zl. 81 kr.
	Strava, a světlo	92 zl. 96 kr.
		209 zl. 77 kr.

⁴⁵³ Podle zadní strany fotografií, uložených v rodinném archivu, se jedná se o fotografa a malíře z Prahy.

⁴⁵⁴ Opera A. Boita *Mefistofeles*.

Anotace

Jméno a příjmení autora: Kristýna Štiaková

Název instituce: Filozofická fakulta Univerzity Palackého, Katedra Muzikologie

Název diplomové práce: Sociální postavení Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha v letech 1874–1885

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. Jiří Kopecký, PhD.

Počet znaků: 152 405

Počet příloh: 3

Počet titulů použité literatury: 24

Klíčová slova: Zdeněk Fibich, Betty Fibichová (roz. Hanušová), finance, příjmy, výdaje, sociální postavení

Práce se zaměřuje na sociální postavení Betty Fibichové (roz. Hanušové) a Zdeňka Fibicha v letech 1874–1885, také srovnává jejich příjmy s platy ostatních profesí v 19. století. Součástí bylo také objasnit měnu a její vývoj v českých zemích od 18–20. století. V přílohách se nachází opis finančních deníku, uložených v rodinném archivu Z. Fibicha, do kterých převážně Betty Fibichová (roz. Hanušová) zaznamenávala finanční obrat rodiny.